urzica

perpetuum comic '86

ÎN PREGĂTIRE

PERPETUUM COMIC'87

ANTOLOGIA ANUALĂ
DE
UMOR ROMÂNESC ŞI UNIVERSAL

Coperta:
NIC. MIRODONE

perpetuum comic '86

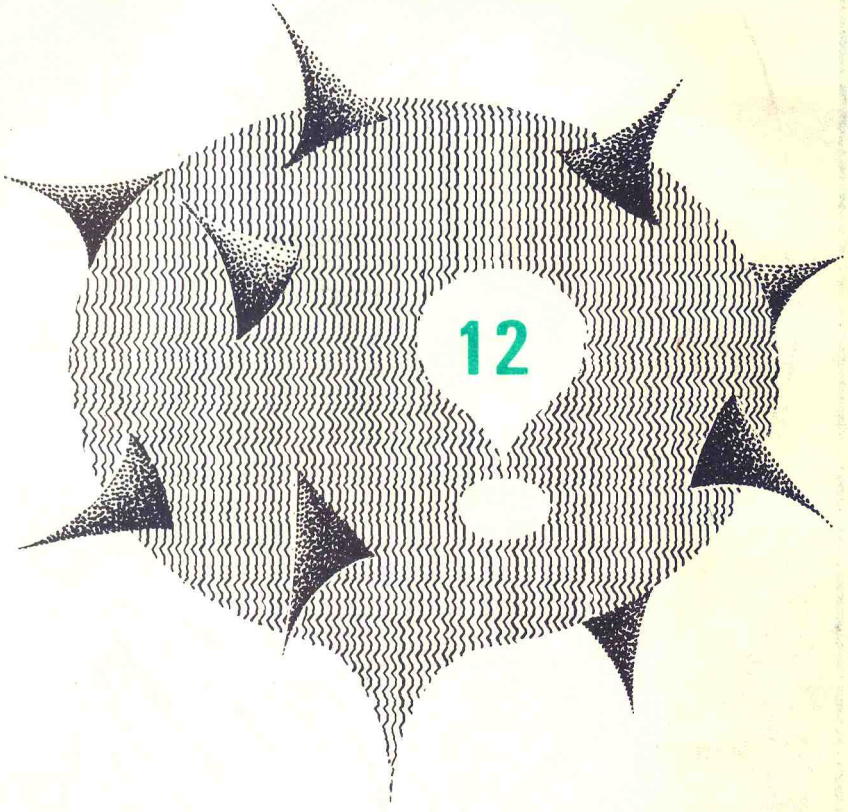

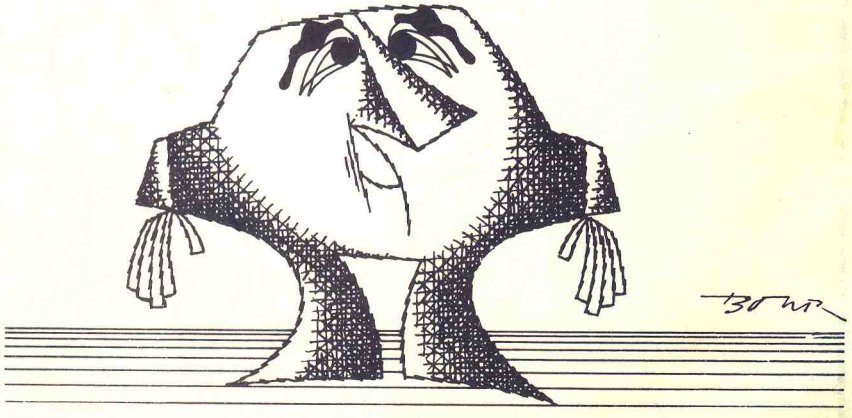

urzica

M. GION

„MINUNILE SFÎNTULUI SISOE"

(GEORGE TOPÎRCEANU)

GEORGE TOPÎRCEANU

CATRENE

„N-o să mai iubesc", zisese
Biata-mi inimă naivă.
Dar văzîndu-te pe tine,
A căzut în recidivă.

*

Supărările iubirii
Sunt ca ploile cu soare:
Repezi, dar cu cît mai repezi
Cu atît mai trecătoare.

Musafiri la mine-acasă,
Fără să-i poftesc vreodată,
Am un șoarec, doi painjini
Și, din cînd în cînd, o fată.

La fereastra ta-mi zîmbiră
Toate florile din glastră,
Numai floarea cea mai dulce
A fugit de la fereastră.

*

Cum pierzi noaptea cu cetitul!
Am trecut din întîmplare
Și-mi venea, așa, să intru
Și să suflu-n lumînare...

Zici că la război, iubito,
Vii cu mine fără preget...
O, dar cum plîngeai asară,
Cînd te-ai înțepat la deget!

*

Greu mi-i, dragă, fără tine
Și te chem de-atîtea ori, –
Nu din zori și pînă-n sară,
Cît din sară pînă-n zori...

*

Multe-i spun cînd nu m-ascultă.
Dar tresar și tac din gură
Cînd, c-un zîmbet, își ridică
Ochii de pe cusătură.

*

Ochii negri, fața albă,
Păr întunecat și mare,
Inima – un sloi de gheață.
Alte semnalmente: n-are.

Draga mea, fără cuvinte,
Doar din ochi pricepe toate.
Numai cît mă uit la dînsa
Și-mi răspunde: Nu se poate!

*

„Toate-s vechi", a zis poetul...
Chiar și cîntecul acesta
A mai fost, odinioară,
Publicat în Zend Avesta.

CU MIRCEA PAVELESCU

— *Vă numărați printre epigramiștii renumiți. Puteți da o definiție a epigramei?*

— Pînă acuma n-am întîlnit în toată literatura de resort nici o definiție satisfăcătoare dată epigramei. Exegeții genului s-au mulțumit să metamorfozeze noțiunea de epigramă, fără să pătrundă în mecanismul ei. Astfel s-a comparat poanta epigramatică cu un ac, o floretă, un ghimpe, o lance, un trandafir țepos, o picătură de acid, o picătură de otravă etc... fără să se explice de unde vine efectul caustic și înțepător pe care îl resimte cel vizat.

— *Și totuși, prin ce se caracterizează o epigramă?*

— Fără îndoială că epigrama modernă este, în primul rînd, un gest de critică satirică, al cărei haz rezultă din conflictul existent între „propriu" și „figurat". În orice epigramă, demnă de acest nume, conflictul de mai sus trebuie neapărat să existe. Să luăm la întîmplare două exemple bine cunoscute:

Iată epigrama adresată unui arivist:

Te-ai înălțat atît de sus
Iubitul meu amic,
Încît să nu te miri că-mi pari
De jos, atît de mic.

Din punct de vedere „propriu", avem de a face cu un fenomen optic știut, pe care catrenul îl reamintește: cu cît un om se îndepărtează de altul, cu atît, din punct de vedere optic, el este văzut mai mic de către celălalt. În stadiul acesta incipient constatarea nu poate fi jignitoare pentru nici unul din personaje. Dar iată că intervine modul „figurat", în care scara pe care s-a înălțat amicul devine scară socială, adjectivul „mic", nu mai are sensul de dimensiune, ci de „profil moral" și în care „jos" înseamnă poziție socială. Înțepătura rezultă aici din conflictul dintre modul „propriu" de exprimare și cel „figurat".

Iată și a doua epigramă:

Mișu șade cu nevasta,
Tremurînd în ploaia rece.
Toate trec în lumea asta,
Doar tramvaiul nu mai trece.

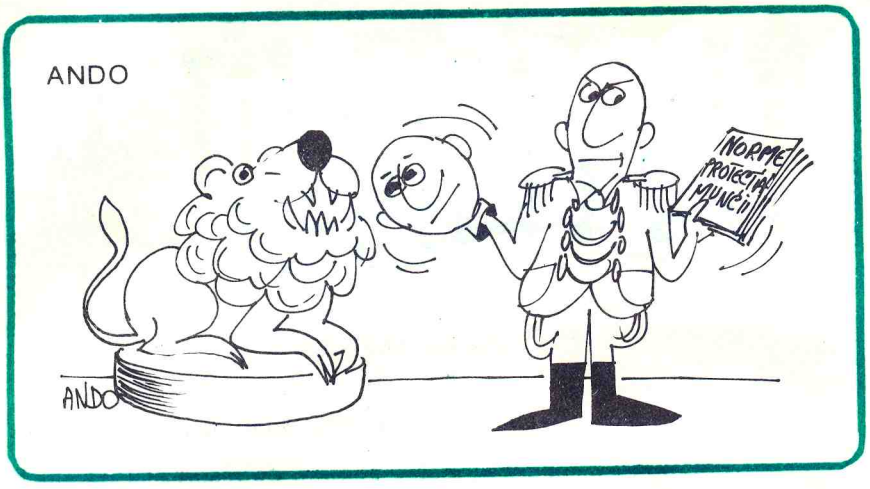

Hazul acestui catren stă, la fel, în conflictul dintre accepția filosofică a expresiei figurate „toate trec în lumea asta" și constatarea imediată a faptului cotidian „la propriu" că tramvaiele trec rar prin stații.

— *Un critic mai susține și acum că epigrama este un gen minor. Care e părerea dumneavoastră?*

— Genul minor sau major nu ține de dimensiunea producției literare respective, ci de tematica ei. De pildă, romanul lui Damian Stănoiu. „O partidă de poker", unde nu se întîmplă nimic în afară de accidente strict legate de jocul respectiv (cacialmale, enervări, întîlniri fabuloase etc...), este un roman minor, în timp ce am întîlnit numeroase aforisme de două rînduri de tipar, care dovedesc o adevărată preocupare filosofică în legătură cu destinul omenirii și al cunoașterii.

Principiul cartezian: „Cuget, deci exist", este, după părerea mea, un exemplu clasic de concentrare a unei gîndiri majore. Nu văd de ce n-ar exista și epigrame majore, atîta timp cît ar fi generate de teme majore.

— *Cînd ați scris prima epigramă și cu ce ocazie?*

— Eram elev în clasa a 7-a la liceul „Codreanu" din Bîrlad și, fascinat de spiritul și spontaneitatea lui Cincinat, care venise în vizită la taică-meu, unde a stat vreo săptămînă, m-am apucat să fac epigrame la tot corpul profesoral din liceu. Epigramele, bineînțeles, erau foarte slabe, fapt care l-a determinat pe Cincinat să mă învețe cam cum trebuie gîndit un catren epigramatic. Tot ce știu în acest domeniu, de atunci știu.

— *Deci, ați avut norocul să vă fie profesor în ale epigramei unchiul dumneavoastră.*

— N-am avut prea mare noroc, că după o săptămînă Cincinat a plecat și m-a lăsat să continui singur lecțiile. Dar pînă la urmă am reușit să fac și epigrame publicabile.

— *Cu ce epigramă ați debutat în presă?*

— Am publicat prima epigramă în revista „Viața Literară", condusă de George Murnu și I. Valerian. Epigrama era adresată lui Victor Eftimiu care, la o ședătoare literară cu public a Societății Scriitorilor Români, își recitase versurile pe un ton foarte elegiac.

De ce Victor cînd citește
Brusc devine plîngător?
- Să vă spun: compătimește
Publicul auditor!

— *Ce părere aveți despre afirmația criticului George Călinescu că „Epigrama este un strănut literar"?*

— Am o părere foarte bună, că nu Călinescu a făcut această afirmație, ci eu, care i-am atribuit-o lui Călinescu. Virgil Slăvescu, directorul revistei „Epigrama", indus în eroare de mine, a popularizat-o, propunînd-o ca temă la un concurs de epigrame. Călinescu n-a protestat la această mistificare pentru că, probabil, nu era departe de vederile lui.

— *Și care a fost rezultatul concursului de epigramă?*
— Premiul întîi a fost obținut de epigramistul M. Pintea, cu următoarea epigramă:

Criticii G. Călinescu și Boileau sînt
în dezacord asupra valorii epigramei
ca gen literar.

N-a fost Boileau un critic de prestanța-i
Și n-o fi epigrama „un bon mot",
Dar epigramă și strănut? *Distanța-i*
Ca de la Călinescu la Boileau.

Talentatul epigramist Florin Iordăchescu a scris atunci:

„Epigrama-i un strănut?"
Nu e tocmai: ei, și ce?
Călinescu, de își spune
Că e critic, parcă e?

Theodor Răscanu, pe această temă, a comentat:

O fi ea, epigrama, un strănut,
Dar Călinescu, totuși, își dă seamă,
- Oricît ar fi de „critic" și ciufut,
Strănutul lui nu este epigramă.

Alți epigramiști și-au spus astfel părerea:

Lui G. Călinescu

Spunînd de epigramă că-i strănut,
Nu știu precis dacă te-ai înșelat.
Dar tot ce scrii mata mi s-a părut
Că este pur și simplu... un căscat.

O epigramă-i un strănut.
Strănutu-nseamnă sănătate.
Dar domnul critic n-a știut:
Strănută numai cine poate.

— *Știu că ați scris multe epigrame caustice. Ați avut vreodată neplăceri din cauza unei epigrame?*
— Da. Am avut neplăceri cu Maria Filotti, din cauza unui catren îndreptat împotriva ei. Regretata noastră artistă juca în piesa „Eva în vitrină", unde interpreta rolul unei femei tinere. Eu am publicat atunci următoarea epigramă:

Văzînd pe Mița la lumină,
Se-ntreabă un impertinent:
- Eva aceasta din vitrină,
Nu-i cea din vechiul testament?

Neputînd să dea de mine, ca să mă bată cu umbrela, cum l-a bătut pe Neagu Rădulescu, care-i făcuse caricatura, m-a reclamat amiralului Bărbuneanu (eu fiind pe atunci ofițer de marină), că aș fi insultat-o printr-o epigramă. Amiralul a citit actul incriminat, s-a amuzat și apoi m-a detașat la o unitate de instruit recruți, ca să nu mai am timp de literatură.

— *Care este opinia dumneavoastră despre epigramele care se publică astăzi, adică în perioada postbelică.*

— Epigrama nu s-a descătușat încă de liberalismul epigramelor din trecut. Nu totdeauna catrenele au simț critic, de răspundere, merg prea mult pe jocuri de cuvinte (calambururi, omonimii) și de dragul unei poante de duh se sacrifică funcțiunea critică justă a epigramei.

Cele mai multe producții epigramatice actuale nu sînt situate în actualitate. În prezent, fără o bună orientare ideologică, nu se poate face critica utilă.

— *Și totuși, care e cea mai bună epigramă pe care o cunoașteți?*

— Eu socotesc că cea mai bună epigramă încă nu s-a scris!

Interviu realizat de
GABRIEL TEODORESCU în anul 1973

MIHAI PÎNZARU-PIM

MIRCEA PAVELESCU

CRONICA BALNEARĂ

Un tîrgușor aglomerat
De cei cu-afecțiuni renale,
Vacanță, ape minerale...
E minunat.

Căsuțe, vile pitorești
Și-un rîu cu unda ca de rouă
Ce taie stațiunea-n două
E Olănești.

De patru zile am sosit
Cam indispus în stațiune
Dar astăzi sincer vă pot spune
Că-s fericit.

Nu pentru că mă lecuiesc
C-o apă caldă și amară
De-o boală strict imaginară
Ci că iubesc.

Iubirea-mi clocotește-n piept,
Ador o blondă, o păpușă
Ce locuiește cu-o mătușă
Pe malul drept.

Desigur mi-a venit să plîng
De-o legitimă suferință
Cînd am găsit o locuință
Pe malul stîng.

Căci rîul care mi-a părut
Micuț și pur în prima zi
În scurt s-a dovedit a fi
De netrecut.

Și vadul larg și plin de glod
N-avea ca alte vaduri pietre
Și doar la patru kilometri
Era un pod.

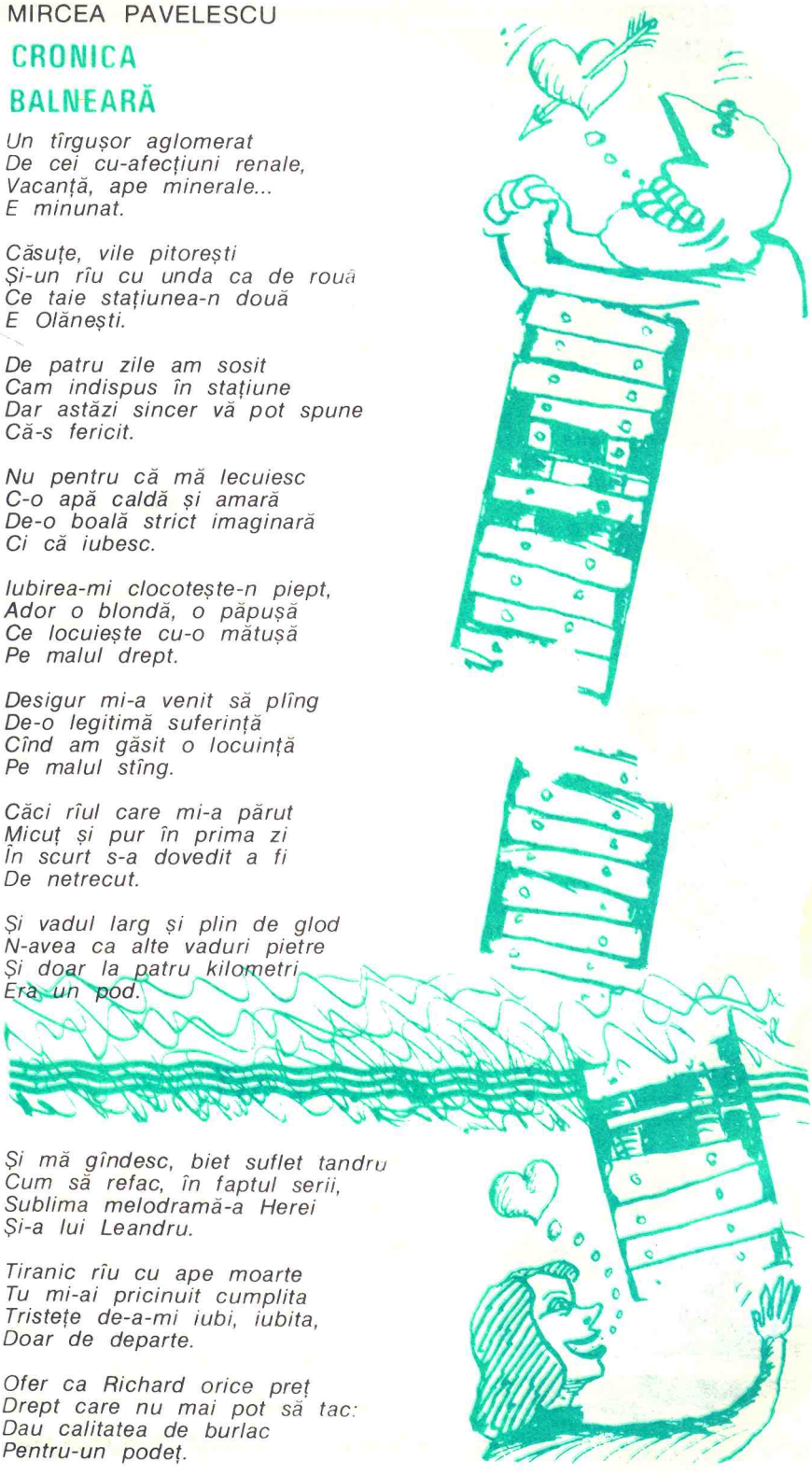

Și mă gîndesc, biet suflet tandru
Cum să refac, în faptul serii,
Sublima melodramă-a Herei
Și-a lui Leandru.

Tiranic rîu cu ape moarte
Tu mi-ai pricinuit cumplita
Tristețe de-a-mi iubi, iubita,
Doar de departe.

Ofer ca Richard orice preț
Drept care nu mai pot să tac:
Dau calitatea de burlac
Pentru-un podeț.

DESPRE DUHURI

Pablo Xeres y Gonzague c'est un nom de vampire.

PH. SOUPAULT

Pablo Xeres y Gonzague
vampir din arhipelag
și-a pictat pe sub plastron
brunul sînge catalon

y Gonzague, y Gonzague
cu fireturi pe nădrag
mult e tînăr și ți-e drag.

Cu răsuflul tău urît
aromește-l cît de cît
pentru vîna de la gît
poate și-o uita diseară
miezul inimii afară
ca pe-o mîță ca pe-un steag

y Gonzague, y Gonzague

Luna albă n-o să-i prindă
fața puhavă-n oglindă
cum nu pot eu să-mi însemn
ochiul creștinesc pe lemn
fiindcă tu alunecuș
ca funicular de pluș
te ascunzi după lumină
liliac de creolină
drept în lună peste prag

y Gonzague, y Gonzague

Și nu e nici un descîntec
să te taie pe la pîntec
ori să-ți vatăme puțin
curiosul tău canin
plin de ace și venin.
Nu știm noi, nu știm noi
vreun trifoi cu patru foi
foarte bun pentru strigoi
face să le cadă-n prag
buza palidă de fag
lunga unghie de mag

y Gonzague, y Gonzague

INEDIT

M-am trezit în zori
Ca-ntr-o grădină cu flori.

El are o grădină de cuvinte
Pe care-o crește cu elan fierbinte.
Neologismele rebarbative
Sînt rod al grijii sale excesive
De-a le-npămînteni și a le da viața
Ca să le-arunce mai apoi pe piață
Spre uzul celor ce găsesc cu cale
Să cumpere aceste trufandale
Ce fac frumos și sugerează-un stil
Profund și doct. (Cu sensul inutil.)

NEBOIŞA ROSICI

PAVEL BOTEZATU

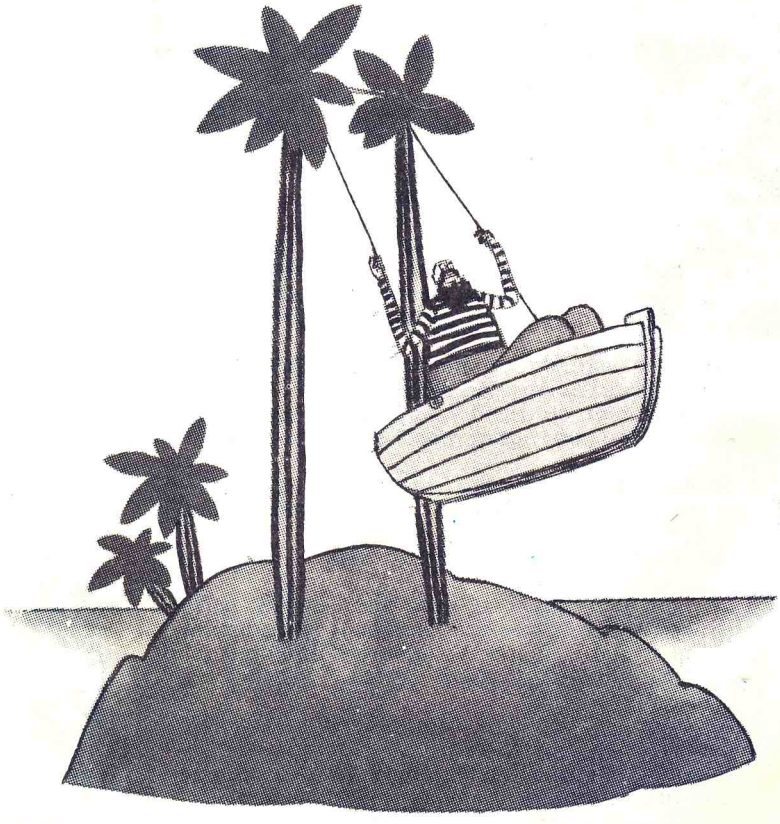

Înmănunchem în paginile de față, așa cum am făcut-o cu Nicolae Crevedia, Mircea Pavelescu, Aurel Iordache etc., un amplu ciclu de versuri ale unor autori care ne-au fost contemporani, de data aceasta atenția noastră îndreptîndu-se asupra liricii satirico-sociale a multilateralului poet Mihu Dragomir *(1919–1964). Pe cînd scria aceste versuri, scriitorul frecventa mai toate genurile și speciile literaturii satirico-umoristice. Fie-ne permis, mai ales acum cînd îl recitim, să nu-l aservim umorismului gratuit atît de răspîndit în epocă, ci poeziei de virulență socială, sarcastică, deschizătoare de orizonturi, mai curînd soră bună cu lirica politică. Dar cum se așteaptă, în sfîrșit, apariția unei antologii în „Biblioteca pentru toți", să lăsăm comentariile pentru atunci. Cititorul va avea oricum revelația cunoașterii acestei fețe a liricii lui Mihu Dragomir, care ni-l relevă încă o dată ca pe unul din marii poeți români ai frămîntatului nostru secol douăzeci. Ordinea în care am dispus poeziile în ciclu e, evident, una cronologică, tocmai pentru a putea oferi cititorului posibilitatea să evalueze evoluția poeziei lui Mihu Dragomir și în această direcție.*

NICULAE STOIAN

ROMAN BANAL

Statuile oxidate din vechiul nostru parc
au renăscut povestea mereu sentimentală
și ți-am zvîrlit săgeata demonicului arc
în noaptea cu reflexe albastre, de cerneală.

Tu cunoșteai amorul curat, nepămîntean,
și-mi recitai, pierdută, sonore poezii,
eu îl citeam cu rîvnă, pe Guy de Maupassant
și-mi revedeam figura descrisă-n Bel-Ami.

Și lună după lună noi ne-am iubit cuminți,
citind din Byron, Shelley, trăind, visînd cu ei,
visam aureola icoanelor cu sfinți
subtilizată-n vraja romanticei idei.

Dar într-o zi și nouă ne-a-ntins otrava cobra
ispitei, cînd, din rafturi străvechi de anticar,
ai cumpărat o carte de Maurice Dekobra
pe cînd eu cumpărasem un biet dicționar.

Apoi ne-am despărțit. Am părăsit de-atunci,
credințele abstracte cuprinse-n poezii.
Și azi gîndesc: e bine femeii să te-arunci,
dar nu, în prealabil, să crezi în Bel-Ami.

1940–1942 ?

CONFLICT

Frînte raze se ciocnesc în jerbe.
Dumnezeu, îndrumat de Satan,
fierbe,
în cazan, -
învîrtind cu polonic de-argint, -
ochi de ciuboțica cucului,
fire din coada bursucului,
flori uscate de naramz,
să-mi treacă de ură și necaz,
să-mi fie de potolire,
de liniștire,
de vorbe grele, spuse-n neștire...
Ciocănind cu polonicul
în tinichiaua cazanului
perfect galvanizat, -
cu praf de stele și comete glazurat,
împodobit cu cioburi de safir, -
mă suduiesc țigănește - hai sictir -
cînd îi întreb cu durere de martir:
dece mă aflu în pete,
și nu în fulguirea Adromedei?
De ce nu-s Soare, falnic, arzător?
Sau măcar ca Antares, strălucitor?
Privirile îmi sînt tăișul spadelor,
cugetul cît Universul,
visele-mi pot străbate Infinitul
în lat și lung!
Eu vreau să pot
pe Dumnezeu și Satan să-i ajung!
A lor e vina, că, sînt născut din dor,
că sînt netrebnic, plăpînd, și muritor.
De ce să fiu de Nimic, învins?
De ce, doar comet, mic, aspru și stins?
Întreb încă o dată cu glas răsculat!
Tăcerea-mi răspunde cu ecou întîrziat,
hohotitor,
același - sictir - batjocoritor.

Frînte raze se ciocnesc în jerbe.
Dumnezeu ajutat de Satan,
amestecă cu linguroiul de-argint
în cazan,
ochi de ciuboțica cucului,
fire din coada bursucului,
pană aurită de Scorpion,
ciot de corn de Capricorn,
ierburi alese,
otrăvuri, metale, și stînci,
toate,
să-i fie de potolire
și liniștire,
poetului nătîng și răzvrătit,
bolnav de poezie și infinit.

1940

REVERII DE IARNĂ

Se-oglindește nemurirea
în pasajul de cristal
geru-adînc înfige-n spate
lungi tăișuri de pumnal.
Pierd din amintire lemnul
și privesc la sobă rar
ca la un obiect de artă
cumpărat la anticar.
Se ascunde sub eșarfă
pe perete vechiul nud,
mă gîndesc drept consolare
cum a dus-o
Byrd
la Sud.
Ca un zid precis
simt frigul,
și-l analizez dogmatic,
dar rămîne
dur,
în preajmă
unic
și
axiomatic.
Să aprind o țigaretă!
Patru mucuri zac sub scrin.
Mă înclin
adînc
în fața ne-nduratului destin.
Și cu mucuri răsucite
cu-n „Jurnal de dimineață"
vindec toată-amărăciunea
și dezgustul
meu
de viață.

25 ianuarie 1945

DEMON RATAT

Voi nu știți un cîntec pe care-l ascult,
în noaptea de beznă și fulgere grele,
îl zornăie-n lanțuri și joacă-n tumult
pe cîmpuri de lavă, cortegii de stele.

Mă-nchid fără teamă, în vechiu-mi castel
și-aștept ora gravă să bată-n pendulă,
se-aude destinul cu pas de patrulă
strîngîndu-mă-n vrajă, încet, ca-n inel.

O, nimeni nu știe că eu-s fantomă
trăind printre oameni, cu-n scop diavolesc.
Cînd singur cu mine, în taină rînjesc
vrăjmașii oftează și intră în comă.

Cu viața, sfidînd-o, mă-ncaier la trîntă
și trec peste hăuri cu pasul constant,
măsor veșnicia în unghi de sextant,
de-aceea strigoii și ielele-mi cîntă.

De nimeni în ceruri sau iad, nu m-aș teme
căci sînt fiul nopții, ursit de stihii,
dar sînt robul Terei, prin trei mari blesteme:
fumez, sforăi noaptea, și am nostalgii!

1946

FACTOTUMUL

O enciclopedie e-n creeru-i gigant.
O singură silabă - și gata-i cuvîntarea.
Ca un copil la bile se joacă el prin Kant
și vorbele se umflă și năvălesc ca marea.

Are-un precept de viață: se scoală pe la patru
să aibă-n față-o ziuă întinsă nesfîrșit.
E specimen multiplu: poet și om de teatru,
și gazetar celebru, și-amant nefericit.

Să scrie opt coloane, la el este o joacă.
Cu foarfeca adună din cele patru zări.
Acum citește-o frază - și toată ziua toacă,
de parcă-o viață-ntreagă a dus-o-n cercetări.

E-alături vreun tînăr ce sincer se frămîntă
să afle despre lume o noimă, un răspuns,
stiletul mîrșăviei în spate i-l împlîntă
și apoi îi ține-un logos, principial, pătruns.

O, ce întruchipare - a balelor abjecte
cu ochi perfizi și lacomi, dospiți sub ochelari,
invidia și golul l-ascunzi printre proiecte,
dar tu - perfectă nulă, deasupra tot apari.

4 noiembrie 1946

INEDIT

DE VORBĂ CU AMZA PELLEA

Cînd am purtat acest dialog cu actorul Amza Pellea, nici nu bănuiam că el va prinde viață în umbra vieții celui intervievat. Prilejul întîlnirii, în acel iunie 1973, la Rîmnicu Vîlcea, cu marele „nea Mărin" a fost consemnat într-unul din carnetele subsemnatului. Răsfoindu-i filele am dat peste aceste replici. Considerînd util a le face publice, le încredințez, după atîta vreme, tiparului.

— Maestre, îmi permit să vă întreb, cum s-a născut „nea Mărin"?

— Încă din liceu. Povesteam întîmplări reale trăite de mine sau de alții, cu o deosebită influență asupra celor ce mă ascultau. Făceau mare haz. Mai spune una, ziceau ei. Și mai spuneam una. Prima dată „nea Mărin" a pășit pe scenă acum vreo doi ani.

— Cît este „nea Mărin" și cît este Amza Pellea în ce interpretați?

— Este greu de făcut o demarcație. Foarte multe lucruri le pun în gura lui „nea Mărin"

VIRGIL MILITARU

NICUȚĂ TĂNASE

DE CE LITERA „A" E PRIMA DIN ALFABET

Dumneavoastră care nu aveți nici o treabă cu alfabetul și îl țineți cine știe pe unde, cine știe prin ce unghere de pod ori casă nu aveți nici o problemă. Dar eu care trebuie să dorm cu el sub cap trebuie să trag la ponoase!... Ieri noapte nu am închis un ochi. Am stat cu ochii închiși dar n-am dormit și am ascultat la sporovăiala lor. Dar ce zic eu sporovăiala literelor, pentru că ele s-au certat ca la ușa cortului. X care e prin coada alfabetului țipa cît putea:

— De ce dragă A, de ce este dumneaei cap de coloană? Ce merite deosebite are?

Litera M s-a întors și mai mult cu spatele la N și a strigat:

— Ce ai X cu A? Pe ea a făcut-o Dumnezeu mai înainte. Las-o în frunte.

Litera J a sărit ca arsă de la locul ei și tușind mai rău ca la o ședință de bloc unde sînt foarte mulți datornici și unde liftul nu merge de cinci luni deși blocul are 10 etaje unul mai înalt decît altul, a zis:

— Zici c-a făcut-o Dumnezeu? Că așa a făcut Dumnezeu? Pe ea a făcut-o prima? De unde ai mai scos și neghiobia asta. Dacă vrei să știi, Dumnezeu este analfabet. Scrie și în biblie că Dumnezeu a făcut alfabetul? Că l-a făcut în cutare zi? Nu scrie. Mai bine ar fi să-l întrebați pe Gutenberg.

Litera cu care începe și prea sfîntul Dumnezeu și prea nesuferitul dracul, adică litera D, s-a uitat cu răutate la litera J și a zis doar în

gînd: „iart-o doamne că nu știe ce zice". Încolo n-a mai zis nimic.

Litera K l-a chemat pe Ș deoparte și i-a șoptit:

— Iar i-a sărit țandăra lui X, dar noi ar fi bine să ne vedem de treaba noastră, să nu ne băgăm.

— Da, zău, chiar așa e. De ce să fie tot A mereu în cap, i-a șoptit și S lui K. Și S pur și simplu s-a culcat iar Ș și-a făcut de lucru ca omul care nu vrea să mai ia parte la discuție, la care K s-a dus la locul lui văzînd că nu și-a găsit aliați.

— Ooo, a replicat O. Iar discutăm problema aia dificilă.

— Doamnelor și domnilor a zis litera P neclintindu-se de la locul ei, asta nu e treaba noastră ci a lingviștilor, noi trebuie să ne vedem de ale noastre. Sînt eu întrebuințat mai mult pe șantiere dar nu zic nimic.

Q, care după părerea mea este o venetică în alfabet a zis fără să se clintească:

— Acestei litere i-ar conveni să stea măcar o săptămînă în coada alfabetului?

Litera Z, n-a scos nici o vorbă pînă atunci, dar cînd a auzit-o pe Q s-a supărat:

— Stai și tu de cîtva timp în coadă și gata, ai și început să faci gălăgie. Dar dacă stăteai în coadă de cînd stau eu cine știe ce era la gura ta.

Litera Q s-a uitat numai cu un ochi la litera Z și n-a intrat în vorbă cu ea.

I, în loc să-și vadă de treabă, avînd însă o însărcinare sau cine știe din ce cauză a lăsat litera A în pace și s-a legat de B.

— Și borțoasa asta de B ce caută a doua? Ce merite are? L-a făcut ea pe Adam să se mute din raiul Evei? L-a făcut ea pe Dumnezeu

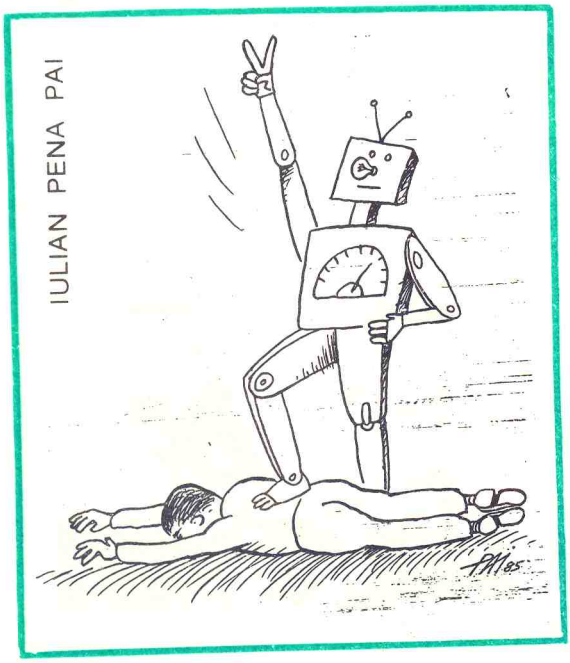

pentru că au mai mare priză. Vreau să-l fac pe acest personaj un fel de rezoneur al opiniei publice.

— Ce credeți despre posibilitatea valorificării limbii populare din alte zone?

— Sper că din acest punct de vedere l-am cam neglijat pe „nea Mărin", fiind foarte ocupat cu textul, pînă cînd voi reuși să-i dau drumul așa cum trebuie. Limba noastră populară este foarte bogată și eu acord o importanță covîrșitoare nuanțelor. Întîmplările mele au ca personaje — și de aici limbajul specific — și loc de desfășurare zona Olteniei și Munteniei. Negreșit că punerea în valoare a limbii populare din orice altă zonă folclorico-geografică a țării — prin interpretare — este un act cultural. Sigur, textul necesită anumite șlefuiri. Conținutul cărții mele, care cuprinde monologuri spuse la emisiunile de varietăți ale Televiziunii, a suferit multe metamorfoze pînă la forma în care a apărut.

— Apariția acestei cărți vă așează în rîndul creatorilor literari. Aveți vreun orgoliu vizavi de această nouă ipostaza a dvs?

— Să fiu sincer am mai scris un scenariu de film în colaborare cu Vintilă Corbul și Teodor Burada. Așa că...

— Proiecte?

— O mare răspundere față de teatrul comun. Este vorba de un lucru mai complex, de ceea ce poate să facă împreună un colectiv de teatru cu tradiție. Probabil următorii ani vor purta pecetea acestor confruntări. În ceea ce mă privește vreau să-mi veghez profesiunea pe care-o iubesc cel mai tare. Probabil că voi fi nevoit să renunț pentru un timp la teatru în favoarea filmului. Timpul zboară repede așa încît nu mai știu cum să acord prioritatea: teatrului, filmului, televiziunii, radio-ului, scrisului, și... în ultimul rînd, mie, omului Amza Pellea.

Iată care-i programul meu în imediata apropiere: turneu cu „Naționalul: prin țară, două săptămîni, cu „Interesul general", apoi în R.D.G. pentru un film, turneu pe litoral cu Teatrul de comedie, apoi în U.R.S.S. cu aceeași echipă germană de filmat, după aceea cu o delegație cinematografică în Coreea. Un nou rol în film, altul în teatru, iar noaptea să mă mai gîndesc și la „nea Mărin".

Acesta era Amza Pellea, actorul foarte solicitat, omul foarte neobosit. Pînă într-o zi...

Dialog consemnat de GEORGE SCHINTEIE

să-i alunge pe oameni din rai?

Litera D, cînd a auzit de Dumnezeu a sărit în sus dar nu într-un picior, a sărit în sus și a zis:

— Fără! Ați auzit? Să nu mai vorbească nimeni de Dumnezeu.

— Ce „fără" domnule D? E călduț și locul tău? Îți place unde stai? a strigat cu foarte multă răutate în glas Ț, care se vede treaba era și el pus pe harță, mai ales că în cuvîntul ăsta există și litera ț.

Litera G, care pînă atunci a stat cuminte în hamacul ei, a început să strige ca într-un obor de vite:

— Vai, dar lăsați o dată gălăgia aia că vă spun lui Alexandru Graur și vă pune el la punct.

— Puțin ne pasă de Graur al tău, a zis cu aceeași răutate Z.

L, care din moși strămoși este puțin peltic, a strigat:

— Aveți-vă ca flații. Am fost foarte atentă la discuția voastră și cred că nu aveți dreptate deloc.

Toate literele se uitau în gura ei care acum vorbea foarte puțin peltic.

O literă care se vede treaba era mai a dracului de gură a zis fără să țină cont că litera L nu mai vorbește prea peltic:

— De ce doamă L nu avem dreptate? Fii mai explicită.

— Nu aveți dreptate și pace.

— Cu ce argumentezi? a zis și litera C cu toate că este pe locul trei în alfabet.

Litera A, care și acum era șefă de coloană a întrebat:

— Ce aveți cu mine? Liniște, vreau să dorm.

Și uite așa am putut adormi și eu, altfel mă apuca dimineața și nu închideam un ochi. Că o fi trebuind să înceapă alfabetul de la litera Q, ori este bine așa cum este în prezent, nu mă pricep, așa c-o să-i las și eu pe cei ce se ocupă de problema asta, s-o rezolve.

MIRCEA CAVADIA

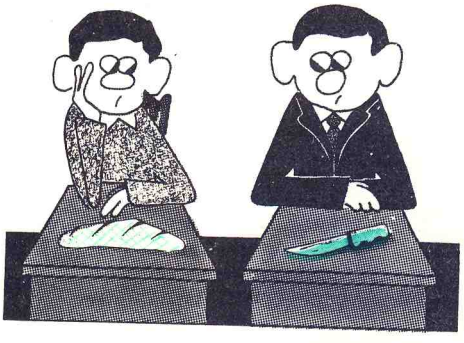

C. CAZACU

HORIA CRIŞAN

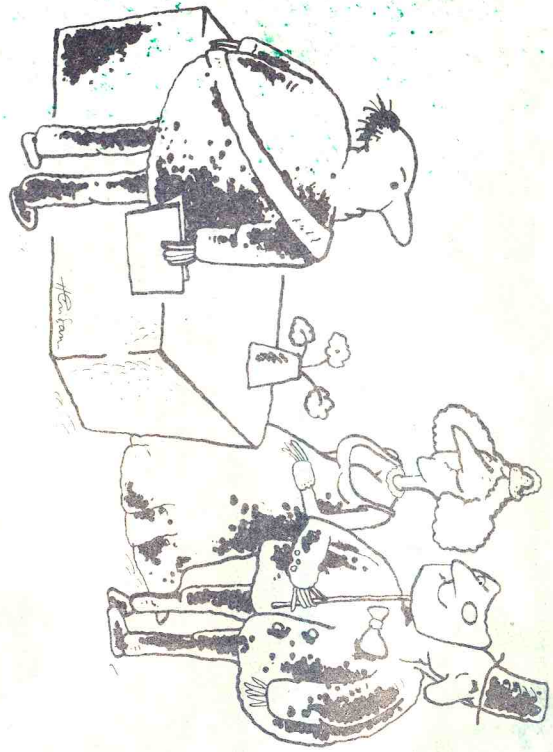

CONSTANTIN GEORGESCU

ÎN TREN

1. POVEȘTI DIN MERSUL TRENULUI

Acum vreo două veri, dacă nu cumva chiar trei, mă sui într-un tren personal care se pregătea să taie cîmpia Bărăganului pe din două. N-aș putea zice că trenul era prea aglomerat, măcar că a trebuit să străbat vreo patru vagoane ca să-mi pot găsi un loc. Am intrat într-un compartiment în care se aflau fix șapte inși, ceea ce presupune că eu aș mai fi lipsit ca mecanicul să dea semnal de locomotivă și să ne așternem la drum. E un obicei mai vechi de-al meu să circul cu personalul și asta nu pentru că m-ar apuca ameteala din pricina vitezei acceleratelor, ori că aș fi, doamne păzește, zgîrcit la bani! De ce fac treaba asta? Simplu; ca să-i aud vorbind. Povestește unul una, altul alta, nici nu simți cum trece vremea... Uneori am noroc, alteori nu. În vara despre care veni vorba, aveam de făcut un drum lung. De la un capăt la celălalt al cîmpiei. Așa cum am spus, nu mă grăbesc. Plecasem din București puțin după ora prînzului și din precizările conductorului aveam să sosesc spre apusul soarelui. Era spre toamnă, așa cam pe la mijlocul lui septembrie, și de-abia așteptam să ieșim din oraș ca trenul să se poată așterne gospodărește la drum. Făcusem călătoria asta de nenumărate ori; cunoșteam numele aproape al tuturor gărilor. Socotindu-mă orășean sută la sută, bărbații care se aflau în compartiment la intrarea mea îmi făcură cu amabilitate loc lîngă fereastră, cer permisiunea să fumez, mi se îngăduie, toți cei șapte ocupanți ai compartimentului își aprind țigările odată cu mine, fumul mă înecă, îmi vine să-mi dau palme, mi-arunc privirea prin geam, trenul a pornit, mi-ar fi dor de o fluturare de batistă, dar nimeni nu m-a condus — „Doar nu pleci peste pămînt!" cum mă alinta o dragoste mai veche — și încerc să sper într-o minune: adică toți șapte să coboare la cea mai apropiată gară, eventual la Moara-Vlăsiei fostă Moara-Săracă, rebotezata de un funcționar dornic de avansare, dar lipsit total de cele mai elementare noțiuni de istorie. Toată lumea tace, pe coridorul vagonului forfota a înțepenit în nemișcare, cum-necum fiecare și-a găsit un loc pe undeva, nu mi-e foame, nu mi-e sete, nu mi-e dor de codrul verde, strivesc țigara în scrumiera în care sînt înghesuite cotoare de mere, dar ceilalți nu-mi urmează exemplul, închid ochii și încep să număr. (Mi-a mărturisit un expert că este exclus să nu atipești dacă numeri pînă la nouă mii nouă sute nouăzeci și nouă și jumătate...). Se vede că expertul avea partea lui de dreptate. Cînd m-am trezit, nu fumegau decît două țigări. Soarele se mutase de cealaltă parte a vagonului, vîrîndu-mi degetele în ochi.

— ...trag eu într-o parte, trage el în alta, nimic. Așa mi-am adus aminte de coșciugul lui Epifanie Cozărescu.

O întîmplare se sfîrșea, alta începea?... M-am prefăcut că dorm.

2. CUM SE CUMPĂRĂ UN COȘCIUG

Epifanie Cozărescu murise pe la vreo șaizeci și ceva de ani. La viața lui fusese negustor de vite și strînsese ceva avere. Două năravuri mari avusese: băutura și femeile; dar mai cu seamă femeile. Ținuse cinci neveste. Ultima, mai mică decît el cu aproape patruzeci de ani, se gîndise să-i cumpere coșciug lăcuit, să n-o vorbească lumea că i-au rămas atîția bani și n-a fost în stare să-i facă o înmormîntare măcar. Avea un frate ceva mai mare decît ea. Pe el l-a trimis la București după cumpărături... Era cam spre sfîrșitul lui noiembrie. Ploua

de cîteva zile fără întrerupere, o ploaie măruntă și deasă ca o ceață. Cumnatul lui Epifanie Cozărescu să fi avut pe-atunci vreo treizeci și cinci — treizeci și șapte de ani. Avea năravul băuturii și-l are și-acum. Ca să-l ajute pe drum, l-a luat cu el pe Cristea Stănceru. Dacă-l plăteai bine, Cristea ți-ar fi adus un coșciug în spinare și de la Paris, nu numai de la București... Îl tocmea lumea la tot felul de corvezi. Din asta trăia. De la gară au luat drumul Oborului. Coșciugarii de elită își țineau prăvăliile pe Calea Moșilor. Au încercat în mai multe locuri și nu din pricina prețului. Îi dăduse bani pentru patru coșciuge nevasta lui Epifanie. „Numai să nu te-ncurci pe undeva la băutură și să mă lași cu mortu' în casă", îl rugase văduva. Știa că o să aibă partea lui, așa că s-a jurat: „Alege-s-ar prafu' cine o pune mîna pe pahar..." A încercat în mai multe coșciugării fiindcă nu-i convenea nici materialul — scîndură de brad arsă cu lampa de benzină și cu trei straturi de ulei pe deasupra, ca să-ți ia ochii și să crezi că e stejar —, nici înfloriturile de pe capac. Pînă în cele din urmă s-a hotărît. Umblaseră prin ploaie pînă aproape de piața Sfîntu Gheorghe și cînd au ieșit cu marfa în ușa prăvăliei, Cristea Stănceru era ud pînă la piele și tremura ca un cîine scos din apă. „Acum ar fi bună o țuică fiartă", aruncă el într-o doară către cumnatul lui Epifanie Cozărescu. Cunoștea înțelegerea dintre cei doi frați și nu punea cine știe ce bază pe vorba aruncată. „Treaba am făcut-o, vreme, slavă domnului, este..."

„Crezi că ne primesc ăștia cu coșciugul în cîrciumă?..." „Ieșim la Bariera Colentinei. Știu acolo un negustor care te-ar primi și cu mortul, numai să-l plătești!..." Au luat un camionagiu care să-i scoată pînă la marginea orașului. În cîrciumă, lume puțină. Dacă erau cinci-șase inși. Pe o asemenea vreme nu-ți prea venea să ieși din casă. Stănceru luase coșciugul în spinare și intrase cu el, răsturnîndu-l pe două mese în preajma tejghelei. Lîngă rafturile cu băuturi spirtoase veghea o femeie ciolănoasă, cu un cap osos, cu fruntea așezată ca o minge enormă peste un nas cîrn și numai nări. Gura deschisă lasă să i se vadă niște dinți ca de cal și sub buza care îi spînzura nu se zărea nici urmă de bărbie. Cîrciumarul moțăia lîngă un godin ruginit, cu un ziar deschis în față. Era alb și umflat ca o balenă căzută într-un butoi cu țincvais. Cerură o jumătate de drojdie ca să se încălzească. Circulau în vremea aceea între București și Slobozia niște căzături de mașini, cumpărate de la nemți pe lucru de nimic. Nu se știa cînd pleacă. Să nu mai vorbim că dacă apucai un loc, era la fel cum te-ai fi băgat de bunăvoie într-o fîntînă părăsită și l-ai fi rugat pe unul să-ți așeze cîteva pietre de moară deasupra. Prin satele dinspre Valea-Măcrișului se abătea o dubă hodorogită și căptușită cu tablă, proprietatea unuia Mihai Fivniceru, care-și schimba traseul de la o zi la alta, după cum i-o cereau clienții. Oricîtă înghesuială ar fi fost în mașină, el tot oprea la cîrciuma de la bariera Colentinei. Exista o înțelegere între el și cîrciumar. Fivniceru îi aducea clienți, cîrciumarul îi dădea zeciuială din vînzare. Pe firma de deasupra ușii fuseseră desenați în culori țipătoare o mulțime de bărbați bînd bere direct dintr-un butoi, iar dedesubt scria: „Hai să bem la drumu' mare". Cam după două ceasuri, șoferul apăsa pe claxon, pornea motorul cu manivela, punea apă în radiator și cine mai apuca loc, se urca. Mașina asta o așteptau cei doi în cîrciuma de la bariera Colentinei, ca să poată duce coșciugul lăcuit al lui Epifanie Cozărescu... Afară continua să cearnă o ploaie măruntă și deasă. Cînd și cînd, cumnatul mortului ieșea pînă în ușa prăvăliei și se uita în lungul șoselei. Ajunseseră la a treia jumătate de drojdie. Hodoroaga lui Mihai Fivniceru sosi cam la jumătatea timpului dintre prînz și

seară. Stăpînul ei era un om mic, grăsun, cu capul rotund și creștetul pleșuv, cu fața rotundă, cu ochii rotunzi, un om făcut din cercuri perfecte... Ca să nu se deschidă ușa din mers și să-și piardă călătorii pe drum, sudase două belciuge pe dinafară, pe care le încuia cu un lacăt a cărui cheie o purta legată la gît. Călătorii se înghesuiră în fața tejghelei. Pivniceru nu-l refuză pe cumnatul lui Epifanie Cozărescu. Se cunoșteau mai de mult. Îi ceru cît nu face, chipurile n-ar fi avut „autorizație de transport" decît pentru vii, celălalt nu se tocmi, îi dădu banii înainte, Cristea Stănceru ancoră coșciugul deasupra mașinii, trăgîndu-i prelata deasupra. Înainte de a porni motorul Mihai Pivniceru dădu pe gît două dorobanțuri de secărică. Asta era măsura pe care și-o îngăduia. Era mizgă pe șosea și n-avea poftă să nimerească în vreun șanț. Pe cumnatul lui Cozărescu, fiind clientul lui cel mai de vază îl urcă în față lîngă el. Lumea a plătit ce a băut, și cîrciuma a rămas la fel de goală.

3. CĂLĂTORIND ÎNTR-UN COȘCIUG

Profitînd de înghesuiala de la ușa mașinii, Cristea Stănceru s-a strecurat sub prelată și s-a întins în coșciug. Pînă nu se înnopta bine tot nu ajungeau și era păcat să nu tragă un pui de somn ca lumea. Cumnatul mortului îl bănuia înghesuit în spate și nu l-a strigat. El stătea boierește. În față se întindea șoseaua pustie, udă. Păcat că în fața lui nu era un ștergător de ploaie, ca să vadă mai bine satele prin care treceau. Pivniceru era sărac la vorbă. Sîsîia printre dinți un cîntec porcos și fuma țigară de la țigară. În duba din spatele lor s-a așternut o liniște lipicioasă. Secărica, verdele și caisata și-au făcut efectul. Din pricina monotoniei drumului, a frigului și a ploii, moțăie cît moțăie și adoarme. Are vreme destulă să și viseze. Parcă ar sta călare pe coama casei lui Epifanie Cozărescu și s-ar uita la coșciugul pe care l-a cumpărat pentru el cum zboară pe deasupra satului. De sub capacul lui scot capul o mulțime de șerpi. Se trezește și se freacă la ochi. I-a înțepenit gîtul. Știe că nu visezi șerpi decît atunci cînd te ia frigul „Nu putea să moară și ăsta vara", gîndi ridicîndu-și gulerul de la haină. Șoseaua era la fel de pustie. Ploaia se înteți se, formînd o pînză deasă, Mihai Pivniceru sîsîia același cîntec ținîndu-și țigara între dinți. „Am trecut de Urziceni?" îl întrebă pe șofer. Omul de la volan clătină din cap. Dacă nu trecuseră încă de Urziceni, era peste putință ca dincolo de oborul de vite să nu stea vreun întîrziat pe marginea drumului ca să-i facă semn să-l ia și pe el. Măcar că l-ar fi aruncat peste capetele celorlalți și Mihai Pivniceru nu-l lăsa jos. În fața lui drumul se întindea la fel de negru, de pustiu, de nesfîrșit. Cînd se trezi pentru a doua oară — nu mai visase nimic — mașina era oprită în fața unei fîntîni. Stăpînul ei turna apă cu o căldare în radiatorul care fierbea din pricina încărcăturii. Alături de el, murat pînă la piele, un bărbat cu o paporniță goală. Cunoștea locurile; trecuseră de Urziceni. Mai erau vreo cîțiva kilometri și aveau să se abată la stînga, tăind cîmpul spre Cocora. „Mă, nea Mihai, nu mă lăsa în mijlocul drumului, că nici măcar n-am unde trage", se ruga omul cu paporniță. „Unde să te urc, în capu' meu? Ac de gămălie dacă ai fi și tot nu ți-aș găsi loc!..." Omul nu se dădu bătut. „Mă sui pe mașină și mă bag sub prelată." „Asta, da; Da' prețu' să știi că tot ăla e!" „Îți plătesc cît îmi ceri, numai nu mă lăsa noaptea în drum." Mihai Pivniceru îi luă banii — întotdeauna plăteai la urcare — strînse capacul radiatorului și înainte de a învîrti de manivelă îi spuse celui care se agățase de scara din spate a mașinii: „Vezi cum îți găsești loc, că e un coșciug lăcuit al unuia Epifanie Cozărescu. Să nu-l zgîrii, că-l plătești ca nou!..." Mașina pornise. Omul se ținea cu disperare de fierul care mărginea acoperișul, în întunecimea de sub prelată. Cristea Stănceru îl auzise cînd s-a urcat. Nu putuse să doarmă. De atîtea zdruncinături îl dureau toate încheieturi. Scoase mîna prin deschizătura pe care și-o lăsase ca să aibă ceva aer și-l căută pe proaspătul călător. Îl apucă de pulpana hainei și spuse numai:

4. MORTUL DIN COȘCIUG FACE POCINOAGE

„Rău al dracului să fii mort și să te care dintr-un loc într-altul cu o rablă ca asta!..." Celuilalt îi stătu

inima. Smuci prelata într-o parte și văzînd mîna care-l ținea de marginea hainei, înțepeni. Simțind picaturile de ploaie, Stănceru îl întrebă plin de curiozitate: „Tot mai plouă, mă neică?..." Mihai Pivniceru s-a trezit cu el pe capota motorului. Omul a căzut greoi, ca un sac plin, și într-o frîntură de gînd s-a aruncat în șanțul soselei. Din căzătură n-a pățit mare lucru: și-a sucit un picior și și-a rupt două degete de la o mînă. Pe stăpînul mașinii l-a dus mintea ce s-a întîmplat. L-a scos pe Stănceru din coșciug, i-a dat doi pumni de l-a umplut de sînge, le-a aruncat marfa în mijlocul drumului, l-a dat jos și pe cumnatul lui Cozărescu, în locul lui l-a urcat pe cel din șanț și a plecat mai departe, fără să le înapoieze măcar banii pentru drum. Așa se face că Stănceru a trebuit să care coșciugul pînă la Cocora în spinare, unde au găsit o căruță care să-i ducă pînă-n sat. Cînd l-a văzut, soră-sa i-a dat două perechi de palme. Îi întîrziase înmormîntarea cu o zi și-o noapte...

Abia după ce isprăvi de istorisit își dădu seama de țigara stinsă, uitată între degete. Mă aflam în mare încurcătură. Dacă mă prefăceam în continuare că dorm, aveam șansa să ascult și alte întîmplări; dacă deschideam ochii, tovarășii mei de drum și-ar fi putut alcătui o părere greșită despre persoana mea. (Adică îmi place să trag cu urechea!) Se pare însă că nu-i interesam într-o prea mare măsură. Un simplu pasajer nimerit din greșeală în compartimentul lor...

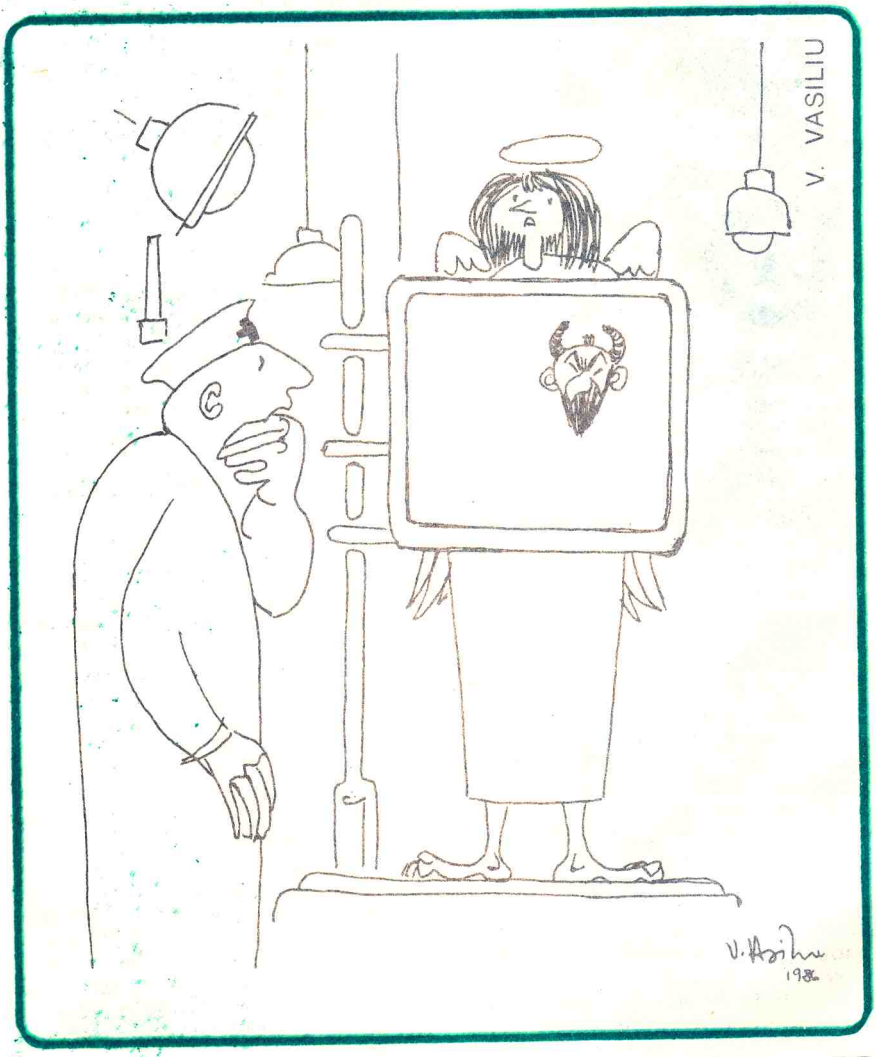

ION BĂIEȘU

PAPĂ-LAPTE

N-am văzut în viața mea un om mai nenorocit, o ființă căreia să-i plouă zilnic în casă și căruia să-i curgă belelele gîrlă ca lui Titel. Mă și enervez cînd îl văd mereu cu ochii în lacrimi și cu glasul plîngăcios.

— Ce ți s-a mai întîmplat, dragă, ce-ai mai pățit de ești ca o curcă plouată? îl întreb.

— Știi ce sînt eu? mă întreabă, la rîndul lui.

— Ce?

— Un papă-lapte.

— Cine ți-a zis asta?

— Nevastă-mea. Azi dimineață, la cinci și un sfert, a urlat la mine: „Scoală, mă, papă-lapte, fii și tu gospodar, cap de familie, du-te la piață, ia niște spanac și niște ridichi, ia pîine și lapte, nu dormi pînă la prînz, ca un trîntor!" Auzi, cică dorm pînă la prînz! Eu, care sînt în picioare la șase jumătate, ca să mătur prin curte, care-mi fac singur patul și îi aduc și ei cafeaua la nas!?

— Și? Te-ai dus la piață?

— M-am dus, bineînțeles. Dar crezi că a fost mulțumită? Nu. „Mai, papă-lapte, mi-a zis, de unde-ai luat porcăria asta de spanac, care-i numai cotoare?!" „De la un țăran", zic. „Îl duci înapoi și i-l arunci în ochi! Dar ridichile-astea dospite unde le-ai găsit? Ți le-a dat cineva de pomană? De ce nu le încerci cu degetele, ca să vezi daca sînt trecute?! Cum de te păcălesc toți numai pe tine, mă, papă-lapte ce ești!" Și uite-așa, nu mă scoate din expresia asta care mă scoate din minți. Aș prefera să-mi zică ori cum — vită încălțată, idiot, ramolit, lepădătură — dar nu papă-lapte.

— E vreo legătură între aceasta expresie și faptul că-ți place laptele?

— Tocmai, că mie nu-mi place laptele, îmi dă colici. Cred că e vorba de o metaforă, fir-ar ea a dracului cu cine a inventat-o! Vrea să-mi dea de înțeles că nu sînt bun de nimic. Și dacă mi-ar spune-o doar în intimitate, dar îmi zice și în public. Mi-a zis-o și la revelion, de față cu peste o sută de persoane cunoscute sau semi, după ce se pupase pe gură cu un tip necunoscut și cu mustață pe oală: „Hai, papă-lapte, țopăie și tu, pupă-te și tu!"

— Și te afectează chestia asta? îl întreb pe bietul Titel, care îmi producea, realmente, milă.

— Bineînțeles. Pune-te în locul meu. După ce că sînt complexat la servici din cauza mediocrității profesionale, mă simt complexat și acasă.

— N-ai încercat să-i zici ceva în acest sens?

— I-am zis. I-am zis-o franș: „Dragă, dacă mă mai complexezi, te las!"

— Și ea ce-a zis?

— A pufnit-o rîsul. „Fugi dracului de-aici, că nici de asta nu ești în stare!" Și n-am fost. Dovadă că sînt, în continuare, cu ea.

— N-am ce să-ți fac. Tu ești de vină. De ce ai luat-o?

— Păi ce, eu am luat-o?!

— Dar cine?

— Ea m-a luat. Eram la munte, într-o excursie, cu un grup de fete și băieți. Mie îmi plăcea o puștoaică cu căciuliță albă, roșcovană, sfioasă, dulce, liniștită. Ea, actuala mea nevastă, era cea mai drăcoasa și zănatecă, făcea numai aiureli, noaptea a simulat un incendiu la cabană și ne-a scos dezbrăcați în viscol, ne-a umplut bocancii cu ză-

padă, ne-a pus lipici pe pîine în loc de unt, iar mie știi ce mi-a facut? Mi-a pus o pisică în raniță, cînd am simțit că-mi mișcă în spinare, am leșinat. M-a frecat bine cu zăpadă, pînă mi-am revenit, după care mi-a zis: „Măi, papă-lapte, tu nu prea știi de glumă, trebuie să te facă cineva bărbat, așa c-o să mă mărit cu tine, n-am încotro".

— Și s-a măritat?

— Da. În aceiași săptămînă. De atunci au trecut mai bine de zece ani. Ce mă sfătuiești? Să pun piciorul în prag?

— Dacă poți...

— Sau, eventual, să mai aștept și alte dovezi și abia pe urmă să introduc divorț?!

— Și-așa e bine.

— Sau s-o reclam superiorilor ei de la servici?!

— Eventual...

— Sau să vorbesc cu mama ei?

— N-ar strica.

— Din păcate, mama ei seamănă cu ea. Știi ce i-a făcut ieri lui bărbat-su, adică socrului meu?

— Ce?

— Pomenirea de patruzeci de zile.

— Atunci du-te repede la un doctor.

— Ce fel de doctor?

— Un psihiatru.

Titel se îngălbeni de frică.

— Păi ce să-mi facă psihiatrul?

— Să te vindece de complexele de inferioritate, să te pună pe picioare ca bărbat.

— Ai dreptate, îmi spune el, gînditor. Există, oare, medicamente care să-i dea unui soț curaj în fața nevestei?

— Sigur că există.

— Atunci am să mă duc la doctor. Mulțumesc pentru sfat.

Titel se îndepărtă în aceiași clipă, iar eu văzui în mersul lui hotărît și drept o evidentă schimbare în bine.

PIESE DE SCHIMB

V. CRĂIȚĂ-MÂNDRA

VICTOR CRIȘAN

VALENTIN SILVESTRU

FIARA DIN LIVADA DE MERI

Dominte dormea fericit în brațele nevestei — care-i acoperea spatele — și visa că se scaldă în mare, alături de doi delfini jucăuși. Dar se auziră, în livadă, niște zgomote ciudate și Filipa — căci pe tînăra femeie așa o chema — deschise ochii și-și ciuli urechile. Părea că cineva rupe vreascuri. Își scoase mîna de sub gîtul bărbatului și cu degetul arătător al celeilalte îl ciocăni ușurel în cap. Era un obicei al ei, de care n-o putuse dezbăra: cînd voia să-l trezească, ea îi dădea cu degetul în tidvă, ceea ce-l, enerva grozav; odată îi și mușcase arătătorul — dar degeaba. „Acum

i-l rup" — se înfurie, mai ales că i se luase apa caldă din vis și dispăruseră și delfinii. Dar înainte de a se răsuci spre ea, auzi și el vreascurile și se ridică speriat în capul oaselor.

— Ce-o fi? — își șoptiră, amîndoi, în același timp.

El sări din pat, ea după dînsul. Dădură încet perdeaua într-o parte și se îngroziră. În livada de meri tineri, pe care-i sădiseră cu mîinile lor acum patru ani, o matahală uriașă, înspăimîntătoare, un urs, poleit de luna plină, rupea meticulos copăceii, mormăind mulțumit de fiecare asemenea ispravă.

— Îl omor! — fu prima reacție a bărbatului.

— Nu te las afară! — țipă, sugrumat, femeia — că te mănîncă.

— Nu vezi că ne distruge? Nu vezi ce ne face?

Vedea și ea; dar n-aveau arme în casă, nici măcar un ciomag. N-aveau cîini. Nu era în preajmă nici un vecin. Căsuța, din cele ce se cumpărau pe atunci de gata, o așezaseră sus de tot, cît mai sub munte, ca să fie izolați, să aibă liniște, să nu-i bată nimeni la cap, să se iubească în voie și să facă plajă goi, pe acoperiș. Pe locul împrejmuitor puseseră meri. Dominte se pricepea; și taică-său, și bunică-său puseseră meri și se făleau a fi iscusiți, știind să-i crească, să-i îngrijească, să-i facă a da rod bun și greu.

Acum priveau prostiți cum își bate joc dihania de munca și de pomișorii lor. De la o vreme, ursul păru a se plictisi. O porni greoi spre casă. „Aoleu! — urlă femeia — vine peste noi!" Într-adevăr, păși domol dar hotărît spre dînșii, călcînd, ca un moșneag cu talpa lată. Apăsă omenește pe clanță, o făcu să zbîrnîie în sus și în jos. Cei doi fugiră în cămăruța din spate, gata să sară pe ferestruică. „Mai bine stăm tupilați — o sfătui bărbatul — că altfel se ia după noi". Ursul mai zdrăngăni o vreme clanța, mai zgîrie ușa, apoi se întoarse pe călcîie, se așeză pe toate patru labele și-o porni, jucăuș, la deal.

A doua zi, Dominte patrulă prin fața sediului din strada Episcopiei, al filialei Asociației vînătorilor și pescarilor sportivi, pînă văzu că apare cineva care descuie lacătul. Năvăli peste acela și-i spuse povestea pe nerăsuflate.

— Deh! — oftă omul — nu e prima oară cînd auzim de asemenea evenimente. Dar n-ai ce-i face: animalul e *ocrotit*.

— Îmi strică bunătate de livadă. Poate să ne și omoare.

— Luați-vă un cîine' — fu sfătuit. Dominte se supără vizibil:

— Cum, nu veniți să-l împușcați?

Celălalt îl ținti cu o privire albastră, rece:

— Nici nu poate fi discuție. Și te sfătuiesc și pe dumneata, nu cumva să-i faci vreun rău că-l plătești tot restul vieții.

Dominte plecă furios, trîntind ușa atît de puternic încît șoimul împăiat din interior păru a-și fîlfîi aripile.

Mai făcu vreo cîteva vizite în acea dimineață — la Consiliul popular, la Miliție — dar se întoarse acasă foarte cătrănit.

Filipa o porni ea, după amiază, să găsească un cîine. În noaptea aceea se întoarseră la locuința din oraș. Obținură, deabia după două zile, un cotei mic, nervos, care, lăsat liber ca să dea piept eventual cu fiara, o rupe de fugă înainte de întîlnirea hotărîtoare, spre primul stăpîn, probabil.

Cum nu se mai vedea urmă de urs, familia Clopoțan se reîntoarse, cu multă grijă, în căsuța ei, socotind că a fost un accident și atît. Dar chiar în noaptea următoare îi vizită din nou; mai sfărîmă vreo trei meri, distruse și cotețul improvizat al cîinelui absent, jucînd batjocoritor tontoroiul pe scîndurelele lui și plecă, de astă dată pe două picioare, numai după ce încercă temeinic ușa să vadă dacă e bine încuiată.

Dominte povesti cu groază și desnădejde ceea ce i se întîmplă, colegilor săi de serviciu. Era contabil la depozitul central al cooperației locale și în jurul lui mișunau doi bătrîni conțopiști, un șef abulic și miop, vreo trei damicele alburii, una chiar fără gene și care îngropase doi bărbați, un tinerel potopit de acnee, un paznic chior. Colegii tăceau înfiorați sau pur și simplu indiferenți. Numai dubla văduvă avu o idee — haotică, dar idee — ca moșmartinul să fie otrăvit cu șoricioaică.

— Și unde să-i pun șoricioaica? — întrebă prostit povestitorul.

— Pe crăci. Pe crăcile pomilor.

— Mai bine pe craci — zîmbi paznicul. Că pe craci se mai linge el, dar crăcile nu știu de ce le-ar consuma.

Șeful îl sfătui să facă un memoriu, dar nu precizâ și către cine.

— Dom'le — zise paznicul rezolut. Eu te duc la un naș al meu care a fost bulibașă. Acum e căramidar, s-a lăsat de zlătărie. Dar a umblat mult cu ursii, că-i făcea și să joace. Luăm o sticlă de rachiu cu noi și ne sfătuim cu el. Că e cunoscător.

Tinerelul bubos, care îndeplinea funcția de curier, dactilograf și cantaragiu la bascula mică observă, nu fără temei, că una e ursul dresat și alta acela sălbatic. Dar primi replica, nici ea ilegitimă, ca nici un urs nu s-a născut dresat, ci *a ajuns* astfel din starea sa naturală.

Sosiră, deci, pe seară, la Pantelimon cărămidarul — la acea margine de oraș de unde începe satul subordonat. Nașul tocmai își bătea unul din copii, care țipa ca apucat, — în timp ce ceilalți se urcaseră pe garduri, de teamă că le vine rîndul. Nevasta nașului făcea ciorbă într-un cazan, sub un șopron.

Se povesti. Se scoase clondirul cu rachiu. Se meditâ îndelung. Nașul era un bărbat negru, pletos, altminteri destul de îngrijit îmbrăcat. Avea o privire cruntă și vorbea repede, mîncînd cuvintele, astfel ca din cînd în cînd finul se simțea

obligat să reia cîte o vorbă, ca și cum i-ar fi tradus oaspetelui principal.

— Lui îi foame — conchise Pantelimon, la capătul unui șir de întrebări la care-și răspundea singur.

— Și ce să-i dau? — se interesă Dominte. Cam ce mănîncă el?

— Ce mănîncă el, n-o să-i dai dumneata — zise scurt nașul. Dă-i vacă, dă-i zmeură, dă-i oaie, dă-i fagure, dă-i și dă-i... Dar noi să încercăm cu altceva...

Dominte și Paznicul ascultau foarte atenți.

Aici însă fostul bulibașă, se opri, își netezi pletele, ridică iar ceșcuța cu rachiu și-l întrebă brusc pe fin:

— Mă, Ciușcă, finule, dar eu ce am din daravera asta?

Finul se uită la Dominte.

— Dumnealui e om de onoare — zise. O să te omenească în vreun fel.

— Da — întări Dominte. Fac cinste.

Reeși, într-un chip cam confuz, că „cinstea" ar trebui făcută nu în lichide, ci în bancnote. Asupra numărului lor și valorii se discută de asemeni cam amalgamat, dar se ajunse la un acord de principiu, că adică „să vedem atunci", atunci fiind un termen indefinit însă posibil. Conversau cu anume rețineri și cu multiple asigurări, cu rapeluri la onoare, la cuvîntul dat. Țiganca trăgea cu urechea de sub șopron, mestecînd agale fiertura bolborosindă; zise și ea ceva, care stîrni oarecare voioșie, că adică „Să-l întrebați și pe urs dacă e de părere..."

— Aduci făină, de unde știi — îi spuse Pantelimon lui Dominte. Făină și untdelemn. Face nevastă-mea o pîine mare, roată. De vreo trei kile. Uite-așa!

Și deschise larg brațele.

— Și?

— Și vin eu cu ea la dumneata.

Noaptea. Să stau eu de vorbă cu ursul.

Nu era prea clar rostul pîinii în proiectata convorbire, dar învoiala se făcea experimental, cărămidarul informase de la bun început că întreprinde „o încercare".

Într-adevăr, în seara următoare se ivi cu pîinea într-o traistă și se instală în fereastră, spre neplăcerea vădită a Filipei care îi tot sufla în ureche bărbatului ei că „ăsta ne omoară mai degrabă decît celălalt..."

Stătură toți trei în așteptare, pălăvrăgind, moțăind pînă pe la vreo unu. Era o lună strașnică, aurind livada și o liniște de apă adîncă.

Pantelimon auzi cel dintîi pasul ursului. Urechea lui era mai fină; poate că și cunoștea mai îndeaproape umbletul fîrtatului. În afară de traista în care adusese pîinea, mai avea la el și un ciomag foarte lung, un fel de prăjină cu o măciulie de fier la un capăt.

— Acum să stați liniștiți — spuse, în șoaptă. Și deschise ușa

Ursul, care apucase iar o creangă de măr, rămase oarecum surprins. Țiganul spuse un șir de vorbe, care sunau ca o chemare; și mai făcu un pas dincolo de prag. Ursul înaintă și el un pas, dar numai atît. Se auzi iar acea chemare tînguioasă, apoi poruncitoare. Și iar făcură amîndoi cîte un pas. Cînd Pantelimon socoti că a cheltuit destulă incantație, zvîrli, pe neașteptate, pîinea spre urs. Acesta se feri ușor, o privi căzînd, se apropie, o mirosi, o luă în labele de dinainte și începu să rupă tacticos din ea, fără să-l slăbească din ochi pe omul care ținea prăjina ca pe un catarg de drapel.

Cînd termină de mîncat, își șterse botul cu un gest omenesc. Bulibașa mai rosti o singură propoziție în limba lui misterioasă și lăsă prăjina la pămînt. Ursul urlă și el ceva cu botul spre lună și o porni rapid pe unde venise.

— Asta a fost! — spuse vesel Pantelimon. E gata. Să-i dai franzelă de fiecare dată și ai scăpat

Deștupară o sticlă de whisky, care nu prea plăcu musafirului și acela le lămuri, pe îndelete, procedura viitoare. Ursul va veni mereu după pîine. În fiecare noapte. Ei să-i dea mereu mai tîrziu porția, pentru ca să poată dormi liniștiți. Sau mai devreme — în așa fel încît să-l obișnuiască a veni după ea în amurg.

Cum Filipa continua să fie speriată, iar Dominte nu realiza deloc cum să-l obișnuiască pe urs să poftească la o anumită oră, Pantelimon — care primi pe loc două sutare — se obligă să mai vină el însuși de vreo trei-patru ori, să le arate.

Într-adevăr, în a patra seară, ursul sosi pe la asfințit. Pantelimon nu mai aruncă pîinea — o pîine obișnuită, de brutărie. Se duse cu ea spre fiară — ținînd sub brațul stîng prăjina cam cum țin cavalerii lancea în cumpănire, înainte de a se ordona atacul — și i-o dădu personal în gură, întinzînd brațu-i lung și păros.

— Vino și dumneata — îi strigă lui Dominte.

— Nu! — țipă Filipa.

— Vino-ncoace — porunci, metalic, fostul bulibașă — să te cunoști cu el. Că e bătrîn și blînd. Și altă pretenție n-are.

Dominte nu era fricos. Se apropie cu băgare de seamă. Ursul mînca liniștit. „Nu te teme deloc — mîrîi, printre dinți, fostul ursar — că dacă era să sară, o făcea el pînă acum. Și pe urmă știe că-l pot pocni cu fieru-n cap.

De unde putea ști ursul acest lucru? Evident că informația îi putea parveni doar pe căi enigmatiice. Și nici nu era sigur că omul ar mai fi avut vreme să mînuiască prăjina, dacă animalul și-ar fi manifestat dorința unei înfruntări directe.

Pantelimon își luă rămas bun. Lăsă prăjina acolo. Ursul venea fix la ora cinci, bătea la ușă, ori o sgîlțîia încetinel sau mișcă binișor clanța, Dominte crăpa ușa și-i întindea pîinea. Acela o înfuleca tacticos și pleca, de la o vreme făcînd și un fel de temenea cu dosul, ceea ce o amuza de-a binelea pe tînăra stăpînă a casei.

L-au botezat, nu se știe cum și de ce, Țuțu. Cu timpul s-au apropiat amîndoi de el. S-au împrietenit. Nu făcea nici o stricăciune; avea poteca lui, pe care călca bătrînește. La un moment dat Filipa l-a fotografiat pe Dominte lîngă urs, poza care a făcut înconjurul orașului. Spre toamnă, au început să aibă vizitatori; stăteau la o distanță respectuoasă și aplaudau cîna pîinească a lui Țuțu. Totuși, încet-încet, vreo cîțiva tineri neînfricați cerură lui Dominte permisiunea de a-l asista ! și acesta se învoi. Se foto-

— Altădată nu-i mai luăm pe babaci! Nu vezi abia urcă

grafiară și ei cu ursul, care poza cu cea mai vădită bunăvoință.

— Trebuie să punem chestiunea pe o bază economică — îi spuse Dominte, la un moment dat, nevestei. Am avut și avem destule cheltuieli cu prietenul ăsta al nostru.

Astfel că oricine dorea să se fotografieze cu Țuțu, plătea o taxă de zece lei și, bineînțeles, poza de 9 pe 12 centimetri, făcută de Filipa, cu din ce în ce mai multă artă. Rezultă un venit nu lipsit de însemnătate, deoarece soseau doritori și din alte localități.

Cînd începu a se răci vremea și dădu prima ploaie mocănească, ursul nu mai veni la întîlnirea de la ora cinci. Nici în zilele următoare.

— Își caută loc de iernat — îl vesti Pantelimon, consultantul ursesc al lui Dominte. Și dacă n-o muri, vine iar la primăvară.

Soții se mutară, bineînțeles, în casa din oraș, unde iernau și ei. Cum o bună parte a populației avea fotografii, ca fiscul să nu-i amendeze pentru trafic ilicit ori profesie clandestină, sau mai știu eu ce, Filipa făcu cerere să intre ca membru la cooperativa „Fotografia populară".

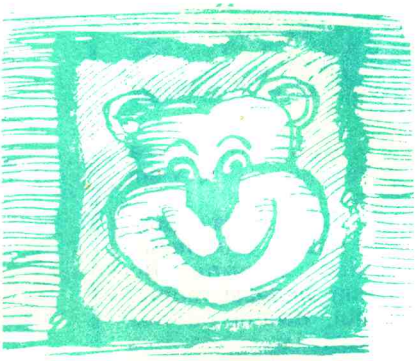

Așteptau, ca niciodată, primăvara. Se legaseră, fără să-și dea seama, și sufletește, de blajina făptură a pădurii, consumatoare inocentă de pîine proaspătă.

Dar ursul nu se mai întoarse.

Dominte n-avea de unde să știe că, pe versantul celălalt al muntelui, pe unde Țuțu își avea pesemne sălașul, se organizase o vînătoare turistică pentru străini, pe valută, și că un crupier vestgerman îl împușcase, obținînd apoi, cu capul namilei, marele trofeu de nu știu cîte sute de puncte la expoziția mondială cinegetică de la Karlsruhe.

Fusese și ultima fotografie...

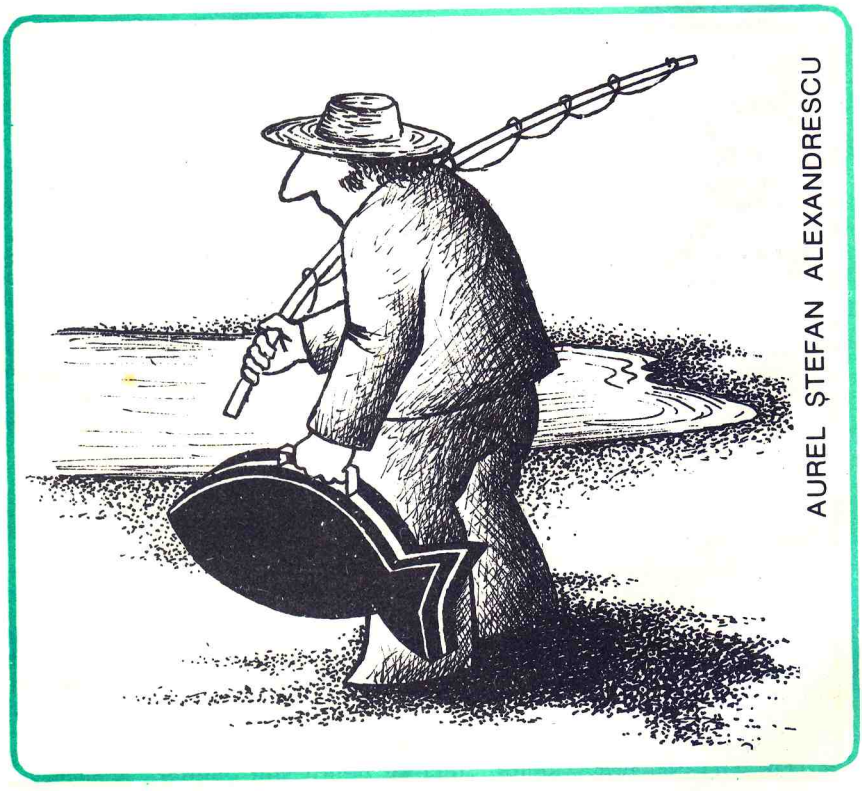

AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU

ZÎMBETE

— Spuneți-mi, v-a ajutat mixtura ce v-am prescris-o?

— Ce să vă spun, d-le doctor, e un medicament minune! Eu mi-am vindecat reumatismul, băiatul nu mai tușește, iar cu ce mi-a mai rămas, mi-am lustruit toată argintăria, de zici că-i nouă!

*

La dentist

— Ce-ați făcut? Mi-ați scos cu totul alt dinte!

— Fiți fără grijă! Încet, încet, ajungem și la celălalt...

*

Mama, dimineața, își trezește fiul:

— Scoală, băiete! E timpul să te duci la școală!

— Dar trebuie neapărat, mămico?

— Trebuie, băiete, trebuie! Doar tu ești învățătorul...

*

— Este frumos logodnicul tău?

— E neasemuit! De la mamă a moștenit doi ochi albaștri minunați, iar de la tătic, o splendidă mașină sport...

Culese și prelucrate de VICTOR GORȘCOVĂȚ

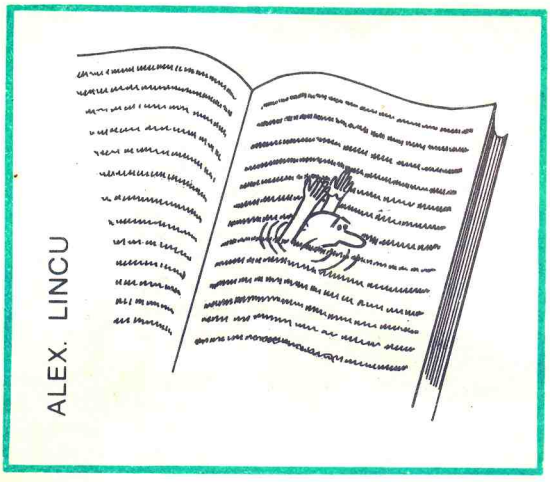

RUGBY SUMAR

INTERVIU CU POETUL TUDOR GEORGE

1. Se spune că rugbiștii n-au umor cît negru sub unghie. Cum se simte rugbistul Tudor George în pielea poetului cu același nume?

— Abordînd laolaltă două discipline aparent disparate dar atît de dragi mie — Sportul și literatura, în speță: Rugbiul și Umorul — capăt de îndată un „tonus competițional" și în „uvertura" acestui interviu lansez o calamburgistă

ATENȚIONARE
Fiindcă „mă placați" în coapsa
Cu perfide întrebări,
O să vă fixez c-o capsă
„Lovitura de pedeapsă:
Între bări!

Mi se cere să „arbitrez" compatibilitățile și afinitățile dintre Rugby și Umor? Mi se pare a fi o „partidă" pe cît de „spectaculoasă" pe atît de „antrenantă". De aceea, declar, dela bun început, drept total hazardată și ușuratecă supoziția „adversarilor" că rugbiștii n-ar avea umor, „nici cît negru sub unghie", aceasta cu

atît mai mult cu cît șarmul activității lor constă tocmai în particularitatea exprimării printr-un veritabil „umor negru". A face „să-i zboare fulgii" adversarului, pornit ca un vultur spre „ținta" proprie, printr-un „placaj mortal", sau a iniția o „spargere" frontală printr-o șarjă explozivă, constituie hazul suprem care declanșează „hohotul" vulcanic si entuziasmul voios al galeriilor, combinînd prin „poanta" eseului final! În plus, evoluția scorului poate determina drama, tragedia sau farsa de amploare. „Transformînd" observațiile mele în versuri, vom „încerca" unele „contactări" pe „terenul" confruntărilor lexice:

GEN PROXIM
Între Umor și Rugby-mi pare
Că tot ar exista o marjă:
Treisferturile-n confruntare
Glumind superb, atacă-n... „șarjă".

DREPTUL LA REPLICĂ
Epigramiștii de elită
În replică-și vădesc curajul;
Rugbystu-n „replica"-i cumplită
La grea-ncercare te invită,
De-ți sare, din contact, placajul!

EPIGRAMA RUGBYSTULUI
Din fulgerul condeiului,
O epigram-o prinzi c-o frază!
Rugbystu-n schimb, atent la față,
În spiritul făir-playului,
Dintr-un placaj... te demolează!

Firește, rugbyștii, practică un umor frontal și bărbătesc, nelipsit nici de tandrețe, nici de duritate. Amintindu-ne de hazul Cimitirului din Săpînța, putem parafraza epitaful unui rugbyst impetuos printr-o replică veselă ce i-ar adresa-o Ivan Turbincă însăși Morții:

EPITAF VITAL
Îți cam semnaseși epitaful,
„Marcînd" etapă de etapă!
Din „șarja" ta s-alese praful:
Placajul meu mortal,... te-ngroapă!

Cît privește curiozitatea de a ști cum se simte rugbystul în pielea poetului, vă voi aminti faptul că tricoul rugbystic (fie el cu numărul 10, 14 sau 15) l-am purtat totdeauna cu totală dăruire pentru echipă și în spiritul sportiv, sugerîndu-mi grandoarea titlului liric „Armura de sudoare" cum se intitulează volumul al doilea din „Trilogia Sonetului".

Totuși, pentru mai justa clarificare a eventualelor sintagme omonime, intervin cu o

PRECIZARE
Observ chiar intime releuri,
Cu Scrisul, Rugbyul de-l măsor:
Sînt „eseist" cînd scriu eseuri
De-nscriu esee-s eseior"!

PETRE OPREA

ZÎMBIND DE-O AMINTIRE

ANECDOTE CU ARTIȘTI

În timpul studiilor la Paris și apoi la înapoierea lor în țară, sculptorul Ioan Georgescu și arhitectul Ion Mincu legaseră o prietenie aproape frățească.

Pe cît de mare era bunătatea lui Ioan Georgescu (uneori mergea pînă la o naivitate copilărească), pe atît de ghiduș era Ion Mincu, veșnic pus pe farse, multe făcîndu-le pe seama prietenului său.

Astfel, cînd Ion Mincu s-a însurat la Focșani, printre invitații acestuia au fost și prietenii săi Ioan Georgescu și Nicolae Petrașcu, găzduiți la părinții arhitectului.

Seara, pe la ora șapte, cei doi invitați au început să se pregătească de nuntă. În timpul preparativelor, Petrașcu admira și lăuda frumusețea mustății lui Georgescu, pe care acesta și-o aranja cu mult dichis, ceea ce îi făcu mare plăcere sculptorului. Într-un astfel de moment, cînd să îmbrace fracul, Georgescu constată că nu-i al lui. „Cu sprîncenele ridicate în sus — afirmă criticul de artă N. Petrașcu, cel care relatează întîmplarea — se uită la el și îi spune: „Se vede că Luca mi-a schimbat fracul cu al altuia, cînd mi l-a călcat ieri, la București."

Apoi, întorcîndu-l pe o parte și pe alta, dă în buzunarul de la pieptul fracului de o hîrtioară scrisă: „Dl. avocat Calcîntraur." „E fracul altuia... spune cu fermitate Georgescu, după care adaugă plin de tristețe: Dacă ar ști bietul Luca ce-a făcut, și-ar pune mîinile în cap. Ce e de făcut?"

În timpul zilei, Mincu, deși era în dîrdora nunții lui, găsise timpul să schimbe fracul său cel vechi, ca „să-l ambeteze puțin" pe bunul său prieten. Cînd Mincu i-a mărturisit, puțin după aceea, gluma, Georgescu nu l-a crezut pînă nu i-a adus fracul lui.

*

Într-o zi, sculptorul Ioan Georgescu a primit o carte de vizită a bătrînului profesor de chimie de la Universitate, Alexe Marin, care scria că-l așteaptă la el acasă, spre a se înțelege în privința executării unui bust.

Prompt, Georgescu se prezintă a doua zi dimineața la profesorul Marin Alexe, un om ultra-econom, care se ducea pe jos zilnic în Piața mare, ca să-și tîrguiască puținele legume ce-i trebuiau, și se întorcea cu ele într-o basma roșie. Sună la ușă și îi deschide însuși Alexe Marin, ascunzînd la spate mîna stîngă, în care avea un cep pentru butoiul de varză. Se prezentară, se complimentară reciproc, se așezară pe două scaune în antreu, vorbiră mai de una, mai de alta, de vremea de afară, de belșugul toamnei, pînă cînd, în cele din urmă Georgescu îndrăzni să-i spună în sfîrșit:

— Acum, dați-mi

2. Între personajele preferate ale poeziei dumneavoastră ar putea fi amintiți: Prometeu, Sfinxul, Bachus-căpitanul echipei Ahoe, Orfeu, Zeus (titulari), Satan, Briareu, Argus, Baba-Oarba, Marsyas, Narcis (Rezerve), Atlas, Heracle (maseuri), Cerber (observator). Iertați-ne întrebarea indiscretă: cum se distrau zeii?

— Din sinaxarionul heteroclit al „favoriților aheiști" înșiruiți mai sus, cu greu s-ar putea alcătui o „echipă" al cărei „căpitan" sau „manager" rugbyst să fiu ales, deoarece, după cum atestă însuși Al.O. Teodoreanu, datorită unui neprevăzut DECLIN: „Olimpul a căzut dela putere/ și-i vraiște-n mirificul Olimp./ Războinic, preț de-un legendar răstimp,/ Cumplitul Mart e negustor de bere." Indignarea lui Păstorel față de această decadență este explicabilă prin „Mitologia" aceluiași, a cărei geneză e celebrată într-un catren: „Și Afrodita cea în șolduri lată/ și Joe, cu alaiul lui ceresc./ Nu s-au ivit din bolta înstelată,/ Ci dintr-o amforă cu vin grecesc". În ce mă privește n-am avut niciodată onoarea și titlul de glorie al lui Tantal de a fi considerat „comesean al zeilor", dar am participat la numeroase banchete sportive și consider că cele ale rugbyștilor se pot asemăna, întrucîtva, cu ale zeilor, întrucît la ele participă deopotrivă învingătorii cu învinșii la „o masă comună", amestecîndu-și în cupa Victoriei lacrimile amărăciunii cu ale bucuriei. În virtutea celor consemnate aici, răspunsul meu se concretizează în următorul sonet:

BANCHETUL
La fel de păcătos Olimpul este
Ca Lumea noastră, ba mai sus, la scară,
Că-n lupte-acerbe zeii se distrară
Și-n bacanalii crunte și-n inceste!...

Cu mine-i tiz doar Bachus - Tămîioară,
Prea hăruitul Domn al Lumii-aceste,
Ce-aprinde-n August viile pe creste,
Stîrnind Sileni, Satiri, Bacante, iară

Asemeni nouă - se distrează Zeii!
Ca Zeii ne distrăm și noi - pigmeii!

*

Doar „gustul morții" nu-l sorb Ei din zeamă -
Că-s muritori doar sclavii, nu irozii! -
Și-n timp ce noi cinstim „adio mamă"
Ei plescăie nectaruri și ambrozii!

3. În care din maximele rostite de marii învățați ai lumii vă recunoașteți integral?

— Afecțiunea mea specială pentru Păstorel Teodoreanu nici în cazul acesta nu se dezminte. Citez maxima lui versificată în volumul „Inter pocula": „Acel ce stă și se socoate/ Pricepe, dacă-i om cuminte,/ Cum că necazul stă la spate/ Cînd ai paharul dinainte." Fieful meu din ultima vreme, cu pretenții de „Cafenea literară" era la Cantina Scriitorilor subnumita cîndva „La Doamna Candrea" apoi „La Cabia", iar în cele din urmă gata să-și zică și „La Iacobanul bine temperat". Denumirea ultima i-a

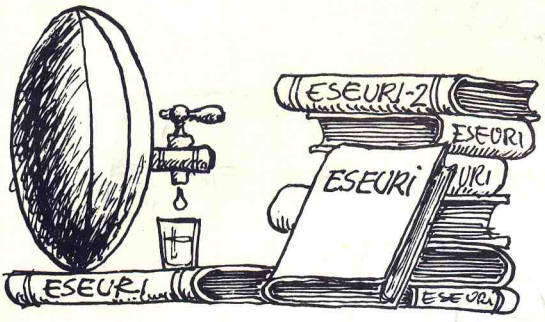

fost sugerată de răspopitul băutor ieșean pre numele său Mircea Radu Iacoban, secretar, dealtfel al Asociației Scriitorilor din Iași, care tinde să devină probabil, o filială a Ligei Temperanței bahice. Subzisul, care și-a dobîndit multă trecere și preocupare pe la „centrala" din București, invitat la miasmele fetide și izul de doagă al ospătăriei noastre, nu s-a lăsat pînă ce, la sugestia lui personală, s-au poprit și total interzis euforizantele lichide din Parnas! Samavolnicia Iacobanului tare m-au mai minunat, nemairecunoscîndu-l eu pre cel carele, mai verile trecute, la stațiunea Neptun trecea drept un veritabil pescar de guvizi, prăjiți de Achim și stropiți cu molanuri din cele mai faine! M-am străduit din răsputeri să-mi explic inexplicabila „metamorfoză" și am concluzionat cu năduf:

Iacoban s-a dat de gol
Și-a iscat nătîngi dispute:
A gustat din Techirghiol
Și, d-atunci, Cotnaru-i pute!

În asemenea condiții, desigur că doctrina păstoreliană se simte periclitată de puritanismul prohibitiv al Iacobanului, întrucît:

„Barmanul" dela Uniune
Cam după mintea lui ne-adapă:
Ce-i drept, paharu-n față-l pune
Și-i veșnic plin, dar plin cu... apă!

Faptul acesta impune reticența creatoare a unora dintre colegi, în special văduvindu-i pe Nicu Velea, Fănuș Neagu, Mircea Micu și Traian Iancu. Situația devine tragică și prin faptul că:

În van m-aș face eu ecoul
Acelor muze de propreală
Schimbînd paharul cu stiloul,
Că-mi toarnă apă și-n... cerneală!

Altminteri, dacă m-ar întreba cineva „ce propun?" aserțiunea mea sună clar:

„Tradiția" să se păstreze
Și normele ce se cuvin,
Cît timp mai stăm pe metereze,
Că-i bun și-un borsec, dar... cu vin!

voie, domnule profesor, să venim la chestie...

— La chestie... Care chestie?

— La chestia bustului...

— La chestia bustului... Care bust?

— Bustul dumneavoastră, domnule profesor...

— Bustul meu?!...

Apoi, aruncînd o privire fulgerătoare asupra lui Georgescu, pregătit să scoată cartea de vizită, Alexe Marin se scula în picioare și zise:

— Bustul meu, da, da, știu, uitasem. Bine, bine, o să vorbim despre asta mîine, duminică. Vă vestesc eu la timp.

Cînd îl văzu pe Georgescu ieșit pe ușă, șopti printre dinți:

— Alta acum! Bustul meu... O trăsnaie la care nu m-am gîndit de cînd sînt!

Georgescu a așteptat mult și bine vestea profesorului.

Mai tîrziu, povestind ciudata întîmplare prietenilor, Georgescu n-a bănuit farsa făcută de prieteni, a rămas convins că profesorul este un om urmărit de o idee fixă

*

Maxy, deschizînd în 1920 o expoziție personală la București, colecționarul Al. Bogdan-Pitești i-a trimis vorbă să treacă pe la el cu cîteva lucrări. După închiderea expoziției, Maxy a răspuns invitației. Colecționarul i-a mulțumit pentru osteneală, le-a privit îndelung, dar n-a cumpărat nici un tablou. În schimb i-a propus ca în timpul verii să-i fie oaspete la moșia sa, Vlaici. Maxy a profitat de invitație și a stat la Vlaici mai bine de șase luni,

VIRGIL TOMULEȚ

lucrînd în compania lui Vermont circa trei luni. Reîntors la București cu o producție serioasă de lucrări, a realizat o nouă expoziție personală. În timpul organizării ei, Ressu, care lucrare și el la Vlaici, i-a spus că la vernisaj va veni sigur și Al. Bogdan-Pitești, pentru a-și alege mai multe lucrări, în contul cheltuielii făcute de el la Vlaici, pe baza unei socoteli amănunțite. De aceea, la intrarea lui Al. Bogdan-Pitești și a suitei sale în expoziție, Maxy, ieșindu-i în întîmpinare, și-a exprimat dorința ca, drept recunoștință pentru ospitalitatea oferită la Vlaici, să-și aleagă un tablou. Al. Bogdan-Pitești i-a ripostat pe loc: „Fugi, bă, eu cumpăr, nu primesc daruri". După ce a privit toate tablourile, s-a oprit în fața unuia și i-a cerut să-i spună prețul. Maxy a cerut patru mii de lei. Colecționarul i-a dat pe loc un aconto de două mii lei, rămînînd ca restul să-l primească la predarea tabloului, după încheierea expoziției. Făcînd un tur al sălii, înainte de a pleca, Al. Bogdan-Pitești s-a oprit la un tablou, avînd un bilețel „reținut" și l-a în-

4. Poezia dumneavoastră coboară cu un entuziasm de nedescris în lumea miturilor. Credeți că ați fi scris astfel dacă v-ați fi născut, să spunem, în epoca fierului, adică mult mai aproape de mituri?

— Geniul dactilografelor și erorile lor fastuoase mi-au sugerat adesea, prin simpla stîlcire a vr-unei litere, concepte mirifice și vorbe de duh. Alienarea textuală tinde să devină chiar metodă de lucru în „lumea literelor" și aceasta nu numai în registrul strict umoristic! Iată un asemenea răspuns la întrebarea pusă:

TRANSLATIE
De mă născeam în Epoca de Fer,
În lumea unor ruginite mituri,
Eram silit - tematic - să ader
Și ode aș fi scris doar despre...nituri!

5. Salutăm în Tudor George pe unul din marii trubaduri ai poeziei noastre! Cum arată o zi de muncă din viața unui trubadur?

— Mai întîi, referitor la această întrebare a dumneavoastră vreau să fac o:

PRECIZARE
Io scriu noaptea (noapte-zi lumină!)
Nu-i prea economic: scriu la bec,
Dacă nu-i p-aproape-o stea divină
Or vre-o lumînare-ntr-un cinzec!

Odată lucrurile puse la punct (ca un pat germinativ), vă pot destăinui sistemul propriu zis de lucru:

REȚETAR
O „zi-muncă"-n viața de boem?
„Zilele" nu-i sînt nici lui ușoare:
„Cară" toată „ziua" la pahare,
Pînă cînd asudă... un poem!

6. Întrebat de un reporter de cîte feluri este umorul, Tudor Mușatescu a răspuns, prin 1967: „Nu există decît un singur fel de umor „HAZUL". Ce este hazul?

„Mușatismele" au făcut epocă — jos pălăria! — dar, din păcate, de data asta, definirea umorului printr-o simplă tautologie nu-i prea... hazoasă! Tema rămîne deocamdată, împotmolită, ca „piatra filosofului" aruncată-n baltă.

Teoretic, hazul s-ar defini printr-un nonsens rezultat dintr-un efort prea debil sau exagerat și deci comic față de o stare altfel firească (spre exemplu: a sări peste cal, cînd vrei să încaleci) aceasta în cazul comicului de situație, apoi nepotrivirea între cauză și efectul scontat, brodeala unor intervenții neprevăzute care parodiază gravitatea intențională etc.

În planul lexic, vorbirea în dodii sau în răspăr, stimularea absurdului prin folosirea premeditată a omonimelor de sensuri anapoda, o anume tehnică a clamării articulată la miezul lucrurilor, toate aceste modalități urmuziene sînt capabile să stîrnească hazul cu care se hrănesc locuțiunile și sintagmele deseori paramiologice ale limbii literare.

Încercînd totuși o oarecare tentație de sinteză, propun următorul catren „infantil":

Pe cînd plezneam la fund pe pajul Sony,
Simții că-n spate-mi crapă pantalonii!
Ce-i Hazul, deci? E-a rîsului supapă,
Nenoima: Unde dai și unde crapă!

7. Cînd, unde, cu cine și de ce vă place să rîdeți?

— Întrebarea asta mi-a părut o parafrază la afirmația atribuită de Epictet lui Pitagora: „Nu interesează ce mănînci, ci cu cine mănînci și cum mănînci." Banchetul umorului depinde și el: de timp, de loc, de ambianță, de circumstanțe și în mare măsură de dispoziția spirituală și sufletească. Nu voi fenta, totuși, interogația, improvizînd de dragul dumneavoastră două catrene disparate, cu virtuți baladești:

PRETEXT
Oricînd, oriunde, c-orișicine-mi place
Să-i trag un toc de rîs pe teme varii,
Chiar hazul de necaz e bun - piei drace! -
Ca Nastratin cînd și-a băut șalvarii!

MELANCOLIE
Adesea, cînd beau singur într-o boată,
De unul singur rîd, d-un oarecine,
Rîd de-o caricatură, de-o ciuboată,
De Rîsul Lumii care sînt - de mine!

8. Pentru că de puține zile ați împlinit șaizeci de ani, permiteți-ne să vă urăm multă sănătate și fericire și să vă reamintim cîteva din cunoscutele dumneavoastră versuri: „...O drojdie! O votcă! Ori un verde!/ O secărică, un coniac, un rom..." Așadar, ce bem la această aniversare?

— Problema lui *ce, cum* și *unde* se pune, în privința libațiilor, tot mai acut. Într-o vreme, Uniunea Scriitorilor avea bunul obicei de a-și preacinsti membrii edecari, la ocazii festive și jubiliare, printr-un banchet liric și tovărășesc de breaslă. De păgubos ce-am fost de cînd mă trebat pe Maxy de preț. Pictorul a răspuns că l-a vîndut cu patru mii lei, primind acont două mii., Imperturbabil, Al. Bogdan-Pitești i-a spus că-l reține el și i-a dat alte două mii lei aconto, cerîndu-i să-i dea celuilalt arvuna înapoi. Maxy n-a mai ripostat și a luat banii. Explicîndu-i cumpărătorului care îi arvunise tabloul pățania cu Al. Bogdan-Pitești, acela, în loc să se supere, din contră, s-a bucurat, căci se probase că avea un gust artistic tot atît de rafinat ca al faimosului colecționar.

*

Prin anii 1938—1940, cu ocazia unei sărbătoriri a lui Ion Minulescu, se adunaseră mulți scriitori și artiști în locuința viitor muzeu a acestuia. Cum era și firesc, evocările unor vremi ale studenției pariziene și înțepăturile discrete au constituit ingredientele discuțiilor purtate. Cu prilejul evocării scriitorului „Romanțelor de mai tîrziu", în calitate de colecționar, în cadrul unui simpozion la Muzeul de artă, dr. Horia Dumitrescu, fost profesor de anatomie la Academia de arte frumoase din București și prieten la toartă cu Camil Ressu, Medrea și Dărăscu, ne relata cîteva din discuțiile purtate cu această ocazie, savurate din plin de toți comesenii, care închinau de fiecare dată cîte un pahar de vin, omagiind victoriile spirituale ale celor triumfători ca și ale celor răpuși de vorbele de duh.

Iosif Iser se duce la N. Dărăscu să cioc-

. nească un pahar. Dar îl agață: — Mă Nicule, ești un bun barcagiu, meștерești reușit tutunul de pipă, mănînci pasionat țîri, numai cu pictura te destinzi din cînd în cînd.

Gîndacul (așa era poreclit Dărăscu, după numele vaporașului său, n.n.) a văzut verde.

— Tu îmi spui asta? Erai *Monumental* cînd făceai caricaturi pentru Furnica. Acum, cînd ai intrat în pictură, ai pocit desenul prin deformări. Crezi că-i mărești efectul artistic? L-ai îndopat cu vopseluri crude, de bîlci, ți-ai pierdut rangul, deși ai tăi, din strada Crăițelor (unde locuia artistul, n.n.) te-au declarat „Împăratul".

Iser, enervat, îl părăsește pe Dărăscu și, pornit pe harță îl apostrofează pe Ressu, care devenise volubil și rîdea de tot ce i se spunea:

— Camile, să-ți spun ce-i cu tine. Te-ai hrănit cu laptele biberonului lui Ingres și al lui Courbet.

Ressu, dezinvolt, a răspuns:

— M-am hrănit cînd eram prunc, dar acum savurez mîncărurile lui Camil Ressu.

*

Colecționarul Mircea Iliescu, doctorul și prietenul pictorului Pallady, l-a întrebat într-o zi:

— Maestre, țineți foarte mult la propria dumneavoastră persoană?

— Deloc. De unde constați? îl întrebă pictorul, contrariat.

— După cele 99 de autoportrete pe care le-ați făcut.

— Pardon. Le-am făcut ca tip de expresie, ripostă pictorul iritat.

— Credeți că aveți? știu, se pare că acest ritual s-a perimat pînă la rîndul meu. Intenționam totuși să ofer eu însumi măcar o masă simbolică și colegială, dar intervenția iacobană mi-a tăiat brutal macaroana și apetitul de a toasta cu licoare de Sălcuța! Din păcate, am aflat prea tîrziu că și prohibiția asta își determină efectul contrar și că unii „delincvenți" își fac „plinul" din canistre și damigene „aduse pe sub mînă" și cu mare tupilație față de zeii Olimpului, ca să nu bage de seamă, dacă nu cumva sînt „implicați" chiar și ei, bucurîndu-se în travesti.

Așa se face că de ziua mea am renunțat la banchetul tradițional, afundîndu-mă într-un solilocviu patetic și ciocnind cu două pahare. Am rămas, astfel, la stilul meu ahoistic, împovărat de singurătate, arborat după perioada singaporeană, împărtășind paleativul cotidian:

UN PATETISM HOMEOPATIC
Uitînd de-Aniversări jubiliare,
Din cauza condiției ostile,
Am grijă să cinstesc, în schimb, pahare
Cu-aniversarea fiecărei zile!

9. Cunoscut fiind remarcabilul dumneavoastră talent improvizatoriu, vă invităm să compuneți un sonet avînd titlul Sonetul monopolului de a fi și rimele: Penelopa-hopa, Ulise-azvîrlindu-mi-se/ cadînă-smîntînă, meduză-peluză/ Waterloo-o/țâță-mîță/ polul-monopolul.

Paradoxul improvizației autentice, cu aspectul de înflăcărare și elocință spontană, constă în faptul că ea trebuie persuasiv și temeinic... elaborată! Această simplă revelație era subliniată, încă dela începutul erei noastre, de Quintilian, în celebrul său manual de retorică „Institutio Oratoria" (Arta oratorică). În capitolul VII din Cartea a X-a, vorbind despre „Cum se obține și consolidează abilitatea de a improviza", el constata:

„Cel mai bogat rod pe care mi-l pot oferi studiile și ca să zic așa, cea mai înaltă răsplată a acestei îndelungate trude este facilitatea de a improviza". Mi-am permis a prelua fundamentala idee în următorul catren:

IMPROVIZATIA
Improvizația-i fantastă
Ce-a fulgerat-o-ntr-o clipită,
Prin studii și rutină vastă
Fu ani de zile... pregătită!

Citindu-l pe Cicero, Quintilian, evocă și pe poeții antici Antipater din Sidon și Lichnius Archias, mari improvizatori, lăsîndu-le poeților din toate timpurile o speranță deschisă: „ceea ce nu înseamnă că în timpurile noastre n-ar fi cîștigat unii această îndemînare, sau nu ar putea s-o cîștige". Revenind la oile noastre, improvizația sonetului pe rime sau pe teme date era practică de zi cu zi în „Școala singaporeană", unde, ca să zic așa, mi-am făcut mîna. Răspund aici cu un dublu sonet, folosind rimele în ordinea indicată și apoi cea inversă, dus și-ntors, într-un miniatural exercițiu de sonet-glosă:

SONETUL MONOPOLULUI DE-A FI

I. TRUDA IMPROVIZAȚIEI

„A fi sau a nu fi" - ce temă! Hopa
Shakeaspeareanul „os" zvîrlindu-mi-se
S-adulmec, ca dulăul lui Ulise,
Spectralul soț pierdut de Penelopa!

„Urzica" vrea să-i joc ca o cadînă
Dans din buric, prin văluri de meduză,
Stîrnindu-și galeria la peluză
Să-mi zvîrle-n ochi și-o tartă cu smîntînă!

Doar n-am să-mi compromit Sonetul - o!
Stîlcit ca Bonaparte-n Waterloo!

Măcar că-n loc de Muză-mi dați o mîță
Cu cinci pisoi înșurubați la țîță!

Măcar dac-ați stîrni și Inter.polul,
Tot lo-n Sonet revendic monopolul!

II. BAROC ȘI CLASIC

Cînd tot mai scump e, zilnic, monopolul,
Mărinimia Voastră-i falsa țîță -
Nici cît ar suge-un șoricuț la mîță:
Sonetele mi le plătiți cu polul!!!

Cît pot să-ndure sonetiștii-o! -
Apreciați meschin dinspre peluză!
Mai bine-aș sta-n borcan, ca o meduză,
Pusă-n alcool, sub firma: Water-l'eau!

Cîtă oroare, azvîrlindu-mi-se,
Ca-n filmul mut, cu spîrciuri de smîntînă!

În porc sau cîine-i preschimbat Ulise
De Diva-Circe, maștera cadînă?!

Noroc că-mi vine-un dor de Penelopa
În stilul clasic! Piei potae! Hopa!

Un dialog realizat de
RADU CĂLIN CRISTEA

întrebă, aparent naiv, Mircea Iliescu.

*

Th. Pallady nu-și cruța rudele atunci cînd le critica defectele, ba din contră, își exprima dezaprobarea în termeni foarte drastici.

Într-o vreme, venind la putere partidul conservator, i s-a oferit fratelui său, Vasile, postul de primar al orașului Botoșani. Acesta, care spera o funcție mai avantajoasă, a refuzat oferta, motivînd celor din familie că s-ar înjosi să primească un asemenea „bagatel", întrucît avea un nume de prea mare rezonanță în istoria țării, era cult și era bogat. Repetînd aceste argumente într-o zi și fratelui, pictorului, acesta i-a ripostat:

— „Postul este pe măsura capacității tale și te sfătuiesc să-l primești pînă nu-l ocupă altcineva. Cît despre nume, n-ai nici un merit să te fălești cu el, căci nu ți l-ai făcut singur, ci îl moștenești; cult nu ești, pentru că n-ai reușit să-ți iei bacalaureatul; bogăția nu este făcută de tine, ci este a soției, ca zestre".

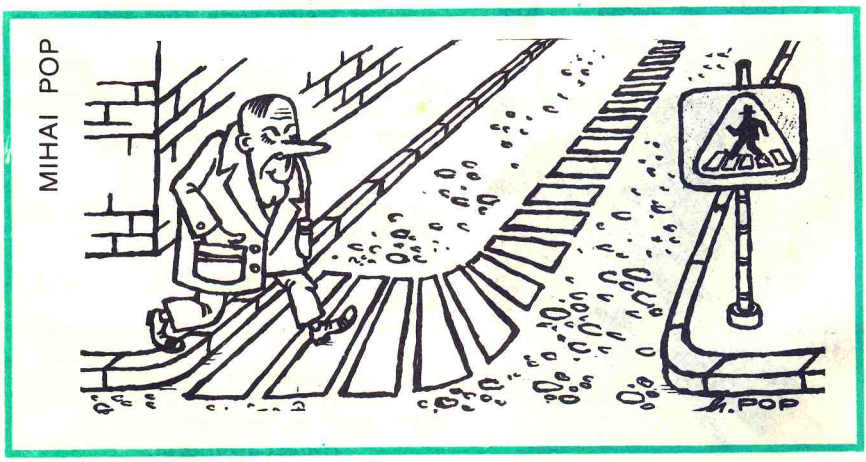

TUDOR GEORGE

SONETE, ADORABILE SONETE MODERNE ŞI CU REGRETE ŞI FĂRĂ REGRETE ETERNE

TOAST LA ULTIMA MEA FLIUTA

Suavă glaje cocorită-n gît,
Dintre pahare sclipătu-ţi tresaltă,
Ca lişiţele-n zbor planat pe baltă,
C-un ţipăt ascuţit şi hotărît!

Prin jurul meu stau stol - cîte-am băut! -
Distinse fliute cu-aţintirea-naltă:
Cum trestiile boiul şui şi-nvoaltă,
Prin Orga Deltei, vîntul de-a trecut!

Comete tandre, devenite sloi,
Cu linie-avîntată, suplă, pură,
Luceferi arşi - brâncuşian convoi,
Celeste stoluri care - vai! - trecură! ...

Salt ultimul bolid, în cinstea voastră,
C-un gest sublim ca „Pasărea Măiastră"!

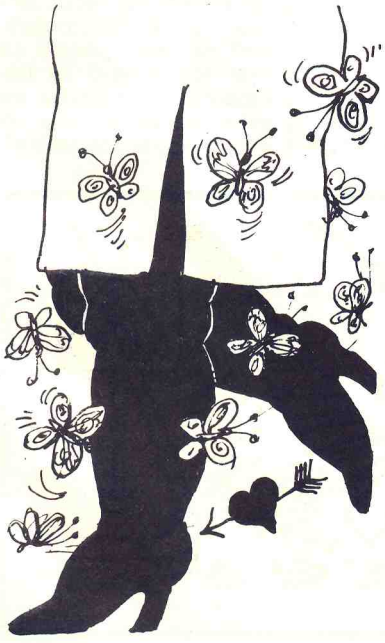

IMPERTURBABILE

Picior superb ea na-re,
dar l-oferă,
Aşa, butucănos, să-l tai cu barda!
Nici n-are braţ suav,
da-ţi pune zgarda
Pe după gît,
- simpatica Hymeră!

De multă vreme i-a-nflorit petarda,
Dar ea-i tot belicoasă şi-adulteră,
Un colţ de fericire tot mai spera,
Ce-ar mai sări, ca-n tinereţe,
coarda!

La urma urmii-o fi avînd dreptate
Nebănuitu-i duh imperturbabil!
C-ar merita,
- de cînd le tot socoate! -
Măcar
amorul unui şef-contabil!

Se schimbă vremea?
Sumbru-i viitorul?
Ce-i pasă dumneaei?
Trăiască-Amorul!

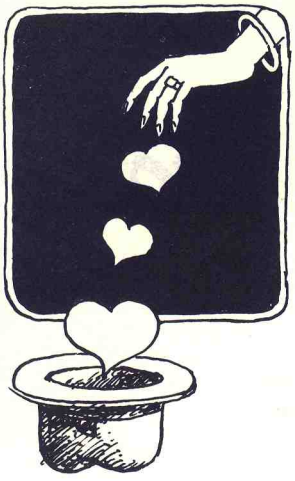

POEM ÎN STIL ARAB

Să nu schimonosim acest obraz
Prelins pe chipul nostru ca o pîine:
Această clipă, fericită az',
Se poate-n jale să se schimbe mîine!

Să nu-l batjocorim, în nici un caz,
Pe cel ce dă din coadă lîngă cuine,
Căci pe la poarta lumii, de pripas,
Se poate chiar și tu s-ajungi un cîine!

Să nu te uiți în ochiul de milog
Neiertător și reflectat cu morgă,
Căci s-ar putea, ca mîine, ciung, olog,
Să te și văd ca el, zvîrlit la Morgă!

Să nu-ți alungi amantul cerșetor,
Căci, mîine, s-ar putea să-i fii dator!

FETIȘISM

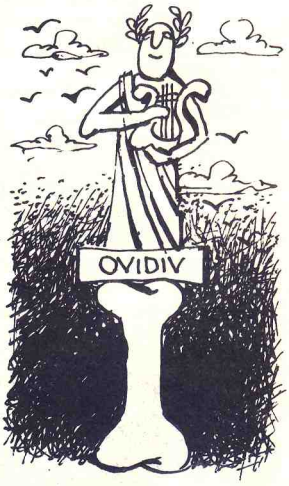

Neliniștea scheletului lui Dante –
Cel dus din viață-n zona umbrelor,
Pe țărmurile lumii ăleilante –
Și-n moarte-avu destin zguduitor!

Vînzîndu-l pe arginți ori briliante,
Femuru-i smulse-un paznic necrofor,
Și-alt ins, mulîndu-i măștile-aberante,
I-a smuls din păr o meșe, porte-bonheur!

Și-un medic, chiar legist, atins de-o goangă,
Ca lui Cristos din moaște-i smulse-un deșt,
Ornînd biroul lui cu-acea falangă
Ce-au scris, cîndva, versețí divini, dantești!

În viață, se ferise-ntotdeauna
Cu-adulatori sau ciocli să dea mîna!

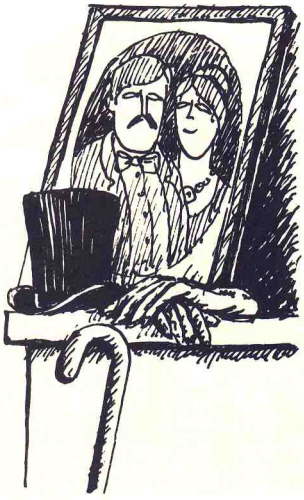

O POZĂ EPOCALĂ

Douannier Rousseau, să-mi faci, bătrîne,
Fotografie „la minut", frumoasă,
Cu taică-meu pozat ca mire june
Și maică-mea, în roba-i de mireasă!

Pe dînsul: mustăcioara-i de cărbune,
Ceas ceferist, cu lanț d-argint, în leasă;
Pe dînsa: stea floralâ, sfiiciune
Cu coronița pe-o sprînceană trasă!

Picior peste picior, el stă pe-un scaun
Dînsa-n picioare, lîngă junul faun!

Pe masă-n cinstea clipei epocale:
O vază trîmbițînd cu crini și cale!

El poartă-n pumni, împodobind Edenul,
Mănușile, bastonul și jobenul!

NICOLAE TAȚOMIR

FABULE CU PARABOLE

SONETUL SATIREI

Lirism adînc ascunde-n ea satira,
Chiar dacă-n aparență-i joc de ace.
Ca o ființă gata să atace
În mine veșnic stă-ncordată lira.

Revoltă, vise, bucurie, pace,
Ca tot ce-i omenesc le simt de-a fir-a',
Nu dulce clipocind, în sine ira,
Cînd lupi și ulii mă pîndesc rapace.

Eu înfloresc cu țara laolaltă,
Mă bucur cînd o văd pe culmea-naltă,
Dar stau de veghe-n soare și-n furtună.

Cînd simt din mers un zgomot surd în roată,
Din fiecare vorbă-mi fac săgeată
Și arc îmi fac din fiecare strună.

GREIERUL ȘI GREIERAȘII

– Greier eu, cu tîmpla gri,
Știți cum am creiat „Cri-cri"?
– Nu știm, nu, strigară-n cor
Greierașii din sobor.
– Am luat consoana C
(Numai eu știu pentru ce)
Și cu genialu-mi fler
Am găsit consoana eR,
Lîngă care hi-hi-hi,
Am lipit vocala I...
– Mulțumim, strigară-n cor
Greierașii din sobor.
Ce-ar fi fost de n-ai fi dat
Greierimii naltu-ți sfat?!
Uite, vezi, cîntam cri-cri
Fără-a ști se-nseamnă-a ști!

STRUGURELE AGURID

Ca un burete lacom de stropi și umezeală,
Scofală se-mbibase de snoavă și zicală,
De fabule, proverbe... atît de mult că-n creier
I se-ncuibase blîndul înțelepciunii greier.

Într-un amurg de toamnă cu amplă poezie,
Intrînd Scofală vesel în roditoarea-i vie,
Văzu în vîrful unui butuc, ca-ntr-o lucarnă,
Un strugure cu-obrazul oval de poamă coarnă.
Din fabula cu vulpea și strugurii, și după
Morala ei, nici vorbă că-i dulce... Hai să-l rupă.
Rupîndu-l și gustîndu-l, îl strepezi regretul:
În strugurele - naltul - sălășluia oțetul!

De-atunci, pentru Scofală cumătra vulpe pare
A fi simbolul cinstei și-al yorbei de onoare.

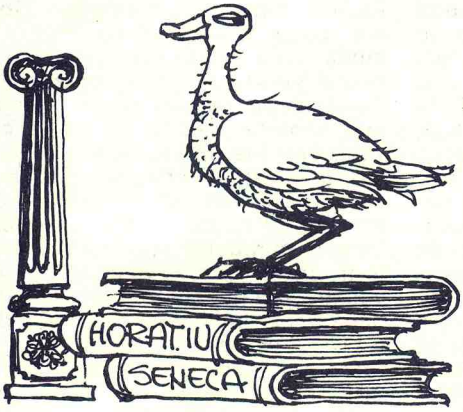

GÎSCA

De la Capitoliu-ncoace
Modestia nu-mi dă pace!
Numai omul meu, gînsacul,
Sîsîie și dă atacul
Frămîntîndu-se-n poiată
Ca-ntr-o Romă-asediată.
Totuși, cînd îl văd c-atacă
Prin ogradă, la fruntarii
Mai dihai decît Cezarii,
Mă întreb-modestă - dacă
Fără noi în timp și spațiu
V-ar fi dat biblioteca
Pagini nalte din Seneca
Ori epode din Horațiu?!

CONJUGARE

Scofală, substantivul, de la o vreme-ncoace
Se conjuga ca verbul zis transitiv „a face".
Gramaticile faptei nu-i arătau trecutul,
Ci numai antonimul, adică „nefăcutul".
Prezentul „fac" sau „face" din verbul nou: „Scofală"
Lipsea chiar morfologic din faptă și din coală.
Scofală, substantivul, a toate făcătorul,
N-avea decît „voi face", adică viitorul.
„Voi face" și „va face", mereu angajamentul
Făcut să se cufunde în vise dulci prezentul
Și să scutească limba de-atîția timpi, chiar dacă
Sunt oameni ce făcut-au, și fac, și au să facă...
Savant în ale limbii și filolog din fire
Scofală, cetățeanul, ceru-n consfătuire
Să se arunce verbul „a face" ca rebut,
Că tare-l stinghерește, de parcă-i... un făcut!

PAMFLETE

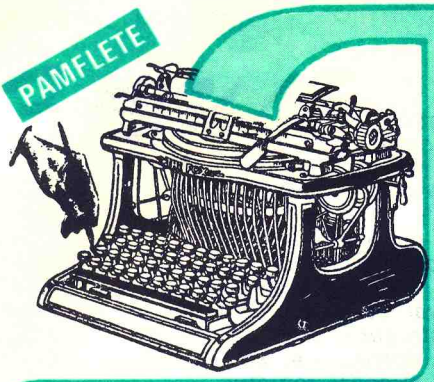

NICOLAE DRAGOȘ

DUDUIA DE CELULOID

Abia scăpată de la coafor, Duduia a ajuns (nu știu prin ce întîmplare) în sala de cinema. Împreună cu o amică, abia scăpată și ea nu mai știu de unde. Numai că Duduia nu-i o oarecare. Mai de voie, mai de nevoie, nedescoperindu-și la vreme o vocație care s-o prindă, Duduia s-a trezit „critic de cinema". Ca s-auzi minune! Și cum e mai greu să te recalifici cînd viața a cotit-o spre versantul ce dă spre pensionare, Duduia adună vorbele la-ntîmplare, cu mai multă dezordine de cum ai strînge gunoiul pe făraș cu mătura, și se amăgește cum că destinul dumneaei ar fi să ajungă pînă la idee. S-auzi, idee! Dar cu bățul scurt nu poți doborî nici merele de la poalele pomului, necum pe cele din înalturile coroanei. Așa că 'mneaei în loc să ajungă la gînd se oprește la cuvînt, scriindu-l și pe acela bont și fără har. Împrumutînd gîndului ce se cere a fi de specialitate un fel de iz de vocabular de precupeață, confundînd firescul cu banalitatea și perseverînd a crede că longevitatea nesancționată i-ar da nu știu ce drepturi de autoritate, mai ieri s-a apucat, într-o ogradă, să cotcodăcească spre o surată cum că din miezul unor fapte pe celuloid, ce-mi poartă semnătura, nu s-ar afla semnele, numai de ea știute, ale harului. Sărmană Duduie, iartă-mi că-ți întrerup torsul calp al cuvintelor cu un sfat. Nu te mai așeza în fața miraculoasei pînze cu imagini că tot nu înțelegi mai nimic. Dar neputința de a înțelege nu poate fi ascunsă prin vorbe fără noimă, adresate vecinei. Și ea tot un fel de bucătăreasă de cuvinte. Fă mai bine, fără precipitări cinefile, piața și lasă să se vadă mai multă rîvnă în ale menajului (fie și numai pentru propria-ți persoană!). Te-ai alege măcar cu un stomac mai sănătos, nesilit să roadă cuvinte bolnave. În loc să te prefaci a ști să citești în imagine, mai bine cercetează rotundul cratiței. Cu atenție, cu multă atenție. Doar așa începe miracolul revelațiilor. Poate-ți citești acolo vreo fărîmă de vocație și aluneci spre bătrînețe împăcată cu lumea. Nu de alta dar s-ar putea ca-ntr-o bună zi să te trezești rătăcită printre cuvinte. Și nici „cucu" nu te mai scoate de acolo, în vecii vecilor.

Parol, Duduie dragă!

DRAGOȘ ANTON

Portretul unei protuberanțe

Nu ieșise bine din anotimpul protuberanțelor roșietice ce spuzesc fața adolescenților; ori sîngele în schimbare la vîrste mai mici se păstra la el într-o întîrziere, amintind-o pe cealaltă, de mai de sus de obraz. Avea gesturi largi și vorba repezită și se căznea să mă convingă că i-aș fi un fel de „carte de suflet". Imi cotrobăia printre metafore ca prin niște rufe împărătești. Le trata cu exuberanța cu care ți-ai alege o vechitură de la solduri. Vocea ce se vroia de „înger răstignit întru frumos" ascundea, pe dedesubt, un fel de tremur mucegăit, trădîndu-l pe iezuitul și ipoteticul parvenit... Mi-a privit puține tablouri de pe pereți ca pe niște icoane. Dacă n-aș fi insistat în a-i înfățișa pe adevărații autori, s-ar fi închinat la ele cu mărturii de false cuvinte.

L-am hotărît imbecil și mărunt. Mărunt doar, nu slugarnic. Pentru că slugarnic ar presupune o doză de inteligență. Pe care el n-a avut-o niciodată.

A crezut că-mi intră-n suflet cum ai intra într-o casă, fără să bați la ușă, adică — bădărănește. Mizînd pe surpriza la gestul imprevizibil. Ori pe predispoziția oamenilor normali pentru timiditate.

...Toate astea au fost demult, demult. Apoi debilul de caracter, ce a cutezat să-mi murdărească pragul cu pasul, s-a-ncumetat să-mi întineze și sufletul cu gesturi necugetate. Pînă și-n ziua de azi îmi mai șterg îndelung, pe preșul de la intrare, tălpile pantofilor, ca să nu se strecoare pînă-n casă vreun smîrc din vorbele lui care schinceau altădată jalnic pe la ușa mea. Iar nu mai știu ce trebăluitori cu condeiul asupra vieților oamenilor (despre care cred că ar fi chemați să dea seama altora) îmi mai leagă și azi numele de trista figură a intrusului. Și mă înjură astfel tardiv. Fie prin compătimiri de care nu mă cred a avea vreun fel de nevoie. Fie prin insinuări ce-i arată pe bieții scribi cît de mici sînt înlăuntrul propriului trup.

Insul pe care-l agăț în spînzurătoarea cuvintelor, acum cînd ninge pur peste întinderi, insul care-mi întinează de ani mulți clipele vieții, dacă-mi aduc bine aminte,împovăra, pe cînd mi-a călcat pragul, cuvintele-ntr-un fel de versificații. La poezie, se știe, arare se ajunge fără caracter.

Îl mai aduc odată în dreptul oglinzii cuvîntului pentru că a îndrăznit să-mi arunce indirect, de sărbători, un soi de plocon de scuze. Stupefiat de atîta neobrăzare, nu-mi rămîne decît să întreb cu adevărată uimire:

— Mai trăiește? N-a asfințit?

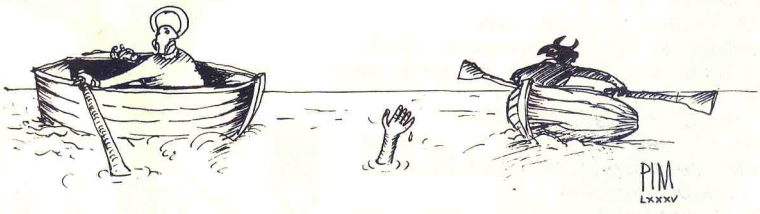

MIHAI PÎNZARU-PIM

NICOLAE DAN FRUNTELATĂ

REQUIEM

E liniște, domnule Pöe
și pace ca-ntr-un cimitir
s-a îngropat și ziua asta
iar corbul spune: Hai sictir!

ne e cam trist, ne e cam singur
la fel ca-n veacul care-a fost
tu mai arunci un vis în sobă
iar corbul spune: N-are rost!

dar vă iubesc ce mai contează
o zi, un an, un veac, un vis
cînd dragostea ne e întreagă
iar corbul spune: Ce plictis!

să bem deci, cîrciuma-i a noastră
și domnu Pöe e musafir
venit să-mpace tot și toate
iar corbul spune: Hai sictir!

DE CU TOAMNĂ

Dăschide, dăschide fereastra
bîntuie-o toamnă tîndăloasă-n oraș
miroase putred a fructe, soarele
plînge mieriu și abraș
lasă-mă, lasă-n durerile mele
nepăsătoare și lenește, aproape uitate
sînt un caic de petrecere în apele verii
înnecat jumătate
Dăschide, dăschide fereastra
Clementino, sau cum te-o fi chemînd
mi-e dor de muzică de gramofoane
și de vinaturi fierbînd
o toamnă amară-dulce ni-e dată
pomi dezbrăcați ce mai sîntem și noi
într-o livede prea des plouată
de-atîtea ploi

domnișoară-ntîmplătoare

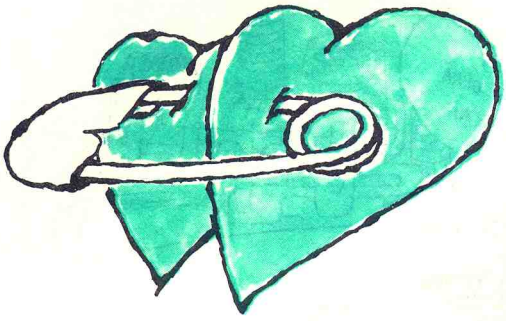

Domnișoară-ntîmplătoare
te cunosc de mult de tot
de cu seară, de cu vară
de pirat și matelot
erai crudă și amară
știai danțuri si cîntări
domnișoară-ntîmplătoare
și regină pe-ntîmplări
eu, viteaz și fără minte
înnotam în stînga ta
ca un fluture bezmetic
jur pe tinerețea mea,
domnișoară-ntîmplătoare.
Însă tu-erai chiar ea.

STIRPE ÎNTOMNATE

Oborenii, colentinarii
ce populații vechi, aproape dispărute
limbi moarte dezertînd din dicționare,
cîntece pierdute

Ai, cîrciuma mea, floare neagră
bolnavă de toamnă
mare domn eram duminica
și tu-mare doamnă

iar de luni plecam în vin
și-n istorii parfumate
noaptea mă tăia-n rărunchi
cu vorbe ciudate

ginitor de întîmplări
husăn cîteodată
cînd se potrivea-n priviri
vreo umbră de fată

hoț de cai, cînd erau cai
cînd nu-hoț cu luna
păgubit mai des; iar mint
eram totdeauna

azi mai pot să te alint
doar cu-njurătura
strepezită între dinți
înflorindu-mi gura

oboreni, colentinari
stirpe întomnată
lanț la gîtul unei nopți
oarbă și furată

Ai, cîrciuma mea, floare neagră
bolnavă de toamnă
mare domn eram duminica
și tu-mare doamnă

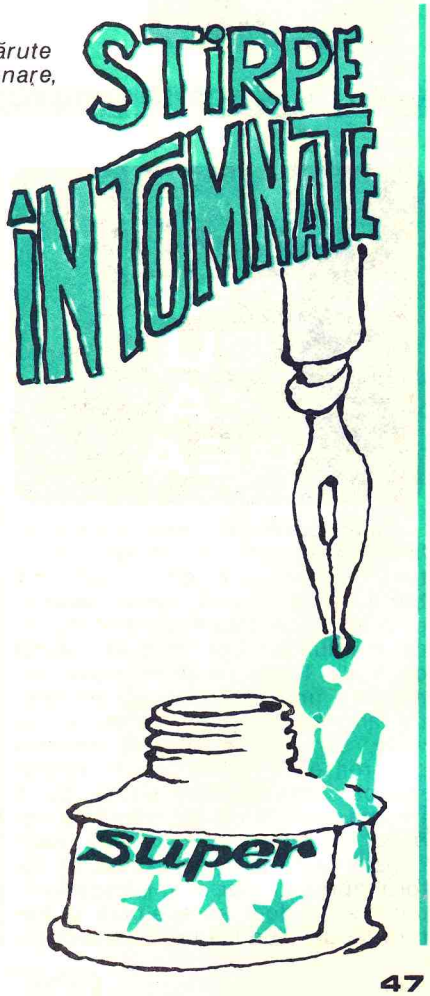

C. PAVEL

EDUARD HUIDAN

RĂZ BU NA REA

Ginel Burdușan; mic funcționar la primărie, intră, cu un aer important, pieptul, atît cît îi permitea burta, scos înainte, pasul apăsat, privirea ușor disprețuitoare etc. în cel mai luxos local din oraș, „Mărul de aur". Trecu pe lîngă cîțiva cunoscuți, unii chiar colegi, evident, de rang mai mic, făcîndu-se că nu-i vede, dăruind, în schimb, saluturi generoase, însoțite de un zîmbet mieros, tuturor celor situați pe o treaptă superioară din punct de vedere ierarhic sau celor de care consideră că va avea nevoie, în viitorul apropiat, dar și în perspectivă, dacă ar fi doar să evaluăm pupătura tandră depusă pe mînuța domnișoarei Ginette, odrasla tovarășului Totoiu, în vîrstă de numai șase anișori. Încetinește pasul de cîteva ori dar cum nimeni nu-l invita se îndreaptă oftînd în sine spre una din puținele mese libere, situată destul de departe de ringul de dans. Un ospătar, cu mustață subțire și freză „Valentino", încearcă să-i ia uriașa sacoșă pe care o poartă cu mare grijă și să o ducă la garderobă. Burdușan se înroși tot, ochii i se bulbucă și cu glas ascuțit, pe alocuri semănînd cu un guițat, revarsă asupra bietului om, care vroise să fie drăguț, respectînd totodată și rigorile firmei, un debit verbal care-l aducea în pragul infarctului.

— Tu de cînd lucrezi aici, mă? Nu mă cunoști, ai? Las' că te'aranjez eu! Rămîi fără servici! La turnătorie să te duci, că dacă minte n-ai zdravăn ești. Cheamă șefu' de sală, da repede... Și'nchide gura că faci praf!

Ospătarul o rupe la fugă. Burdușan fu mulțumit, a reușit să atragă atenția consumatorilor asupra autoritarei sale persoane, nu se trădase însă, rămînînd încruntat și ferm. Șeful de sală se apropie, cu un zîmbet profesional, salutîndu-l

cu „să trăiți!" pe Ginel, care caută să adopte o ținută cît mai demnă.

— Băiețică, tu știi ce am eu în șacoșa asta?

„Băiețică", om trecut bine de cincizeci de ani, dă semne evidente de sufocare.

— Păi... ăla... aia... cu care... știu...

— Ce?

— Aăă...

— Zi-i pe nume!

Bietul om trage aer în piept, bagă capul între umeri, ca pentru a atenua o lovitură, și rosti încet:

— Turtoiu, tovarășu' Burdușan, turtoiu...

Burdușan se ridică, întinse mîinile ca pentru a-l strînge de gît, dar în ultima clipă renunță prăbușindu-se pe scaun. „Turtoiul", de fapt un amplificator de voce portativ, este fericirea vieții lui. Cu el își îndeplinește vocația de activist obștesc. La muncă patriotică, urcat pe cîte o grămadă de moloz, pe un butoi, o ladă sau pe ce se nimerește, cu mîna stîngă în șold, dreapta ținînd turtoiul în dreptul gurii, cam ca o cîntăreață „léche micro", crăcănat, cît permite postamentul, cu pieptul bombat, dă indicații recită versuri care îndeamnă oamenii la muncă, a încercat chiar să și cînte, a făcut în acest sens exerciții singur în pădure dar la „Brigada noastră, ea va sfredeli tunelul" i se frînge vocea, așa că renunțase.

„Turtoiul" îl folosea și în multe alte ocazii, chiar și la meciuri, unde dirija cu elan galeria, din tribuna oficială, unde i se dăduse un loc destul de prost, în spatele unuia din stîlpii care sprijineau copertina, astfel că nu vedea decît jumătate din suprafața de joc. Nu era nici o pagubă căci, oricum, era mai mult cu ochii la șefii locali, să vadă dacă îi apreciază eforturile. Cînd se marca, evident de către echipa mult-iubită, își lingea buzele, știa figura asta de la un fotograf, se adresa liderilor cu un zîmbet profesional, „Pentru dumneavoastră, pentru dumneavoastră...", după care începea să urle în „turtoi", ca un crainic sud-american, „goooooool, goooooool, gol, gol, gol", iar apoi o lua cu binecunoscutul „Hei, hei, hei, călare pe ei!" pînă i se făcea rău și era stropit cu apă minerală.

— „Turtoi", ai? „Turtoi", mîrîi printre dinți către șeful de sală.

— Nu tovarășu', să trăiți! Nuuu... ăla...

— Amplificator de voce portativ, lichea ordinară! Obiect înregistrat, care nu poate sta la garderobă, deșteptule! Sau o servietă cu documente secrete, sau ăsta e tot aia!

— E, să trăiți. E!

— Asta e o armă. O armă, mă!

L-ar mai fi prelucrat dar o zări intrînd în restaurant pe Ionela Raflan, o domnișoară cam veștejită de la registratură, cu mers de rață, buze groase, umbrite de o mustață destul de deasă, picioare subțiri, dar păroase, neajunsuri estompate în ochii lui Ginel de faptul că era poeta urbei și, pe deasupra, avea o voce puternică, de bariton. O invitase pentru a-i propune să-i compună niște versuri menite să-l sprijine într-o campanie pe care intenționa să o declanșeze în Piața de miercuri, împotriva leliților care nu vroiau deloc să scadă prețul la roșii. Ionela era singura care putea să pronunțe cuvîntul „turtoi" fără să-i provoace crize. În momentele de tandrețe, rare, după cîte o acțiune reușită, îl mîngîia pe obraz, nu trecuseră niciodată mai departe, și îl alinta cu glas baritonal: „Turtoiul meu, turtoiul meu...". El surîdea, îi lua tandru mîna grăsuță, pe care depunea un sărut respectuos.

— Valea, nenorocitule!

— Cu ce vă servim?

— Adă ce vrei tu, băiețică. Hai, nu ți-ai luat viteză?

„Băiețică" dispăru ca un profesionist în timp ce Burdușan, radios, o invita pe poetă să ia loc, între ei nerămînînd decît „turtoiul", pe care Ionela îl mîngîie cu drag.

Nici nu apucă bine să-i expună motivul convocării că șeful de sală sosi cu două sonde în care, se vedea de la o poștă, amestecase licori din cele mai apetisante.

— Tovarășe Burdușan, vă rugăm să permiteți ca, în numele casei, să vă oferim această nouă specialitate, realizată din băuturi indigene.

Burdușan asta aștepta, îl bătu ușor pe spate, omul se îndoise la nouăzeci de grade, și făcu, plictisit, gestul de acceptare. Orientat, „băiețică" îi șopti, în timp ce îl servea, ca la carte, prin dreapta:

— Am „scăpat" și niște vischi, d'ăla, cu cal...

— Bine, bine...Cum îi zice la specialitatea asta?

— N-am botezat-o încă, vă rugăm...

O să-i găsim un nume.

Nici nu rămaseră bine singuri și Ginel, gîlc, dădu sonda pe gît, băutura era rece, gustoasă și pe deasupra nu costa nimic, după care rîgîi discret. Ionela gustă un strop, apoi începu să-i improvizeze la ureche:

— Leliță cu părul creț/ Nu mai da cu suprapreț!

— Așa, așa!

— Foaie verde de podbal/ Noi avem mercurial!

— Genial, genial!

— Tovarăși ce cumpărați/ Nu vă lăsați speculați/ Pe producători înfierați!

Ginel simți că-l ia cu călduri, încercă să se ridice dar picioarele erau ca două macaroane fierte, mintea însă îi lucra din ce în ce mai repede. Puse mîna pe „turtoi" și cu toată împotrivirea Ionelei îl duse la gură. Cuvintele sale bubuiră în local ca un tunet, erau versurile preferate, cu care, duminica, scotea oamenii la măturat:

— La ritmul vieții viu, ardent/ Acum răspund și eu prezent!

Orchestra atacă un rock îndrăcit, dar Ginel nu se lăsă intimidat și începu să chiuie, ca la nuntă!

— Uiuiuuu! Leliță cu părul creț/ Nu mai da cu suprapreț! Măi.

Urmă un solo de baterie, după care șeful orchestrei anunță:

— Tovarăși, vă reamintim că în local cîntatul este interzis!

— Eu nu cînt! Recit! Versuri! Poeta noastră!

Ionela încercă să fugă dar Ginel o prinse de mînă.

— Vivat poezia!

Tovarășul Totoiu, indignat, îl chemă pe șeful de sală, dîndu-i mînă liberă să ia măsuri, Acesta atît aștepta, La un semn, ospătarul cu mustață subțire și freză „Valentino", însoțit de doi colegi, călîți în încercări similare, se repeziră la Ginel Burdușan, îl umflară, cu „turtoi" cu tot, și îl depuseră în spatele localului, pe un tomberon, neuitînd să-i înfunde pe cap, în chip de coif, prețiosul instrument. Ionela Raflan trecu discret la o altă masă unde doi profesori de literatură dezbăteau un subiect interesant. Tovarășu Totoiu îi făcu semn șefului de sală că e în regulă, apoi îl întrebă direct:

— Auzi? Ce dracu' i-ați dat să bea?

— Un produs nou, specialitatea casei. „Cockteil Turtoi", așa se numește... și „băiețică" zîmbi discret...

HORIA SANTĂU

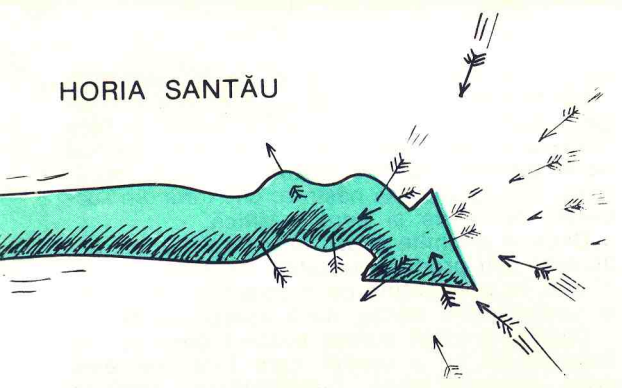

●●●●●● NICUȘOR CONSTANTINESCU

MITICĂ T

Mitică T, se vrea bunul și marele nostru prieten și aparent, lasă impresia unui băiat de zahăr, a unui om de milioane. Deși nu ne este decît simplu coleg și nu deține nici un fel de funcții, neavînd în această direcție nicio perspectivă, cel puțin în următorii o sută de ani, totuși Mitică se crede predestinat să rezolve orice problemă, să clarifice orice situație, să intervină acolo unde este cazul, să forțeze uși, să înduioșeze inimi, să stoarcă lacrimi, să tune și să fulgere, să pună în bătaie artileria grea sau ușoară, să folosească argumente indubitabile, numai din altruism și generozitate, din dorința de a te face om, de a te scoate din impas, de a-ți fi de folos și a te scăpa de grija zilei de azi și de mîine. Este în stare să nu doarmă nopți la rînd, să alerge pe jos sau cu autoturismul proprietate personală zeci și sute de kilometri, să lipsească zile în șir de la program, numai și numai să-și vadă colegii mulțumiți și fericiți.

Dacă cineva dorește un transfer, o negație, o detașare sau o schimbare de repartiție pentru un copil, nepot, vecin sau cunoscut, Mitică rezolvă totul în doi timpi și trei mișcări, deoarece este un om influent și are pe cîte cineva peste tot și, de regulă, tocmai acolo unde trebuie.

Dacă pleci în concediu și n-ai reușit să-ți procuri din vreme un bilet la odihnă sau tratament nu e nici un bai! Mitică abia așteaptă să te servească. Vrei să organizezi o nuntă, o agapă de promoție, o aniversare sau o comemorare, o cununie sau un botez, el îți stă la dispoziție cu relațiile și serviciile lui prompte și ireproșabile, la cabane sau localuri de lux, fără remiză și cu mari reduceri de prețuri. Dacă dorești bilete la un concert extraordinar, la un spectacol de teatru de mare succes care joacă cu casa închisă, anunță-l pe Mitică și-ai scăpat de grijă: cît ai zice pește ai biletele în buzunarul tău.

Deși nu citește decît „Sportul", iar în librării

CA ÎNTRE PRIETENI

— Ce părere ai, lui Vasilache pot să-i încredințez o taină?

— Poți, fără grijă! Uite, de pildă, acum un an i-au mărit retribuția, iar soția n-a aflat nici azi...

*

— Și zici că șeful, cînd i-ai zis că ar fi cazul să-ți mărească retribuția, era bine dispus?

— Cred că da. S-a prăpădit de rîs...

*

— Trebuie să mă sfătuiesc cu tine, că-mi ești prieten vechi.

— Despre ce este vorba?

— Mă îngrijorează comportarea băiatului. În ultimul timp s-a schimbat mult în rău. Ascultă numai de sfaturile unor idioți. Te rog, mult, vorbește cu el!

*

— Soția ți-e acasă?

— Nu, e la CONSIGNAȚIA.

— La naiba! Și cît crezi că vei obține pe ea?

*

— Știi că există cîini mai deștepți, chiar, ca stăpînii lor?

— Nu-mi spui nici o noutate! Chiar eu am avut unul...

*

— Ce-a zis nevasta, cînd a aflat că ai cîștigat 20 000 la „LOTO"?

— N-a zis nimic! A rămas mută de uimire.

— Ca să vezi cîte bucurii ți-au venit deodată!

ZÎMBETE ÎN FAMILIE

— Dragă bărbate, medicul mi-a recomandat să călătoresc. Unde mergem?

— La... alt medic!

*

— Sper că darului pe care mă pregătesc să ți-l fac, îi va sta bine în degețelul tău.

— Mulțumesc, dragule! Numai să nu fie prea scump!

— Nici o grijă! Unde ai mai văzut degetar scump?...

*

Mama îl întreabă pe micuțul Andrei, care a fost cu taică-su la circ, cum i-a plăcut spectacolul.

— Totul a fost extraordinar! Numai nenea care arunca cu cuțitele într-o tanti, a avut ghinion; n-a nimerit-o niciodată!...

*

— Soțul a venit acasă în zori.

— În sfîrșit, ai venit! Probabil te-ai convins că tot acasă e mai bine!

— Nu-i chiar așa! Pur și simplu e singurul loc unde am mai găsit deschis la ora aceasta...

*

Între soți

— Stau și mă întreb de ce mă latră cîinele?!

— De ce te miri? Nu te-a recunoscut. Este prima dată cînd te vede treaz...

*

— Vecino, împrumută-mi, te rog, vătraiul!

— Nu pot, că nici bărbatul meu nu s-a întors încă acasă...

nu calcă decît în fiecare zi de 29 februarie, dacă nu cade duminica sau în alte sărbători legale, cum află că te tentează o carte, se face luntre și punte și nu se lasă pînă nu-ți face rost de ea de prin depozite, edituri, tipografii sau librării, nu uită deci să păstreze cîte ceva din succesele editoriale și pentru Mitică.

Dacă în anumite ocazii te tentează unele delicatese sau produse extrafine indigene sau de aiurea, le poți obține pe moment în cantitățile și sortimentele dorite, dacă apelezi la Mitică.

Dacă ți-a intrat cumva boala-n oase sau se întîmplă să ai o soacră care face frecvente crize lombo-sciatice, hepatobiliare, cardiace sau de altă natură, Mitică se oferă să-ți procure cele mai noi și mai formidabile medicamente care se experimentează cu succes în marile clinici de pe mapamond și care încă nu au intrat în producție de serie.

Uneori te întreabă, din proprie inițiativă, dacă n-ai copii, nepoți, strănepoți pe care să ți-i trimită gratuit în tabere, colonii, excursii sau drumeții.

Cînd Mitică T. intuiește că ești în jenă financiară își desface culant buzunarul și-ți promite un împrumut substanțial pe durată medeterminată, rambursabil în rate și fără dobîndă.

Șoptește-i, discret dacă ai nevoie de cele mai solicitate piese auto, și Mitică T. îți face rost de ele cît ai bate din palme. El poate să-ți aranjeze în mod cu totul dezinteresat o partidă de vînat sau pescuit și nu oriunde, ci doar acolo unde fazanii se aruncă năvalnic în bătaia puștii, iar șalăii abia așteaptă să se năpustească asupra undiței.

Dar cîte nu se oferă să facă pentru noi acest băiat care peste tot are pe cineva bine pus: un coleg de grădiniță, o cumătră sau o nașă, un nepot sau un fin, un vecin sau un camarad cu care a slujit sub arme, un amic coechipier în echipa de popice, un unchi la salubritate, o verișoară în brigada artistică a unui minister, un cumnat portar la o centrală industrială, un cunoscut la administrația domeniului public, o cuscră dactilografă la cooperativa „prestarea" și încă multe cunoștințe și rubedenii care pot însemna tot atîtea relații și pile pe care le poate pune în acțiune ca un dispecer versat sau ca un prestidigitator.

Pe lîngă toate acestea, Mitică T. este un tip extraordinar de important: o adevărata enciclopedie, o bibliotecă ambulantă, o bancă de date.

De la el, și numai de la el, aflăm cum se pun gogonelele la murat, cum se fac clătitele cu spanac, pelteaua de gutui, rachiul de corcoduse, balmoșul și mămăliguța pripită, ciorba de vacuță și rasolul de raci și încă o sumedenie de rețete pe care și-a propus să le breveteze în anii de pensie și tihnă...

Și tot Mitica te învață, cu flerul și cu nonșalanța ce-l caracterizează, să faci o instalație de biogaz sau de captarea energiei solare sau eoliene, să scapi de insomnii sau de chelie, să folosești ceaiul de troscot și razele ultraviolete, să te înfrupți din binefacerile gerovitalului și ale lăptișorului de matcă. Este suficient să-i

arunci o privire și să te trimită imediat să faci cîteva ședințe de acupunctură, să consumi un ceai concentrat de păpădie sau să stai lungit pe partea dreaptă un sfert de oră cu apă de ploaie călduță în gură.

Ca un fachir, te poate scăpa de chinurile tusei măgărești, de coșmarurile frigurilor de baltă, de nisipul sau pietrele de la rinichi și ficat, de bătăturile din talpă, de vîjîitul urechilor și de încă multe necazuri și beteșuguri, care pot să se abată ca din senin asupra omului.

Iată de ce ar trebui să ne simțim onorați și mîndri că avem printre noi un astfel de coleg. Și totuși, nouă ni s-a cam făcut lehamite de dînsul! Căci după ce Mitică T. împarte cu nemiluita în dreapta și-n stînga tot soiul de promisiuni, intră într-o perioadă de amnezie parțială sau totală, se face că plouă, te abordează pe alte planuri, te privește cu suspiciune sau pur și simplu te evită, te socotește neparolist și te suspectează de lipsă de onestitate, ca și cum tu și nu el i-ai fi avansat tot soiul de promisiuni sforăitoare, ca și cum tu te-ai fi oferit să-i faci atîtea și atîtea servicii, ca și cum el ar aștepta să-l onorezi tocmai cu ceea ce el ți-a făgăduit solemn și cu arătătorul mîinei drepte la obraz. Adevărul adevărat este că Mitică T, nu mișcă un deget pentru a da, cît decît, o acoperire spuselor sale. Nu vrea dar nici nu poate.

Dar această situație nu este de durată. Mitică T revine la naturalul lui, se dă din nou mare, începe să se laude și să se bată cu pumnul în piept, o ia de la capăt cam cu aceeași placă uzată ne vinde cam aceleași gogoși nefăcînd nici un efort de fantezie ca să-și îmbunătățească și să-și coloreze cît de cît marfa.

Dacă vă face și dumneavoastră trebuință un astfel de om vi-l împrumutăm cu toată dragostea. Poate aveți probleme de rezolvat, poate simțiți nevoie de ajutor. Oricum merită să încercați. Poate sînteți mai norocoși! O să vedeți că nici nu-i măcar nevoie să-l solicitați, să-l rugați ceva. Vă ghicește el singur gîndurile, gusturile, trebuințele, dorințele, ambițiile și vine în întîmpinarea lor, cu brațele deschise. Încercați cu toată încrederea. Pînă una alta pe Mitică T îl puteți găsi în str. Balivernelor nr. 13 fix la orice oră din zi și din noapte.

MIHAI POP

ZÎMBETE MEDICALE

Doctorul, completînd un certificat de deces, în dreptul aliniatului: CAUZA MORȚII, a scris — SUBSEMNATUL.

*

La denstist

— Spuneți-mi, întotdeauna reușiți să extrageți dintele fără durere?

— Din păcate nu! Uite ieri, de pildă, mi-am scrîntit mîna...

*

— Nu înțelegi că nu-ți pot da certificatul? Ești complet sănătos!

— O fi cum ziceți, d-le doctor, dar dacă vin, la servici, fără certificat, n-o să mă simt bine deloc!...

*

— Care-i necazul?

— Îmi tremură, grozav, mîinile.

— Ia să te văd! Da, e clar! Bei cam mult!

— Dimpotrivă, puțin! De aceea am și venit la dumneavoastră, că torn mai mult pe-alături...

Culese și prelucrate de VICTOR GORȘCOVĂZ

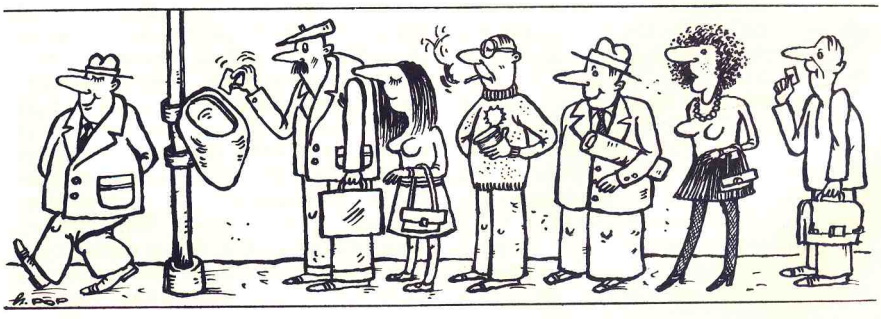

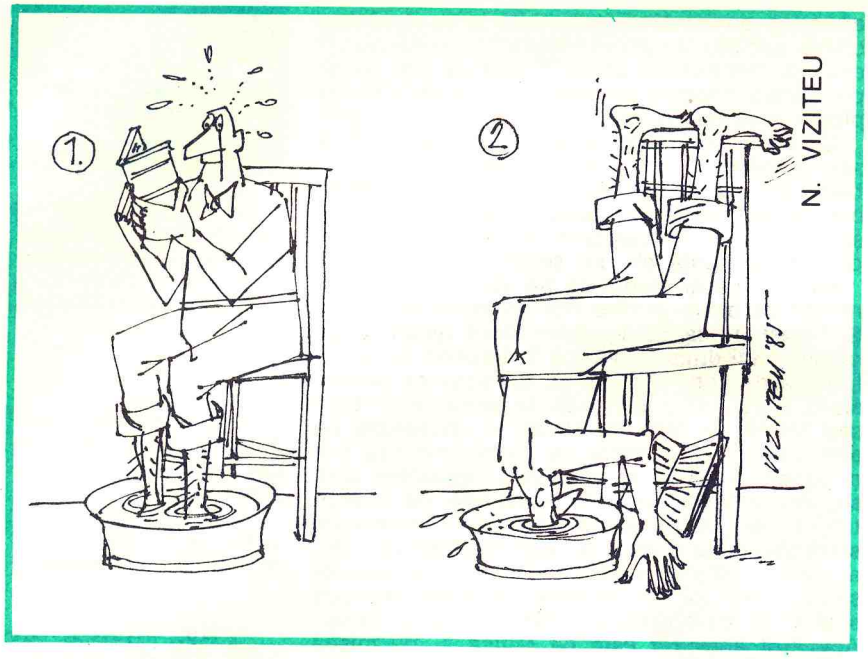

LAURENȚIU CERNEȚ

Ciuleandra

Profesorul Paul Durduliu stătea lungit pe canapea și visa cu ochii deschiși. Se făcea că lucrarea lui „de grad" era notată cu 10. Președintele comisiei îl felicita... Ba nu, chiar îl îmbrățișa emoționat, spunîndu-i că de mult n-a citit un studiu atît de... Nu! Că niciodată n-a citit un studiu atît de aprofundat și atît de frumos conceput. El, modest, replica: „Mi-am dat silința, n-am vrut să vă fac de rușine. Doar mi-ați fost dascăl și ce știu — de la dumneavoastră am învățat. „Pe urmă, un redactor de la Editura Didactică... Nu! Chiar redactorul șef îi propunea un contract de editare. Numai că... Numai că... lucrarea nu avea decît 60 de pagini. Va trebui s-o amplifice. Nu s-o lungească, nu, o s-o strice, așa cum este are o rotunjime, iar concizia nu-i o calitate de lepădat. Nu. Soluția ar fi alta: să adauge încă două — trei studii serioase, la fel de importante și la fel de bine scrise. Ar ieși o carte. Un titlu modest, dar incitant: Contribuții la o... La o ce? Mai bine simplu: Despre necesitatea studiului folclorului în școală... Prea lung și cu două genitive. În fine, titlul va fi găsit oricum... Și apoi înscrierea la doctorat. Profesor doctor Paul Durduliu. Ca la profesorii universitari. Nu-i rău. Doar numele... Numele nu sună prea... fericit: Durduliu. Popescu sau Ionescu ar fi fost de-un milion de ori mai bine... Își aminti de Cîrtiță Ramona, eleva lui dintr-a XI-a B. Fata făcuse o greșeală elementară de ortografie, scrisese „î-mi place", fapt pentru care, alarmat, le-a dat o dictare, ca la clasa a V-a, ca un test, plină de capcane. S-au descurcat. Totuși,

pentru liniștea lui sufletească, le-a cerut să compună singuri un text în care să apară cazurile cele mai frecvente de despărțire prin cratimă. Și Cîrtiță Ramona a scris doar atît: „Mie-mi plac oamenii durdulii". Bine. De acord. Dar măcar să fi văzut bîrna din ochiul ei! Ce, Durduliu sună mai urît decît Cîrtiță?... Ei, poți să-ți schimbi porecla în renume. Camus parcă ce-nseamnă? Cîrnu! Și-a primit premiul Nobel... Gîndirea camusiană. Pe românește: cîrnistă? Bine că nu s-a apucat de literatură, deși a cam încercat. A-ncercat și s-a lăsat. N-a mers. Nu-i plăceau nici lui versurile alea... Poezia durduliană! Doamne ferește! Colac peste pupăză, mai e și-ntr-adevăr durduliu. „Durduliule"!, îl alintă Creața. Nu e totuși exagerat de gras. Numai plinuț. Cît să aibă prestanță... Așadar, reveni el în visul atît de plăcut și înviorător, Prof. Dr. Paul Durduliu, unul dintre — așa se spune, nu? — cei mai capabili dascăli din municipiu! Dar ce, fără doctorat nu este? Este. Se simte. Are conștiința faptului că este. Dar cu ce sacrificii! Vorba vine. Îi place, nu se chinuie să fie un bun profesor. Îi place să fie la curent cu... Parcă sună cineva. N-are cine, mai ales la ora asta. Se uită la ceas: 10. I s-a părut.

Copiii sînt la mare amîndoi. Creața — așa-i zice el Lucreției — e la bătrîni, la țară, pentru o săptămînă. L-a lăsat singur, să poată lucra în liniște. E vacanță, e cald, e liniște. Printre picături, a găsit totuși timp — nu timp, ci dispoziție — să pună la fereastră o plasă de plastic. A terminat și cu țînțarii. Se simte minunat. Puțin obosit, e normal. Ziua de lucru s-a terminat. O să bea un pahar de lapte rece, o să recitească în pat cîteva pagini din „Calea Regală" a lui Malraux, apoi un somn bun, iar mîine dimineață — de la capăt.

Totuși sună cineva. Se ridică și merse să deschidă. O tînără. O cunoaște. Vecină. Locuiește la etajul II. Căsătorită cu un lungan, numai mustața de el.

— Bună seara, dom' profesor. Iertați-mă că vă deranjez la ora asta...

— Nu-i nimic. Nici nu-i prea tîrziu.

— Da, dar orișicît! Însă nu mai aveam răbdare pînă mîine dimineață...

— Poftiți, intrați, că năvălesc țînțarii!

— Mulțumesc. Soțul meu zice că nu-i în regulă cînd pe om îl obsedează așa, tam-nisam, cîteceva.

— Luați loc!

Femeia tăcu. Se uita la rafturile înțesate ale bibliotecii, își trecu mîna peste păr, își strînse mai bine capodul ușor și cam prea scurt, apoi, în sfîrșit, se așeză pe scaunul de lîngă ușă. Era destul de frumușică, oacheșă, suplă, cu picioare lungi și bine modelate. Durduliu își aminti că odată schimbase cîteva vorbe cu ea, ceva fără importanță, dar reținuse că lucra la „Textila". Nici asta nu avea importanță.

— Vă ascult, doamnă

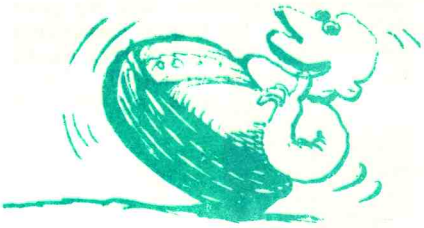

El trecuse în spatele biroului. Îmbrăcat doar într-un tricou și-n pantaloni scurți, instinctiv își scotea din raza ei de observație abdomenul rotund. Cochetărie inconștientă de bărbat trecut de 40.

— Știți, n-aveam pe cine să-ntreb. În problema asta dumneavoastră sînteți doctor...

— Nu mi-am luat încă doctoratul, glumi el.

— Nu? Dar orișicît!... Știți, am auzit la radio un cîntec... Așa, ca o strigătură... Ceva cu... două paie, ia Ciuleandra la bătaie. Se opri și-l privi țintă: Ce e asta?

— Păi... e o strigătură. La horă. Nu sînteți de la țară?

— Nu, dom' profesor! protestă cu o mîndrie pe care Durduliu o găsi prostească. Eu sînt din Arad... Deci e strigătură. Asta mi-am dat seama și eu, dar nu știu ce-i... Ciuleandra.

— E un joc. Din Muntenia.

Își aminti de romanul lui Rebreanu și ayu tentația să-i vorbească despre el.

— Nu-i o fată?

— Nu.

— Mi-am închipuit eu. Ciuleandra... N-ar putea fi un nume de fată. N-am mai auzit... Dar de ce s-o bată? Adică, vreau să spun, cum să-l ia la bătaie pe... joc? Pe... Ciuleandra.

— E un îndemn: ia Ciuleandra la bătaie, adică să bată piciorul mărunt.

— Aha! Înțeleg. Știți, nu era important, dar mă obseda. Gicu, soțul meu, zice că cu obsesiile astea ceva nu-i în regulă.

— De ce? E firesc să doriți să aflați răspunsul la o-ntrebare. Și mie mi se-ntîmplă. Cîteodată nu-mi aduc aminte un nume și mă chinui ore-ntregi pînă reușesc să...

— Și dumneavoastră? N-aș fi crezut. Orișicît, dumneavoastră...

În momentul acela soneria zbîrnîi violent. Durduliu se gîndi c-o fi lunganul de Gicu. S-o fi plictisit așteptînd să-i vină soția cu răspunsul în dinți. Se scuză și se duse în hol.

— Cine e? întrebă, deși nu prea avea obiceiul. De regulă deschidea fără să mai zăbovească. Nici nu se uita pe vizor, în prealabil.

— Eu! Haide odată, nu mă mai ține...

Creața!

Deschise. Soția, transpirată și obosită, aproape se prăbuși înăuntru. Avea două sacoșe pline și o geantă veche, umflată.

Schimbară în fugă un sărut formal.

— Cum de te-ai întors?

— Bine... Nu te bucuri?

— Ba da...

Lucreția își aruncă pantofii din picioare și cu tălpile goale lipăi pe parchet spre birou. Înțepeni între canaturile ușii.

— A, nu ești singur, bîigui ea, prea uimită ca să se înfurie.

— Nu. E doamna..., vecina noastră, care...

— Bună seara, salută vecina ridicîndu-se de pe scaun. Eu, de fapt, terminasem. Nu vă mai deranjez. Scuzați și vă mulțumesc. Noapte bună!

Făcu un viraj, se strecură pe lîngă doamna Durduliu și ieși.

— A venit să mă-ntrebe ceva... explică Paul, simțindu-se nu se știe de ce vinovat.

Soția se învîrtea prin odaie, cercetînd lucrurile din ochi, parcă voind să descopere ceva anume.

— Spune, spune! îl îndemnă cu un glas ce nu prevestea nimic bun.

— Nu văd de ce te-ai supărat așa deodată. A venit femeia să...

— La ora asta!

— Da. O... obseda o...

— O obseda! Ce-o obseda?

— O chestiune... Cum adică s-o ia pe Ciuleandra la bătaie. Ea e din Arad, nu-i de la țară, și...

— Ați avut timp să vă faceți confidențe... și ce dacă-i din Arad? Mie spune-mi ce-a căutat aici, la tine, cînd eu nu sînt acasă?

— N-avea de unde ști că tu nu ești acasă.

— Cum nu? Dar cînd am plecat, alaltăieri, nu m-am întîlnit cu ea jos, în hol, și nu ea m-a-ntrebat: „Vă călătoriți, doamna Durduliu? În concediu? Iar eu, ca proasta, i-am spus că lipsesc numai o săptămînă.

— Bine, dar asta n-are nici o legătură... Ea voia numai să afle...

— Cum e cu Ciuleandra, nu? Mă, să știi că eu te omor pe tine!

— Creațo! Fii fată serioasă! Doar mă cunoști.

— Tocmai: că nu te cunosc. Ce știu eu ce e-n capul tău? Habar n-am de nimic. Eu mă spetesc, cărînd ba una, ba alta, ca o tîmpită, pentru tine, să ai zarzavaturi proaspete, să nu-ți lipsească vitaminele, iar tu...

— Eu, ce? În douăzeci de ani ai fi putut să-ți dai seama că, în privința asta, n-am...

— În care privință? Bine cel puțin că nu te prefaci că nu știi despre ce e vorba.

— Bine-nțeles, doar nu-s idiot! Dar înțelege odată că fata a venit doar să mă-ntrebe...

— De Ciuleandra, nu? Nici măcar nu te pricepi să minți. Să fi găsit și tu altceva.

— Și-atunci ai fi fost satisfăcută?

Discuția ar fi putut continua toată noaptea, dacă lui Durduliu nu i-ar fi venit o idee.

— Bine, dar judecă: cum să se

uite ea la .mine?

— Cum? De ce nu s-ar uita? Ce-ți lipsește? Eu de ce m-am uitat?

— Creațo, acum douăzeci de ani arătam altfel.

— Lasă, că nici acum nu ești de lepădat.

Durduliu zîmbi. Se simțea flatat. Pe de altă parte, tonul Lucreției coborîse. Furtuna se domolea, obosită. Acum ar fi trebuit să urmeze cîteva lacrimi.

— Jură-mi că spui adevărul!

— Jur.

— Atunci recunoaște!

— Ce să recunosc?

— Că n-a venit pentru Ciuleandra.

— Știi ce: hai s-o-ntrebi!

— Cum s-o-ntreb? Cum să mă duc la ora asta și s-o...

— Ai dreptate. Mai bine mîine dimineață.

Lucreția n-a-ntrebat-o niciodata nimic pe vecină, dar de atunci o privește cu bănuială de cîte ori o-ntîlnește pe scări.

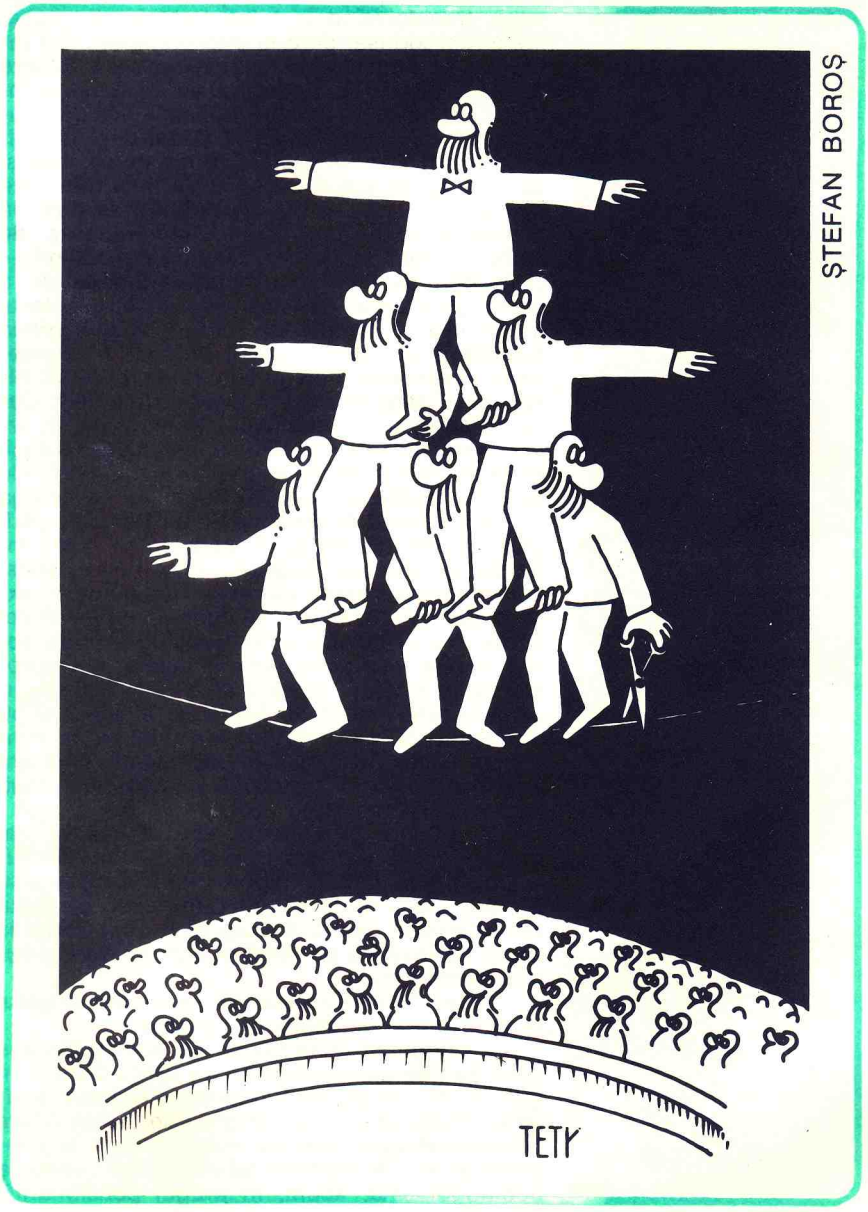

NOE SMIRNOV

ÎNGHEȚUL

Nenorocirea s-a abătut asupra comunei Dealu-cu-pruni în plină iarnă, cînd distileria de rachiu de aici, o superbă relicvă a genului din vremuri de tristă memorie care potolea, încă, setea contemporanilor, trepida cît e ziua de mică, transformînd în țuică butoaie de prune, mere, corcoduşe, pere şi alte pometuri. S-a întîmplat, fără nici o îndoială, în noaptea dinspre 4 spre 5 februarie, cînd gerul se îndrăcise cumplit. Cert e că în dimineața fatală, Ghiță Ciutura, falnicul responsabil al Cazanului lui Belzebuth din Dealu-cu pruni, după ce se trezi şi se clăti cu o duşcă de țuică de 50% (din care mai avea — vai! — atît de puțină), se duse la coşmelia care adăpostea „universitatea de limbi străine" — cum o numeau consătenii — şi începu să verifice instalațiile înainte de a porni „producția" din ziua respectivă. Injectorul de păcură se aprinse ca turbat! Materia primă aştepta pregătită la nivelul potrivit. Alcoolmetrele, eprubetele, pîlniile şi toate celelalte dichisuri ale distileriei erau în poziție de bătaie. Dar ce se petrece cu apa?! Apa cea limpede, de izvor, care răcește serpentina cu aburi spirtoşi. Ei bine, în dimineața aceea, prin robinetele de apă ale distileriei nu catadicsea să se scurgă nici o picătură! Absolut nici una! Dar cine să fi închis conducta de apă?! Asta nu se putea întîmpla în comuna Dealu-cu-pruni! Şi aceasta, pentru simplul motiv că respectiva țeavă, în exclusivitate a cazanului de rachiu, venea direct de la izvorul din Comuna Lupului, singura colină căreia i se putea spune munte, din apropierea localității!... Să-şi fi stabilit izvorul singur un program limitat de furnizare a apei? Greu de crezut! Şi, ca o străfulgerare ocultă, în mintea lui Ghiță Ciutura apăru explicația care era adevărul gol-goluț, oricît de nemilos ar fi fost: înghețase conducta!...

Primul lucru pe care l-a făcut a fost să mai tragă o duşcă (de astă dată din cea de 30°, țuica destinată consumului curent) şi începu să aştepte. Să aştepte dezghețarea apei. Şi, toată ziua, oamenii cărora trebuia să le vină rîndul la cazan se învîrtiră pe lîngă el îmbunîndu-l şi autoconsolîndu-se:

— Lasă, nene Ciutura, că se moaie el gerul şi se sparge şi capul de gheață!...

Dar conducta continua să fie bocnă! Or, aşa ceva nu i se mai întîmplase lui Ghiță Ciutura în toți cei 15 ani de cînd stăpînea destinele distileriei, după ce o viață de om condusese frîiele cooperației comunale de consum pînă la controlul acela de pomină! Să-i facă lui conducta pocinogul ăsta, acum, în pragul pensionării?!

Și, pentru prima dată în acea zi, începu să înjure cu convingere... Dar nu mai puțin nervoși se arătară inspectorii din cooperație rămași peste noapte în comună și care, înainte de a se retrage pe la casele lor din capitala județului, veniră să-și ia un cald rămas bun de la responsabilul cazanului:

— Hm, nene Ciutura... zise unul dintre ei, rău prevestitor: parcă dinadins ai potrivit-o cu înghețul ăsta. Știai că plecăm noi...

Și porniră trîntind ușile mașinii de teren, un „Aro" alb în care damigenele din spate sunau trist a gol...

A doua zi, Ghiță Ciutura porni la acțiune! Trebuia găsit locul unde conducta era gîtuită de gheață. Dar cum să ghicești nodul buclucaș pe o distanță de doi kilometri?! Și mai trebuia și săpat cel puțin la o jumătate de metru adîncime, ca să dai de țeava înghețată! Începu să sape chiar pe ulița care ducea la distilerie, ajutat de doi oameni care mușcau cu atîta sete cu tîrnăcoapele din pămîntul înțepenit de parcă erau convinși că din conductă va țîșni un val de țuică mai aromată și mai tare decît oricînd!...

Săpară trei gropi fără să întîlnească șarpele de oțel! Atunci apăru primarul, care spuse:

— Ce proști sînteți!... Păi nu știai, nene Ciutura, că țeava trece pe partea cealaltă a ulițiî?...

Nea Ghiță se pocni cu coada sapei de frunte și trecu pe partea cealaltă. După două zile, pe fundul unei găuri, apăru conducta. O podidiră cu apă clocotită. Degeaba! Prin robinetele de la distilerie nu zvîcni o picătură de apă! Repetară operația în alte trei puncte. Nimic!

Între timp, telefonul personal, de la domiciliul lui Ghiță Ciutura, suna din oră în oră cu tot mai multă insistență:

— Nea Ciutura, ne dai planul peste cap! Te scoatem la pensie mai devreme decît te gîndeai!... i se striga de la centrala alcoolurilor.

— Bine, măi frate, vrei să ne lași sărbătoarea șefului fără țuică de Dealu-cu-pruni? Păi știi ce-nseamnă asta? Retrogradare din trei în trei! Și să văd atunci cum o s-o mai țin secretară pe fata matale!... i se telefona de la Direcția Direcțiilor.

Șeful ocoalelor silvice din județ îl luă cel mai tare:

— Tovarășu', ți-am spus din timp că-mi mărit fata! Eu, fără țuica ta, n-o mărit! Vreau să-i fac praf pe toți bucureștenii din neamul lui ginere-miu! Așa că să nu mă duci tu pe mine cu înghețul conductei că nu-ți merge!...

Dar cîți nu se pregăteau de nuntă chiar în Dealu-cu-pruni?! Cînd îi întîlnea, Ghiță Ciutura trecea pe partea cealaltă a drumului. Unul dintre ei i-a strigat de departe:

— Mi-ai nenorocit fata! Cuscrul mi-a trimis vorbă că nunta amînată e belea curată! El conta c-aduc eu țuica!...

Totul părea pierdut, cînd interveni sergentul major în retragere Spiridon Leahu, fost pirotehnist, care propuse cu o voce tunătoare:

— Trebuie să dăm foc! Cu săpatul nu ajungem nicăieri! Trebuie să încingem focuri pe tot traseul conductei din 50 în 50 de metri!

— Bine! Focuri! Dar cu ce lemne?!

— Cu orice! Cu paie, cu garduri vechi, cu crăci adunate de pionieri prin muncă patriotică! Putem lua și din cota de lemne de la căminul cultural, că pe-acolo tot rămîn de multe ori ferestrele întunecate.

Zile în șir o dîră de focuri a unit cazanul de țuică de izvorul din Coama Lupului. Noaptea, șiragul acesta de flăcări era feeric! Niciodată nu li se făcuseră copiilor din comună focuri de tabără atît de frumoase... În aceste circumstanțe, un dispecer de la stația electrică din apropiere a tăiat lumina din comună pe toată noaptea zicînd că Dealu-cu-pruni e luminat... Și totul în zadar! Conducta se încăpățîna să nu stoarcă nici o lacrimă de apă...

Într-a treia săptămînă de îngheț al distileriei, directorul căminului cultural își trînti demisia pe masa primarului:

— Toată vara am pregătit primul „Festival de iarnă al pomicultorilor rapsozi" și acum minunata noastră manifestare cultural educativă e la pămînt! Toate formațiile artistice care-și anunțaseră participarea, auzind ce se petrece în comuna noastră, ne-au trimis invitațiile înapoi!

Primarul îi rupse demisia în paisprezece bucățele:

— Sîntem chit... spuse el. Și eu aranjasem un reportaj formidabil în comuna noastră, cu o echipă de la televiziune. Află că băieții, foarte bine informați, mi-au telefonat că mai-marii lor le-au schimbat planul: îi trimit, săracii, în Vrancea! Cică acolo nu e nevoie de atîta apă la vinificație...

De altfel, în cîteva publicații ale presei locale, ba chiar și centrale, apăruseră primele referiri critice la adresa locuitorilor din Dealu-cu-pruni: că au lăsat livezile să îmbătrînească prea mult, că la căminul cultural nu mai cîntă nici grejerii, că în ciupercăria inaugurată cu pompă crește varză murată...

Toate controalele, inspecțiile, inventarele care au avut loc în comună în aceste săptămîni se soldară cu referate, procese-verbale și sancțiuni dezastruoase. Culmea, tot în această perioadă, printre numeroșii deținători de autoturisme personale din Dealu-cu-pruni se înregistrează cele mai multe contravenții la legile circulației, din istoria automobilistică a comunei. Milițienii din localitate, mai la datorie decît oricînd, nu mai prideau să fluiere...

Înșiși reprezentanții clerului din comună, văzînd minunatele lor monumente de arhitectură veche aproape goale, explicară situația astfel:

— Cum să mai crezi în dumnezeu, dacă nu e-n stare să repună în funcțiune nici un cazan de țuică! Amin!...

În schimb, din partea muzeului județean sosi la consiliul popular o adresă în care se arăta mai răspicat decît altcîndva că vechile instalații de alamă curată ale distileriei, o creație a meșterilor din veacul trecut, meritau de mult să fi-

gureze printre exponatele secției de tehnică agricolă tradițională a muzeului și că achiziționarea lor era chestie de zile...

Și toate acestea bubuiau în creierii lui Ghiță Ciutura ca o grindină pe un acoperiș de azbociment... Pînă cînd, disperat, pornind cu ultima vadră de țuică ascunsă printre rufele din șifonier, spre policlinica aparținătoare, obținu, de fapt meritat, primul concediu medical din viața lui. Și era hotărît să-și prelungească acest concediu pînă la salvatoarea pensionare...

...Dacă, într-o noapte, pe neașteptate, nu s-ar fi produs o căldură dulceagă de primăvară grăbită, care dezgheață pămîntul pînă la conducta refractară... Iar cazanul începu să duduie din nou spornic cît era ziua din ce în ce mai mare...

Așa că, azi, puteți să vizitați comuna Dealu-cu-pruni cu toată încrederea. Are și han turistic, în centru, cu locuri de cazare. De unde se poate admira încîntătoarea panoramă din jur, inclusiv clădirea străvechei distilerii de rachiu, cu coșul fumegînd. Petrecere frumoasă!

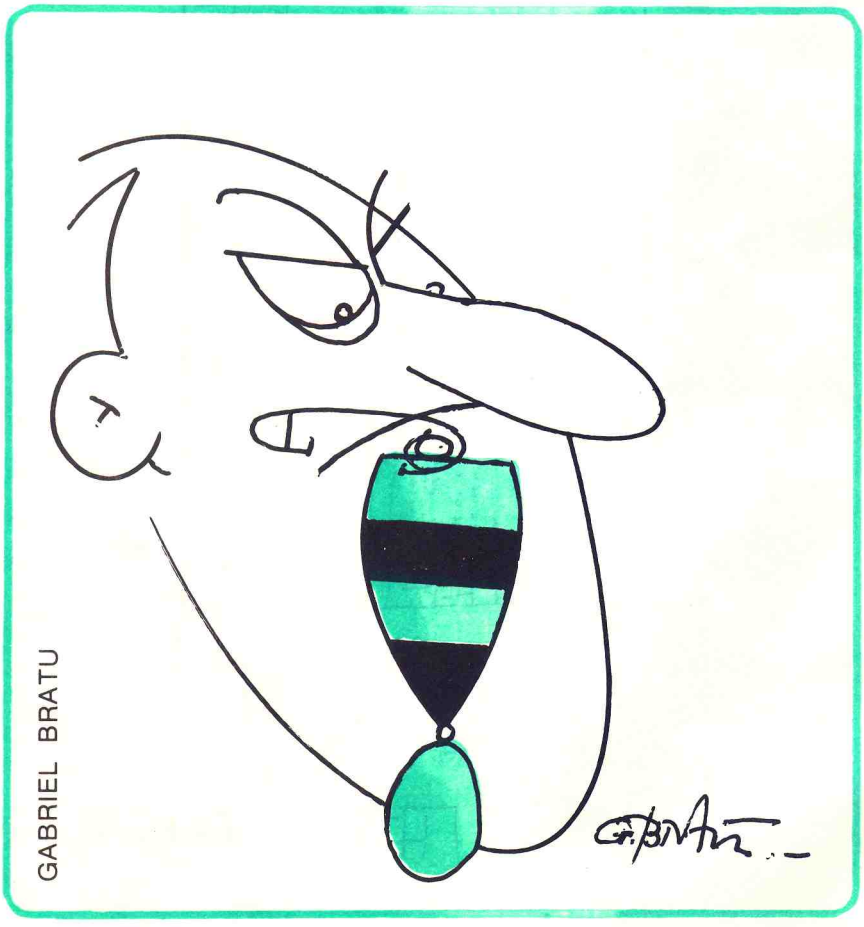

GABRIEL BRATU

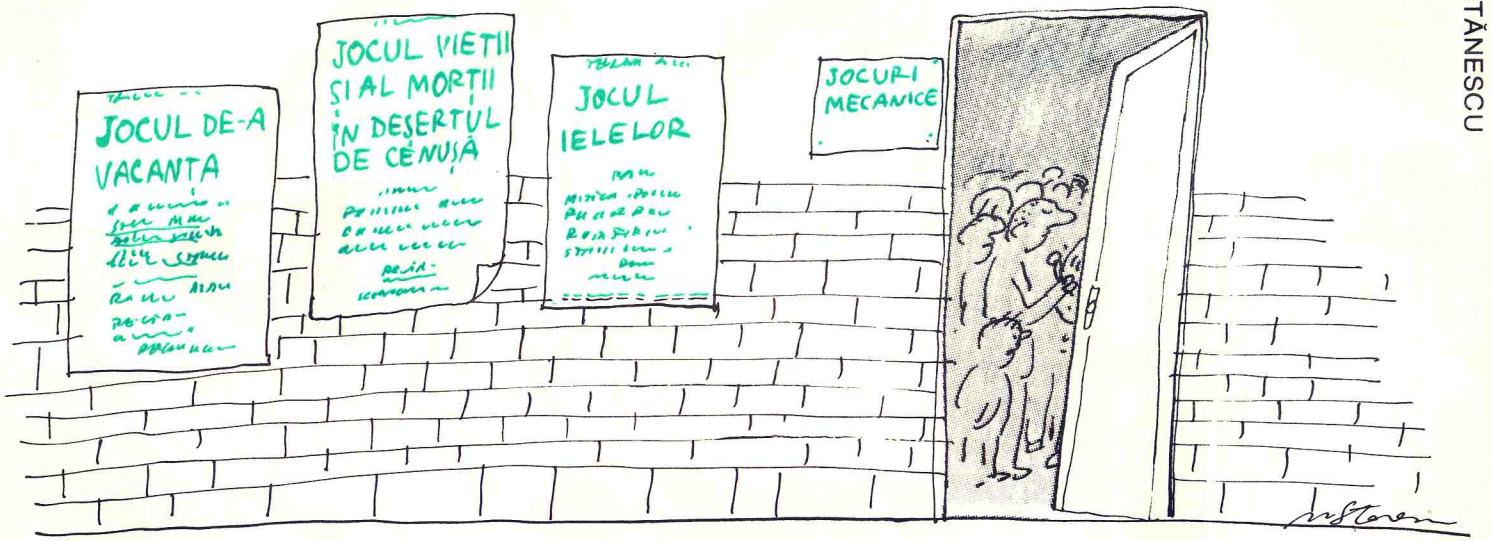

MIHAI STĂNESCU

O PANTOMIMĂ ADEVĂRATĂ

GEORGE ARION

Prietenul meu, actorul, mi-a cerut într-o zi un subiect de pantomimă.

— Te rog, însă, cu tot respectul să te gîndești la un subiect inspirat din viață. Nu vreau să semăn cu acei colegi ai mei care mimează realitatea, neavînd de fapt habar ce se petrece pe lume. Vreau ceva care să fie credibil, lesne de înțeles, dar nicidecum vulgar, pe gustul tuturor și plin de umor. Avem nevoie să rîdem! N-am spus-o eu primul asta, dar o aprob din toată inima.

După ce a glăsuit astfel, amicul meu a mai sorbit din halba aburindă.

Îmi place să-i ajut pe oameni, așa că n-am zis decît: „bine" și am căzut într-o profundă cugetare.

Actorul a sărit ca ars.

— Nu, nenică, nu așa ne-a fost vorba! Din clipa în care stai pe gînduri, e clar că elaborezi ceva chiar acum. O să iasă artificial, o construcție intelectualistă care nu mă interesează nici pe mine, nici pe alții. Nu pricepi? Eu vreau să aduc pe scenă existența cu freamătul ei adevărat, nu vîrît în scheme, în șabloane.

M-am uitat o clipă la el și i-am spus:

— Cred că am ceva pentru tine...

— Ei?

M-am așezat mai bine pe scaun, am sorbit și eu din halba mea, am privit o clipă la fluturarea discretă a feței de masă în bătaia unui vînt care n-ar fi pus în mișcare nici o libelulă. Grădina era aproape pustie la ora aceea și umbrela ne apăra de căldură.

— Da' spune odată, dom-le, că m-ai făcut curios! a izbucnit amicul.

— Numai o clipă, i-am răspuns eu. Sînt convins că ai să cucerești mii de spectatori cu numărul ăsta.

— Zi-i!

— Mă duceam într-o dimineață la redacție. Cînd dau să intru în biroul meu, îi văd pe doi colegi de-ai mei rînjind cu gura pînă la urechi. Zic „salut" și dau să trec mai departe. Ei însă mi se pun în cale. Le spun: „pardon, am treabă", ei se așază umăr la umăr și nu-mi dau voie să trec. M-am prefăcut entuziasmat de jocul lor, după care i-am dat cu hotărîre la o parte. Binomul lor s-a refăcut rapid. Unul dintre ei a catadicsit să-mi spună printre sughițuri de rîs:

— Metrî! Ce-ai prefera: incendiu sau inundație?

— Asta ce mai e? am îngăimat eu. Vreun test? Căutați alt mușteriu: în dimineața asta inteligența mea e zero, ca și afectul.

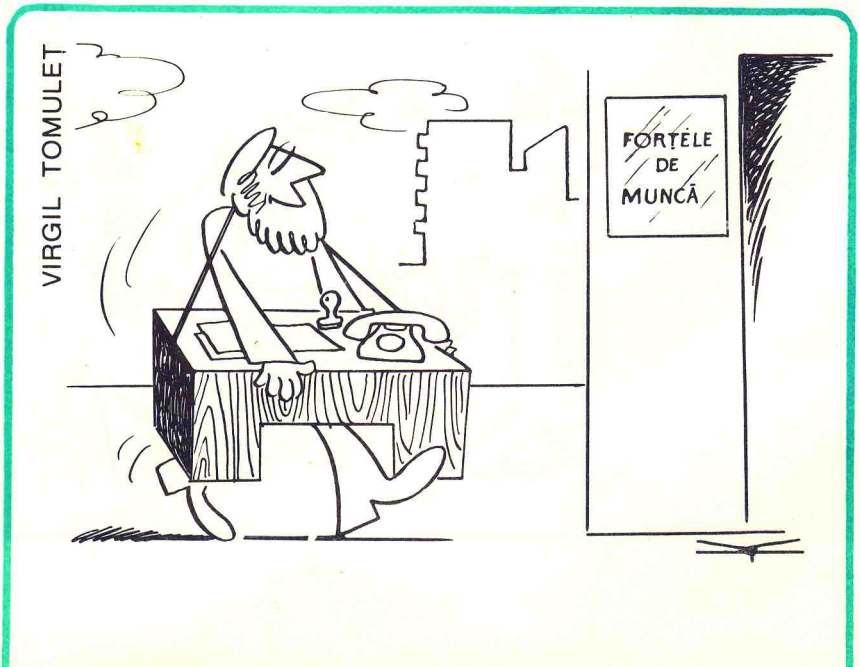

— Nu, nu, nu! au sărit ei cu gura. Nu e test. Sau, dacă vrei, e și un test. Răspunde la întrebare: Incendiu sau inundație?

N-am avut încotro și, ca să scap, le-am răspuns: Inundație, și dau să trec mai departe. Ei însă, cu satisfacție, mi-au trîntit, în duet, o propoziție care m-a lăsat năuc:

— Să știi că asta ai acasă! Au telefonat vecinii.

I-am privit de parcă îi vedeam pentru întîia oară, după care am zbughit-o pe ușă, mai ceva ca de pe-o rampă de lansare. Nici nu știu cum am ajuns la blocul meu. În fața apartamentului în care locuiesc, vreo cinci bărbați și vreo trei femei se străduiau să spargă ușa.

— Stop! Le-am spus eu. Am venit cu cheile.

S-au dat cu multă compătimire la o parte. Cînd am deschis ușa, un val de apă s-a năpustit asupra mea. M-am repezit la robinetul din baie și l-am închis. Apoi, am înlemnit. Cotele apelor din apartamentul meu erau următoarele: în bucătărie 30 cm, în dormitor 20 cm, iar în baie 10 cm.

Între timp, vecinii mei, binevoitori, înarmați cu găleți, cîrpe, mături au încercat să limiteze proporțiile dezastrului. A fost dusă o muncă plină de abnegație, de vreun ceas și jumătate, care m-a făcut mai tîrziu să scriu un articol plin de căință și să-l public la gazeta de perete a blocului. Asta a fost tot.

Însetat, am mai sorbit din halbă. Prietenul meu m-a privit cu milă.

— Of! N-ai înțeles nimic! Ce e revelator în ceea ce mi-ai spus? Unde e clocotul vieții? Unde sînt marile frămîntări ale omului contemporan? E slab, foarte slab. Nu mă așteptam la așa ceva. Cum să mă prezint.

Am tăcut plin de umilință.

După cîteva clipe de tăcere, cineva, cu o privire de rătăcire, a pătruns în grădină. A căutat în stînga și-n dreapta pînă cînd l-a zărit pe amicul meu Nae. S-a îndreptat spre masa noastră, și-a tras sufletul, apoi i-a spus amicului pe un ton mefistofelic:

— Salut, Nae!

— Salut! Nu bei o bere cu noi?

— Ba da, c-am venit într-o goană. Ia spune: ce-ai prefera: incendiu sau inundație?

Actorul meu s-a îngălbenit.

— Ce bancuri sînt astea, Nae?

— Nici un banc. Răspunde franș: ce-ai prefera, incendiu sau inundație?

Nae al meu s-a uitat cu o privire rătăcită la el și i-a zis cu un glas pierdut:

— Inundație!

— Ei bine, n-ai noroc; ai incendiu! i-a trîntit-o celălalt Nae. După care a strigat: — Chelner! Adu-mi și mie o halbă!

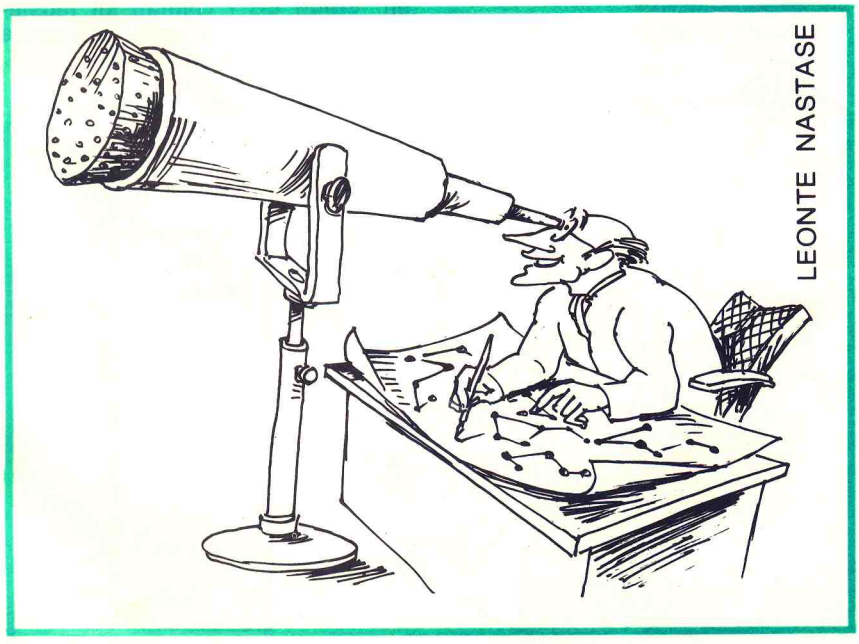

DAN COJOCARU

CORIDA LA BOGAȚI

Othelo Groapă se născuse, crescuse și trăia de-o viață în comuna Bogați. Se chema așa — el, nu comuna — pentru că nașul, mașinist într-un teatru, a crezut de cuviință să-l înzestreze cu un nume de rezonanță. Numai că localnicii, care aveau talentul deosebit de a adapta orice nume la specificul zonei, de la Othelo au ajuns la... Otilă, iar mai apoi la... Tilă, cuvînt mult mai ușor de pronunțat. Așadar Othelo sau Tilă, că despre el e vorba în această povestioară, avea o pasiune: să nu credeți că ne referim la colecționarea de timbre sau plante rare, nici măcar la nobila îndeletnicire de a culege fotografiile artiștilor de film, ori a cîntăreților de muzică populară. Am văzut oameni care zeci de ani au strîns tot felul de abțibilduri sau etichete de pe cutiile de conserve și care în timp s-au dovedit a fi la fel de valoroase ca și, hai să zicem, mărcile poștale.

Spuneam că pasiunea sa era cu totul specială. Ea începuse în fragedă pruncie, cînd într-o revistă a văzut prima poză luată de la o coridă. Ei bine, tînărul Groapă și-a dorit să devină, nici mai mult nici mai puțin, decît torrero.

A început goana după material documentar: reviste, cărți, afișe, diafilme, tot ce putea vorbi despre cumplita încleștare dintre fiară și om.

Cînd auzea că rulează un film în care existau și asemenea secvențe, pleca la București, ori aiurea, stătea trei zile nemișcat în sala de proiecție, pentru a revedea cele cinci, șase secunde care-l impresionau pînă la lacrimi.

Mai tîrziu, a avut fericita ocazie să meargă în Spania. S-a lipit de garderobieră la o formație de dansuri populare ce fusese invitată la un festival anual, pe undeva pe lîngă Sevilla.

A strîns din diurnă bănuț cu bănuț, n-a mîncat, n-a băut nimic, dar a dat o fugă pînă la Madrid să vadă în Plaza de Toro lupta din care omul, prin tot felul de vicleșuguri, iese aproape întotdeauna învingător. A admirat baletul în fața morții executat cu eleganță și sînge rece de „El Torrero", urlînd, pînă la pierderea totală a vocii: Olé!

Întors acasă, n-a mai avut liniște. Și-a făcut o mie de planuri, care de care mai grandios, pentru introducerea și la Bogați a celebrelor „arte, sangre y pasión".

Înarmat cu o serioasă documentație, s-a dus la Primărie și a demonstrat cu creta în mînă, pe cimentul din fața susnumitei clădiri, cît ar cîștiga moral, dar mai ales material, comuna sa, prin introducerea acestei minunate competiții.

I s-a răspuns: „Din păcate, ideile sînt bune, dar de unde tauri?" Ar fi trebuit să știe că, mai nou, vacile beneficiază de monta artificială.

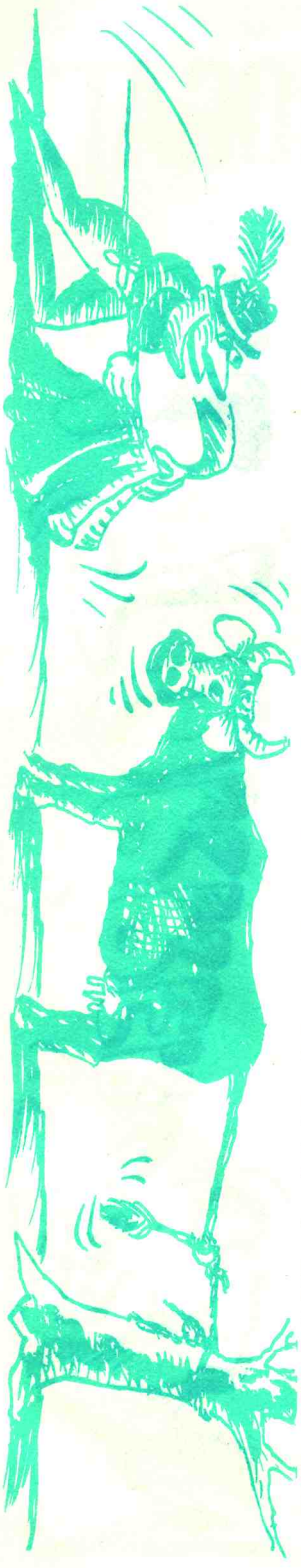

Poate doar să se lupte în arenă cu agentul veterinar care îndeplinea această funcție în toată zona. Cît despre tăurașii de un an, sînt contractați și cu contractul nu se glumește. Dacă se betegește vreunul la o asemenea manifestație, pe unde scoți cămașa?!

În zadar argumenta el, că vede lupta ca pe un sport liniștit, așa cum ar fi, de exemplu, fotbalul, fără finalul sîngeros cu care se lăudau madrilenii. Nimeni nu-l lua în serios.

Pînă la urmă, a trebuit să se dea bătut și să renunțe, măcar aparent la hotărîrea de a face comuna celebră în întreaga țară și... cine mai știe??

Dar să nu credeți că a abandonat definitiv proiectul. O, nu! Ajuns la domiciliu, s-a gîndit să facă pe cont propriu această încercare, poate așa va deschide ochii organelor locale și a factorilor interesați. Dacă nu sînt tauri, se poate face corida și cu o vacă.

Trebuia însă un exemplar mai tînăr și năbădăios. Vecina lui, Mariana Stingheru, avea un asemenea exemplar: o cornută slabă, rea și stearpă de vreo trei ani. Zilnic rupea frînghia și sărea gardul, mai abitir ca o capră, în plus îl lovise odată cu cornul în spate pe Riri, omul care strîngea taxele de la lumină, de stătuse săracul de el în spital două săptămîni. Animalul îndeplinea deci toate condițiile să fie promovat în arenă.

Mariana s-a lăsat înduplecată foarte ușor, mai ales că vaca nu avea lapte și Othelo sau Tilă, se oferise să o pască toată vara pe marginea șanțului.

Dus acasă, patrupedul a fost supus imediat la antrenamente care constau în gîdilarea zonei capului între cele două coarne ce semănau cu o semilună.

După un timp, se obișnuise să dea cu capul ori de cîte ori se apropia de ea viteazul toreador.

Un alt antrenament însemna fîlfîirea prin fața botului a unei eșarfe purpurii. Atunci cînd nimerea cu coarnele în pînză primea o bucată de sfeclă sau o felie de pîine cu magiun.

Nu peste mult timp, totul era pregătit pentru marea confruntare. Pe maidanul de la școala veche, actualmente depozit de ambalaje putrezite, s-a amenajat, pe cheltuiala inimosului organizator, un fel de arenă cu cîteva bănci.

Corida a fost planificată într-o duminică după prînz, intrarea fiind gratuită.

Pentru costumație, Othelo și-a ales un trening bleo, pe care a cusut franjuri și fireturi din beteală, combinate artistic cu ciobulețe de oglindă și paiete.

Mai lipsea muzica, dar și cu asta s-a rezolvat pînă la urmă, cu o placă achiziționată de la Consignația, pe care era înregistrat un passo doble.

În ziua întrecerii, lumea n-a prea venit. Era doar Mariana, ca să-și vadă vaca, familia Groapă, vreo două babe care au înțeles că se lasă cu masă, ca la parastas, și cîțiva copii. Nu

se știe de unde s-a pripășit și o vînzătoare ambulantă cu „acadeli" și „gume cu surprize".

Pînă la urmă, după o întîrziere de trei ore, datorată lipsei de spectatori, nu s-a avut încotro și... s-a dat semnalul de începere.

Muzica, destul de confuză pentru auditori, a prezentat uvertura. În arenă și-a făcut apariția torerro, iar din curtea vecină, a lui Culică a fost eliberată vaca pe post de taur. Avea coarnele și copitele vopsite cu smoală, părul tapat și-n coadă i se prinsese un pampon roz.

Cînd l-a văzut în mijloc pe Othelo, vaca a rămas o clipă buimacă, nevenindu-i să-și creadă ochilor că sperietoarea aia e tocmai prietenul ei care o scărpinase cu drag între coarne. Dar văzînd muleta fluturînd, și-a adus aminte că nu mîncase de mult magiun, și s-a repezit cu capul în jos spre curajosul luptător.

Spectatorii căscau ochii cu groază, mai ales că cineva adusese mai devreme vestea că doctorul Florin nu e în localitate și că de se-ntîmplă, doamne ferește, ceva, nici n-are cine să-l coasă pe zdrăngănitul ăsta.

În aceeași clipă însă, s-a petrecut un lucru necalculat în toate planurile coridei; pe stradă trecea o nuntă cu tot alaiul. Lîngă mire, nașa îmbrăcată într-o rochie grena, lucitoare a stîrnit, se pare, interesul fiarei, care și-a schimbat brusc direcția de atac, a sărit pîrleazul făcut să delimiteze arena și s-a repezit spre nuntași.

Unii au spus mai tîrziu că furia s-ar fi datorat unui tăun care-o ciupise de undeva din zona cozii, dar nu se știe sigur.

Mai de grabă aș crede că orchestra, care cînta foarte fals și foarte tare a iritat — vaca-taur. Cert este că, într-un galop turbat, mugind ca un adevărat taur iberic, s-a repezit spre nuntași, care, cînd au văzut-o venind, au crezut că a dat strechea în ea, au fugit care pe unde au putut.

Nașa, principala țintă, s-a cățărat, sfîșiindu-și rochia, pe gardul lui Jucălea și a scăpat, trasă de păr în partea ailaltă, numai mesa proaspăt coafată a rămas în stradă și încă vreo săptămînă după aia se mai jucau copiii cu ea în șanț.

De fapt, acum începuse adevărata coridă. Vaca, după ce a spart țambalul și a călcat în picioare acordeonul, s-a luat după mireasă care rămăsese singură în mijlocul drumului, mirele fiind unul dintre primii care au dat bir cu fugiții.

A început cavalcada; mireasa, în picloarele goale, alerga înainte, cu voalul fîlfîind și trena în brațe. Vaca, alerga după ea și, ultimul, Othelo cu o lumînare de nuntă luată drept par, ca să potolească animalul.

Pe ulița pe care o apucase mireasa se ajungea la gîrlă. Împiedicîndu-se în prundișul apei, căzînd cu nasul într-o groapă plină de mătasea broaștei, viitoarea soție fu convinsă în clipa aceea că totul s-a sfîrșit.

Dar iată că fiara, din senin, așa cum o apucaseră și furiile, s-a oprit chiar pe malul apei și a început să se adape în voie, chiar lîngă pa-

riura albă care plutea între sălcii. Nici n-a simțit cînd Othelo a rupt pe ea lumînarea de doi metri, împodobită cu flori.

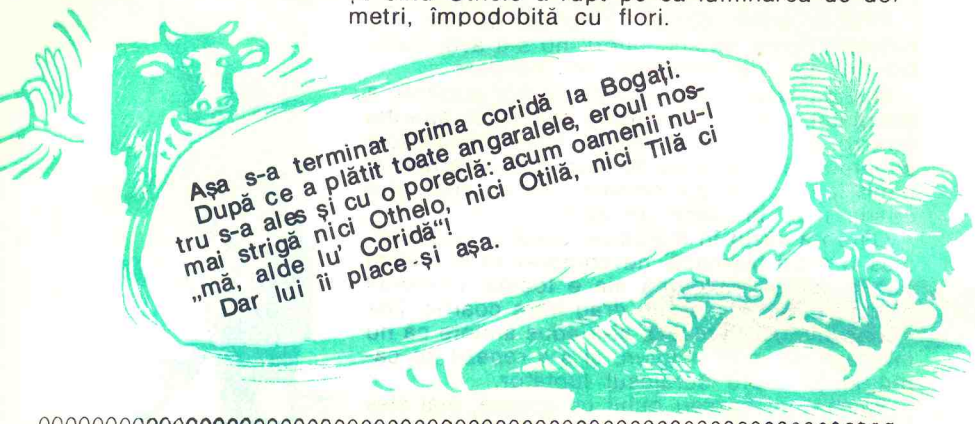

MARIAN BODEA

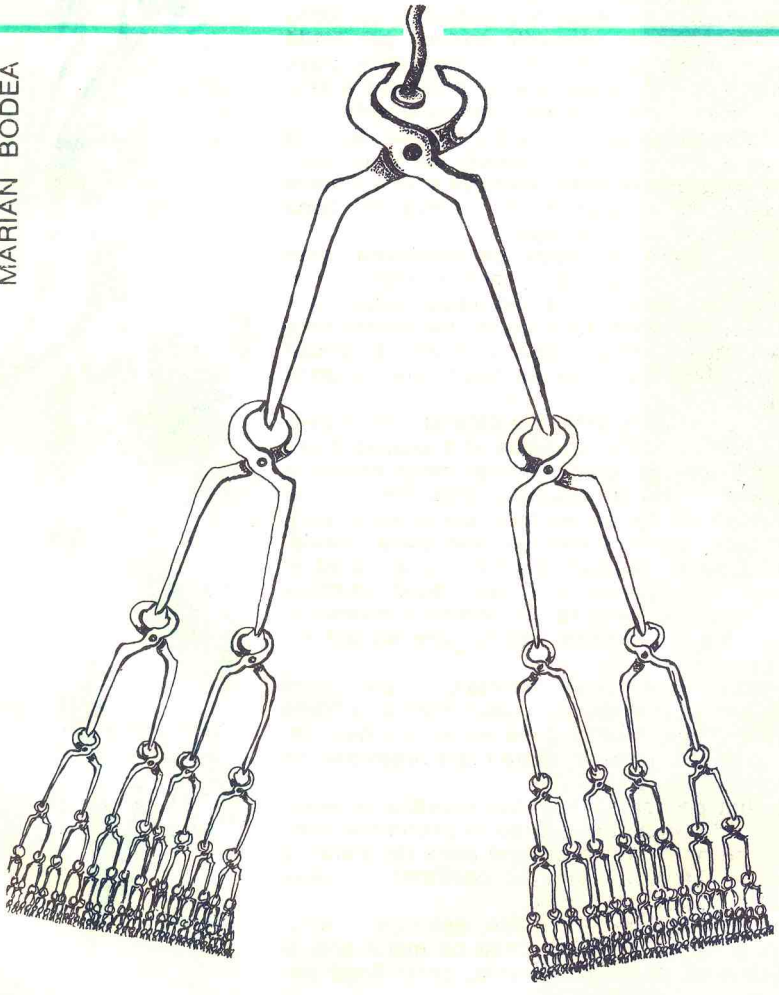

O. COVACI

DENES MOLNAR

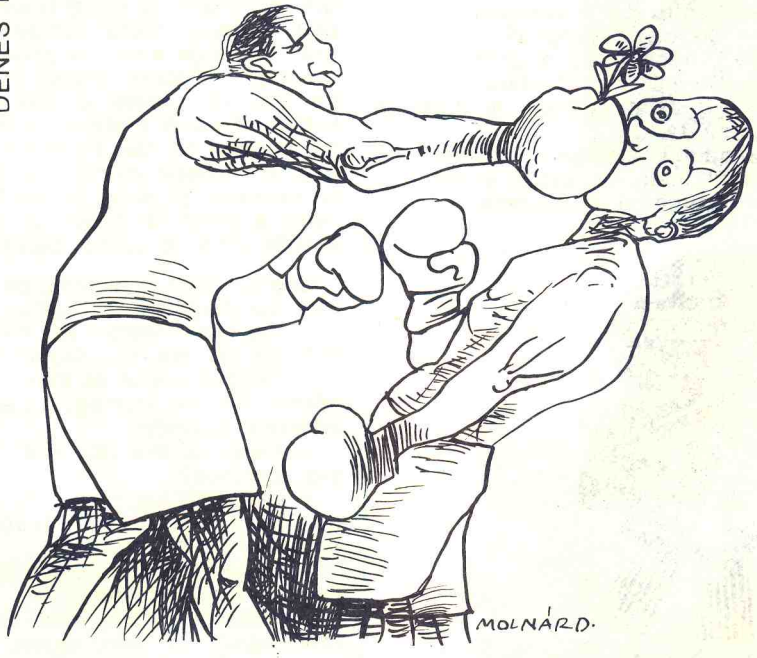

O POVESTE AIURITĂ

VERONICA BERȚOLI

E atît de cald, că nu-ți vine să lași afară nici măcar o bucățică de unt. Tocurile sandalelor mi se afundă în asfaltul moale al aleii. Soarele de vară m-a toropit. M-am oprit la chioșcul de răcoritoare și am băut o sticlă de suc călduț din „fructe aromate de pădure", cu gust de ceai și tot nu m-am răcorit. Dar ce văd? Pe peretele blocului din dreapta, o plăcuță cu inscripția A-Y 2B.14. Păi aici stă prietena mea, Lucreția. Ispita unei șuete la un pahar cu apă de la frigider mă face să sun la ușa ei.

Îmi deschide cel mai tînăr membru al familiei, Sănducu, un puști cîrn, cu părul ciufulit. Îmi strînge mîna bărbătește și zice:

— Bună ziua. Spune-mi o poveste.

— Las-o să-și tragă sufletul! strigă maică-sa din bucătărie.

— De ce să-și tragă sufletul? întreabă Sănducu.

În casă e, oricum, mai răcoare. Mă trîntesc pe un fotoliu și cer un pahar cu apă.

De ce să-și tragă sufletul? o întreabă din nou Sănducu pe maică-sa, care vine cu apa.

— Pentru că e toropită.

— De ce e toropită?

— Fiindcă afară e cald.

— De ce e cald afară?

— Fii băiat cuminte și du-te în camera ta.

Sănducu își trage un scaun lîngă fotoliul meu, se așază și zice:

— Spune-mi o poveste.

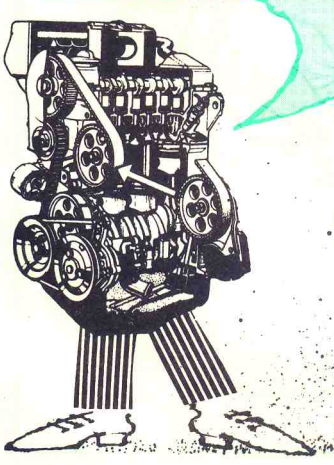

Nu-l lua în seamă, intervine Lucreția. În fiecare zi mă bate la cap să-i spun o poveste și nici una nu-i place.

— De ce să nu mă ia în seamă? întreabă Sănducu.

— Pentru că nu ești cuminte, îi răspunde prietena mea. Mai bine ia o chiflă din bucătărie, du-te pe balcon și hrănește turturelele cu firimituri.

Copilul dispare. Lucreția se așază și ea și mă întreabă:

— Ce-ai mai făcut?

Pînă să deschid gura, Sănducu s-a și întors. Își trage scaunul lîngă fotoliul maică-si (se vede că la mine a renunțat) și zice:

— Turturelele sînt sătule. N-au vrut să mănînce. Spune-mi o poveste.

De fapt, a tras cu praștia în păsări. L-am văzut, dar nu-l pîrăsc.

Pînă nu-i spun, nu scăpăm de el, zice gazda, parcă scuzîndu-se.

Și începe să-i spună o poveste înfiorător de plicticoasă, cu o turturică rea, care nu voia să mănînce și a slăbit, atîta a slăbit că nu mai putea să zboare. Și într-o zi s-a apropiat de ea un motan urîcios și negru. Turturica a vrut să zboare, dar n-a putut. Tocmai atunci a apărut pe alee un băiețel cuminte. El a luat pasărea în brațe și l-a alungat pe motanul cel rău. Pe urmă, turturica, s-a învățat minte și a început să mănînce și, după ce s-a înzdrăvenit, a putut să zboare din nou și a trăit pînă la adînci bătrînețe.

Copilul tace o vreme, pe urmă zice cu dispreț:

— Ce mai poveste! Nu mi-a plăcut. De ce era rău motanul?

— Fiindcă a vrut să mănînce pasărea. Ce, nu înțelegi? îi explică enervată Lucreția.

— Dacă nu era rău, n-ar fi vrut s-o mănînce?

— Sigur că nu, răspunde mama, nesigură. Păsărelele trebuiesc ocrotite.

— Motanii buni ocrotesc păsărelele? întreabă puștiul.

Lucreția se uită la mine exasperată, parcă îmi cere ajutor.

— Treci imediat în camera ta și lasă-ne să stăm de vorbă, se răstește ea la copil.

Sănducu se ridică, își trage iar scaunul lîngă mine și zice:

— Spune-mi tu o poveste.

— Nu știu decît una, tot cu o turturică și un motan, zic eu.

— Iar? se strîmbă Sănducu.

— Da, dar e altfel. Turturica din povestea mea era cuminte, foarte cuminte, negrăit de cuminte. Nu-și murdărea penele, nu se îndepărta prea mult de cuib, nu era sclifosită la mîncare. Și, cu toate că nu era frumoasă cu penele ei de culoarea cenușii, toate păsările o admirau.

Sănducu are o nedumerire.

— De ce nu era frumoasă, dacă era cuminte?

Lucreția zîmbește ironică și se uită la mine cu aerul că zice: „Hai că te-a încuiat și pe tine!"

— Pentru că, răspund eu, cînd turturica noastră ieșise din ou, zîna spațiilor verzi spusese: „Dacă pasărea asta va avea penele albastre, va fi mai frumoasă decît mine, iar eu nu îngădui așa ceva." Și o făcuse doar îngrozitor de cuminte. Într-o zi, un băiețel, care fusese pedepsit stătea în casă pentru că spărsese un geam cu mingea de fotbal, a ieșit pe balcon.

— Era un băiețel rău? se interesează Sănducu.

— Da de unde! Avea numai zece la școală. Așadar a ieșit pe balcon și a început să arunce păsărelelor firimituri de plăcintă cu mere. Atunci, păsările au hotărît: singura care merită să mănînce prăjitura este turturica cea cuminte. Și au lăsat-o singură. Foarte mîndră de favoarea care i se făcuse, turturica noastră a început să ciugulească. Tocmai atunci s-a ivit și motanul. Un motan mare, alb, cu ochii verzi, de o rară frumusețe.

— De ce era de o rară frumusețe dacă era rău? se miră Sănducu.

— N-aș putea spune că era rău. Dar îi plăcea grozav să prindă păsărele și să le mănînce cu fulgi cu tot. S-a apropiat tiptil de turturea și hap! a pus gheara pe ea. Înainte să nimerească în burta motanului, pasărea a mai avut timp să-și spună: „Mai bine n-aș fi fost atît de groaznic de cuminte." Iar motanul, după ce s-a ospătat s-a întins mulțumit la soare, a căscat de două ori și a adormit... Ei, ți-a plăcut?

— Foarte mult! strigă Sănducu. E o poveste extraordinară! Și sărind într-un picior, dispare în camera lui.

Timp de un ceas, stau de vorbă în liniște cu prietena mea. La plecare, ea ține totuși să-mi facă un reproș:

— Nu crezi că i-ai spus copilului o poveste cam aiurită? N-o să mai știe ce înseamnă a fi și a nu fi cuminte.

...Știu și eu? Poate. Oricum, după ce i-am spus-o, a fost extraordinar de cuminte.

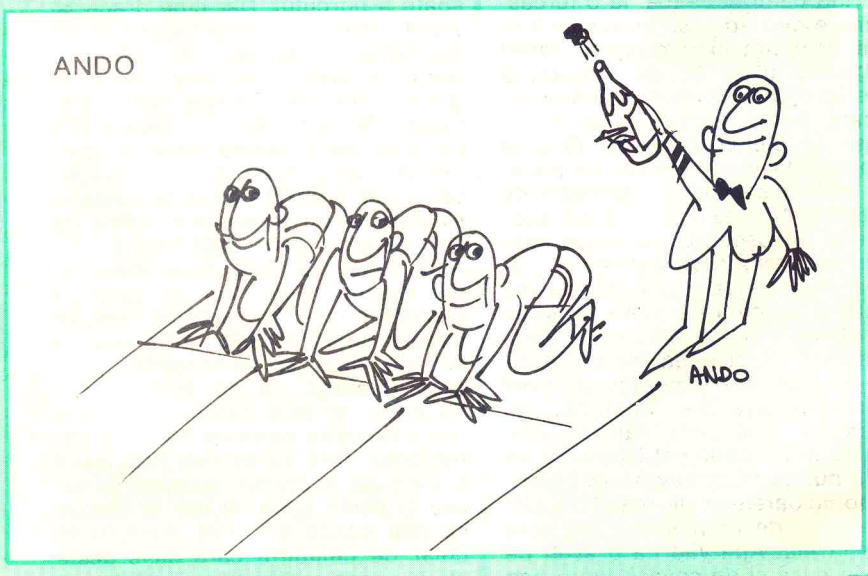

OSPĂȚUL LUI SIMION BALMOȘ

ALEXANDRU IANCU

Pînă la Bălgrad, baciul Simeon Balmoș își vînduse aproape întreaga încărcătură de ciubără și donicioare. Plecat de peste o săptămînă de acasă, trecuse Muntele mare, luă calea Abrudului, apoi, în căruța lui cu coviltirul făcut dintr-un țol vărgat se lăsă spre cîmpie, către satele mănoase și bogate dinspre Alba Iulia. Strînse bănuți frumoși pe ceea ce vînduse și-și căptușise bine chimirul lustruit de vreme și țintat ca hamurile cailor domnești. La margine de drum, cînd își desfăcea năframa albă să mănînce își număra din nou banii, socotind în sinea sa cam cîte feldere de cucuruz va lua pe ei. Cu mîncarea și dormitul n-avea nici un fel de cheltuieli. Mînca din straiță și dormea în căruță. Își lua la drum o bucată de slănină, brînză și ceapă. Am făcut treabă bună în ăst an își zicea el mulțumit foarte. La Alba Iulia, sau la Bălgrad cum îi zicea Simeon Balmoș (de fapt Balmoș era o poreclă dată de oamenii din sat care știau că-i place balmoșul, căci, de fapt îl chema Simeon Todor), după ce bătuse toate străzile, omorînd calul degeaba, la o fereastră mare de la o casă boierească se arată în cadra ei o doamnă care-l strigă să urce la ea. Doamnă mare își zicea Simeon văzînd-o îmbrăcată într-o rochie largă și lucioasă ca pielea de șarpe. O avea despicată la piept, de vai de păcatele mele i se vedeau aproape de tot țîțele. N-avea năframă pe cap. În părul ei roșcat, ca de vulpe care năpîrlește iarna avea agățate o grămadă de țevușoare găurite, de mă miram și eu cum de poate muierea asta ține atîta țăvărime pe cap. „Domnule" îi zise ea cînd îl adusese sus în apartamentul ei, ceva donicioare, așa mai înflorate, știi dumneata, n-ai prin căruță? Am, cum să n-am doamnă! Dar la ce vă fac trebuință dumneavoastră boierilor donicioarele mele, că dară sînt bune doar de ținut apă și de acrit lapte în ele. Apa văd că o aveți pe țavă în casă și de covăsit lapte bag samă că nu covăsiți dumneavoastră, domnii. Într-adevăr, noi folosim iaurt, apoi avem altă trebuință cu ele. Vezi dumneata, domnule, îi trebuiesc soțului meu care este medic psihiatru, o somitate în materie. Intenționează să împodobească într-un mod inedit biblioteca cu ele. Adică cum doamnă, să le țineți în loc de cărți? se miră omul sincer, căci după știința mea o bibliotecă înseamnă o mare grămadă de cărți puse într-o mobilă anume făcută pentru ele cum am văzut eu la episcopul din Cluj. Mă rog, pe la noi nu se poartă decît stelaje în care își pune muierea văsăria din casă. Colea, o carte, două, o foaie pe care le mai avem și noi le ținem pe unde putem. Nu, domnul meu, soțul meu intenționează să aranjeze cu ele biblioteca. Adică să le prindem în niște cuișoare de rafturile bibliotecii, căci, uite, mai deținem și alte elemente folclorice. Acele elemente folclorice erau niște polonice mari de lemn de să omori omul cu ele, niște linguri și furculițe, cu înfloriturii arse cu fierul, care puteau apuca halca din spate a porcului. Dar cine dracu, își zicea Simeon în sinea lui, mîncă din asemenea linguroaie. Îți trebuie o gură de balaur să duci zama la gură cu ele, dar mă rog, boierii sînt boieri. Și cam cîte donicioare doriți doamnă o tatonă omul cu gîndul la cîștig. Cam 8 — 10 bucăți sau chiar o duzină dacă se poate și ai. Cum să nu se poată doamnă, că am pentru toate bibliotecile din Alba Iulia, că asta mi-e meseria, dar duzină n-am. Vai ce surpriză plăcută o să-i fac soțului meu, se bucura doamna. Știți, are o muncă atît de grea și extenuantă. O fi grea, doamnă, că, de, boierii lucră cu capu' și asta ostenește. Îi numără doamna banii pe care i-a cerut omul fără să se mai tîrguiască și-i îndesă în chimir, bucuros că luase și peste ceea ce era el dispus să mai scadă din preț, mirîndu-se chiar de chilipirul care dase peste el în casa psihiatrului. Mulțumit

peste măsură, coborînd își răsucea vîrfurile mustății, așa făcea Simeon de fiecare dată cînd îi mergea bine. No, acum se chiamă că e cazul să-mi pun foalele la cale, că mă roade foamea și setea și azi n-am băgat nimic în gură. Acum nu se cade să mănînc din căruță. Se învîrti omul pe lîngă cetate pînă dete peste un restaurant cu ferestile cît casa. Pune el o mînă de fîn căluțului, îi acoperă spinarea cu un țol și intră să-și astîmpere foamea și setea, căci așa se cade, ca după o afacere bună să respecți un pic și nevoile trupului. Intră dară în restaurant și de cum vede ce-i în el se dă un pas înapoi. Nu mai văzuse așa ceva. Ușa nu era ca toate ușile ci un fel de învîrtelniță; mesele erau așezate vintriș, adică colț la colț, cu măsărițe roșii, niște lămpi de sa lu-

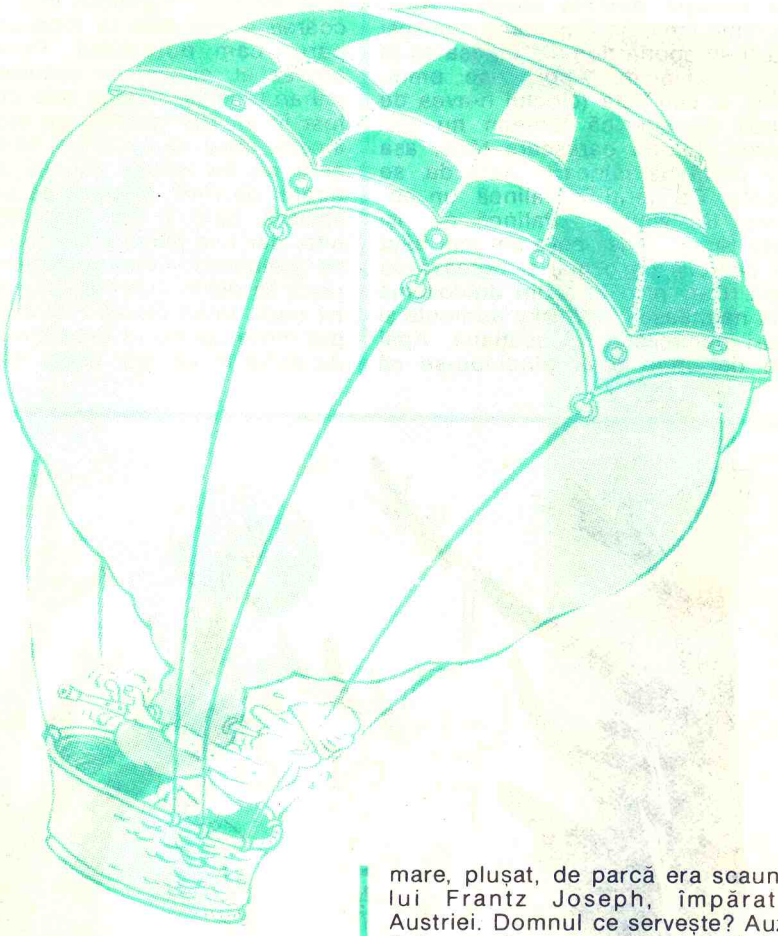

CRISTIAN MARCU

mînezi cu ele tot satul și pe deasupra pe fiecare masă cîte o lumînare proptită-n șfeșnic ca la mort. Așa o fi la restaurantele de la oraș, își zise Simeon oarecum temător și speriat. Își luă totuși inima-n dinți și intră. De cum se văzu înăuntru, un domn îmbrăcat în negru ca un cioclu se apropie de el și îi depărtă scaunul de masă ca pentru a se așeza fără ca el să se osteneaască, un scaun mare, plușat, de parcă era scaunul lui Frantz Joseph, împăratul Austriei. Domnul ce servește? Auzi, îl ia ca doamna aceea cu țăvăria din cap. Nimeni nu-i mai zisese pînă acum domnule, oamenii de pe la el îi ziceau simplu Simeoane ori Balmoș, după poreclă. Cioclul se uită cam chiorîș la cioarecii și laibărul lui ponosit, la pălăria lui pleoștită de ploi, arsă de soare și pătată de sudoare care ajunsese pînă la pamblică, pe care o așezase pe masa cu borurile în sus. Cioclul se făcu că nu vede asta. Mirosea mitocanul a sudoare acră, dar avea pesemne chimirul doldora de parale

Scot eu de la el un bacșiș mai gras ca de la toți fișingăii de coate goale care se dau mari seniori și n-au nici după ce să bea un pahar de apă. Apăi ce să servesc domnule, colea un balmoș dacă îți avea. Ceee? Un balmoș cu brînză și smîntînă multă, așa ca la noi. Domnule i-o întoarse cioclul, la noi la restaurant, pe lista noastră de bucate care este extrem de bogată și variată nu figurează așa ceva. Păcat. Poftim lista, optați pentru ceea ce dorește domnia voastră. Auzi, domnia mea, no Simeoane ajunseși să ți se spună domnia ta, așa ca la marii advocați. Apoi, zise omul, pînă oi ceti lista (cioclul n-avea de unde să știe că Simeon nu știa carte) dați-mi oarecare tărie, așa de poftă de mîncare. Asta da, se poate. Ce doriți, o palincă, un coniac, un whisky? Palincă nu, își zise Simeon, așa ceva am mai băut și poate ăștia o mai și botează cu apă. Dați-mi o litră din drăcovenia aia nemțească... Whisky domnule și nu-i nemțească, ci scoțiană. Apăi fie de unde o fi, gîndindu-se că asta înseamnă vreo buruiană din care-i făcută băutura. C-un șervet alb, aruncat peste brațul stîng, i se aduce o talgere lucioasă și un pahar înalt cît donița în care cioclul pusese un pătrățel de gheață. De unde dracu au ăștia gheață acum vara cînd se clocesc ouăle în găină. Nu băgase de seamă consternarea ospătarului cînd ceruse dintr-o asemenea băutură scumpă o litră, așa dintr-o dată. Mulțămesc domnule se sclifosi la rîndul său Simeon. Bea omul cu înghițituri mici din licoarea aceea care la început i s-a părut cam puturoasă. Pesemne, gîndea el, cioclul nu spălase bine paharul acela și cine știe ce o fi fost în el. Dar gustînd pe îndelete, începu chiar să-i placă și să se bucure că nu ceruse pălincă, așa ca țăranii de rînd. Mirosea ea puțin a stelniță, cum le zic moții la plosnițe, dar i se părea chiar mai bună, se spulbera în cerul gurii de nu mai rămînea decît un fel de abur plăcut. Își mută omul clopul mai către capul mesei să nu i-l ardă lumînarea. Aș sufla în ea, s-o sting, dar cine

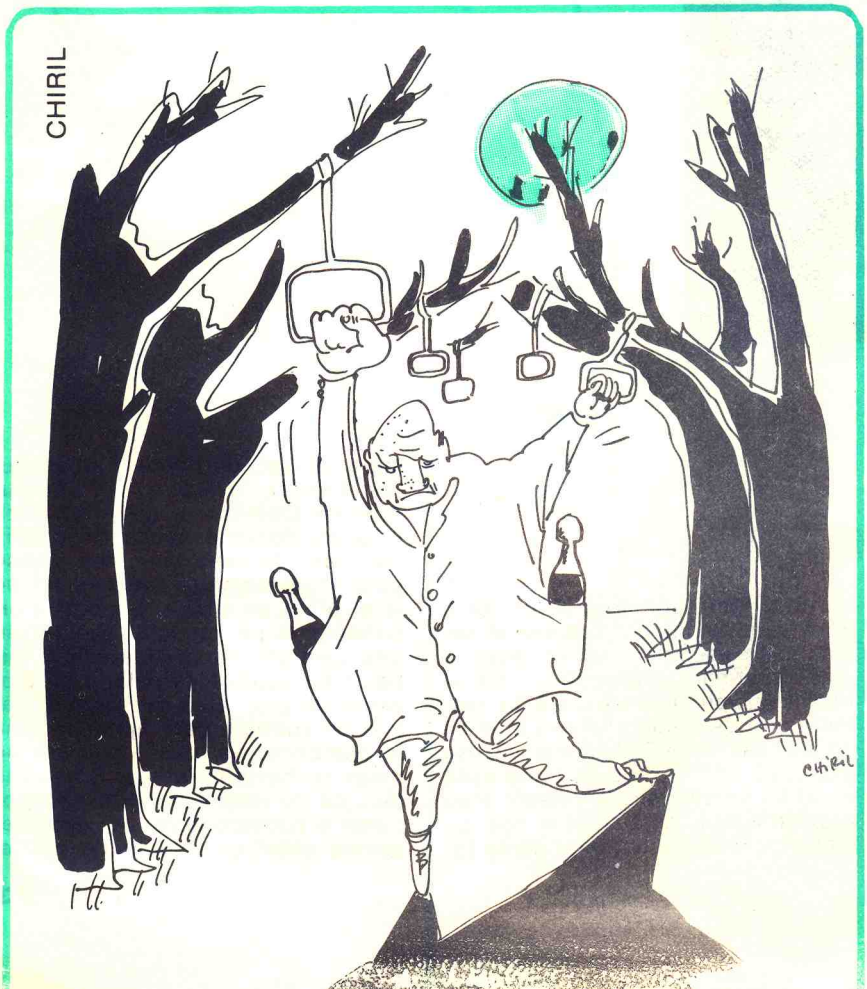

știe, poate se supără dihania neagră. Meniul l-ați ales domnule? Ce? Adică felurile de pe listă, dacă ați consultat-o cumva între timp. Da, am consultat-o și nu m-am hotărît. Am eu încredere în dumneata domnule și adă-mi ceva bun că mi-e o foame de lup. Pe o farfurioară, mare cît polul de pe vremuri omul îi aduse cam o linguriță de bobișoare ca de piper, dar lucioase. Nu mi-o da oare cioclul (nu-l scotea din cioclu în sinea lui) căcăreze de iepure, să-și bată joc de mine? Nu-i plăcură că trosneau în dinți de gîndeai că mănînci cine știe ce gîngănii. Le mîncă omul mai mult de rușine, să nu creadă că el, domnul Simeon Balmoș refuză mîncările boierești. Urmă apoi un pește cu cap cu tot, la care i se aduse o lopățică lucioasă cu care să-l mănînce. El știa că orice mîncare se mănîncă cu lingura sau cu furculița, că altă sculă de mîncat nu mai există. Nu se folosi de ea și piguli carnea și oscioarele cu mîna, ștergîndu-se de grăsime pe cioarecii uzați. Veni apoi șnițelul vienez. Asta, da, carne bună și moale, învelită în cocă de clătite. Ți se topea în gură nu alta. Și crumpenii de lîngă el, făcuți ca mămăliga, într-o grămăjoară crestată cum crestează brutarii jimbla. Desert? Păi... ce-i vrea dumneata că nu-s mofturos de felul meu, domnule. Se trezi bietul om că ospătarul îi aduce, tot pe un fel de talger scump niște scoverzi care ardeau. Clătite flambate, domnul meu. Așa ceva nu mai văzuse de cînd îl făcuse mama lui. Mîncare la care să-i dai foc? Flambate, ori cum dracu le zice dar de ce le-o fi dat foc gîndi omul. Policandrele ard ziua în amiaza mare, lumînările de pe mese ard, mîncare în flăcări, toate ard, arză-te-ar focul. Cafea, ceva? Nu, cafea mai mîncarăm noi cînd plecarăm de acasă. O pachă de tutun, da, aș pipa, dacă se poate. I se adusese o pachă de tutun care nu era decît o cutie frumoasă și lungă de țigări fine, învelite în țiplă, pe care Simeon începu să le fumeze, slobozind către candelabrele din tavan făcute din turțuri de sticlă rotocoale albăstrii de fum. Doamne cît erau de bune și ce frumos amiroseau, bine că nu-i adusese o pachă așa cum ceruse. N-o să uite el cum înainte de a se căzni să-și aprindă țigara cu amnarul, cioclul scoase din buzunar tot o țavă (dracu să le ia de țăvi, că azi avusese parte de ele peste tot) și-i întinse din ea flacăra spre țigară. Serviți domnul meu. Mulțămesc... Altă lume pe aici, care începea să-i placă lui Simeon. În sfîrșit, omul se cam gîndea să plece, mai avea treabă, apoi îi rămăsese calul în drum. Își tot învîrtea și-și mototolea pălăria și nu știa cam cum se procedează cu plata. Tot cioclul îl scoase din încurcătură. Poftiți nota de plată, domnule? Da, poftesc să plătesc, cum dară. Cioclul se apucase să scrie pe un petic de hîrtie toate felurile servite de Simeon și înainte de-a le scrie le mai zicea o dată pe nume cu voce tare și scria care cît costa. Trase ospătarul linia și făcu totalul. Simeon îl urmărea neștiind cum îi face socoteala, căci el știa numai să numere banii nu să-i și socotească pe hîrtie. Poftiți nota, domnul meu. Mie spune-mi dumneata cît costă că n-am ochelarii la mine să văd. Ospătarul îi spuse suma totală. Să-l apuce damblaua cînd auzise Simeon de suma de pe peticul de hîrtie care însemna toți banii de pe cele 10 donicioare. Gata, nu-i cazul să se sfădească acum cu cioclul, că doară nu-l băgase cu sila în crîșma lui luxoasă. Se scotoci în chimir și potrivi suma pe care i-o spuse cioclul și dase să plece. Bacșișul, dar bacșișul domnule, îi ceruse ospătarul plecîndu-se cu respect dar și cu un fel de nerușinare. Păi, domnule, nu mai servim nimic, că mulțam ție doamne că-s sătul bine acum. Cioclul aplecîndu-se din șale, așa ca șambelanii de pe la vechile castele, cu o vădită bătaie de joc îi spuse omului: „Mulțumim domnule, mai poftiți pe la noi". Mai poftesc la dracu să vă ia vorbi el în gînd. Ieși omul greu din restaurant din cauza ușii și calul bătea nervos din copite pe caldarîmul de piatră. Fînul i se gătase de mult. Și fornăia nervos. No, hai acum în trebile noastre murgule îi vorbi deosebit de blînd Simeon, că ne hrănirăm și piparăm într-un ceas truda mea de două săptămîni. Omul se pierdu apoi în niște străzi înguste, pietruite cu bolovani de rîu și în pustietatea lor striga: „ciubară, hai la ciubarăăă". Se opri la prăvălia unui evreu pe care-l știa de multă vreme de unde cumpără pentru Salvina, nevastă-sa, o năframă neagră de cîțiva lei. Să vezi ce o să se bucure săraca cînd o vedea-o și copilului îi dau șcătula din care pipai țigările. De cucuruz îi spun că n-am luat, că prea s-o scumpit.

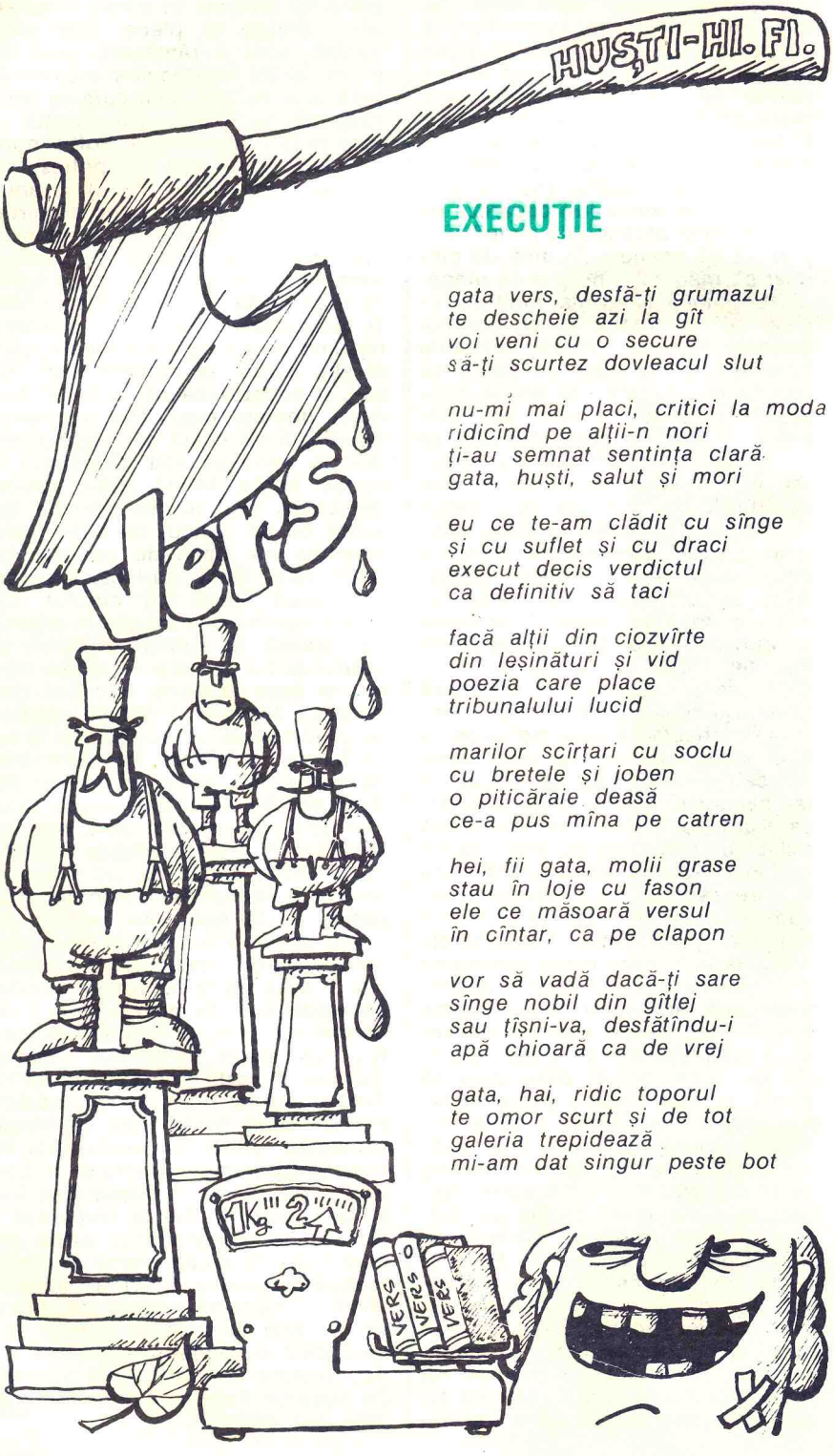

EXECUȚIE

gata vers, desfă-ți grumazul
te descheie azi la gît
voi veni cu o secure
să-ți scurtez dovleacul slut

nu-mi mai placi, critici la moda
ridicînd pe alții-n nori
ți-au semnat sentința clară
gata, huști, salut și mori

eu ce te-am clădit cu sînge
și cu suflet și cu draci
execut decis verdictul
ca definitiv să taci

facă alții din ciozvîrte
din leșinături și vid
poezia care place
tribunalului lucid

marilor scîrțari cu soclu
cu bretele și joben
o piticăraie deasă
ce-a pus mîna pe catren

hei, fii gata, molii grase
stau în loje cu fason
ele ce măsoară versul
în cîntar, ca pe clapon

vor să vadă dacă-ți sare
sînge nobil din gîtlej
sau țîșni-va, desfătîndu-i
apă chioară ca de vrej

gata, hai, ridic toporul
te omor scurt și de tot
galeria trepidează
mi-am dat singur peste bot

LÎNGĂ TURLA TRUPULUI MEU

m-am bucurat doamne și am suferit
ca un catîr pingelit
fără intrare în staulul divin
și fără vin

mi-am pus anafura îndoielii în sîn
și am turnat sîngele meu roșu în
călimările din care
am scos amintiri cel mai adesea bizare

m-am zbătut și am crezut
că tot ce-am ratat poate fi luat
de la început
vremelnicele iubiri
ruga pentru păcatele subțiri

lîngă turla de mănăstire a trupului meu
am crescut doamne un leu
pe care cu mine însumi l-am hrănit
pînă m-am sfîrșit

DRAGA MEA ANVELOPA DE AUTOMOBIL

draga mea femeie
specific pentru că puteam să spun
draga mea broască sau draga mea
automobil
îți declar cu mîna pe coastele învelitoare
ale inimii mele
(nu cu mîna pe conștiință cum te-am obișnuit
conștiința fiind ceva mai abstractă
și mai nedureroasă)
că nimic și niciodată
nici avalanșe, nici trăznete
nici scumpirea usturătoare a briliantelor
nu mă vor determina să te iubesc
mai puțin
dragostea mea va fi nebună și
inoxidabilă
(mărturisește că puțini te-au curtat astfel)
schior pătimaș voi urca după tine în rai
și voi sări fără ezitare
în prăpastia iadului
bătînd recordurile mondiale ale prostiei
draga mea iubită
iubita mea dragă
sentimentul meu de beton nepieritor
material din care se construiesc monumentele
îți jur așa cum numai un condamnat
care n-a mai fost condamnat niciodată jură
să-ți fiu
- ce naiba să-ți fiu? -
să-ți fiu ce vrei tu pînă la moarte
și un pic după aceea

cîți vor trăi? cîți vor trăi? soldații
lunecînd la paradă printre baionete
ca apa de ploaie pe un jgheab
sau din robinete
cîți vor muri? cîți vor muri?
desigur cei care
nu vor mai răspunde seara la numărătoare
nu se vor mai interesa de ciorba de a doua zi
vor muri
cîți soldați au murit eroic astăzi?
întrebă colonelul din beci
cu un picior călare peste celălalt
colonelul călare, deci,
vă ordon să raportați procentul planificat
mai puțin nici-o zecime de soldat
s-a-nțeles?... țeles, ...les
domnule colonel
vă raportez, un șrapnel
se-ndreaptă spre el
ca să facă, ce să facă
acasă are nevastă, purcică și vacă
părinți mai bătrîni
ca livada bătrînă de pruni
și multe datorii
și copii?
să stea ordon
eroic și drept
ca un baston
iar voi să trimiteți de urgență scrisoare
pentru nevastă, pentru mă-sa-mare
de felicitare

CINE DACĂ NU NOI

cine dacă nu noi, cine dacă nu voi
vom închiria cimitirele din al treilea război
iarba grasă
și bună, tocmai bună de coasă
felinarele care călăuzesc sufletele migratoare
spre un dumnezeu care sforăie tare
blajin, indiferent și tembel
tuns zero de zeitate și
chel

cine dacă nu noi, cine dacă nu voi
vom închiria al treilea război
hotelurile lui luxoase
din marmore joase
în care o lună de chirie
e-o veșnicie

cine dacă nu noi
vom fi cobaii celui de-al treilea război
cu femeile noastre care se vor descoji
de pielea frumuseții sidefii
dezbrăcate și plate
puse în urnă toate

T. PALL

– M-am hotărît! O să-i rog să-mi facă rechemarea din concediu...

HORIA CRIȘAN

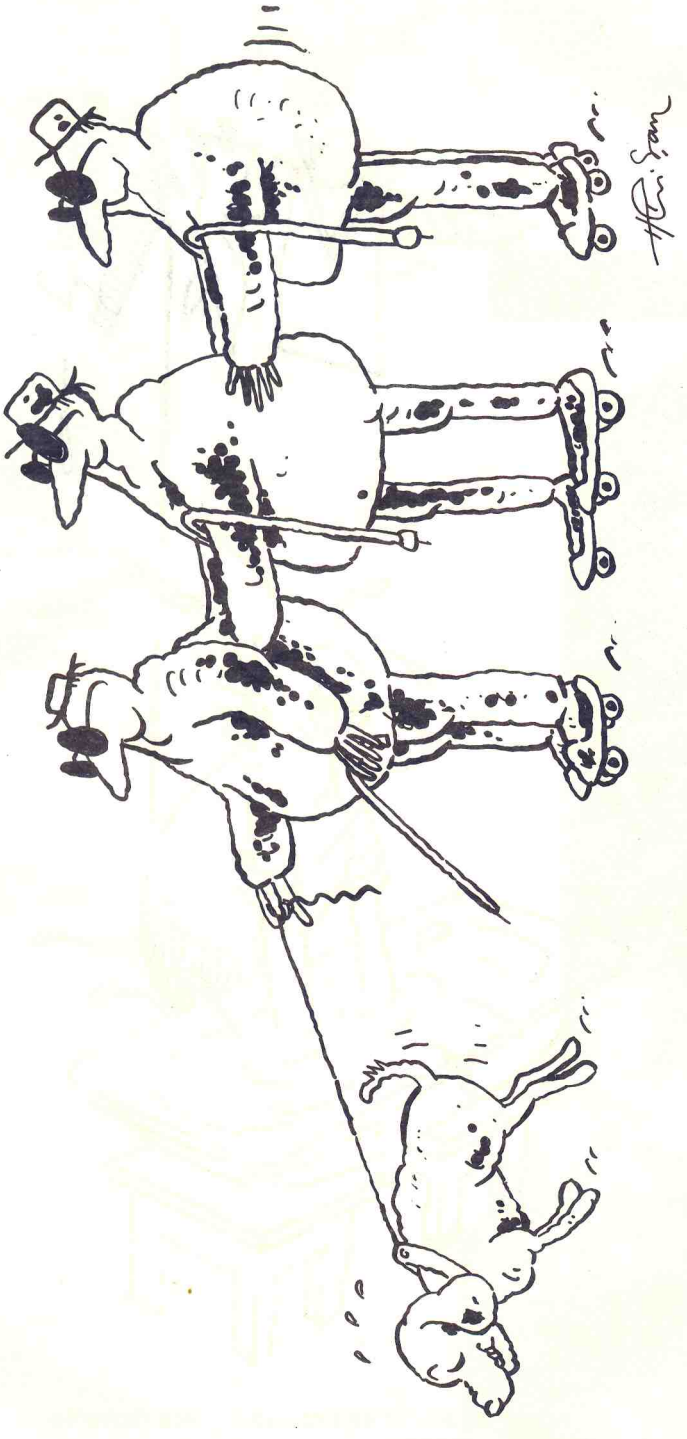

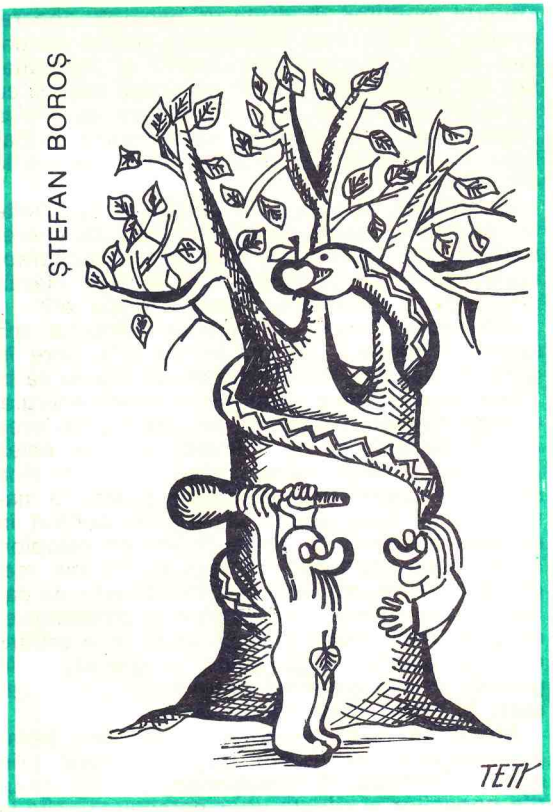

MIRCEA HORIA SIMIONESCU

OH, LES BEAUX JOURS

...Cum îți poți închipui, dragă Nelule, că pot uita vreodată acele vremuri ale tinereții noastre, vremuri de romantism înflăcărat și de cutezătoare aspirații spre culmile Păduchiosului, cînd cot la cot prin zloată și vînturi, fără ajutorul celor de la turism și ocolul silvic, și împotriva lor, am construit împreună cabana de la 1120, am defrișat pădurea de pe coasta de vest a Berbecului și am desăvîrșit magnifica lucrare a funicularului și a drumului de acces ce, ridicîndu-se în azur, a cucerit neînvinsele metereze ale muntelui și a deschis pentru pasul omului lunga și larga împărăție a vulturilor, înălțînd civilizația la înălțimi negîndite pînă atunci de mintea omenească? Asemenea fapte eroice nu se uită, Nelule, ba dimpotrivă se împrospătează necontenit, se evocă fără încetare... N-a trecut o singură sîmbătă a iernii trecute să nu povestesc copiilor mei (spre a povesti și ei, vorba cîntecului, copiilor copiilor lor), la cină, după închiderea programului, despre neuitatele noastre fapte de bravură din

IONUȚ NICULESCU

ZÎMBIND DE-O AMINTIRE

APROAPE NEȘTIUTE..

Marele poet Alexandru Macedonski într-o ipostază inedită. Aceea de anecdotist. Din *Rampa* de duminică, 21 iulie 1918: „Director al teatrelor era în acea epocă C.A. Rosetti. Costache Dimitriade, un artist mare, dar un om mic la statură și cu desăvîrșire slab, trăsese o palmă unui alt artist mare, lui Ștefan Vellescu — acesta un uriaș.

Ștefan Vellescu se plînse direcțiunei.

C.A. Rosetti cheamă în cabinetul său pe Dimitriade și, față cu Vellescu, îl întreabă:

— E adevărat, Dimitriade, că ai tras lui Vellescu o palmă?

— Da.

— Și ce a făcut el?

— Nimic.

— Apoi, atunci mai trage-i două! Încheie directorul."

*

I.L. Caragiale este acostat de un june in-

solent, cu fumuri literare.

— Ce ne mai dați, maestre?

— Nu v-am dat destul, mă?

— De... sigur... dar...

— N-am subiect, mă!

— A... e simplu, vă dau eu unul formidabil: „Un băiat iubea o fată".

— Ștrașnic subiect! Dar, vezi tu drăguțule, subiectul ăsta a fost „confiscat" pentru totdeauna de unu'... Shakespeare. Să nu-ndrăznești să te atingi de el, că-ți frîngi gîtul!

*

creierul munților, dîndu-le un exemplu concret privitor la felul cum înțelegeam noi să înfruntăm natura, să combatem inerția și comoditatea, să năzuim spre culmi, cu prețul vieții și cu ochii mereu ațintiți spre viitorul ce se profila printre brazi pînă departe, spre Padina, la Babele, la Mălăești, pe aripi de vis, de la om la om, măreț.

E minunat, Nelule, să-ți petreci zilele tihnite ale pensiei cu astfel de amintiri, să-i dai tineretului de prin casă și din ziua de azi, cam preocupat de teorii și matematici și cam blazat, aripi noi și încredere... Ehei, ce știe el?

Amintește-ți cum am început... Absolut, mă apucă amețeala... Ne-am întîlnit la o bere în gara Sinaia, din vorbă-n vorbă am înțeles că în vinele noastre zace nefolosită o uriașă energie, energia tinereții nestăvilite de care tocmai avea nevoie muntele ca să înainteze și el pe calea progresului. Mi-ai mărturisit că nu-ți mai vine să te mai întorci la baza de transpoarte, la manipulări de zarzavaturi, că te simți purtînd în servietă bastonul de mareșal sau de campion local; ți-am mărturisit că nici eu nu mă mai gîndesc să mă mai întorc la întreținerea de calorifere, în subsol, fără orizont și perspective, că și la mine, dacă ar fi să cauți bine printre chei și patent, lîngă șaibe și glaspapir, în geantă, ai găsi bastonul de mareșal: ce nu găsești în trusa unui mecanic!...

Atunci am auzit sunînd eroic, de-afară, trompeta munților și ne-am uitat neîntîrziat prin geamul bufetului să recepționăm, printre ramurile copacilor și silueta unor persoane venite la odihnă și cură, chemarea de sirenă a Caraimanului. Sosise ceasul să părăsim localul și-am mers la unchiul tău de la primărie. Cînd ne-a

– Auzi tovărășele?... cam multe goluri în producție observ că ai!

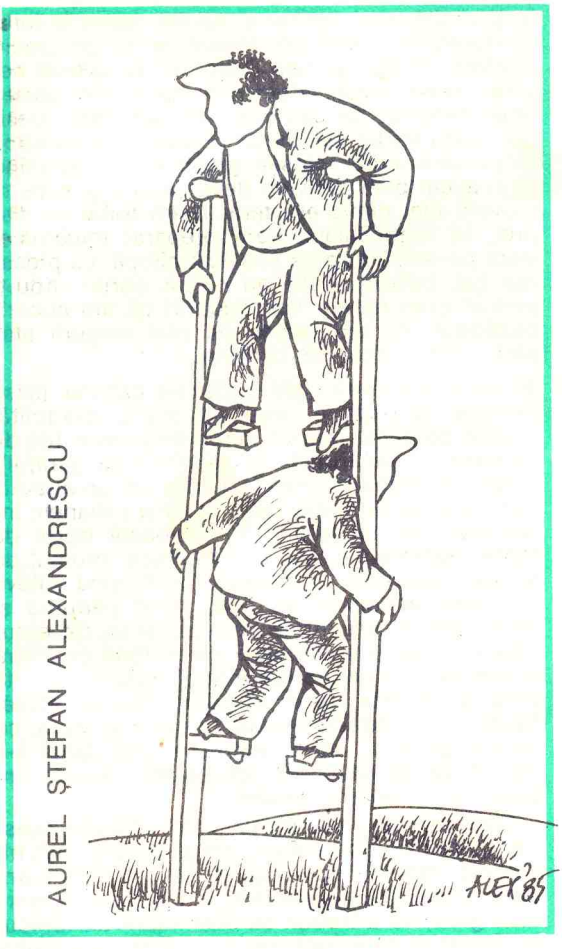

văzut intrînd pe poartă cu-atîta hotărîre, ținîndu-ne pe după gît și enunțînd un cîntec cu chiuituri, unchi-tu Gore a înțeles imediat că avem nevoie de sfat și de ajutor.

Din cauza prea puternicului vuiet al tinereții noastre nu prea am auzit ce ne sfătuia, dar a devenit, destul de limpede la punctul diverse, concluzionînd că ce-ar mai merge și el în munte, are însă de luptat cu armata vărului tău Stan, urmărește să-l reformeze, nu se-ndoiește de voința noastră de-a sparge stînci și-a întoarce apele în vad, de aceea într-o zi, două, se face luntre și punte și te numește șef de echipă și pe mine adjunct, iar în alte două zile ne trimite oameni să n-avem ce face cu ei, deștepți, destui, destoinici.

Nu m-am îndoit nici o clipă de prestigiul lui: zis și făcut, a doua zi urcam, cu cîntecul pe buze, în fruntea unei liste de tineri entuziaști ca și noi, cu unelte de toate soiurile, înarmați pe deasupra și cu o hîrtie cu două semnături grele, ce avea să ne deschidă porțile ferecate ale muntelui, ferestrele largi ale viselor întraripate, ecluzele pîraielor de munte, barierele Păduchiosului. Ne-am instalat (nu fără scandal)

Ion Manolescu juca în turneu **Richard III** de Shakespeare. La celebra replică: „Un cal! Un regat pentru un cal!", un obraznic de la galerie i-a strigat:

— Dar un măgar nu vrei?

— Cum nu? — îi răspunde prompt marele actor, „ieșind" o clipă din rol — poftim pe scenă!

*

Constantin Tănase avea, cum se știe, un nas mare. („În el îmi stă gloria!" glumea deseori nea Costică). La „Cărăbuș", fiecare apariție a sa declanșa tunete de aplauze.

V. Vasilache ieșea din scenă, la finalul unei scenete jucată cu C. Tănase, fără aplauze.

Într-o seară, Vasilache se proptește la arlechin și zice:

— Am uitat să-ți mai spun ceva.

— Ce? — se miră Tănase.

— Năsosule!

Și Vasilache, fericit, a ieșit din scenă cu aplauze.

A doua seară, Tănase, la improvizata întrebare a lui Vasilache, răspunde degajat:

— Știu ce vrei să-mi spui: „năsosule"!

— Altceva, dragul meu.

— Ce?

— Cîrnule!

VASILE BĂRAN

MICRO ȘI OANE

Timp liber

— Ce faci după amiază?
— Dracu' știe.
— Hai la un film.
— Eu nu muncesc decît opt ore pe zi!

Cură de slăbire

Era, într-adevăr, foarte gras.
Cînd i s-a spus să fumeze țigări aromate după masa de prînz,
el i-a spus:
— Eu nu mănînc la prînz.
— Nu?
— Eu mănînc toată ziua.

Culise

M-am zbuciumat atîția ani pentru o idee,
dar n-am găsit regizorul.
L-am căutat încolo și încoace,
timpul a trecut și nu l-am găsit.
I-am spus să-mi dea mie piesa de teatru
și el mi-a răspuns:
— Păi, încă n-am scris-o!

în barăcile unui șantier și ne-am atașat bufetului forestier, luînd pe încredere și pe credit, conform hîrtiei lui nea Gore, tot ce aveam nevoie. N-am avut împotriviri decît din partea unui nefericit de birocrat, ți-l amintești, desigur, este vorba de Victor Echeru, responsabil al plaiului, care folosea greșit critica spunînd că n-avem plan, n-avem deviz, nu ne pricepem, n-avem mai nimic etcetera...L-am tratat cu dispreț, la înghesuială, i-am preparat migălos o viață pe măsură, pînă și-a luat cîmpii. La plecarea lui, băieții noștri au cîntat coruri, adu-ți aminte cum ne-am mai bucurat că am cucerit bastionul, că am rămas pe plai singurii stăpîni... Am trecut la conținut.

În două săptămîni am construit cabana (șase camere, sufragerie, izvor la scară, grădiniță, cuptor de pîine, balcon, teren de popice, loc de parcare — pe-atunci nu se obișnuia garajul). După ce unchiul Gore ne-a trimis și un ausvais pentru a lua pe alese de la stîne și cabanele învecinate, în noi gîlgîia ca niciodată dorul de fapte memorabile, așa că am atacat drumul de acces, răscolind o poiană, desființînd cîteva circulare acționale de apă, tăind pădurea și multe altele. Am întins pe noul drum tot entuziasmul nostru și cantități apreciabile de piatră sfărîmată. Nu ne-am dat înapoi, asta nu se uită pînă la moarte, de-a sărbători fiecare etapă, fiecare biruință, dimineața, la prînz și seara, cu ce s-a găsit și, slavă Domnului, nea Gore s-a îngrijit să se găsească tot ce era necesar importantului nostru șantier.

Spre miezul verii, încălziți de izbînzile noastre, mereu cu tine alături, dragă Nelule, însă niciodată îmbătați de succese, am trecut la plantarea stîlpilor funicularului, la instalații. A mers cam greu, că a trebuit să desființăm un funicular forestier care încă mai funcționa, să-l reprofilăm pentru noile cerințe, ne-am certat (și bătut) cu toată valea Prahovei pentru cauza noastră. Dar am învins. Amintește-ți ce chef am mai tras cînd a-nceput să se-nvîrtească mașinăria, ce i-am mai învățat minte pe deștepții ce veniseră să ne spună că n-o să meargă mult. Și ce serbare am organizat atunci, cu oaspeți din Cîmpina și Giurgiu, din Orăștie și Caracal, atît rude ale unchiului tău, cît și alți clienți... Răsunau văile, văioagele și coclaurile de recitările noastre (ale tale și ale mele, că băieții nu-și permiteau decît coruri). Cum să se șteargă din memorie asemenea jubileu? Pedant, nea Gore a cercetat totul după lista pe care o întocmise de mult, s-a arătat mulțumit de ce înfăptuisem, sosise pe cablu și mobila, vesela aterizase fără stricăciuni, pianul și covoarele, masa de biliard și motocicleta se aflau acum la înălțime, funicularul le revărsase în vilă ca din cornul abundenței...

Sosise ora să plecăm spre alte orizonturi, spre alte culmi, nenea Gore și tanti Vetuța trebuiau să rămînă singuri, în confort și meditație, să-și trăiască ani mulți și fericiți din pensie, din darurile finilor (pe cablu), din plimbări agreabile cu motocicleta (pe șoseaua amenajată de

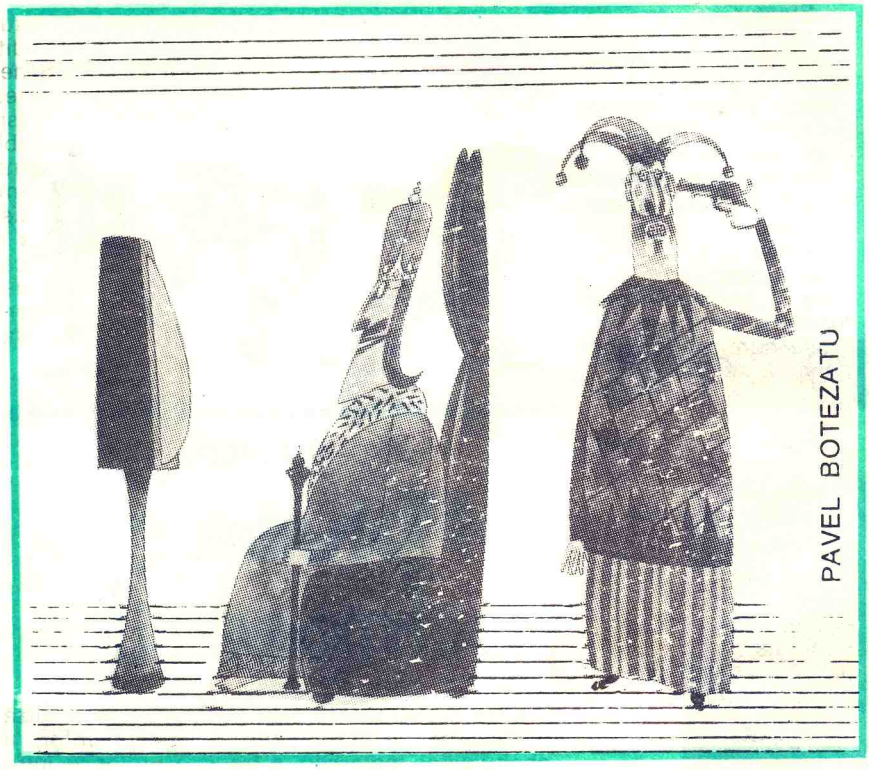

PAVEL BOTEZATU

noi). Sosise momentul să ne îndreptam spre alte locuri însetate de entuziasmul nostru, de pofta noastră de viață. Ne-am dus să căutăm un pustiu, o sahară locală, s-o mobilăm și pe aceea cu o cabană, cu un funicular...

Amintește-ți, Nelule, că un asemenea loc al împlinirii l-am găsit în anul următor, în păpurișurile de la Roșiori... Cu ce entuziasm am declanșat lucrările, ce formidabil începusem, mai ales că descoperisem în apropiere un depozit de cherestea, o fabrică de cărămidă, un funicular dezafectat și două școli de surdo-muți, nerăbdătoare să ne dea o mînă de ajutor. Și ce minuni am fi făcut și-acolo dacă nenea Gore n-ar fi dispărut, cu tanti Veta alături, în timpul unei vijelii, cînd cabana noastră a fost luată de vînturi, cînd stîlpii funicularului s-au prăbușit pînă la unul ca la o reușită partidă de popice, și-a trebuit să mergem cu toții să-i conducem pe drumeagul de veci și de criblură, întristați și mereu dornici de alte fapte memorabile.

Ți-am derulat acest însuflețitor film al tinereții noastre, ca să te gîndești, dragă Nelule, nu numai la ce am însemnat noi doi pentru zona montană Păduchiosul, dar să pui și tu pe hîrtie amintirile de trebuință, că, uite, mă tot bate la cap fiul lui nenea Gore, vărul tău, acum regizor la Constanța, să turnăm împreună un film (s-ar putea numi Iscusința sau Energia sau Zorba), și-n felul acesta frumusețea faptei cutezătoare să nu rămînă închisă doar în inimile noastre mari... Aștept ideile și luminile tale. Al tău vechi camarad de înalte bătălii, Mitu.

Condiție

Ca să poți convinge
publicul
că delfinul este extrem de inteligent
trebuie neaparat
să te arăți tu însuți
puțin mai prost.

Argument

Nu cel cu binoclul
ci orbul să-ți spună
vai ce frumoasă actriță am văzut!

Fizică

Apa nu e foc
și nici focul apă,
Dar de cîte ori nu ne spălăm pe mîini
cu flăcări
și ne încălzim
cu sloiuri de gheață?!

Zicală

Cînd ești stăpîn pe frîne
fă-ți calul să-ți fie prieten.

Efemer

Am ajuns la celebrul
artist în plină vară
dar, uluitor, nimeni
nu-şi mai amintea
de operele sale.
Toată vîlva de odinioară din jurul operelor sale
pierise,
se topise,
ca şi gheaţa în care
fuseseră sculptate,
aşa cum pieriseră, în
plină iarnă,
şi tablourile pictorului
făcute de-a dreptul
din flori,
în vară,
din expoziţia lui
florală.

Circulaţie

Rămîi în răscruce,
domnule,
dar nu împiedica
discuţia noastră.

Discreţie

N-am să mă înţeleg
niciodată cu calculatorul
din pricina simplă că
tot eu trebuie să-i dau
mură în gură
ceea ce trebuie să-mi
spună.

Greutate

La un moment dat
s-au cîntărit
cărţile.
Calculele s-au încurcat,
fiindcă,
surprinzător,
Cea mai subţire
a tras talgerul
în jos, ca şi cum ar fi
avut o greutate imensă.

HORIA CRIŞAN

DAN PLĂEŞU

Divorţ imposibil

Între numeroasele sale şedinţe — de analiză a decadei, a investiţiilor, a consumurilor, a cheltuielilor materiale, a transporturilor — între o adunare la atelierul nr. 2 pentru stabilirea măsurilor de realizare a productivităţii pe semestrul în curs şi o alta legată de pregătirile de iarnă la sectorul nr. 3, între audienţe şi chemări la centrală, tovarăşul director a găsit vreme şi pentru nevastă. O avea în plan pentru săptămîna în curs, iar la el ce-i în plan e sfînt. Trebuie neapărat îndeplinit.

Întorcîndu-se acasă medita astfel: „Termin cu ea într-un sfert de ceas. Or, hai, treacă de la mine, în douăzeci de minute..." Şoferul, auzindu-l mormăind, întoarse capul aşteptînd să i se traseze sarcină de modificare a traseului către cartierul unde locuia duduia Minodora. Însă nici pomeneală de alt cartier! În ultimele zile tovarăşul director trăgea acasă, semn că a înţeles ceva din discuţia ce s-a purtat cu dumnealui mai deunăzi. Atunci a promis că va deveni alt om şi, iată, se ţine de cuvînt. I s-a trasat sarcină să se ocupe mai mult de nevastă şi, iată, se ocupă. Azi îi va acorda douăzeci de minute sau, în mod excepţional, jumătate de oră. Nici un minut mai mult!

A durat exact jumătate de oră. A început cu capul. Adică, de la cap. Cu două directe de dreapta şi un upercut i-a stricat şi coafura şi ochiul stîng. Maxilarul inferior a rezistat, iar arcada dreaptă parcă era de oţel. După cap au urmat celelalte părţi ale corpului, în ordine alfabetică sau în altă ordine. Cert este că nimic nu i-a scăpat. Ceva mai mult a insistat asupra antebraţului stîng. Avea el ceva cu partea asta, a inimii. Că din dragoste s-au luat. El venise să

inspecteze sectorul zootehnic, unde ea lucra ca mulgătoare. Nu i-a rezistat. S-au iubit acolo, sub ochii mari ai Joianei. Iar într-o lună au ieșit și actele. Tocmai la timp, deoarece problema căsătoriei rămăsese unica nerezolvată. În cazul amîndurora...

Cînd discuția a ajuns la degetul cel mic de la piciorul stîng, căruia atît de mult ar fi dorit să-i facă ceva cu cleștele patent, vecinii au reușit să spargă ușa. Trecuse fix o jumătate de oră. Așa că tovarășul director socoti sarcina dusă la bun sfîrșit și chemă urgent mașina întreprinderii. Pentru a reveni la sediu...

Nevastă-sa a fost luată cu salvarea de către o vecină.

— Unde mergem? îngăimă consoarta, slujindu-se doar de un sfert de limbă rămasă neatinsă.

— Ca de obicei, la urgență, veni răspunsul. Că, zău, vecină, dragă, nu știu cum de-l mai rabzi și nu divorțezi. Dacă tot nu vă înțelegeți...

— Nu, nu, divorțul e imposibil. El e director, dragă, iar directori divorțați nu e voie să fie...

— Fugi, tu, cu idei dintr-astea! Dar să umble cu altele e voie?

— E adevărat, nu este, dar aia, Minodora, e și profesoară, și divorțată. Că profesoare divorțate e voie să fie, dar directori divorțați, nu...

Și nefericita soție își lăsă moale capul pe pernă, închizînd ochii și de data aceasta. Știa că la spital o va aștepta o îngrijire de excepție, că medicul-șef personal va veghea asupra sănătății ei pe parcursul ședерii acolo. Fiindcă tovarășul director, soțul ei, telefonase deja colegului său într-o funcție de la spital, rugîndu-l să aibă grijă de nevastă-sa care a suferit unele leziuni, în timp ce cobora scările blocului. Afară fiind și polei...

Poem explicativ

Cătălina
a plecat spre Cer,
iar Luceafărul spre pămînt,
fiecare pe căi atît de diferite,
încît
nu s-au putut niciodată
întîlni.

Grădină zoologică

Și astfel am văzut cum leii din cușcă,
ei între ei, se urau,
dorindu-și alt dresor.

Ieșirea în lume

Dacă el,
copilul,
și nu mama
ar suferi la naștere,
s-ar putea să fie scutit
de durerile de mai tîrziu.

Călinesciană

Fiind ea numai pentru ornament,
floarea stearpă
îmi displace.

NIC. MIRODONE

GEORGE PETRONE

CUM AM SCAPAT DE MOARTE

— foileton —

A sosit pe neașteptate și s-a prezentat sec și oficial cu clasica formulă: „Sînt Moartea și am venit să te iau" Ca om cu educație aleasă, am întîmpinat-o cu „săru-mîna Doamnă Moarte", ceea ce i-a produs o impresie favorabilă și a determinat-o să-și modifice pe loc hotărîrea inițială.

— Uite, dragă, mi-a zis, ești simpatic și ai fost cuviincios cu mine, nu o să te iau pe lumea cealaltă, ci o să te las pe pămînt sub forma unui obiect neînsuflețit, la alegere. Spune-mi, ce-ai vrea tu mai mult și mai mult să te faci?

— Clanță, am răspuns fără ezitare

— Interesant, fu ea de părere, dar ia spune-mi, ce fel de clanță, pe dinăuntru sau pe dinafară? Nu uita ca pe dinafară e frig și s-ar putea să capeți guturai.

— Stați să vedeți, eu mă gîndeam la materializarea frumoasei figuri de stil „a da cu clanța"...

— Nu ține, dragule, a replicat interlocutoarea mea, că aia nu e neînsufletită, ci dimpotrivă, ehei!

— Atunci vă rog să mă faceți untdelemn, să ies ca adevărul la suprafață.

— N-am nimic împotrivă, dar printre voi pămîntenii circulă vorba că adevărul e în vin. Vrei să te transform în vin?

— Nu, nu mi-ar surîde, că vinul poate fi turnat și n-aș vrea să am necazuri post-mortem.

— N-ai dori atunci să te prefac în ceva ce n-ai fost niciodată? De exemplu, ușă la biserică...

N-am căzut de acord nici cu această propunere, nici cu altele, cum ar fi maioneză, mersul trenurilor sau calcio vechio, pînă cînd am observat că vizitatoarea mea începe să-și piardă răbdarea. Atunci i-am spus:

— Știți ceva, m-am hotărît. Eu cel mai mult și mai mult aș vrea să devin țigară Snagov, produs al Intreprinderii de Țigarete din Iași.

— Și de ce, mă rog, s-a interesat surprinsă Moartea.

— Țelul meu este să fiu folositor oamenilor și după ce n-o să mai fiu în viață.

— Adică?

— Țigara Snagov, produsă de susnumita întreprindere, conține un însemnat procent de cioate care s-ar putea valorifica superior prin prelucrare și transformare în scobitori, figuri de șah, popice, melestee și alte produse de artizanat. Este adevărat că printre ele se găsește și ceva tutun, dar n-are importanță, că tot se scutură. În schimb este perfect ignifugabilă, cum o aprinzi, cum se stinge. În plus, din foița groasă și rezistentă s-ar putea obține hîrtie de ambalaj, dosare de încopciat sau coperți de carte. Nu, zău, că merită.

Crezînd că vreau „s-o trag în piept", Moartea mi-a cerut o țigară spre convingere. După două fumuri a plecat tușind îngrozitor. Din ușă mi-a strigat cu ură:

— Junghiule!

Și n-am mai văzut-o de atunci.

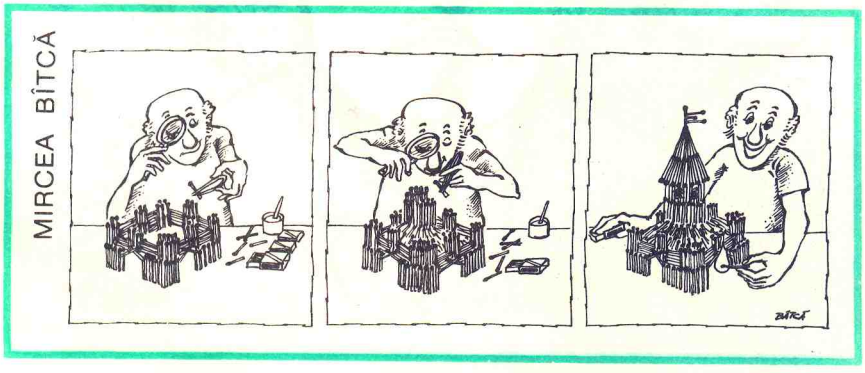

IULIAN PENA PAI

CORNEL UDREA

inversate

Noi, cei 22, plus arbitrii și antrenorii am luat loc în tribună și am început să roadem bomboane agricole, în timp ce așteptam ieșirea *spectatorilor pe teren.* Mirosea niței a circ roman, unde se aștepta intrarea leilor, pentru a-și lua micul dejun și în momentul cînd 10.000 de spectatori au păsit pe gazon, am început să fluierăm de mai mare dragul și zgomotul. Ei s-au uitat nedumeriți spre noi, adică de ce îi fluierăm, fiindcă nici nu începuseră partida, dar le-am dat cu tifla, fiindcă așa se obișnuiește, cum apare o jambieră din tunel, cum se bagă două degete în gură și se imită cavalcada haiducilor. Ăia măcar făceau fapte bune...

Cîțiva dintre noi le-au aruncat și niște cuvinte pentru care sanepidul te cheamă la bară și asta i-a făcut și mai nervoși, mai ales că dădeau cum puteau și ei în minge, nefiind jucători de meserie. Din tribune, pe mai multe voci, le dădeam indicații prețioase, strigam în gura mare că noi aveam alte două variante pe lîngă aia nenorocită pe care au folosit-o ei, confundam hențul cu autul și ne distram de minune.

La terminarea meciului, în loc să-i încurajăm, „lăsați băieți, altădată o să fie bine!", ne-am bulucit la plasele de sîrmă și mamă, mamă, ce le-a fost dat celor 20.000 de urechi să audă!!! Cu asta am plecat satisfăcuți spre ieșire și din joacă le-am spart cîteva geamuri la autobuzele cu care veniseră cei 5.000 din „echipa" oaspete. Păi, ce, noi urma să mergem în retur la ei! Nu-i ușoară deloc meseria de spectator, pe cuvîntul meu!

FOTBAL

MINUT CU MINUT

În primele 5 minute nu s-a întîmplat nimic, doar vecinului meu i-a căzut talanga pe picior și a dat un urlet frumos care s-a auzit pînă în celălalt județ. S-au oprit și jucătorii, crezînd că e vreo indicație de pe margine, a antrenorului.

În următoarele 10 minute s-a întîmplat că a trebuit să prindem limba talângii, ceea ce a stîrnit un viu interes la peluză, foarte mulți dintre suporteri venind cu sfaturi; unul a dat o fugă pînă acasă, că avea mașină, și a adus la poarta stadionului o talangă nouă, cu vacă cu tot, dar nu l-au lăsat să intre pe motiv că vaca nu avea bilet.

În următoarele 15 minute ne-am uitat pe teren să vedem dacă medicul reușește să-l convingă pe unul dintre jucători că un om leșinat nu pomenește de mamă; în general nu pomenește nimic, tace ca peștele și i se vede albul ochilor. Jucătorul s-a ridicat greu și s-a îndreptat spre vestiar... unde îl aștepta soția să-l anunțe că au musafiri. A revenit în teren, a ochit un adversar cu capul mai mare și a sărit cu el la minge: adversarul a avut după aceea capul și mai mare, iar jucătorul în cauză a avut un cartonaș roșu. I-a spus arbitrului: „Sărut-'mîna, baciule, să ai noroc la plecare!". Apoi s-a dus să se echipeze, fără bocanci și jambiere. Repriza s-a încheiat mai repede cu un minut fiindcă arbitrul și-a pierdut mazărea din fluier.

În a doua repriză s-a întîmplat că ai noștri au obținut o lovitură de la 11 metri! Cum nu se înghesuia nimeni s-o execute, s-au oferit cîțiva din tribună. Pînă la urmă a tras cel mai curajos și fără frica lui Dumnezeu, un junior, și a înscris, ceea ce ne-a lăsat lați de uimire fiindcă pe stadionul nostru nu mai văzusem 11 metri transformat de mult, nici cel mai bătrîn de la peluză nu-și aducea aminte și era bătrîn de tot, și-i bîțîia abitir capul cînd dădea cu zarurile, că juca table cu unul tot de vîrsta lui, dar căruia nu-i bîțîia capul, îi tremura buza de jos...

Cu 10 minute înainte de final i s-a stricat altuia hîrîitoarea și asta n-a mai putut s-o repare nimeni. Cu două minute înainte de sfîrșitul partidei, adversarii au marcat un gol perfect din ofside și celui cu talanga iar i-a scăpat limba. Am trimis după altă vacă, dar nu s-a mișcat nimeni; unul a promis că-și înzestrează cățelul cu talangă pentru următorul meci, dacă o trăi, cățelul, nu el, suporterul. Am plecat frumos acasă și ne-am oprit la o bere unde am comentat partida de table. Ăla care spune că un meci de fotbal îți poate declanșa un infarct la inimă sau alte organe, e un mincinos.

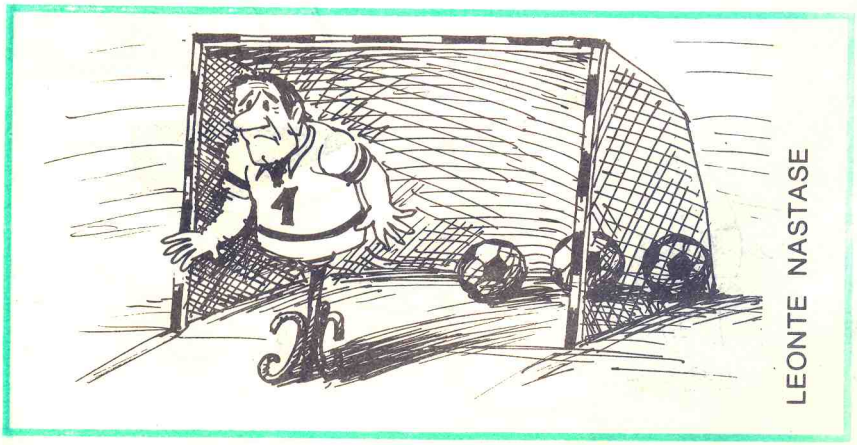

LEONTE NASTASE

MENIURI pentru fotbaliști

Aide memorie. (Nu e cum s-ar crede, la prima citire, „haide, memorie!", așa cum strigi „Haide, cutare!", ci o formulă consacrată pentru ținerea de minte a lucrurilor foarte importante pe care le uităm de la mînă pînă la gură). Meniul fotbalistului trebuie să fie extrem de vegetarian; dacă avem nevoie de un fundaș de fier, îi dăm spanac, de un atacant iute, îi servim înainte de meci un ardei cu gabarit redus, *ciușcă*. Pentru ca adversarii să joace ca niște papă-lapte... etc.

Dimineața. Două ouă moi, cu coajă cu tot; în lipsa ouălor sînt bune și ouăle de lemn. Pîine prăjită pe ambele părți, pînă la scrum, un ceai ușor, eventual cu nuanță laxativă și jumătate kilogram de unt. Dacă după acest mic dejun nu va face un antrenament de dimineață *a la carte*, să-mi spuneți mie „cuțu" (ceea ce nu este frumos).

La prînz. De două ori îi umplem farfuria cu supă de chimion în care am pus piper — sau la alegere hrean colțos — felul doi va consta dintr-un splendid șnițel de dovleac cu foarte mult pesmet. I se vor mai oferi, din belșug, soté de morcovi rași pe o parte, gulie umplută cu piure de cartofi, cartofi copți, vinete coapte, ca desert mere rase și un pahar cu lapte. Nu va dori să doarmă, se va cere din nou în peisaj, la alergări. Eventual un pepsi dar cum e mai greu de găsit, îi dăm apă minerală Șarul-Dornei, concentrație de sulf 32%. Antrenamentul va fi o fugă de nebuni, un deliciu pentru antrenorul care va trebui să-i oprească din mașină, ca să nu iasă din județ.

Cina. Micul dejun servit invers, după care se adaugă iaurt, dat cu linguriță sau pipeta. Somnul va fi o alinare; notați cu atenție tot ce vorbesc în somn și dimineața rugați-l să pună în versuri sau reluați micul dejun. Va urma, desigur, poezie. După aceasta, arătați-i scumpului fotbalist sticle cu lichide ce se vînd după ora 10. Va refuza. Poftă bună!

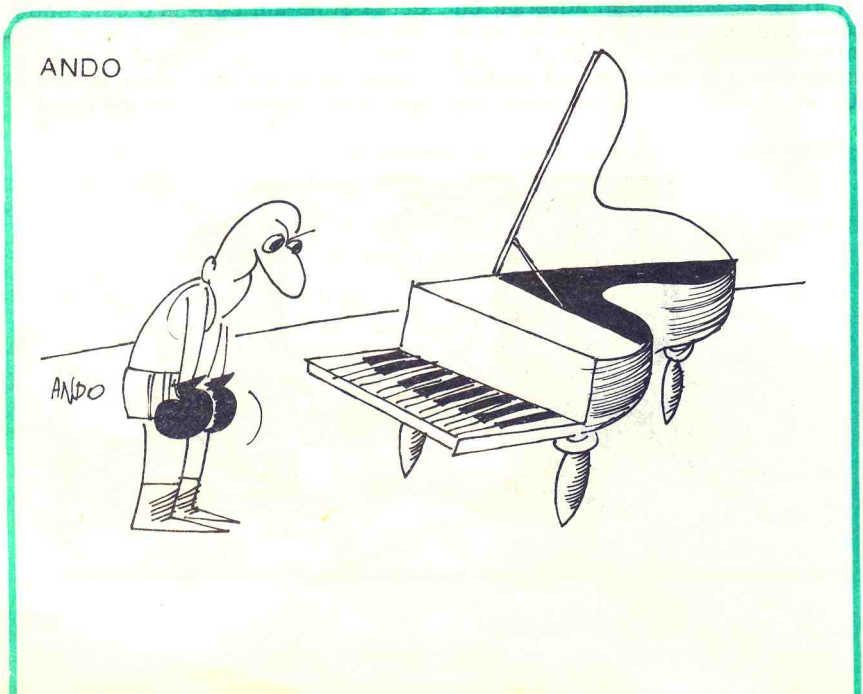

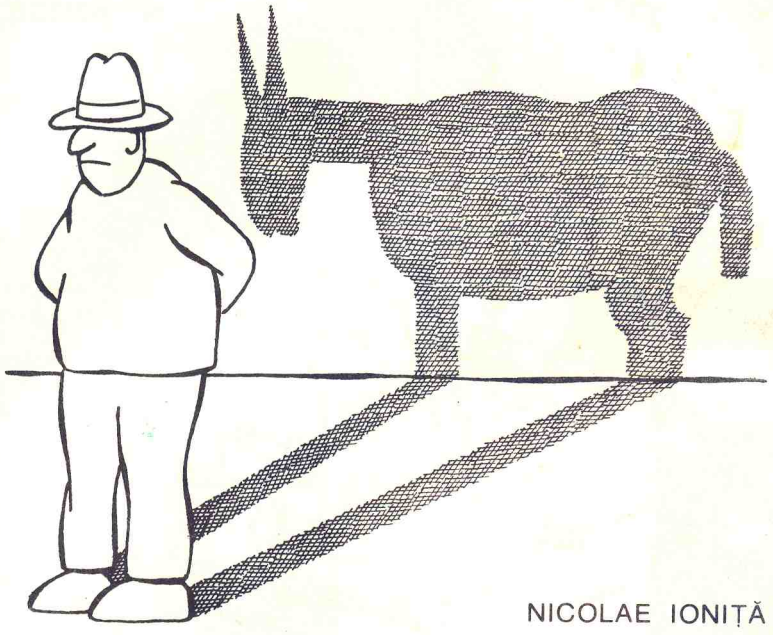

NICOLAE IONIȚĂ

NEBOIȘA ROSICI

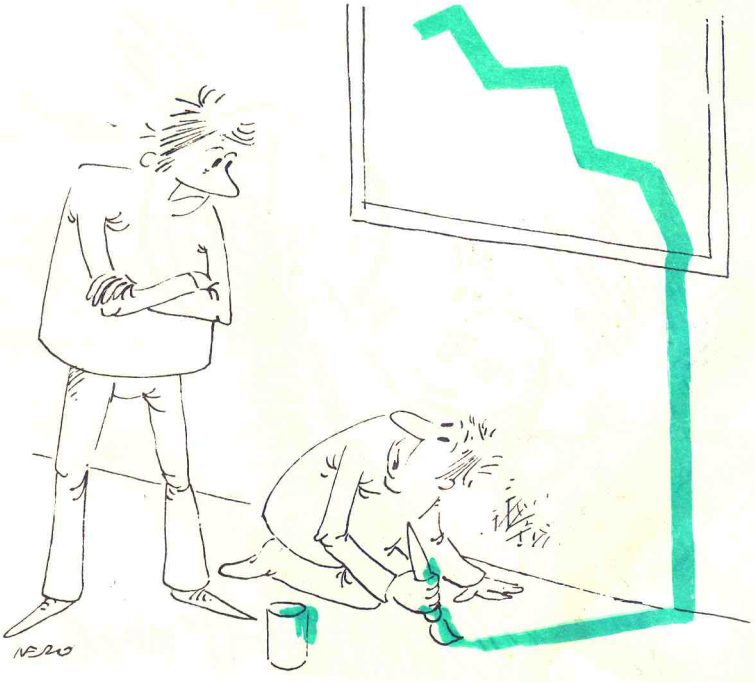

N. VIZITEU

NIC. MIRODONE

MIRON SCOROBETE

BĂTRÎNUL

Într-un tîrziu de noapte se-adunară statuile-n piață la plenară.
– Eu, zise una, o să-mi fac la anul
cu 200 de procente planul:
în loc de-o mînă-n sus, că ninge, plouă,
promit să le ridic pe amîndouă.
– Eu fac economie și-ncă mare,
la ce gîndiți? La statul în picioare:
în loc să stau ca orice muritor
voi sta de-acuma numa-ntr-un picior.
– Iar eu voi renunța la piedestal!
– Renunț și eu la sabie și cal...
– Dar dumneavoastră, îl interpelară
pe un bătrîn cu barba seculară
ce sta ca troienit într-o tăcere
de nepăsare, poate, sau durere.
– Eu, spuse el cu glasul pirpiriu,
rămîn așa cum mi-a fost dat să fiu.

BAL MASCAT

Într-o zi din sezonul trecut
la balul mascat al sălbăticiunilor
s-a întîmplat ce nu a văzut
nici Alice în țara Minunilor.

S-au amuzat adică suratele
făcînd ghidușii fel de fel
ferindu-se însă cu toatele
de cine credeți? De miel!

Știau pasămite de la cei înțelepți
că lupul are o asemenea toană
ca tocmai cînd nu te aștepți
să-mbrace o astfel de blană.

Lupul în schimb fu, neașteptat,
mai răsfățat decît toate,
drept care juriul i-a acordat
premiul de popularitate.

Cum s-a-ncheiat nu vă mai spui
cînd oaia zise: „Mă duc să-l pup...“
căci la balul acela nu știu cum dumnealui
se deghizase tocmai în lup.

SOLUȚIE

E pusă vrabia să divorțeze
și spune tuturor în gura mare
cum că vrăbetele își face veacul
pe firma unei crâșme ordinare.

De-acuma tot orașu-l comentează
și-l asaltează cu ocari în flux.
Pînă la urmă a-nțeles și el
și s-a mutat la un local de lux.

IERBURI

S-a pus pămîntul să scoată iezi,
soarele-și joacă pe pante iezii –
ierburi din hăuri adânce ies,
aceleași ierburi ca niște obsesii.

Ierburi din timpi de-nceput se aruncă
în zi ca pruncii în apă la scaldă.
Tremură-n vântul rar o prelungă
aripă albastră și caldă.

Rupând pământurile grele pecețile
firele ierbii învie și dor
c-a-n miresmat otrăvite săgețile
pierdutului nostru amor.

LA OFIȚERUL STĂRII CIVILE

– Da! zise ea, deși puțin mi-e frică
cu o condiție extrem de mica:
Dacă-mi va dărui trena acelei
comete năzdrăvane zise Halley.
– Cum văd că deopotrivă consimțiți,
eu vă declar pe veci căsătoriți!
– Nu! Anulați! Nu pot să i-o aduc...
sări deodată mirele năuc.
– Calmează-te, nu-ți face sînge rău,
te-asigur că e-n avantajul tău.
Dacă-ți cerea cumva o baterie,
sau niște șervețele de hîrtie,
sau niște flori zîmbind multicolor,
sau, pur și simplu, ambalajul lor?!

VLAD MUSATESCU

OLD-BOYS: FESTIVITATE FINALĂ

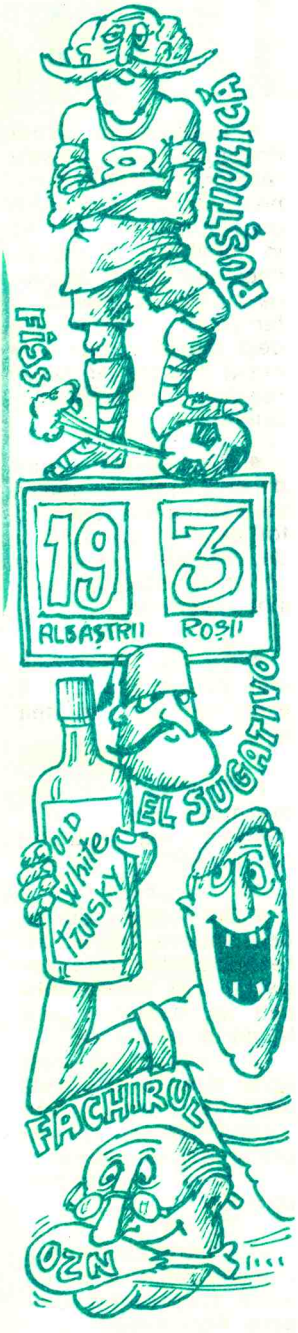

Dacă vă mai amintiți, ceea ce vă doresc din toată inima, ținerea de minte fiind un simptom îmbucurător de funcționare normală a releelor neuronice însărcinate cu sectorul respectiv din cortex, am mai pomenit despre terificii old-boys de la Frăsinet. Chiar anul trecut. În gazeta noastră.

Bineînțeles, cînd fantasticii fotbaliști ai „Forestierului" au aflat despre apariția numelui lor în revistă, aceasta a dispărut imediat. Din cele cinci exemplare care sosesc (uneori) în localitate, peste cîteva zile circulau prin orășel vreo treizeci. Cel puțin. Nu! Nu sportivi, care să mă ia la rost. Ci „Urzici". Procurate cu mari dificultăți. Fie din capitala județului, fie, telefonic, de la neamurile stabilite în capitală. Și-acelea însă (revistele), de la „mîna a doua".

Apoi, după cum era și normal, a urmat cooptarea mea în clubul sportiv al „băieților". Ca suporter. De onoare, din moment ce eram unicul. Gestul lor m-a obligat. Moralmente. Așa că, săptămînă de săptămînă, în fiece vineri, după-amiezele, eram prezent pe stadionul „Forestierul". În tribuna de protocol. Unde, de unul singur, admiram înspăimîntătoarele evoluții ale diabolicilor jucători.

Și n-am regretat niciodată. Cinstea ce mi se acordase îmi pria. Nu-mi recomandaseră și medicii (pentru a mai slăbi nițel, și-a mai da jos din greutate) — mișcarea în aer liber?

Deci, aproape un an întreg, am asistat cu fidelitate la meciurile „amicale" ale old-boysilor, mai totdeauna încheiate cu scoruri catastrofice. Cînd 19—3 pentru „albaștri", cînd 2—1 pentru „roșii".

Ce-i drept, albaștri erau și mai bine dotați fizic, echipa lor fiind alcătuită din organele de conducere ale uzinei, notabilități locale, sau, adeseori, amici de-ai acestora, sosiți anume de la municipiu. Ca să întărească formația sedentarilor și pentru a-și mai pune sîngele în circulație. Rutieră sau arterială, asta nu conta, ci aerul și... atmosfera generală.

„Băieții" (old-boys între 25 și 55 de ani, cîntărind de la 60 ocale și pînă la 100), au fost singurii ce-au izbutit, vreodată, să mă rețină atîta timp pe un stadion.

Mai fusesem odată, parcă prin '38, la un meci din cadrul unei Balcaniade. Cînd jucaseră, pe Giulești, ai noștri cu turcii. Copilandru, mă dusesem cu niște prieteni de-aceeași vîrstă, însă microbiști autentici și experimentați. Nepricepîndu-mă la fotbal, îi încurcasem mereu pe otomani cu românii. Cînd primii ne vîrau vreun gol, urlam ca apucat: „Bravo, fraților!" Pînă și-a

sărit din balamale un spectator mai versat, în materie de istorie, și mi-a tras una dupa ceafa. Cu-o sticlă de limonadă. Din fericire, goală. Lămurindu-mă apoi cu duhul blîndeții: „Bă, blegule, ăia-s turcii, pe care i-am bătut la Plevna!"...

Ei bine, pe stadionul de la Frăsinet nu mi s-a mai întîmplat așa ceva. Cu-atît mai mult cu cît țineam cu ambele echipe, indiferent de culoare. Însă, deoarece eram unicul spectator, n-avea cine să mă admonesteze. Limonada dispăruse din comerț, la mare vogă fiind „Pepsi-Cola". Doar la... bufetul din centrul orășelului. Un kilometru și ceva, pînă la stadion.

Astfel decurgînd lucrurile, pe la sfîrșitul anului am constatat o ameliorare apreciabilă a stării sănătății. Dar și-un plus de două kile. În greutate. Însă n-am pus chestia asta la ficat, fiindcă m-am pomenit invitat, pentru 30 decembrie, la meciul final al old-boysilor, pe '85, precum și la festivitatea de premiere a celor mai vajnici jucători ai anului.

Bucuros nevoie mare, în cele din urmă am nimerit stadionul Frăsinetului, cu toată ceața care se lăsase. Și mi-am parcat „Bombița", cam în jur de orele 16, în spatele tribunei de protocol. Cînd ceața s-a risipit brusc, de-ndată ce-am izbit mașina de ceva nevăzut, am realizat că nu eram în spatele tribunei, ci-n autobuzul „Forestierului". Mai precis, sub acesta. Unde intrasem nițel, pînă-n parbrizul din față. Cu capotă cu tot. Binecuvîntînd apariția soarelui, un soare nemaipomenit, de primăvară în decembrie, am dat în marșarier. Și-am tras lîngă „Lada" primarului. Tot un old-boy, și dînsul. Oare mi-a luat nitică vopsea de pe portieră („Lada", nu proprietarul acesteia). Mă rog, prea mă vîrîsem în ea.

Felicitîndu-mă singur, pentru sufletul de excepție pe care-l posed, m-am repezit în tribună. Să asist la meciul final.

Curat final... Cu forțe reunite, sporite, întărîtate și arțăgoase echipele luptau din răsputeri să-și cîștige punctele aducătoare de premii. De data asta, nu mai absenta nimeni de la înfruntare. Veniseră cu toții. Peste treizeci de jucători. Cei de la albaștri, parcă erau mai numeroși. Dar nici roșii, atîția cîți se aflau, nu se lăsau mai prejos. Alergau ca apucații, driblau (dacă puteau), trăgeau din orice poziție și oriunde, chiar și la țurloaie, convinși că buletinul meteo (invers decît cel anunțat) îi favoriza. De mult nu mai avuseseră un soare atît de strălucitor.

Cînd s-a încheiat meciul, cu un scor plat, absolut bizar, 4—3, ceea ce nu se prea întîmpla la old-boy, toată lumea s-a avîntat la bazin. Să-și dea jos nădușeala acumulată cu-atîta abnegație. În ce mă privește, bine că m-am oprit la timp, deoarece era cît pe ce să mă vîr și eu la scaldă. Îmbrăcat. Din prea mult entuziasm. Posibil însă, și din pricină că-mi amintisem de versurile poetului, „cînd eram mai tînăr și la trup curat" (Cezar Ivănescu).

Retras și eu, în cabina de masaj, unde asis-

ANEC DOTE

● **Publicitate:** „Vom deschide noul nostru restaurant mîine dimineață, la ora 8. Rugăm onor clientela să vina în local de dimineață, căci, începînd de după-amiaza, paharele și farfuriile riscă să fie deja murdare, fețele de masă pătate, iar servirea discutabilă. Vă mulțumim."

*

● Bîrfa este o formă de artă orală. Ea diferă de basm prin aceea că toți eroii săi sînt reali și de realitate prin aceea că toate acțiunile sale sînt inventate.

*

● Cu cît cineva știe mai puține, cu atît îi este mai ușor să dea sfaturi.

*

● Privindu-l pe om, maimuța s-a gîndit: „Perfecțiunea mea nu are limite!".

*

● Doi copii care-au deranjat ora printr-o interminabilă pălăvrăgeală, sînt aspru criticați de învățător, care le dă o pedeapsă:

— Fiecare vă veți scrie numele și prenumele de o sută de ori.

Unul din ei își exprimă nemulțumirea:

— Nu-i echitabil, domnule.

— De ce?

— Pentru că pe el îl cheamă Ion Cric iar pe mine Constantin Grigore Apreotesei.

*

● Un agent de circulație îi face unui șofer semn să oprească.

— De ce n-ai oprit imediat ce am fluierat?

— Dar nu v-am auzit...

— Pentru că circuli mai repede decît viteza sunetului.

Culese de
DAN BRUDAȘCU

tenta medicală a clubului „Forestierul" îi reînvigora pe „bombardier" și pe „omul în bleumarin", principalii animatori ai formației de old-boys, ascultam încîntat urletele lor de durere (căci maseuza își cunoștea meseria, nu glumă), bucurîndu-mă dinainte la gîndul că-mi va fi dat să particip la încununarea unor eforturi ce dăinuiseră aproape un an.

Și chiar mai cugetam: „În definitiv, ce anume îi obliga pe bărbații aceștia, trecuți de prima tinerețe, dacă nu cumva și peste, să-și piardă timpul liber alergînd demențial pe terenul stadionului, în fiece săptămînă, ore de-a rîndul?". Și mi-am răspuns, tot singur: „Precis, dorința de a-și recăpăta tinerețea!" Că de-aia își zi-

C. CAZACU

ceau, mai în glumă, mai în serios — old-boys...

Cînd s-a terminat şi cu torturarea mai sus pomeniţilor, răstimp în care „băieţii" se-mbrăcaseră festiv, la mare fix, toată lumea a fost convocată de Căpcăonu, şeful clubului, în sala unde urma să se desfăşoare sărbătorirea celor mai buni dintre cei mai buni. Orice s-ar zice, frumos obicei! Iar lumea era încîntată şi voioasă, ca o liotă de copii. Chemaţi în jurul pomului de Anul Nou. Să-şi primească darurile cuvenite, conform datinei din străbuni.

Emoţionat, mai ales că depistasem prin văzduh unele arome apetisante, de cîrnăciori prăjiţi şi fripturi OZN (adică Orătănii Zburătoare neidentificate), m-am alăturat şi eu echipelor reunite şi re-împăcate, la invitaţia expresă a „bombardierului", animatorul de bază al old-boyşilor.

Cînd am pătruns în sala destinată jocului de popice, amenajată special pentru marea festivitate, am rămas cu gura căscată. Pe centrul halei, deasupra agregatului în formă de culoar, scobit în lemn, pe unde se lansau biloaiele ce trebuiau să doboare popicele, se instalase o masă enormă. De vreo zece sau doisprezece metri lungime. Zărind şi ce se pusese în farfurii, brusc a pornit să-mi lase gura apă.

Roşii şi albaştri, de-o parte şi de alta a uriaşei mese, aşteptau în picioare declanşarea sărbătoririi. „Animatorul", căruia i se mai spunea şi „bombardierul", datorită şuturilor sale fantastice, la un semnal al primarului, şi-a extras din buzunar un teanc de hîrtii. Era clar. Sosise

PETRE OPREA

MIHAIL KOGĂLNICEANU —COLECŢIONAR

Pasiunea lui Mihail Kogălniceanu pentru artă devenise atît de acaparatoare după 1870, încît una din persoanele suspuse ale epocii sublinia faptul că ilustrul bărbat de stat „pare a se fi aruncat cu totul în braţele artelor frumoase", dezinteresîndu-se aproape total de viaţă politică.

Patima de a colecţiona opere de artă şi

RUDI SCHMÜCKLE

obiecte istorice pusese stăpînire pe el. Se spune că mulți dorind să-l abordeze în problemele care îi interesau, puteau realiza aceasta cu ușurință prefăcîndu-se că-i cer consultații asupra valorii lucrărilor de artă ce le aveau. Adesea, cu prilejul diverselor aniversări — ziua onomastică sau de naștere, numirea ca deputat sau ministru etc. — cei in-

momentul atribuirii premiilor. Pasionantă clipă. Deoarece old-boysii, colectiv sportiv de amatori, mai mult ca sigur se... autofinanța.

Lipsit de emfază, zîmbind șugubăț, a demarat imediat, lecturîndu-și spiciul. Care, rostit calm, aproape grav, suna astfel:

„Dragii mei old-boys! Agenția de știri din metropola Frăsinet, precum și cotidianul fotbalistic local și oral „Strîmbă-Lemne", ne comunică lista laureaților la fotbal pe anul 1985, desemnîndu-i pe cei mai remarcabili jucători de la noi. Bineînțeles, n-au făcut-o de capul lor, ci consultîndu-se cu specialiștii de la asociațiile sportive „Căprioara" (Stațiunea pomicolă Prunărești), „Doagele" (I.A.S. Valea Vinului) și „Cazanul" (C.A.P. Trăscău-Chiaunești). Așa!... Bun, și-acum să dăm cetire laureaților.

Cel mai bun jucător al anului 1985: Cașu

M. GION

BALONUL...MÜNCHHAUSEN

Lică, zis „Bîtă". Drept pentru care i s-a decernat „Diploma de analfabetizat în fotbal" și cunună din lauri de coceni, vopsiți în culorile clubului.

Al doilea jucător al anului: Emil Carpeț, zis „Tatăl vacii".

Al treilea: Strate Onică, zis „Levier".

Al patrulea: Tanu Ghiță, zis „Bordură". Toți aceștia, fără diplome și coceni. Căci nici nu le meritau.

Goalgeterul pe '85: Drăguț Tică, zis „Șeptarul". Premiul acordat — „Gheata de aur". Reprezentînd un bocanc cu talpa din lemn de frasin (pentru piciorul stîng).

Jucătorul cel mai tehnic: Vlase Gheghe, zis Gonzales. Premiat cu un set de cărți pe profil („Mulsul mecanic al bovinelor", „Broșura zootehnistului fruntaș", „Agenda veterinarului" și „Calendarul montatorului").

Jucătorul cel mai vîrstnic: Jora Dan, zis „Pușliulică". Premiu — un tub gros de plastilină.

Jucătorul cel mai tînăr: Gheu Mitică, zis „Fachirul". Premiu — un biberon cu etichetă din import „Old White Tzuisky".

Cel mai bun portar: Gigi Vioară, zis „Suta de ocale". Premiu — palmares pentru muncitor transporturi.

Apoi, după un scurt răgaz, pentru ca asistența să-și mai reducă din hohotele de rîs, au fost enumerate celelalte premii: decernate celor mai buni fundași, înaintași, antrenori etc. Cărora li s-au atribuit diplome simple, necolorate, certificate medicale și bilete de învoire.

Ultimele premii, cele mai interesante și neașteptate, m-au tulburat pînă-n străfundul rărunchilor. Erau premiile speciale. Unul, pentru cel mai statornic spectator. Unicul dealtfel. Atribuit mie și constînd din două suveniruri tăioase (un coup-papier și-un cuțit de bucătărie, ambele din inox garantat autentic). Iar celălaltul, pentru cel mai înfocat, gălăgios și turbulent susținător. Decernat lui Fane Țintașul, zis „Mehmet Ali Sugiuc" sau, într-o variantă hispanică, „El Sugativo". La meciurile „Forestierul"-ui, nimeni altul nu poseda un fluierici mai strident ca al rotofeiului de Mehmet. Însă era atît de penetrant, încît publicul înmărmurea, jucătorii echipei adverse înțepeneau pe loc, iar ai noștri, profitînd de ocazie, vîrau golul necesar calificării. În „B"!

Momentul culminant, cel mai haios, s-a petrecut atunci cînd au fost înmînate premiile și distincțiile. Fiind invitați să urce pe un podium improvizat (dintr-o măsuță slăbuță și lejer instabilă), laureații, în pofida excelentei condiții fizice generate de ceea ce aveau în față, pe masă, au prezentat serioase dificultăți la suirea pe fragila instalație.

Din fericire, măsuța a rezistat eroic. Spre mirarea și dezolarea asistenței. Care aștepta nerăbdătoare și înveselită prăbușirea așa zisului podium. Numai cînd „cel mai bun antrenor" a escaladat-o dintr-un salt, gata să treacă dincolo de ea, însă izbutind să rămînă deasupră-i,

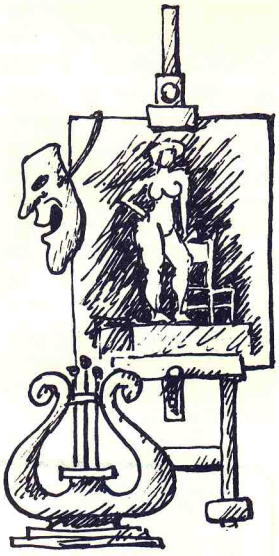

teresați îi dăruiau opere de artă, hrisoave și tot felul de antichități, pe care, din patimă de colecționar, făcîndu-i deosebită bucurie. M. Kogălniceanu nu le refuza, deși își dădea seama de adevăratul motiv sau scopul pentru care îi fuseseră cedate.

La un moment dat, făcea abuz de calitatea sa de ministru de externe, cerînd, prin acte oficiale, funcționarilor de la legațiile românești din străinătate, să-l informeze despre cursul vînzărilor de artă, ori să tranzacționeze în numele său.

Zelul pentru strîngerea unei mari și valoroase colecții de artă îi determină să nu pregete de a trimite, în 1877—1878, uzînd de funcția sa de ministru de externe, scrisori cvasioficiale consiliilor comunale și orășenești, prin care solicita pentru „muzeul" său, piese istorice și opere de artă, fie dintre obiectele

găsite în tezaurele arheologice descoperite în regiunile respective, fie dintre obiectele aparţinînd bisericilor, fie chiar de la particulari. Cîţiva ani mai tîrziu, la sesizarea lui Gr. Tocilescu, directorul Muzeului de antichităţi din Bucureşti, Ministerul cultelor şi instrucţiunilor publice, intervine la Ministerul de interne ca prefecţii, mai ales cel din Dobrogea, să pună capăt unei atari situaţii, deoarece, pe vine, lumea l-a aplaudat. Furtunos şi neîncetat. Pînă şi-a recăpătat verticala. Ovaţionîndu-l: „Bravo, nea Buliule! Iacă, te mai ţin balamalele..."

Bineînţeles, personal am renunţat să urc pe infernalul „podium". Nu fiindcă eram cu cuşitelke în mînă. Dar, nu ştiu de ce, căpătasem convingerea că, sub valoarea personalităţii subsemnatului, maşinăria avea să cedeze. Şi nu mi-ar fi plăcut deloc să străbat prin tăblia măsuţei, cu riscul de a-mi executa un harakiri dublu (coup-papier plus cuţit de bucătărie). Aşa c-am preferat partea a doua a sărbătoririi. Atacul asupra... farfuriilor.

Care, după mine, a reprezentat un alt moment memorabil. În afara „uverturilor", s-au mai servit cîrnăciori.

În orice caz, din clipa aceea am fost cîştigat definitiv pentru „sportul-rege". Indiferent

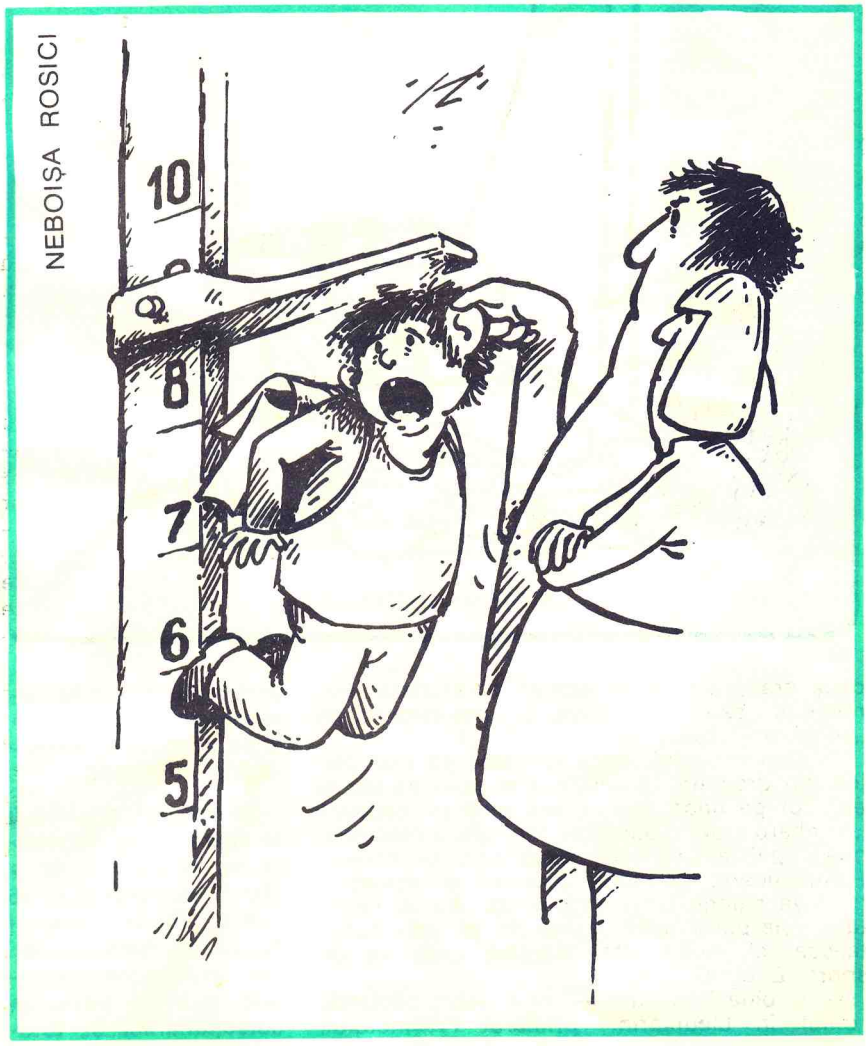

POMPILIU DUMITRESCU

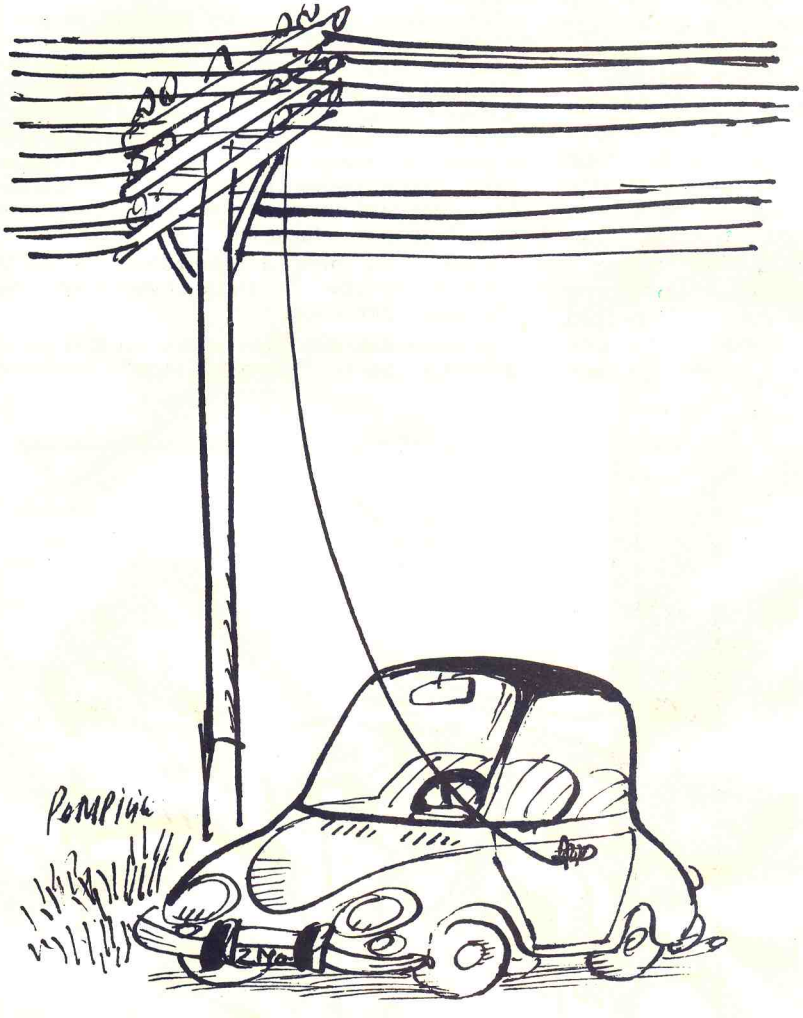

„SISTEM ANTIFURT"

dacă era practicat de echipa divizionară „Forestierul", sau de old-boys. Și i-am asigurat pe „animatorii" băieților:

— Oameni buni, dacă izbutesc să mai dau jos din greutate, la anul mă angajez să joc și eu. Tot pe lîngă poartă, așa cum procedează „bombardierul"... Dacă nu, fiindcă-mi plac nespus copiii, am să scriu despre voi un roman. Pentru tineret. Să afle și tineretul ce-l așteaptă, cînd va ajunge la vîrsta voastră. Adică: sănătate, voie bună, avînt și energie, puritate sufletească, și multe alte avantaje generate de sport. E bine?...

— E bine, maestre! — m-a bătut pe umăr „omul în bleumarin", primarul Frăsinetului.

prin lege, tot ce se găsește ca tezaur arheologic se cuvine Muzeului de antichități.

În această privință îi ia apărarea lui Kogălniceanu un cronicar de la ziarul **Poporul** (24—26 iunie 1883) care îl acuză pe ministrul Milță Sturdza de optuzitate față de pasiunea colecționarilor și, toto-

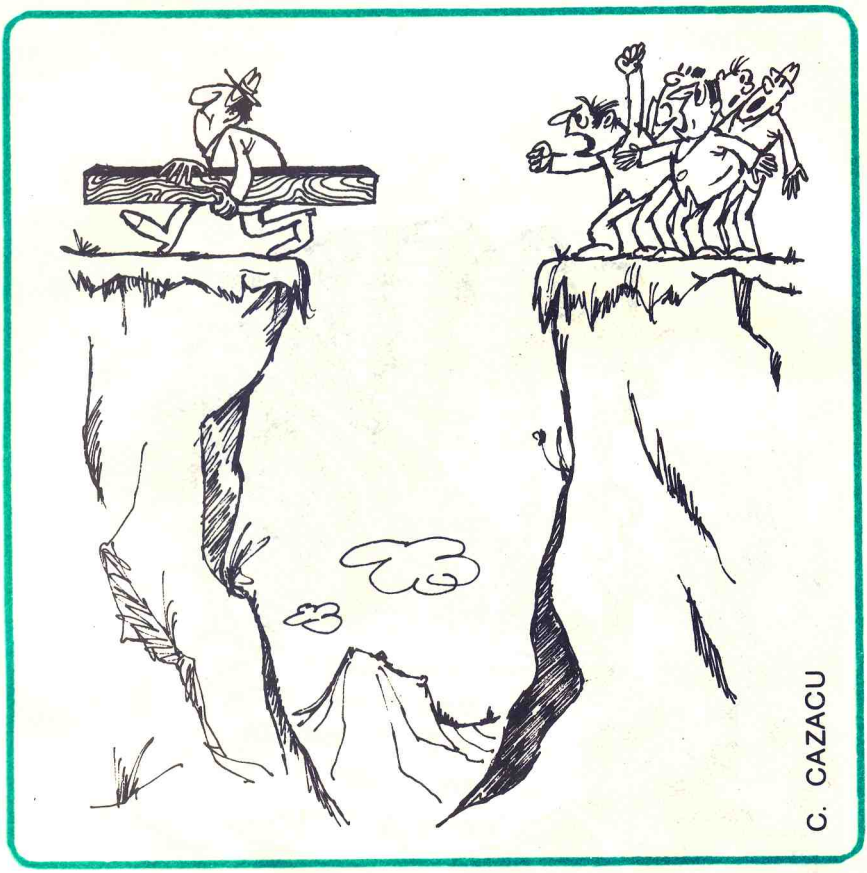

dată, că, din această cauză, temporizează achiziționarea de către stat a colecției de artă oferită de Cezar Bolliac.

La rîndul său, cu alt prilej, M. Kogălniceanu se războiește cu Tocilescu despre care spune că, „a scos din zidul caselor din orașul Constanța ale Domnului Costi Teodoru, o piatră cu inscripțiune latină care-mi aparține mie și a fugit cu ea". Considerîndu-se parte civilă, cere restituirea pietrei și despăgubiri pentru proces.

Haide, mai servește un puișor... Dacă ai s-o ții tot așa, prețuind sportul și bucatele noastre, am impresia că mai curînd vei scrie cartea, decît să te vedem pe teren!

— Mda! E cam posibil! — l-am aprobat lejer mîhnit. Nu știu de ce, însă fotbalul vostru îmi dă o poftă de mîncare absolut anormală. Să fie din pricina mișcării în aer liber?...

— Precis! — și-a dat cu părerea „bombardierul". Noi ne mișcăm și jucăm, iar tălică ne privești și te... întărești. Tot e ceva!

Abia aștept să vină și festivitatea de încheiere a anului fotbalistic 1985. Am înaintea mea toate șansele.

Ori să fiu premiat: „cel mai bătrîn old-boys", ori să-mi apară cartea despre acești frumoși nebuni ai balonului rotund. Care, de ce nu, și-aceea poate fi premiată. Dacă nu cu obiecte tăioase, atunci cu altele. Eventual, chiar și din hîrtie. Bune, și-alea.

Pînă atunci, mă rog, om trăi și-om vedea!

Un lucru însă e sigur. Făcînd sport, la orice vîrstă și la orice nivel, „Forestierul" își îndeplinește totdeauna planul. La toți indicatorii. Rămîne să obțin și eu aceleași rezultate. Deci, vinerea, în fiece săptămînă, pe stadion, frate old-boy!

O. COVACI

CEL MAI MULT DIN EXCURSIA ASTA MI-A PLĂCUT BEREA ACEEA CARE-ȚI ÎNGHEȚA DINȚII...

CORNELIU BARBORICĂ

ODĂ PENTRU ALFONS

Mult stimatul nostru şef Alfons Moţescu nu te întreabă niciodată ce părere ai despre cutare problemă. El ţi se adresează aşa: „Dragul meu, te rog să fii de acord cu...“ Se înţelege cu părerea lui, pe care ţi-o expune cu argumente ferme. Şi dacă te roagă aşa de frumos, cum să ai nedelicateţea să spui că nu poţi fi de acord? Mai ales că nici nu ţi-a cerut părerea. A da un obiect de uz casnic, personal, familial etc. fără să ţi se ceară se apreciază oriunde ca o manifestare de generozitate. Dar a-ţi oferi părerea fără să ţi se ceară e cu totul altceva. Te poţi alege cu unul din calificativele obraznic, imprudent, tîmpit, calcă-n străchini etc. Şi te mai poţi trezi gonit de la uşa neamurilor şi a prietenilor.

Şi dacă totuşi îndrăzneşti, cu cea mai mare delicateţe, sfială, teamă sau chiar groază pentru viitorul tău şi al copiilor tăi, să-ţi exprimi o opinie fără a fi întrebat, şeful nostru Alfons Moţescu reacţionează pe loc (urmările se văd mai tîrziu) în trei feluri. Cînd se află într-un cerc prea numeros, căruia ştie că nu-i poate ţine piept, zice aşa: „Mă rog, putem discuta, că timp de pierdut avem“. Şi zicînd acestea, îşi întoarce profilul spre asistenţă şi pune mîna la falcă. În asemenea momente este ofuscat în cel mai înalt grad, dar simţind că nu poate înfrunta mulţimea, tace şi se face că ascultă. În sinea sa însă ne compătimeşte: sîntem prea mici ca să ne punem cu el. A nu-i împărtăşi părerea echivalează cu o jignire personală, pentru că unde mai poţi găsi o părere mai bună ca aceea pe care tocmai ţi-a prezentat-o şi ţi-a cerut scurt să fii de acord cu ea? Sîntem într-adevăr demni de toată mila dacă ne închipuim altceva.

Dacă îşi înfăţişează ideile într-un cerc pe care îl ştie anemic şi nicidecum demn de o confruntare, atunci reacţia sa la părerea contrarie este violentă. Vocea sa urcă pe frecvenţe înalte şi începe să semene cu un lătrat sau schelălăit care bagă groaza în interlocutorul recalcitrant, dar nu îndeajuns de voinic pentru a se lua la trîntă cu un Goliat ca el.

În fine, omul nostru are şi momente de slăbiciune, un fel de crize de democratism. El, aristocratul spiritului, cedează cu următoarele cuvinte efigie: Fie şi un lup mîncat de oaie! Se ştie din bătrîni că orice comparaţie şchioapătă, dar lupul rămîne tot lup chiar şi în zicale, iar noi, oiţele, înţelegem prea bine că vorba vine că-l putem mînca. Şi nimeni nu ia în serios îndemnul lupului. Fiecare pricepe atîta lucru, că lupul nu poate fi mîncat (încaltea de nişte oi!) şi aşteaptă cu supunere data următoare, cînd lupul se va oferi din nou să fie mîncat, rămînînd, ca în faptele minunate de odinioară, mereu întreg.

Prietenul meu Alfons... Îl pot considera prieten, fiindcă singura lui grijă este, după cum ne-o spune şi ne-o repetă, binele oamenilor din subordinea sa. Prietenul şi binefăcătorul meu se autocitează cu plăcere, cu timbru, viteză, intonaţie şi pe frecvenţe foarte diferite şi nuanţate. Cam aşa:

„Ce v-am spus?!“
„Nu v-am spus eu?“
„Dacă m-aţi fi ascultat pe mine...!“
„V-am spus-o de atîtea ori!“
„V-am spus şi vă repet“.
„V-am spus şi vă repet!“
„V-am spus şi vă repet!!“ (semnele de exclamaţie pot fi înmulţite).
„De cîte ori să vă spun?“
„De cîte ori să vă spun?!“
„De cîte ori...!?“

S.a.m.d. Vocea reproduce după caz dispoziţia de moment a prietenului şi binefăcătorului meu: mirare, reproş, superioritate (justificată, recunosc), spaimă, indignare, revoltă, dorinţa sinceră de a face din noi oameni, o imensă milă şi multe altele de acelaşi gen, care nu pot fi reproduse cu ajutorul sărmanelor semne de punctuaţie, atît de puţine şi de convenţionale că nu mai rămîne nimic din grandoarea acestui minunat om.

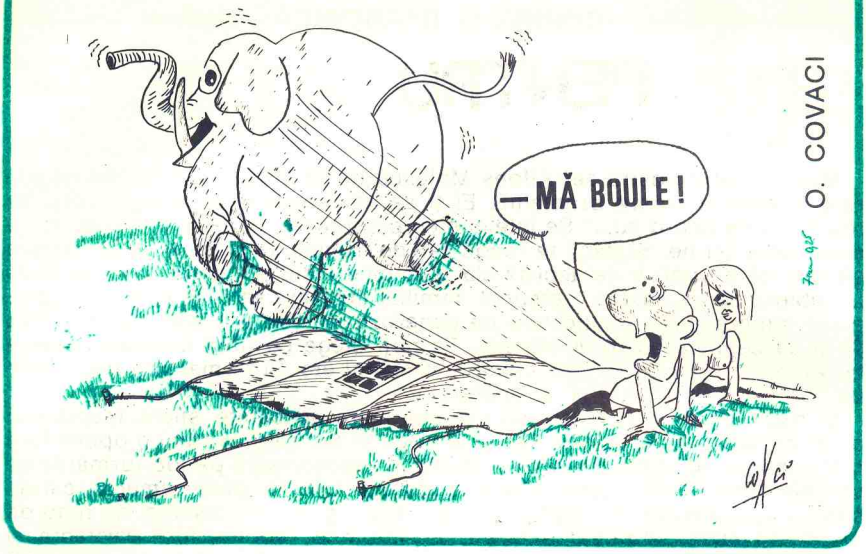

CONSTANTIN CUBLEȘAN

SIMULTANELE DE ȘAH

Toamna în stațiunile de munte nu e prea plăcut. Aproape în fiecare zi plouă iar cînd e timp frumos nu-ți vine să te aventurezi prea departe în excursii, căci nu știi niciodată de unde apare vreun nor care te amenință și-ți strică toată buna dispoziție. Totuși la Sovata e altceva. Chiar dacă nu poți face baie în saramura lacului *Ursu,* minunatele piscine din subsolurile hotelurilor celor mai moderne pot fi la fel de ademenitoare și de eficiente. Iar după masa, cînd tratamentele au încetat, n-ai decît să înlocuiești programul de excursii prin pădurile din împrejurimi cu altul, de club — e adevărat, cu mișcare fizică mult mai redusă dar cu satisfacții intelectuale mult mai pronunțate — și astfel nu resimți lipsa de antren.

Iată, bunăoară, în săptămîna aceasta, fără excepție, toți pasionații șahului — și nu numaii ei — au asaltat pur și simplu incinta clubului, atrași de spectaculoasele partide pe care le conducea cu brio un adevărat maestru al acestui sport de inteligență. — „E doctorul Trăilescu" șopteau unii, admirativ. — „Marele maestru își petrece concediul aici; trebuie neaparat să profităm de ocazie!" Și, ca *profitul* să fie cît mai substanțial, responsabilul clubului, la sugestia șahiștilor amatori din stațiune, s-a apropiat într-o zi, cu sfială, de campionul nostru de șah, îndrăznind propunerea:

— Stimate maestre, mulți dintre oamenii muncii aflați la tratament și la odihnă aici, în stațiune, și-au exprimat dorința de a putea juca o partidă cu dumneavoastră...

— Oho! a exclamat cu o anumită emfază celebrul jucător de șah. Vor cu toții să-l vadă măcar odată înfrînt pe doctorul Trăilescu?! Ei bine, n-am să le fac plăcerea asta. Am ambiția să nu pierd nici o partidă pe toată durata vacanței! În fiecare zi la ora cinci după masa, la club în fața a două zeci și cinci de mese. E bine așa?

— Minunat! a izbucnit responsabilul clubului, gata-gata să dea dru-

mul din gîtlej unei adevărate chiuituri, în semn de izbîndă.

Încă în aceeași seară, toate alele au fost împînzite cu afișe care anunțau simultanele de șah acordate de marele maestru internațional, doctorul Trăilescu, în fiecare după masă, la clubul stațiunii. Iar crainicul programelor locale de radioficare, mai grijuliu, a ținut în mod deosebit să adaoge: „— Rețineți locuri din timp. Sînt numai douăzeci și cinci de mese!"

Sfatul a fost urmat, se-nțelege, și a doua zi, cu o jumătate de oră mai devreme, toate mesele programate să intre în concurs, erau ocupate. Campionul a venit cu cinci minute înainte de ora fixată, s-a înclinat ușor în fața partenerilor care l-au aplaudat, apoi grăbit și chiar oarecum neglijent, a făcut mutarea de deschidere la prima masă. A trecut imediat la a doua, la a treia și așa mai departe...

După trei ore și jumătate, adică exact în timp util pentru ca oamenii să nu piardă cina la restaurante, simultanul din prima zi s-a încheiat cu un rezultat pe cît de așteptat pe atît de lamentabil totuși pentru cei ce ținuseră să-l înfrunte pe maestru: nu obținuseră nici măcar o remiză.

În ziua următoare simultanul a fost programat la ora patru după masă, pentru ca participanții să aibă timp suficient de gîndire, să nu intre în criză de timp din cauza cinei, iar combatanții se înfățișaseră iarăși cu mai bine de o jumătate de oră mai devreme, pe poziție. Doctorul Trăilescu a venit, la fel, în ultima clipă; i-a privit pe adversari cu o notă de jenată superioritate și a dat startul în noua rundă. Finalul a fost iarăși dezolant. Marele maestru a cîștigat la toate mesele.

Admirația tuturor celor aflați în stațiune era fără de margini. Cînd maestrul apărea pe stradă, zeci de pălării se ridicau respectuos, salutîndu-l de la distanță; dacă intra cumva în vreo cofetărie, imediat lumea se dădea la o parte, lăsîndu-i întîietatea: „— Vă rog, maestre, poftiți!" „— Serviți-l pe maestrul; nu-l lăsați să aștepte!" La fel se întîmpla în prăvălii, la farmacie, ca să nu mai vorbim de piscină, unde zeci de bărbați îl înconjurau copleșindu-l cu întrebări, care mai de care mai năstrușnice:

— E adevărat că ilustrul Capablanca era chel?

— Băiatul ăsta, Gheorghidiu, e chiar atît de talentat?

— Dacă ați juca cu Boby Fischer, ați prefera negrele?

Ei, dar cîte și mai cîte întrebări! Pentru toate însă, doctorul Trăilescu avea răspunsul prompt, parcă dinainte pregătit, foarte exact și în-

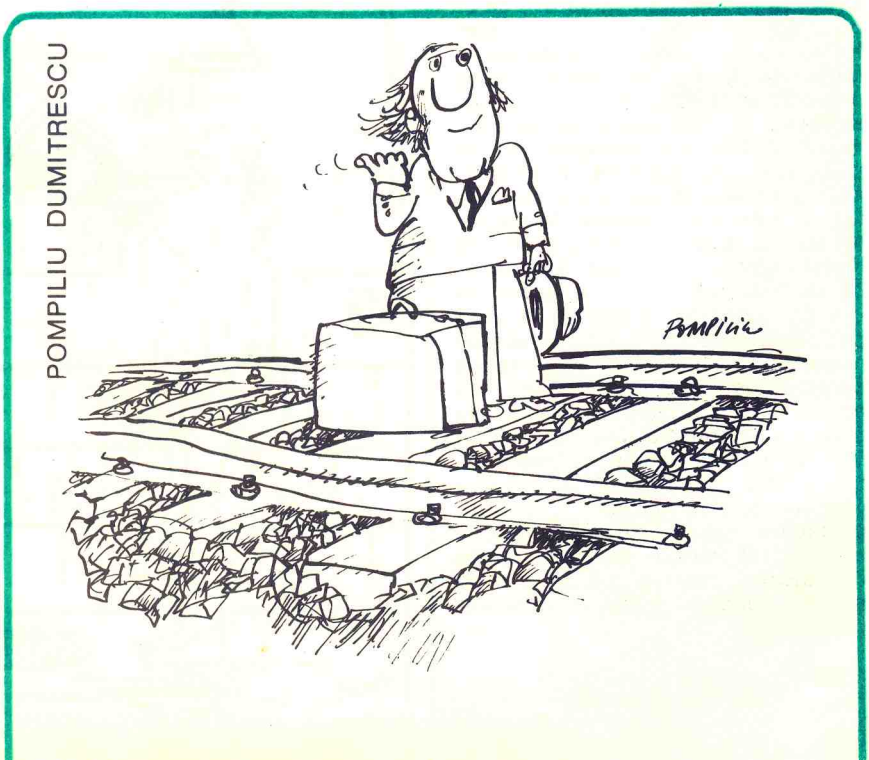

TRAIAN BENȚA

totdeauna autoritar. Se vedea cît de colo că nu suporta contraziceri în materie. Iar interlocutorii lui erau, bine-nțeles, copleșiți de-a dreptul.

Simultanele de șah au continuat cinci zile, timp în care maestrul Trăilescu n-a pierdut nici o partidă. Chiar și în fața unor amatori, ca să nu spun ageamii, era totuși o performanță. Dar, asta nu jignea pe nimeni. Ba dimpotrivă. Nefiind deloc umilitor să pierzi în fața unui as, spuneau ei, compania lui te onorează. Astfel s-a întîmplat că, pe nesimțite, celebritatea internațională a marelui maestru s-a completat cu una nouă, aceea de vedetă locală, a stațiunii Sovata. În ce consta ea? În mai nimic. Atîta doar, că nu mai exista nici un suflet de om, în concediu la Sovata în acea perioadă, care să nu-l cunoască pe doctorul Trăilescu, să nu-l salute ceremonios și să nu caute a-i adresa măcar cîteva cuvinte, ba mai mult, unii au îndrăznit chiar să-l solicite pentru a interveni pe ici-pe-colo, profitînd de autoritatea ce-o avea, pentru rezolvarea unor probleme legate de neajunsurile zilnice. Iar modul cum a înțeles campionul nostru să răspundă acestor solicitări a fost cu totul impresionant.

A început să intre prin birourile stațiunii și să ridice tonul amenințător. Ba pentru că la vila *Ciocîrlia* nu curgea apa caldă de două zile, ba pentru că asistenta de la masajul subacvatic flirtează tot timpul cu cîte cineva uitînd de bolnavii veniți pentru tratament; ba pentru că la cantină se fură din porții...

— Nu fură nimeni! a răspuns răstit chelnerul, cînd doctorul Trăilescu l-a apostrofat cu violență. Ne jigniți pe degeaba. Aici nu se fură!

— Ia vino cu mine la cîntar.

Doctorul Trăilescu a luat farfuria cu micul dejun de la masa la care se așezase și a pornit prompt spre bucătărie, urmat de chelnerul ce pufăia nervos, ca un samovar.

Responsabilul s-a înfățișat numaidecît și cu toții s-au postat în fața cîntarului.

— Cît trebuie să aibă porția de salam? a întrebat doctorul Trăilescu.

— Șaptezeci și cinci de grame.

— Și cît are?

— Șaptezeci...

— Apoi vezi?!

— Poate pe altă farfurie să fie cu cinci grame mai mult. Bucătarul nu taie ca o mașină, încearcă o scuză

MARIN ANTONICĂ

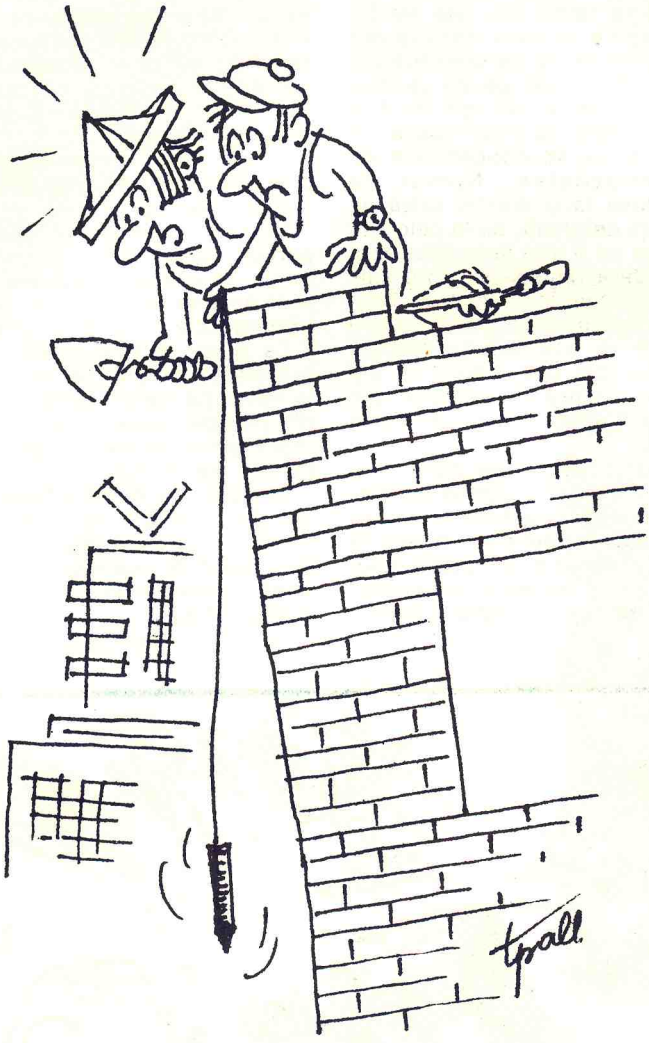

- Să știi că ni s-a defectat aparatul...

responsabilul, dar doctorul Trăilescu i-o retează dispreţuitor:

— Nu?! Să știi că bănuiam...

Ei, dar incidentul a luat proporţii, fiind transmis din gură în gură, astfel că pînă seara toată staţiunea a aflat de scandalul monstru pe care l-a trîntit maestrul la restaurant, drept care administraţia i-a concediat pe toţi cei vinovaţi de lipsă la gramaj. Ei, bine, acum doctorul Trăilescu avea altă faimă. „— Bine faci, dom'le! Cineva trebuie să le vină de hac ăstora!" Îi zise în faţa chioşcului de răcoritoare un bătrînel care începuse să-şi agite bastonul. Iar maestrul şi-a asumat şi această victorie, bătîndu-l condescendent pe umăr: „ — Nici o grijă, nene. Fac eu ordine şi-aici, ca pe tabla de şah!"

Dar, într-o zi, pe cînd doctorul Trăilescu îşi savura triumful total în staţiune, la una din mese apăru un jucător nou, pe care nu-l mai văzuse pînă atunci în jurul său. Desigur unul nou sosit în staţiune, îşi spuse maestrul care începuse să-şi cunoască deja adversarii. Şi, neacordîndu-i nici un fel de atenţie,

demară simultanul. După cîteva mișcări însă, marele campion luă seama că la tabla din fața noului venit, lucrurile se cam încurcaseră și că era nevoie să se concentreze mai mult. Omul știa parcă să lege altfel piesele între ele așa încît la masa lui începu să zăbovească, fiind solicitat să se concentreze cu toată seriozitatea. Numai că aceasta duse la o anume criză de timp în fața celorlalți, de la celelalte mese, ceea ce îl irită la-nceput apoi îl enervă de-a binelea și, spre surprinderea generală, maestrul Trăilescu pierdu în acea seară pentru prima dată, în fața necunoscutului, făcînd încă alte opt remize cu alți combatanți cărora în celelalte zile nu le îngăduie nici măcar să răsufle ca lumea.

Dezastrul acesta i se păru de-a dreptul insuportabil, dar numaidecît își spuse că nu trebuia să se arate afectat, ba dimpotrivă, era la mijloc o chestiune de psihologie, așa încît strîngînd mîna învingătorului i se adresă cu vădită generozitate.

— Ce mai, domnule, joci bine. Mă bucur că am, în sfîrșit, un adversar. Apoi, adresîndu-se celor care-l înconjuraseră, adăugă: Simultanul de mîine se anulează. Am de susținut o revanșă cu dumnealui. Să ne-ntîlnim, bunăoară, înainte de masă. De acord?

— De acord, primi necunoscutul și încheindu-și modest haina la toți nasturii, părăsi clubul.

Vestea că maestrul pierduse o partidă, făcu repede înconjurul stațiunii, ca o anecdotă bună și cîteva zeci de inși se anunțară dispuși să urmărească a doua zi revanșa.

La club, responsabilul pregătise o tablă de perete pe care o instală în hol și pe care înscria toate mutările partidei, căci nu era loc pentru toată lumea în sala unde se juca... partida sezonului.

Două ore a durat înfruntarea celor doi. Partidă mocnită, strînsă, plină de capcane întinse cînd de-o parte cînd de cealaltă și în cele din urmă, doctorul Trăilescu se recunoscu învins.

— Ei, nu! se-nfoiase el în pene.

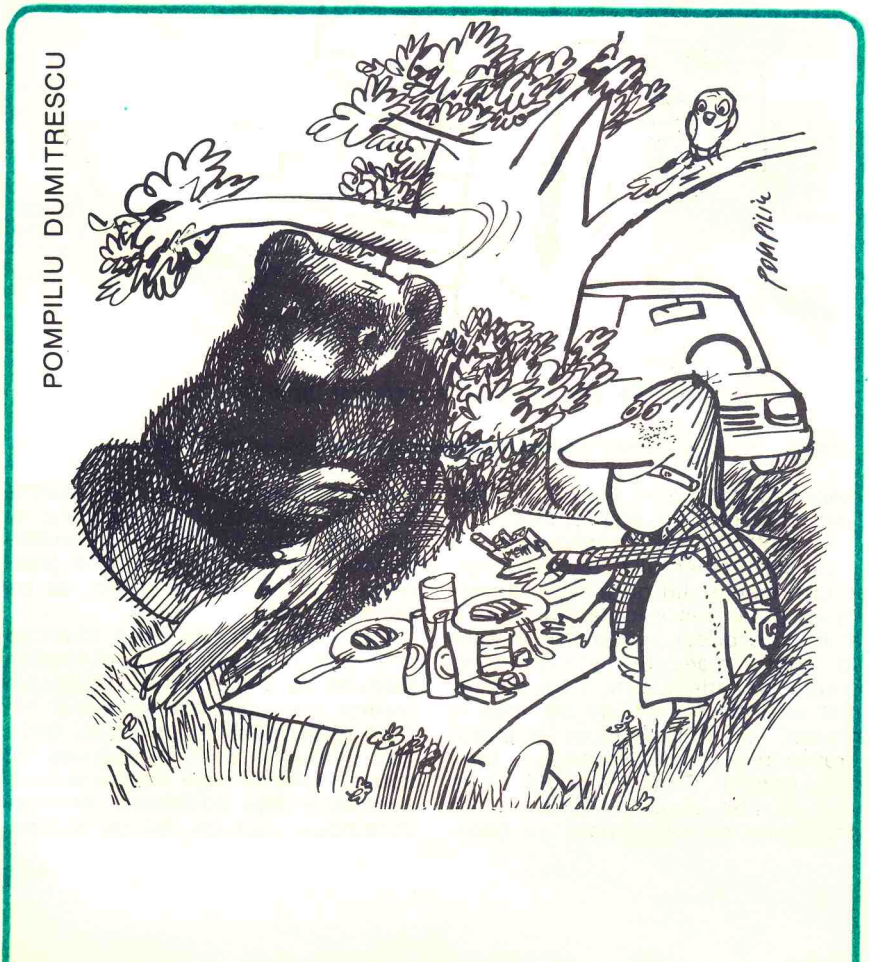

Asta le-ntrece pe toate. Nu știu ce am că nu mă pot concentra. Dar, trebuie neapărat să fii de acord să mai jucăm o partidă.

— Cu plăcere, răspunse celălalt, și lupta începu din nou.

Dar, doctorul Trăilescu pierdu și a doua si a treia apoi a patra partidă, pierzînd cu această ocazie și prînzul și cina la cantină. Cînd, în sfîrșit, recunoscîndu-se definitiv învins, se ridică de la masă, în fața tuturor spectatorilor, întinse mîna redutabilului său adversar, păstrîndu-și încă aerul de superioritate pe care și-l afișează deobicei vedetele în zilele lor proaste.

— Ce să zic, joci tare! Astăzi m-ai pus la respect fără drept de apel. Se întîmplă. Oricum însă, dă-mi voie să știu și eu cu cine am avut onoarea. Cine mi-a furat gloria pe ziua de azi?!

Necunoscutul se ridică și el, calm, ușor obosit însă, și privindu-l pe doctorul Trăilescu dintr-o parte, îi întinse la rîndul său mîna, recomandîndu-se:

— Doctorul Trăilescu, mare maestru internațional.

La auzul acestei fraze, toți cei de față înghețară. Apoi, un soi de rumoare făcu să vibreze aerul împrejur. Cum trebuia înțeleasă scena aceasta?

Cel care dominase o săptămînă încheiată toată stațiunea, își reveni însă primul.

— E bună, domnule! Am reținut gluma.

— Dar nu e nici o glumă. Pot să-ți arăt legitimația. Și brevetul de maestru internațional... Chiar aș fi curios să-l văd și pe al dumitale. Nu știam că există doi oameni cu aceeași identitate înscriși în competițiile șahistice...

Și, spunînd acestea, dădu să-și scoată portofelul, dar adversarul trase o înjurătură birjerească și întorcîndu-i brusc spatele, părăsi sala lăsînd în urma sa o stupoare generală.

Toată seara nimeni nu discută despre altceva în Sovata decît despre... incidentul de la club, fiecare punîndu-și legitima întrebare: „— De fapt, care este adevăratul doctor Trăilescu?..."

A doua zi însă, nimeni nu-l mai văzu apărînd de nicăieri pe campionul de-o săptămînă al stațiunii, dar nici pe celălalt, care dispăruse tot atît de pe neașteptate precum și apăruse. Atunci, un pișicher de la birourile de cazare avu ideea să caute numele lor în registrul noilor sosiți în stațiune. Spre surprinderea generală, niciunde nu figura numele doctorului Trăilescu. Ambițios, trecu la investigarea particularilor. Rezultatul fu același. Iar stupoarea și deruta generală a șahiștilor creștea odată cu indignarea lor, nerecunoscînd a fi victimele unei farse teribile. Iar, ca să pună, cum se zice, capac la toate, un puști veni cu *Sportul* în mînă, citind cu voce tare la club, ca să fie auzit de către toți acei ce trebuiau să audă: „— După patru zile, în turneul marilor maeștri de la Lubliana, reprezentantul țării noastre, marele maestru Trăilescu ocupă locul al treilea cu cinci puncte. Mîine îl va întîlni pe campionul sovietic Victor Samurgian, avînd deschiderea cu albele..."

Din ziua aceea, restul concediului petrecut la Sovata n-a mai avut nici un chichirez. Mai ales c-a început să plouă cu găleata în fiecare zi cîte două ore.

MIRCEA BÎTCĂ

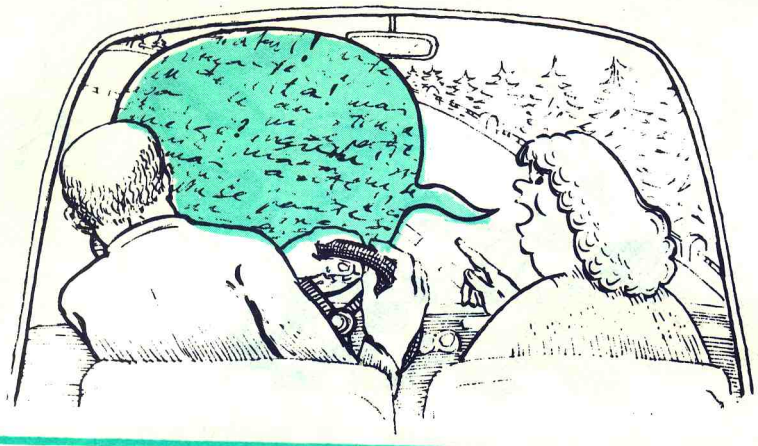

CONSTANTIN GAVRILĂ-GAVCO

ION CONSTANTINESCU

Atlantida

Cînd am venit, ieri, acasă. Atlantida, fetița vecinului meu de palier, era în fața blocului. Cum m-a văzut, a lăsat jos păpușa cu care se juca și a venit în întîmpinarea mea.

— De unde veniți — m-a întrebat ea, încă înainte de a ajunge lîngă mine și de a mă prinde cu gingășie de mînă, cum obișnuiește întotdeauna.

— De la serviciu.

— Dar n-ați avut ședință?

— Astăzi nu.

— Și nici mîine?

— Nu mîine, ci ieri. nu, n-am avut ședință nici ieri.

— Tata ale în fiecale zi. Și sedințele lui sînt lungi, lungi de tot. Cînd vine acasă eu dolm.

— Tatăl tău este un om mare, de aceea, are atîtea ședințe — am confecționat eu la repezeală o justificare.

— Și acum dumneavoastră ce faceți?

— Merg acasă.

— Vin și eu.

— Dacă vrei?

— Vleau.

— Și de ce vrei?

— Pentru că volbiți cu mine, îmi spuneți povești și nu mă celtați.

— Dacă o să fii rea, o să te cert.

— Tata mă cealtă și cînd nu sînt lea. Și mă și bate.

— Și eu te bat dacă nu ești cuminte.

— Sînt.

— Atunci de ce te bate tăticu?

— Pentru că nu-l las s-o bată pe mămica. Cînd o lovește, eu țip. Și atunci mă bate și pe mine.

— Ți se pare ție că o lovește. El se joacă cu mămica. Se face că o bate.

— Dal atunci de ce ale vînătăi dacă nu o lovește?

Noroc că între timp am ajuns acasă și capacitată de eforturile mele de a găsi cheile pe care nicio-dată nu știu unde le pun, Atlantida a renunțat la întrebări. Altfel nu știu zău cum aș fi scos-o la capăt. Am trecut eu de multe ori prin situații critice, însă parcă niciodată nu am fost într-o asemenea încurcătură. Stiind că vizita Atlantidei nu-i de scurtă durată, cum am intrat în casă am telefont părinților ei. Mi-a răspuns tatăl fetiței.

— Tovarășul Precupețu, m-am adresat eu acestuia după ce m-am prezentat. Atlantida e în vizită la mine. V-am telefonat ca să nu fiți îngrijorați observînd că lipsește.

— Nu intru eu în panică așa de ușor. O știu pe Atlantida cît e de plimbăreață.

— Atunci e în regulă. Cînd se plictisește o aduc eu acasă.

— Prea repede nu se va plictisi. Dar fiți fără grijă că vin s-o iau. La revedere.

După ce am închis telefonul, i-am propus Atlandidei să ne spălăm pe mîini și apoi să mergem la bucătărie și să servim masa.

— N-o așteptăm și pe tanti? — adică nevastă-mea — m-a întrebat ea nedumirită.

— Nu, pentru că astăzi tanti vine foarte tîrziu.

Fără a fi prea convinsă că tanti nu se va supăra, Atlantida a acceptat totuși să prînzim. S-a așezat frumos la masă, a așteptat pînă m-am servit și pe mine și apoi, urîndu-mi poftă bună, a început să mănînce frumos. Fiecare gest al ei emana o anumită tandrețe, o precocitate.

După masă, am făcut împreună ordine în bucătărie și, apoi, luînd o carte de povești din bibliotecă ne-am cuibărit fiecare în cîte un fotoliu. Atlandida era numai ochi și urechi. Aproape o oră cît a durat lectura n-a schițat nici un gest, n-a făcut nici o mișcare. Doar la sfîrșit a scos un oftat, probabil în semn de părere de rău că povestea nu a fost mai lungă.

Simțind că o să fiu rugat să reiau lectura, i-am propus Atlantidei să vedem cîteva diapozitive. N-a acceptat cu prea multă bucurie. După vizionare am ascultat cîteva discuri, am răsfoit un album. Pe la ora 8 și ceva, mica mea musafiră s-a retras din nou în fotoliul ei și rezemîndu-și capul de un braț al acestuia a adormit. Am învelit-o cu o pătură să nu-i fie frig.

Cum nu aveam nimic presant de făcut am luat o carte și m-am așezat în fotoliul de altături. Furat de lectură, nici nu mi-am dat seama cum a trecut timpul. Pe la ora 23 a sunat vecinul. Duhnea a alcool de la o poștă.

— Iertați-mă că n-am venit devreme — a îngăimat el o scuză. A trecut un amic pe la mine și ne-am așezat la o carte. Cînd m-am uitat la ceas și am văzut că e aproape miezul nopții nu mi-a venit să cred. Doamne, doamne ce mai zboară timpul! Nu-i de mirare că nu ne ajunge niciodată. Cînd ai copii simți și mai mult criza de timp. Ferice de dumneavoastră că nu aveți. Altfel ați fi robul timpului, niciodată nu v-ați putea permite să faceți ce aveți chef.

Și smulgînd-o pe Atlantida din fotoliul în care dormea a ieșit legănîndu-se.

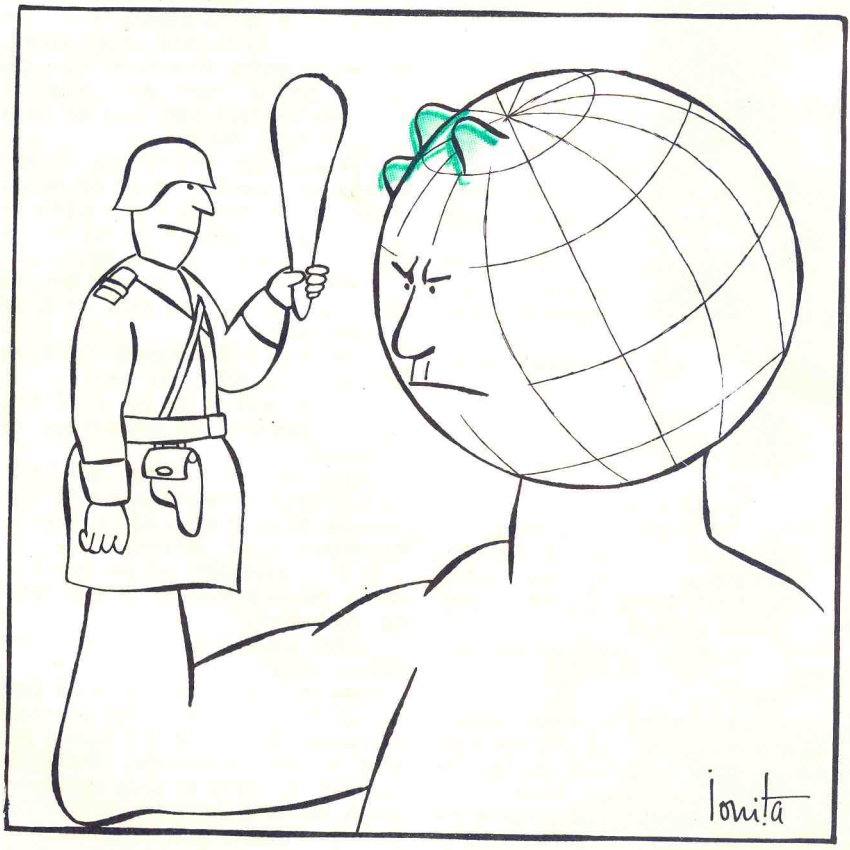

NICOLAE IONIȚĂ

BOINGIU ALIN

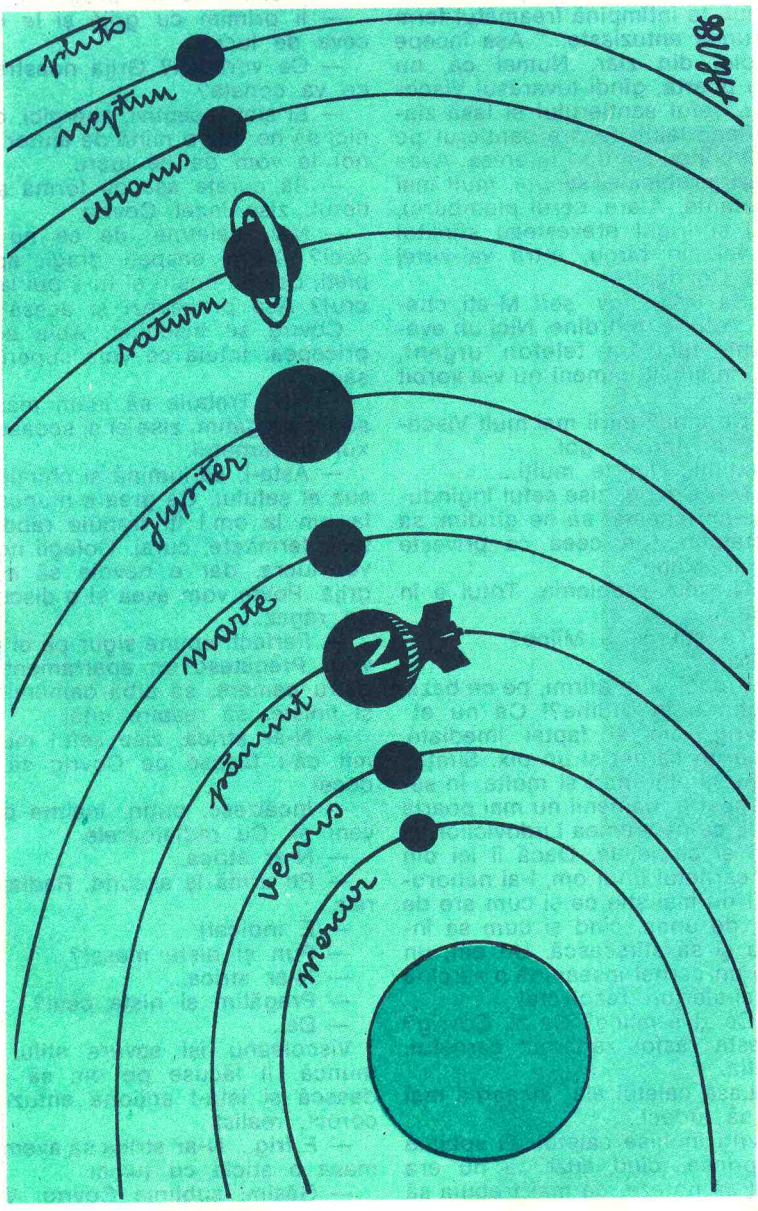

VIOREL CACOVEANU

O NOUĂ ZI DE MUNCĂ

„De cum pătrunzi pe poarta șantierului, te întîmpină freamătul ferm al muncii entuziaste...“ Așa începe articolul din ziar. Numai că, nu avem poartă, gîndi tovarășul Viscoleanu, șeful șantierului și lăsă ziarul. Reportajul despre șantierul pe care-l conducea nu-l interesa. Avea treburi, probleme, sarcini, mult mai importante. Afară, cerul plumburiu, vîntul și frigul prevesteau sfîrșitul toamnei. În birou, intră val-vîrtej Ghiță Covrig.

— Să trăiți, tov. șef! M-ați chemat? Totul e în ordine. Nici un eveniment, nici un telefon urgent, nici... În sfîrșit, nimeni nu v-a vorbit de rău.

— De bine? mîrîi mai mult Viscoleanu, privind în gol.

— Mulți... foarte mulți...

— Măi Covrig, zise șeful îngîndurat, te-am chemat să ne gîndim, să ne sfătuim... în ceea ce privește ziua de Mîine?

— N-avem probleme. Totul e în ordine.

— Tu știi ce e Mîine?

— Nu...

— Atunci cum afirmi, pe ce bază, că totul e în ordine?! Că nu e!

Covrig, om al faptei imediate, scoase un carnet și un pix. Simțea că sînt sarcini mari și multe. În secolul nostru, oamenii nu mai poartă peruci, ca pe vremea Ludovicilor, ci pixuri și carnețele. Dacă îi iei din mînă carnetul unui om, l-ai nenorocit! El nu mai știe ce și cum are de făcut, de unde, cînd și cum să înceapă și să sfîrșească. Un om, un pix și un carnet înseamnă o sarcină pe trei-sferturi rezolvată!

— Ce zi e mîine? Ce zi, Covrig?

Acesta răsfoi zadarnic carnetul. Nu știa.

— Lasă caietul ăla. Încearcă mai bine să judeci...

Covrig închise caietul. O spaimă îl cuprinse, cînd auzi că nu era destul să noteze, că mai trebuia să și judece.

— Mîine vine personalul TESA la noi, pe șantier, să ne ajute. O zi pe lună, dau sprijin efectiv producției propriu-zise.

— Știam, știam... se însenină Covrig.

— Trebuie să ne pregătim.

— Îi primim cu grijă și le dăm ceva de lucru.

— Ce vorbești? Grija noastră în ce va consta?

— Ei sînt receptivi, energici, dornici să ne dea o mînă de ajutor. Iar noi le vom da de lucru.

— Să curețe așa de formă șantierul, zise încet Covrig.

— Măi, băiatule, de ce nu judeci? Avem oaspeți dragi, apropiați, colegii noștri și tu îi pui la lucru!? Așa procedezi și acasă?

Covrig se însenină. Abia acum pricepea, intuia ce voia superiorul său.

— Nu. Trebuie să luăm măsuri, să ne pregătim, zise el și scoase pixul și carnetul.

— Asta-i, se lumină și chipul ursuz al șefului. Ce grea e munca de la om la om.! Îți trebuie răbdare, tact, fermitate, curaj. Colegii noștri vor lucra, dar e nevoie să avem grijă. Poate vom avea și o discuție, un răgaz...

— Perfect, spune sigur pe el Covrig. Pregătesc un apartament cu patru camere, să aibă oamenii loc și liniște, să respire nițel.

— N-ar strica, zise șeful mulțumit că-l făcuse pe Covrig să judece!

— Încălzesc, puțin, înainte de a veni ei. Cu radiatoarele.

— N-ar strica...

— Pe urmă le ascund. Radiatoarele.

— E indicat!

— Pun și niște mese!?

— N-ar strica...

— Pregătim și niște ceai?

— Da...

Viscoleanu își savura stilul de muncă. Îl făcuse pe om să gîndească și iată-l acționa entuziast, corect, realist.

— E frig... N-ar strica să avem pe masă o sticlă cu țuică!

— Găsim, sublinia Covrig. Vreo două-trei. Să fie!

— Și ceva pîine proaspătă...

— Căutăm!

— O țigară bună?

— Avem.

— Ceva slăninuță crezi că ar fi rea?

— Dimpotrivă. Slăninuța și țuica sînt cît se poate de fertile în ziua de azi!

Viscoleanu își lăsă iar supusul să gîndească singur și întrebă:

— Altceva?

— Niște bobițe!

— Ce fel?

— Bobițe de cafea?

— N-ar strica...

— O apă minerală?

— N-ar strica...

— Ceva roșii, gogoșari, ceapă?

— N-ar strica...

— Lîngă ei merge și ceva cașcaval sau telemea!?

— N-ar strica...

Încîntat de reușitul său tact de a conduce discuția, Viscoleanu privea departe, pe fereastră și răspunde automat!

— Poate vine și directorul general!? zise amuzat Covrig.

— N-ar strica...

— Și cineva de la municipiu?

— N-ar strica...

— Oare nu e prea multă atenție în cazul ăsta? Dacă vin și ei?! Nu ne vor trage la răspundere pentru că am exagerat?

— N-ar strica...

— Deci, mîine vom avea o nouă și rodnică zi de muncă, zise Covrig încurcat.

— N-ar strica...

— Atunci să acționăm energic, hotărîți, cu simț de răspundere...

— N-ar strica...

Viscoleanu se trezi din reverie și zise iar indispus:

— Executarea. Dacă nu ne pregătim ca lumea, s-ar putea s-o pățim.

— N-ar strica, zise Covrig și ieși cu carnetul în mînă, liniștit, căci știa exact ce avea de făcut!

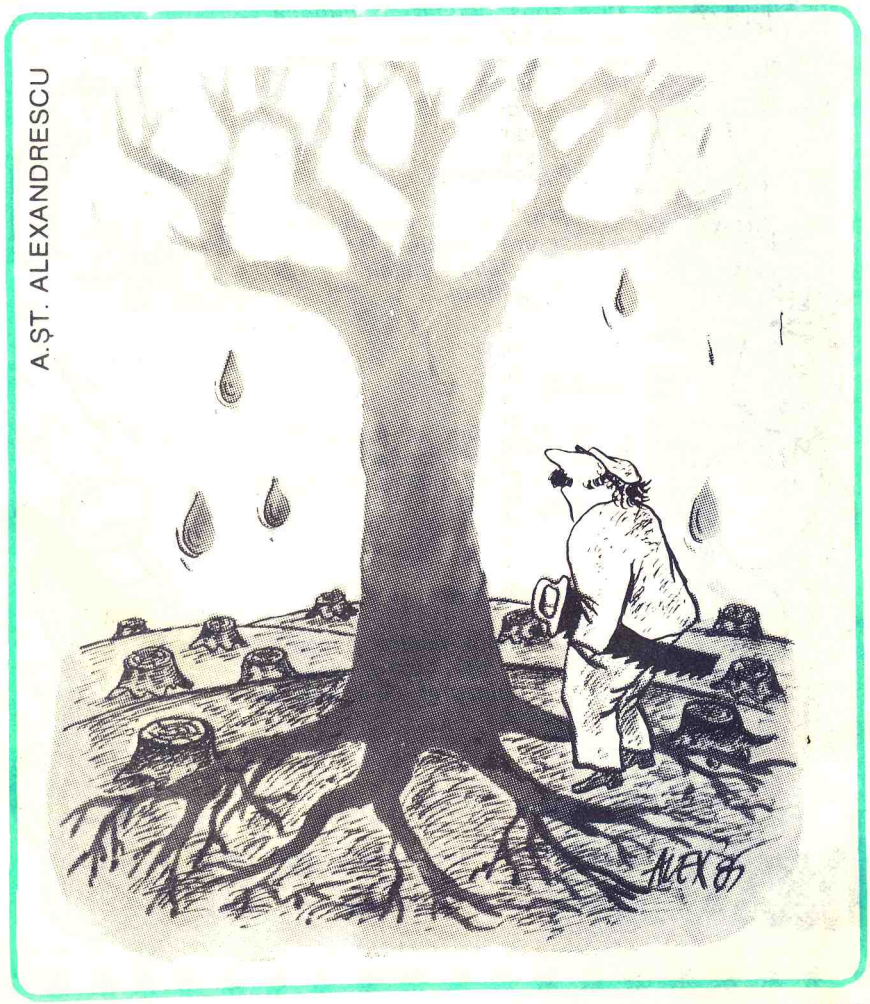

ALEXANDRU ANDRIȚOIU

CATRENE CU POANTA

Accident

Cunosc prea bine vatra
dar, ocolind un șanț,
brusc, m-am lovit de Piatra
Neamț...

Potrivire de caracter

Mi-a spus deunăzi o duducă:
ne potrivim perfect, poete, –
de pildă tu parcă ești nucă
iar eu perete.

Poporanistă

Prin sat treceau holteii
și era noapte-n toi
și îi lătrau cățeii
de usturoi...

Vendetă

Lasă! Știu cum să mă port.
După cît m-a insultat
n-am să-l iert nici să-l văd mort
de beat!

Autojertfire

O! Bietul nostru oaspe,
iată – așa, -ntr-o doară,
s-a spînzurat. S-a tras pe
sfoară...

Adulterină

Zilnic mă înșală, – n-am ce-i face!
Orice încercare e degeaba. –
Chiar cînd cîntă la pian îmi trage
clapa!

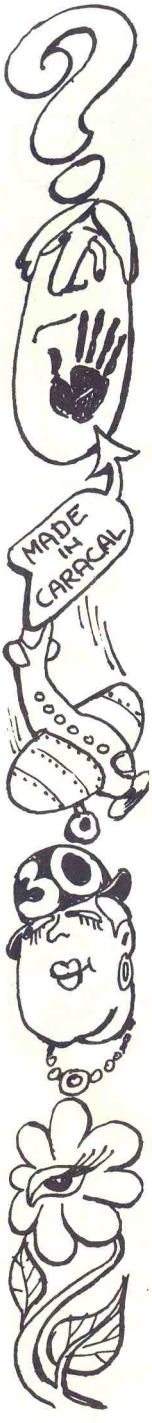

Uimire

Ea protesta cu gura-i roză,
Și-obrajii rumeni, de garoafă:
„Spun doctorii că-am scrofuloză, -
dar, ce-s eu, scroafă?"

Nedumerire

Cînd prin Caracal rătăceam vioi,
am întrebat doi inși, cu vorbe calme:
„Ce car s-a răsturnat pe-aici, la voi?"
Iar ei pe dată m-au luat la palme.

Absurditate

Numai vin și țuică-mi place,
nu licoarea din fîntîni!
Atunci, drace, cum se face
că am apă la plămîni?

Aviatică

„Vai, ce superbă stewardeză!
„S-o mînci din ochi din poftă-adîncă!"
Dar ea-mi răspunde, cu adresă:
„Nu tot ce zboară se mănîncă!"

Lăudăroșenie

La treizeci de ani
zice că-i tot fată. -
(Mai bine tîrziu
decît niciodată...)

Tandrețe

Cu o aluzie încîntătoare
iubita mea, sub farmecul tangoului,
mi-a pus în dreptul pleoapelor o floare
de ochiul boului.

Destin

Iubita mea croitoreasă
Mi-a cusut, strîns, de ea viața.
Deh! Precum spune-o vorbă-aleasă:
„Te duci unde te trage ața!"

Surpriză

la magazinul de la cotitură
unde se vinde uneori și-n rate,
m-am dus să-i cumpăr soacră-mi centură
de castitate.

Beznă totală

Era o beznă grea ca în cafelele
turcești cam prea gătite cu caimac. -
De-atîta beznă nu vedeam nici stelele
pe sticla de cogniac.

Bachanală

De la Anton Pann eu vin
Sorbitor de cînd mă știu,
om care-a jurat pe vin
că nu va mai bea rachiu.

Proverb

Cînd hoții-n tindă au intrat eu m-am
ascuns, după război, sub iță, -ndată.
Cînd am plecat, soața mi-a zis: „Mulțam!
După război prea mulți viteji se-arată!"

Nepotrivire
de vîrste și de caractere

Junăi mîndra, ca un crin, -
eu, bătrîn ca o rugină.
Ea s-a-mbolnăvit de spleen,
eu, de splină.

Oftaturi

Oftez mereu, vai! în oftat mă-mpiedic. -
Trec din oftat în alt oftat. Vă rog
salvați-mă și-aduceți-mi un medic
oftalmolog!

Dublu talent

Cum știm, iubita lui soție
E-actriță tînără, de seamă,
Frumoasă foc (s-o pui în ramă!)
Pe scenă face comedie
si-acasă dramă.

Ciudățenie

Pe Clara, secretara-au mătrășit-o,
deși-i era directorul protector
Oare de ce? Se zice că-au găsit-o
goală, pe-un post ciudat, de sub-director.

Final

Spre-nserat, prin universuri
sfînta muză îmi urzi ca
toate-aceste triste versuri
să le public la Urzica.

DANIEL IONESCU

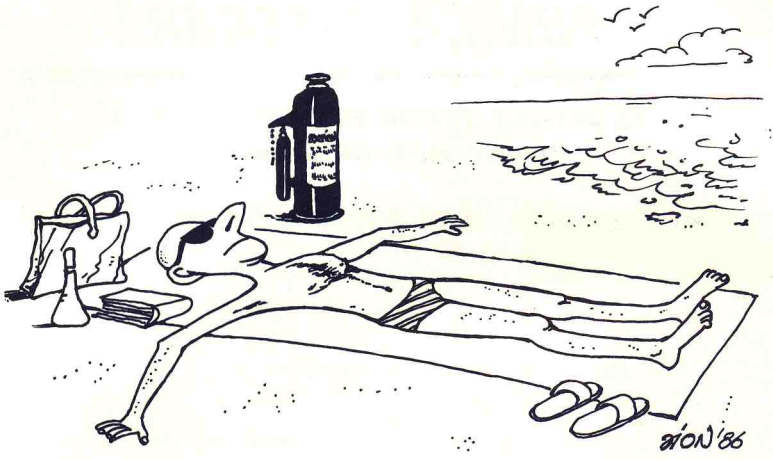

C. PAVEL

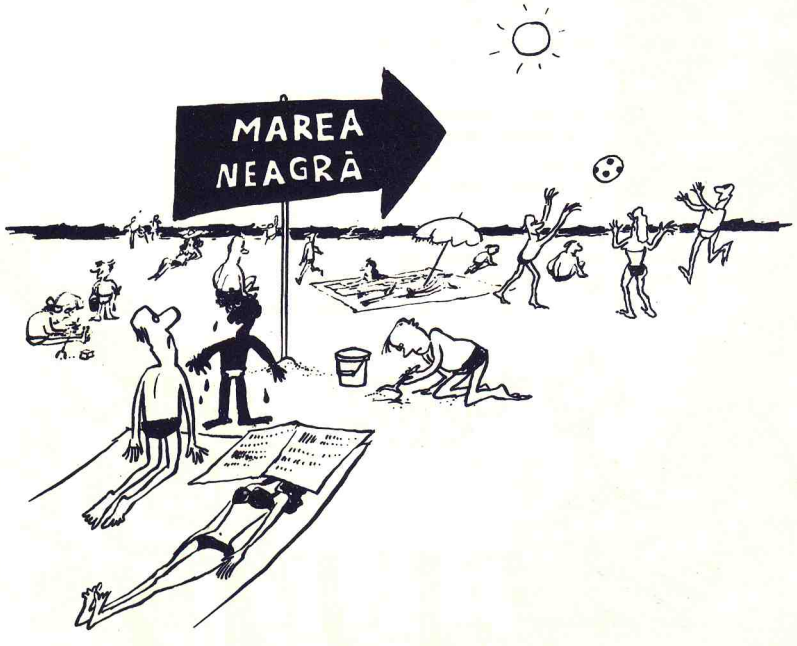

ION DODU BĂLAN

CRONICĂ LITERARĂ

La antologia: POEZIA ESOPICO-SIBILINICĂ DIN VREMURI DE DE MULT,

apărută la Editura Cartea Arăpească, Babilon, 6001 î.e.n.

E ceasu-n care cîntă iar cocoşul
Pe garduri, pe cotețe şi prin curți,
Cîntece-şoc în U-uri prelungite,
Cît o cărare-ngustă, pierdută printre munți:

Închide ochii. Țipă către Soare
Obraznicii în gura mare,
– „Că prea se chinuie. măritul, *pîn' răsare,*
Iar grijă de cocoşi ca el deloc nu are.

Că, fără să anunțe prin cotețe,
Trimite-şi razele-ndrăznețe
De parc-ar vrea să strice somnul
Adormiților în Domnul..."

Şi iarăşi, cîte şi mai cîte!...
Îşi face cîntecele bîte
Şi dă în străchini şi în baltă
Cu estetica-i înaltă.

Dar, speriat de marele-i curaj,
Scoate cu ciocul pila *din penaj,*
Bag-o *consoană* strîmbă-*ntre vocale*
Şi-şi umflă guşa cam cît nişte foale,

Varsă din ea metafore-ncîlcite,
Cuvinte răsucite şi-năcrite
Şi trage-apoi cu ochiul la găină
Cum că-i un Cal Troian pe-aproape, prin grădină

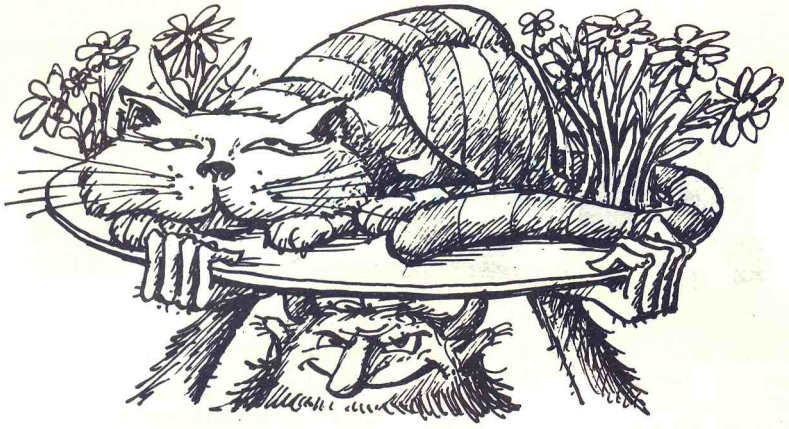

Și o pisică neagră în flori de măgheran,
Adusă de un drac din Vatican."
Și, prost geograf, cu mintea deșartă
Confundă orășelele pe hartă.

În locul unuia ca Bucureștii
Pare a zice c-a văzut Ploiești
Și cînd se plimbă țanțoș pe la Köln
Îi pare că-i pe Valea lui Ion

Confundă cartiere-ntregi; și chiar eroi...
Vorbește-n dodii despre noi,
Făcîndu-se că plînge cu ciobanul,
Halește, mulțumit, ca lupul tot ciolanul.

Limbaj esopic, crud și sibilinic
Și tonul tot destul de cinic.
Aluzii... învelite în... iluzii,
Ar zice cronicarul în concluzii.

Dar totuși, exegeza cu partipri, pretinsă rafinată,
Aude, la cocoș, cîntare minunată
Și îl declară-n pripă cît un Cucuzel. –
Doamne ce convingeri și ce zel!...

Nu vă miraţi! Nu vă-ncruntaţi la nori,
Stimaţi și ageri cititori:
De mii de ori s-au vîndut ciori
În loc de privighetori,
Darmite-un cocoș, țanțoș și isteț,
Drept un cîntăreț!...

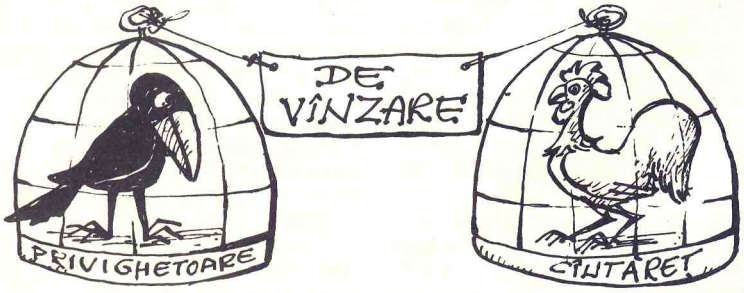

IULIAN MARGU

În ziua aceea de iulie, în micuțul orășel R. căldura devenise de-a dreptul tropicală.

Benone Chituc, transpirat leoarcă, stătea în sufragerie adînc cufundat pe gînduri. Soția, Matilda, îi lăsase bilet că era reținută la servici peste program, așa că, petrecerea timpului liber în după amiaza acelei zile de sfîrșit de săptămînă devenea pentru Benone o problemă grea, de opțiune. Cînd soția sa era acasă, Benone Chituc nu se plictisea niciodată. Mai un spălat de vase, mai unul de rufe, mai un bătut de covoare sau un rașchetat de parchet, programul era destul de divers și pur și simplu nu îți permitea să te plictisești. Dar acum problema era cu adevărat spinoasă, și asta, deoarece el, Benone Chituc, după ce, în sfîrșit, reușise să ocupe postul de instructor principal nu-și mai putea permite orice. Soția lui, conștiincioasa secretară, trebuise să insiste mult pe lîngă vicele de la cultură pentru ca iubitul ei să poată obține acest post.

— Gîndiți-vă și dumneavoastră tovarășe vice, spuse Matilda gata să o bufnească plînsul, pot eu care lucrez în cultură să mă căsătoresc cu un biet profesor fără catedră? Am și eu prestigiu, nu?

Vicele se gîndi o clipă la rezultatele bune obținute de Matilda la cursul intensiv de scurtă durată la dactilografie.

— Da, îi zise vicele într-o audiență, ce avea să decidă soarta lui Benone Chituc, e foarte bine că pui problema în felul acesta. Dacă n-ai prestigiu nici n-ai ce căuta în cultură.

— De aceea am venit la dumneavoastră tovarășe vice, continuă Matilda cu mult patos. Poate îi găsiți dumneavoastră ceva. Mai ales că am auzit că este un post vacant de instructor principal la casa de cultură.

— Dar ce știi tu despre omul ăsta? o întrebă vicele cu o mină foarte gravă, mină găsită după ani și ani de studiu în oglindă.

— Are un suflet mare, răspunse romantica secretară.

— Atît? se miră vicele. Cam puțin pentru a lucra în cultură.

— Mai are o husă pentru pian.

— Asta da, e un merit, zise vicele mulțumit. Dar cu morala cum stă? E un individ moral? În cultură criteriul ăsta e pe primul plan.

— Este deosebit de moral, tovarășe vice, sări Matilda ca arsă. Faptul că nu este afemeiat mă face să nu mai ezit.

— Și nu poartă nici barbă adăugă Matilda mîndră, văzînd cu ochii cum vicele fu parcă uns la suflet de vestea asta.

În urma acestei audiențe, cererea de serviciu a lui Benone Chituc a fost aprobată, iar tînărul profesor de fitotehnie scăpat de navetă la dracu în praznic. Datorită Matildei avea acum servici la oraș. „Dacă nu e dragoste, nimic nu e", se gîndi Benone. În mai puțin de o săptămînă a și fost numit instructor principal la casa de cultură din localitate ocupîndu-se efectiv de complexele seri cultural-distractive, adică de acele seri antrenante unde tinerii dansează cu foc. Schimbarea funcției îl obligase pe Benone nu numai la purtarea obligatorie a cravatei dar și la respectarea a încă o mulțime de convenții scrise și nescrise la care tovarășul vice de la cultură ținea mai mult ca la ochii din cap, iar Benone Chituc, soț iubitor și activist serios dorea să le respecte întru totul!

Cam la aceste aspecte se gîndea ambițiosul instructor principal în acea zi toridă de iulie. De fapt totul pornise de la o fotografie de care

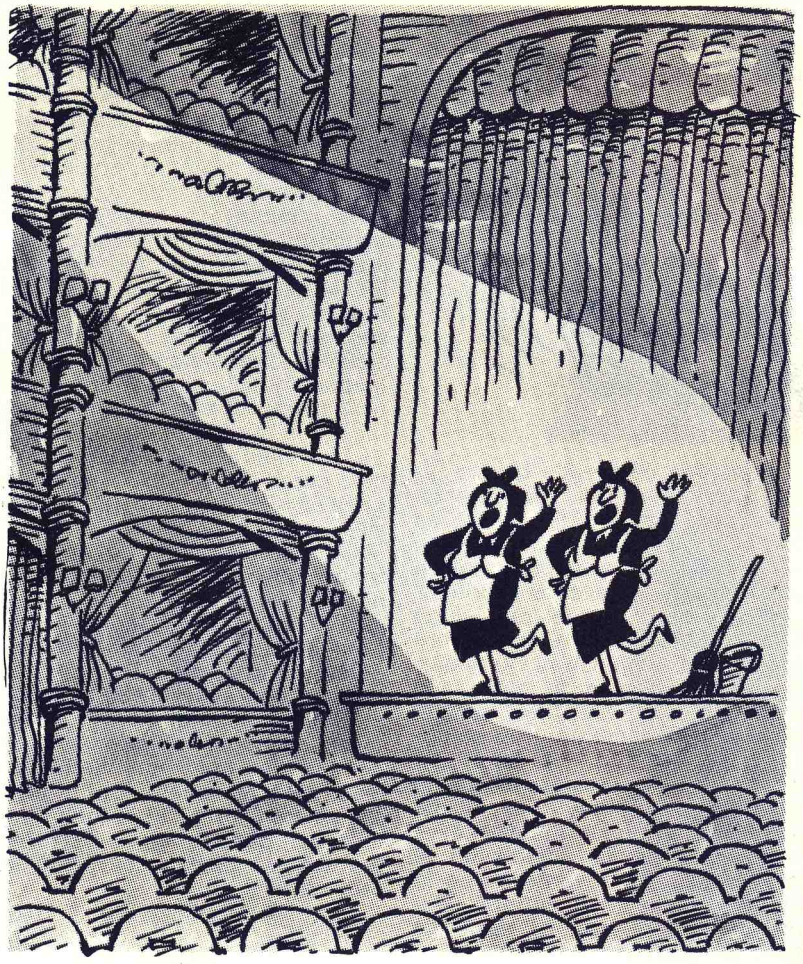

IULIAN PENA PAI

Benone dăduse întîmplător în „Paris Match". Era o vedere color făcută pe litoralul însorit al Coastei de Azur. Cu siguranţă nu despre faptul că ar fi avut nostalgia Coastei de Azur era vorba. În ziua aceea caniculară s-ar fi mulţumit şi cu o baie strașnică făcută, la doi paşi de apartamentul lui, adică la ştrand. Problema se punea în felul următor: „are voie un activist cultural să apară despuiat în văzul lumii?" Nu! conchise Benone. Acest lucru este cu totul şi cu totul nedemn de un instructor. În concluzie n-am să mă duc nici eu la ştrand. Îşi şterse transpiraţia şi privi din nou termometrul care trecuse de 35 de grade cu toate că se afla la umbră. „Greu e fără Matilda", se gîndi Benone. Tentaţiile astea or să mă dea de bucluc. Dacă ar fi Matilda cu siguranţă că am fi făcut o vizită la tovarăşul vice care ne-ar fi ţinut o expunere despre autofinanţare sau la tovarăşa Mican, inspectoarea cu probleme de teatru care ne-ar fi vorbit despre „repertoriul teatrelor de amatori" sau la... „Dar în cîte feluri nu se putea petrece o după amiază plăcută pe o astfel de zi tropicală. Îşi şterse din nou transpiraţia şi deodată îi reveniră în minte scene de odinioară, cînd era copil. Eleşteul satului cu apa lui rece şi cristalină, el şi turma de copii care se bălăceau toată ziua. „Dar ce-ar fi să mă duc la rîu?" îi încolţi lui Benone o idee. „Undeva în afara oraşului, unde să fiu singur şi să nu mă vadă nimeni." Prin orăşelul R. trecea, ce-i drept, un rîuleţ, dar el era departe, chiar la marginea cartierului. „Da, se hotărî Benone

Chituc. Astăzi o să fac o baie ca în copilărie și asta fără să încalc normele morale." Își puse cravata și haina, aruncă în diplomat un pled pe care să-și mai întindă ciolanele la soare, „Paris Match-ul" să-l mai răsfoiască dacă s-o plictisi după care porni hotărît spre rîu.

Traversarea cartierului dură o jumătate de oră bună, jumătate de oră în care transpirația îi trecuse prin haină. „De, se consolă Benone privind mulțimea de oameni, toți la mînecă scurtă, arta cere sacrificii" În sfîrșit, de bine de rău, după acest marș forțat prin arșița verii Benone Chituc ajunse la rîu teafăr. Cum văzu rîul cum fu gata să-și arunce hainele, dar, din păcate, tocmai prin preajmă un grup de copii își făcuseră un mic baraj din pietre și se bălăcea acolo de mama focului. Inima, sigur, i-ar fi dat ghes instructorului principal să se arunce și el acolo, alături de ei dar... „Ce-ar zice tovarășul vice în această situație? se întrebă Benone. Tovarășul vice, își răspunse tot el, ar zice nu." Își șterge transpirația abundentă și porni în sus pe firul rîului, departe, tocmai la marginea unei păduri de arini. Acolo nu mai era, într-adevăr nici picior de om, dar ce-i drept nici loc prea propice de scăldat nu era. Apa era foarte mică iar „plaja" plină de bolovani și scaieți, ba în plus prin apropiere mai ciugulea iarbă și un cîrd de rațe care măcăneau îngrozitor.

„Are voie un instructor cultural să rămînă în slip în fața unui cîrd de rațe, se întrebă el? Are, își răspunse. Drept urmare se apucă să-și instaleze tabăra chiar acolo. Hotărît să înfrunte cu curaj orice prejudecată se dezbracă degajat chiar sub ochii rațelor care se holbau indiscrete la el. Cu o poftă nebună de baie se pregătea tocmai să intre în apă cînd dădu cu ochii de un frumos exemplar al cîrdului care își făcea nevoile, mai sus, drept pe cursul rîului. „Poluarea ne mănîncă" zise Benone simțind că pofta de scăldătoare îi scăzuse pînă la anulare. „Măcar o porție de plajă să fac", se gîndi el privindu-și trupul alb lăptos. Soarele era darnic așa că o plajă la ora aceea nu era de refuzat. Întinse pledul pe o porțiune de „plajă" cu bolovani mai mititei și ciulini mai trecuți după care, încîntat, scoase „Paris Match-ul" să-l mai răsfoiască. Îi plăceau foarte mult fotografiile color iar cele de aici erau cu adevărat reușite. Răsfoitul revistei intra în sarcinile de serviciu, deoarece își zicea el, „trebuie să ținem pasul cu mapamondul", declarîndu-se astfel un partizan convins al sincronismului. Tot răsfoind alene paginile dădu și de poza cu Coasta de Azur, cea care, într-un fel, îi și dăduse ghes să vină aici. Marea era străvezie, cerul de un albastru infinit iar plaja suprapopulată de exemplare frumos bronzate. În dreapta imaginii, în prim plan, o fată cu părul de aur și trupul de ciocolată zîmbea provocator. „Este într-adevăr un obiect de artă, gîndi Benone." Fantezia începu să-i zburde în timp ce pe el îl luă somnul. Măcăitul rațelor deveni dialogul poliglot al Coastei de azur iar bolovanul fierbinte pe care puse mîna instructorul principal se transformă în blonda din fotografie. Benone simți că nu mai are aer așa că își slăbi nodul de la cravată.

— Vrei să mergi cu mine? îi zise dulce fata într-o limbă pe care Benone rămase surprins, că o cunoaște.

— Unde? mormăi fostul profesor de fitotehnie.

— La plajă.

— La plajă la ștrand? se sperie Benone. Nu, nu pot să merg.

— Nu la ștrand. La mare. Hai, vino, te rog cu mine. Please! Sînt singură și o să mă plictisesc de moarte.

— La mare? Dar de unde bilete?

— Am eu.

— Prin sindicat?

— Yes.

— Și pentru mine?

— Și pentru tine, șopti languros superba blondă. Benone, deși ateu,

simți că se află în al nouălea cer. Fata era într-adevăr de domeniul visului. Cît ai bate din palme se treziră unul lîngă altul tocmai pe însorita Coastă de Azur.

— Dezbracă-te, șopti superba blondă văzînd că Benone rămîne și pe plajă tot la costum și cravată.

— Nu pot, zise din nou speriat el. Te rog să nu insiști. Eu lucrez în cultură.

— Dar nu vezi? se amuză blonda, din toată mulțimea asta ești singurul în costum. Hai, please!

— Ce-mi pasă? își apără Benone cu fermitate poziția. Dacă mă vede cineva și mă reclamă?

— Cine să te cunoască aici darlyng?

— Mai știi? Delegații culturale sînt peste tot.

Blonda rămase într-un minicostum de baie în timp ce îi făcea senzual cu ochiul.

— Hai o dată, dă-ți costumul ăsta caraghios jos și vino lîngă mine. Yes?

Lui Benone parcă i se rupea inima dar ca să-și dea costumul jos nu avea de gînd nici în ruptul capului. Transpirase abundent. Hainele i se udaseră atît de rău încît aveai impresia că a făcut duș îmbrăcat. Solemnitatea caraghioasă a lui Benone o făcu în ultimă instanță pe blondă să rîdă. Cei din preajmă, la rîndul lor, începură și ei să rîdă. Ușor, ușor, toată suflarea de pe plajă fu antrenată în această convulsie generală.

— Hai Benone, insistă fata, curaj!

Sub privirile necruțătoare ale opiniei publice internaționale, Benone Chituc trebui să cedeze împotriva voinței sale.

— Ești un adevărat erou Benone, zise admirativ blonda. I love you! Ai reușit să treci peste toate prejudecățile.

Întreaga asistență începu să aplaude furtunos. Benone simți că devine idolul litoralului.

— Kis me!, îi șopti superba creatură.

Benone știa engleza din filme asa că nu îi era greu să înțeleagă.

— O.K., zise el, dar tocmai cînd se pregătea ceremonios să execute gestul, apăru ca din pămînt vicele.

— De ăsta îmi ești tovarășe instructor principal Chituc? tună vicele.

Chituc era pe punctul să facă atac de cord. Mîinile îi alergau în toate părțile, dar ca un făcut, nu mai dădea de haine. Marea șansă a fost că s-a trezit. Din fericire vicele nu era acolo iar el se afla în continuare tot pe malul rîului înconjurat de cîrdul de rațe care continua să ciugulească impasibil. Își luă pulsul. „Ptiuu, fir-ar al dracului, își zise el, dintr-un vis ca ăsta poți să dai ortu popii." Se uită la ceas. S-a făcut deja șase. Matilda trebuie să se fi întors acasă. E timpul să ridic și eu ancora. Se întoarse să-și ia hainele însă constată cu stupoare că hainele îi dispăruseră. Se frecă la ochi pentru a se convinge că nu visa. Intră în panică. „Se poate să mi le fi furat?" se întrebă Benone. Din ce în ce mai alarmat începu să caute prinprejur hușuind rațele și stîrnind astfel un zgomot asurzitor. Din cele cu care venise nu mai rămăsese decît pledul pe care făcuse plajă, diplomatul pe care pusese capul și „Paris Match-ul" cu care ațipise pe piept, restul, adică pantofii, ciorapii, pantalonii, cămașa, cravata și haina dispăruseră fără urmă. Insistă în căutarea lor însă fără rezultat. De-a dreptul consternat medită la lipsa de conștiință a hoților, la slaba lor pregătire despre muncă și viață. Meditația se

prelungi pînă se înseră de-a binelea. Cu ochii în patru, Benone își luă diplomatul în care pusese pledul și revista, îl băgă subțioară și cu atenția încordată la maxim porni în aventura întoarcerii acasă. Dar cum se întîmplă cînd e să ai ghinion pînă la capat, ca un făcut în seara aceea, parcă toată lumea ieșise la plimbare și cu toate că Benone o luase pe cele mai ascunse străduțe se întîlni cu o mulțime de oameni care îl cunoșteau. În slip și în mînă cu diplomatul, Benone mai găsea totuși resurse să se poarte demn, ba mai mult să răspundă politicos la saluturi. Mulți rămîneau muți de uimire însă Benone își continua imperturbabil drumul. Un moment mai delicat s-a întîmplat în fața blocului unde toată suflarea pensionată stătea la șuetă. Apariția lui a provocat pe moment stupoare încît Benone era gata să renunțe la

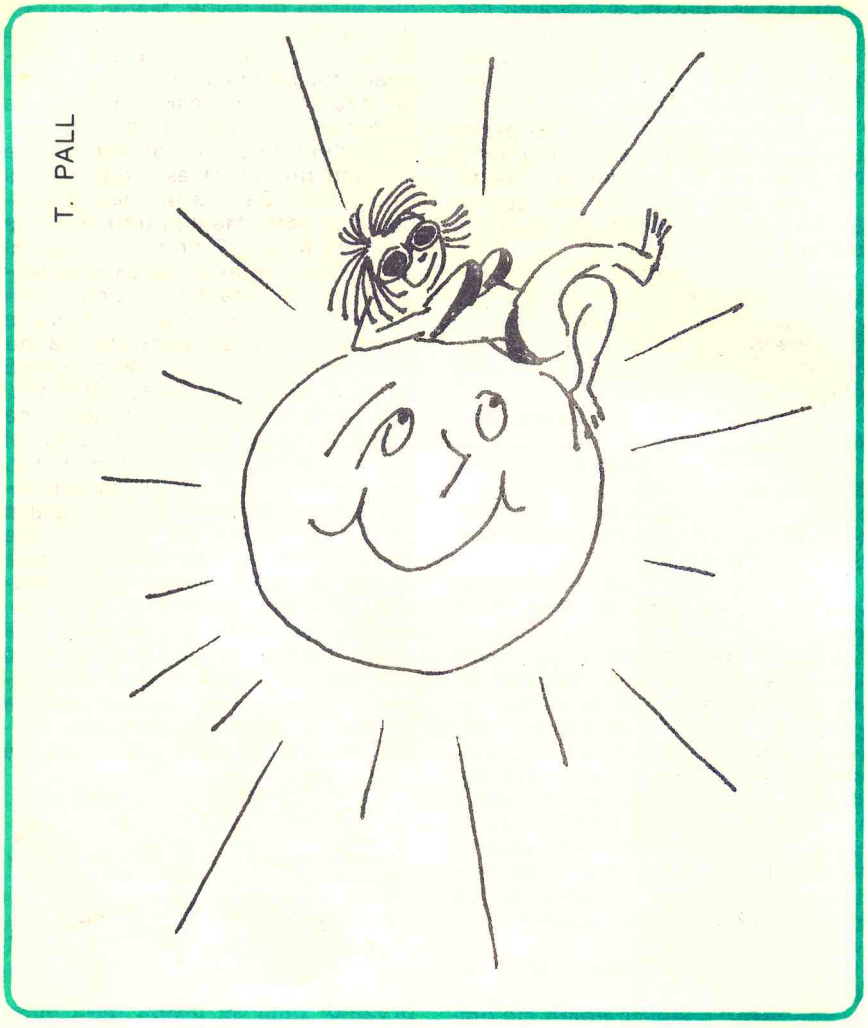

drumul propus însă cum nici continuarea plimbării de seară nu era o soluție prea fericită își luă curaj și făcu o breșă în corpul pensionarilor după care se duse glonț la ușa apartamentului 12 de la etajul doi, acolo unde stătea. Cheia se dusese cu haine cu tot așa că sună grăbit și cu toate că zgomotul pașilor care se apropiau nu întîrzie să se audă lui Benone aceste clipe i se părură o veșnicie.

— Cine e? întrebă cu vocea ei aspră Matilda.

— Eu, Benone, răspunse cu sufletul la gură instructorul principal.

Între timp, probabil că Matilda se uitase pe vizor pentru că un țipăt disperat răzbătu din apartament, așa de puternic încît Benone se făcu mic cît un purece de frică să nu iasă toți vecinii pe scară.

— Ce-i cu tine în halul ăsta? continuă Matilda pe același ton disperat.

— Deschide că îți explic eu în casă, îi șopti Benone apăsat.

— Ai fost la femei! țipă soția de parcă l-ar fi văzut mort.

— Ceee? bîlbîi Benone de-a dreptul paralizat.

— Te-a prins și ai sărit pe geam.

— Matilda!...

— Criminalule, răzbătu asurzitor vocea din apartamentul 12. Cîțiva vecini ieșiră speriați. Benone îi salută respectuos.

— La mine nu mai ai ce căuta, continuă vocea. La cine ai fost, acolo să te duci. Un plîns isteric răbufni prelung.

Benone mai salută o dată vecinii care în sfîrșit, înțelegînd despre ce-i vorba, intrară zîmbind cu su-

bînțeles.

— Matildaaa, încercă din nou Benone, te rog deschide să stăm de vorbă.

— Cu mine nu mai discuți decît la Tribunal, țipă secretara în timp ce cu un zgomot infernal trăgea o masă în ușă. „S-a dus toată cariera mea culturală se gîndi Benone și în fața ochilor văzu tribunalul, divorțul, partajul... Și totul... Își aduse aminte de revistă. Deschise diplomatul, scoase „Paris Match-ul" și cu o furie oarbă o rupse în sute de bucățele pe care le împrăștie pe scară.

— „Mama voastră de capitaliști" înjură Benone printre suspine. „Numai din cauza voastră..."

Se făcuse deja răcoare așa că Benone, pierzîndu-și speranța că Matilda va mai deschide, își luă diplomatul și plecă spre cartierul de nord al orașului, adică la mama sa.

Lumea se uita mirată la el, unii chiar îl salutau, dar el nici măcar nu-i băga în seamă. Doar la o pereche mai în vîrstă ce se uita insistent Benone crezu de cuviință să le răspundă.

— Sărut mîinile. Cu respect tovarășe vice, după care își continuă drumul fără măcar să se mai grăbească.

ALEX. D. LUNGU

Îndrăgostitele și balconul

Mie ideile bune îmi vin numai în zile rele... Cum dă o ploaie torențială, ori una care-ți pătrunde pînă-n oase, un ger năpraznic, un viscol orb, cum îmi vine cîte-o idee de s-o bei cu apă ne-ncepută; de pildă ca acum...

Nu cred că ar fi găsit altul în locul meu un timp mai „potrivit" de-a ieși din casă, pentru a-i face o scurtă vizită unei colege, buna prietenă veche, aș spune chiar cu patină...

În sfîrșit, într-o oră și-un sfert sînt în fața blocului; e bine! Găsesc și liftul la parter; din ce în ce mai bine! Sun, îmi deschide colega. E mai mult decît bucuroasă că mă vede, mă îmbrățișează afectuos, dezmierdîndu-mă: „Bine-ai venit, țărane". „Bine te-am găsit mama răniților". Mă ia repede „Uite banii... Am oprit și eu șaptezeci de lei, că nu mi-a ajuns la ceva... lasă că-ți explic eu... Acum, ce te-ai posomorît așa, zgîrcitule?... Poftim ce bădărani de colegi mi-a dat statul... În loc să fiți și voi mai fini, mai culanți, mai... vă zgîrciți ca...". „E-n regulă" mă gîndesc, deși nu e deloc în regulă, pentru că prietena mea numai cînd împrumută peste o sută, se consideră datoare... Cum sînt cu pardesiul pe mine, cu pălăria în mînă, dau să plec. „Poftim, sare colega, nici nu vine bine, nici măcar nu-mi mulțumește pentru

CRISTIAN MARCU

serviciul făcut și pleacă... Doamne, cu ce colegi m-a fericit... te-ta-ram, tam-ta-ram"... Trage pardesiul de pe mine, îmi ia pălăria, mi le-aruncă mototolite pe studio, scoate din bufet o sticlă de votcă, două păhărele nepereche, le pune pe masa rotundă, joasă, toarnă, mă apasă pe-un taburet și-mi poruncește să beau! „Mulți ani, țărane!". „Mulți ani, zăpăcito!" N-apuc s-arunc prima votcă pe gît, că, țîrrr... soneria! Îmi culege paltonul, pălăria c-o iuțeală de suveică, mi le pune în brațe, strînge votca, paharele de pe masă, deschide ușa dinspre balcon, mă apleacă pe sub jaluzeaua trasă doar să acopere geamul din ușă și mă scoate afară, dîndu-mi în grijă să nu scot nici o vorbă...

Balconul e neacoperit, ploaia s-a-ntețit, iar vîntul, cum sînt la ultimul etaj, bate nestingherit... Mă zgribulesc resemnat. Prin jaluzeaua rară văd în casă, iar prin ușa crăpată aud tot. Ioana — pentru că așa o cheamă pe prietena mea — intră în cameră cu colega noastră și ea actriță cunoscută, Virginica, o blondă spălăcită, de peste cincizeci de ani, fără talent, în schimb veșnic îndrăgostită. Înecată în plîns, hohotind să-și înghită limba, abia mai putînd respira, mîngîiată de Ioana „Mama răniților" și mai ales a „rănitelor"... a prins, în sfîrșit, să se spovedească: „Ioana... mă, mă, mă... hă-hă-hă... mă omor... Nu mai pot, mă, mă omor"... „Dar ce s-a-ntîmplat intervine Ioana. Ce vorbă-i asta... mă omor?!... Tu care ești o fată atît de deșteaptă, fată de talent (Ioana a întors capul spre balcon — știa că alta n-am de făcut, de cît să privesc scena — strîmbîndu-se, adică „aiurea, talent"...), tînără, frumoasă, ai viața înainte"... „Mă omor, Ioana, mă omor, nu mai pot să suport!" „Dar ce s-a întîmplat, Virginicuță? „Pați... Pa-ha-ha-ha-ți... (era vorba de-un băiat destoinic, de vreo douăzeci și trei de ani, ultima ei achiziție) Pați, cred că Pați nu mă mai iubește"... „Nu se poate... tu, ditamai actriță și el... Nu se poate!"... Dar asta n-ar fi nimic... Azi m-am întîlnit în fața aprozarului cu maică-sa... O incultă, o nespălată... Și ce crezi că-mi zice?... „Fă, îmi zice, tu nu vezi ce babă ești? Să-mi lași băiatul în pace, că-i poți fi de două ori mamă. Dacă nu, știu unde să te găsesc... Chit că mă costă douăzeci de lei un bilet, mă duc la teatru și-ți fac un tărăboi din sală, de-ți merg peticile!"... Auzi, să-mi spună mie așa ceva... Și cîte-a mai zis, dar am plecat, c-auzea toată coada... Mă omor, Ioana, nu mai pot... „Se poate una ca asta?... Lasă că vorbesc eu cu Pați, să nu-și bată joc de niște sentimente adevărate și de-o iubire ca a ta... Nu i-ar fi rușine, după ce l-ai îmbrăcat din cap pînă-n picioare, i-ai făcut și brățară de argint, cu lanț, pe care v-ați gravat numele, unul deasupra altuia... Cît despre maică-sa, las-o naibii!... De unde moda asta să se bage în sentimentele copilului, și-a iubitei lui?... Îndreaptă-te, ia viața-n piept și nu te lăsa pradă slăbiciunilor trecătoare... Parcă te văd că vii mîine-poimîine și-mi spui c-ai reparat fericirea cu Pați..."/. „Nu, nu cred, nu cred, că l-am văzut cu una de vreo șaisprezece ani, și astea nu-s ca noi, cu sentimente pure, astea-s versate... în... în... în...". „Virginicuță, liniștește-te, că"... „Lasă-mă, Ioana! strigă ea, o tragediană de clasă, lasă-mă să mă omor!". „Virginicuță, țuțulico, gata! Fruntea sus! Ești tînără, ești actriță de talent, frumoasă, deșteaptă... Ai un viitor în față!... Ai spectacol în seara asta?". „Am". „Gata, la spectacol, te-ai sensibilizat destul... joci dramă? Bine. O să zgudui lumea cum o să joci! La revedere!"

Și-n timp ce pleacă Virginia, prietena mea scoate sticla cu votcă, paharele, le umple (chiar că-mi prinde bine, de cît frig jilav adunasem în mine) mă trage de mînă înăuntru și, din nou: „Noroc, țărane!". „Noroc, fi-ți-ar baba a dracului, cu dramele ei idioate, cu tot!"... „Păi, da... cînd zic eu că am niște colegi bădărani și insensibili, vă mai și supărați... Ce știți voi ce-i dragostea?... „Dar nu vezi că baba asta!"... „Dragă, fără insulte! Eu am aproape doi ani mai puțin ca ea... așa că peste un an o să ziceți că și eu îs babă"... „Acum e vorba despre baba asta nerușinată care-a

ajuns să dea înapoi opincile adunate în tinerețe"... „Cum opincile?!". „Păi, uite cum... Cică-n-tr-un sat era o văduană tinerică, fîșneață, care se-mpiedeca iute și-i trecea repede... O singură pretenție avea de la cei ce-noptau pe la ea: să-i aducă o pereche de opinci; umpluse podul de opinci... Dar unul mai curios, o întrebă: „Ce faci mata, țața, cu atîtea opinci?"... „He, he, mă mînzule, i-a răspuns vădana, le-adun și eu acum, cît pot... pentru că o să vină o vreme cînd o să trebuiască să le dau"... Așa că Virginicuța ta, dă opincile... Cam de mult le da... „Cînd îți spun eu țăran, te mai și superi... Auzi, ce poveste rurală!... Mai bine, spune, ți-a plăcut cum am remontat-o? Că eu sînt altfel construită, țărane, din material mai sănătos, mai... Eu, țuțulică, nu mă pierd ușor... Mă omor, gata, mă mor!... Mie, chiar dacă mi se-ntîmplă să... cum a fost vara asta cu sculptorul meu..." „Gata, am plecat, mă grăbesc, lasă că-mi spui altădată"... Tîrrr-tîrrr, tîrrr. „E Artemiza! A sunat de trei ori", zice prietena mea. Repede, paharele și sticla-n bufet, mă trezesc cu pardesiul și pălăria în brațe și „pe balcon, țărane!"

Artemiza e marțială, dramatică, operată estetic, sparge geamuri cu vocea, despică lemne cu privirea, în plus, fiecare rol jucat a lăsat urme în ea; așa încît, cînd e Antigona, cînd Fedra, cînd Domnișoara Nastasia... „Fă, începe intelectual, și fără introducere, eu îl nimicesc, îl desființez pe golanul pe care mi l-ai recomandat! Bine, fă, eu înțeleg să întreții niște relații discrete c-un individ de-o anumită condiție... dar să-ți intre în casă cu droaia lui de derbedei, să-ți bea tot barul și să-ți mănînce toată cămara... să-ți bea chiar și iaurtul din frigider?!... În două zile cît am lipsit cu turneul asta, am găsit casa grajd. Ce-nvîrte el, că nu mi-am dat seama-ntr-o lună?... „Crezi că eu știu? Mi l-a recomandat și mie sculptorul meu; a zis că-i e prieten... Acum, și tu, dragă... Ce pretenție oi fi avînd, să fie ambasador?... Nu-i deajuns că-i tînăr?!... Mai dă și tu opincile"... „Ce să dau, dragă?"... Opincile... Lasă că-ți explic eu cum vine asta, altădată... Toate vreți trufandale și pe urmă vă plîngeți... Nu-ți place, dă-l afară!" „Tocmai asta-i, că-mi place, dar nu știu cum să-l educ, să-l desprind de șleahta lui de derbedei, să-l fac băiat de casă; să-nțeleagă și el că dragostea mea nu-i un capriciu, așa cum e-nvățat el cu alea din cofetăriile și bufetele ieftine. Am mai iubit și eu în viața pe cîțiva... „Lasă, nu te-apuca să-i numeri, că-ntîrzii la spectacol"...

„Dar pe ăsta... și Artemiza începe să plîngă cu lacrimi cît bobul de fasole... dar pe ăsta îl... Mi-e frică sa nu-l pierd... Simt că n-o să mai am putere să iubesc pe altcineva, dacă... Cred că niciodată n-am fost atît de îndrăgostită. Am ajuns să nu dorm, să mă-npiedec pe stradă, să nu văd lumea; iar dac-o văd, n-o cunosc... I-am și spus: dacă mă părăsești, mă operez din nou, estetic, și-atunci o să vezi tu! (Își trece dosul palmei peste lacrimi și devine doamna Chiajna). Așa că, idiotule, i-am mai spus, mie, în casă, și mai ales în lipsa mea, cu golani de-ai tăi n-ai ce-mi veni! Și șart, șart, i-am dat două palme. Și el, mi-a răspuns ceva, n-am auzit ce pentru că a început să întoarcă palmele... Ne-am bătut ca chiorii. M-am oprit numai pentru că aveam spectacol. Iar cînd am ieșit pe ușa, am auzit în urmă: „Adio!" Mi s-au tăiat picioarele, abia am coborît scările... Auzi... Adio!... Înnebunesc, nu mai pot! Îmi vine să mă omor, să mă spînzur, să mă mut în cel mai îndepărtat teatru de provincie!"... „Artemizo, se poate? Ce vorbă-i asta? Joci aici roluri principale și-ți trec prin cap idei provinciale?... Capu' sus!" „Nuuu!... răcnește ca Fedra. Suspend spectacolul, îl plătesc! Dacă pînă mă-ntorc acasă, pleacă?"... „Avea ceva de mîncat?"... „Nu ți-am spus că mi-a băut pînă și iaurtul?... Ia stai!... E o idee... Uite, ia banii ăștia, Ioana, cumpără-i o sticlă cu ceva și du-i-o... Du-i-o și spune-i să mă aștepte cuminte... că scurtez pauzele și termin mai repede spectacolul... Ce zici, Ioana, te duci?"... „Nici o grijă, mă duc, și pe deasupra îi spun cîteva, de"... „Nu, nu! Să nu-i spui nimic... Nici să nu intri... Intri,

CHIRIL

îi zici, și cine știe ce iese... Mai bine bați, îi dai sticla, îi spui să mă aștepte, te scuzi că ești grăbită și pleci"... „Bine, bine"... „Știam eu c-o să găsești o soluție... Ah! Sînt complet remontată. Ard un spectacol!... Am plecat. Pa!"

„Auzi, îmi spune Ioana, deschizînd ușa balconului, trăgîndu-mă înăuntru și imitînd-o pe Artemiza: să nu intru... să bat doar în ușă, să-i dau sticla, să mă scuz că sînt grăbită și să plec... Ce-o fi în capul ei de bibilică?... Păi eu îi făceam cunoștință cu el, dacă-mi trebuia mie?. Ca să vezi, țărane, cîtă minte poate avea o vedetă? Pentru că, de vedetă, e vedetă, da-i proastă de dă-n gropi! Auzi, dac-o părăsește, se operează estetic... S-a mai operat de două ori..."

„Scoate, dracului votca aia, că-s sloi de gheață. Afară a început lapovița. Dacă mai sta puțin Artemiza, degeram"... Mulți ani, dragă. și vorba unui filosof: „Toate nenorocirile ni se-ntîmplă pentru că ieșim din casă"... „Cine dracu m-a pus

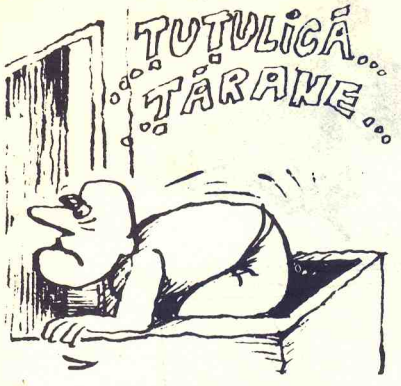

pe mine, să ies, azi din casă și să nimeresc în dramele astea amoroase". „Sînteți niște insensibili, aveți suflete de beton... Ce să te-aștepți de la niște gloabe, niște ramoliți, niște anchilozați... Poftim ce colegi mi-a dat mie statul"...

N-o să vă vină să credeți, dar zbîrnie din nou soneria; de astă dată, insistentă, fără pauze. Și din nou „În balcon, țuțulică, țărănele!"

E tot o vizitatoare, tot o colegă, dar destul de tinerică sub treizeci de ani, înaltă, blondă, suplă, frumoasă în ansamblu și-o cheamă Alta. Atîta numai, că pe barbă și pe buza de sus are niște perișori gălbui, mici, deși, țepoși ca vata de sticlă și-i puțin șasie... Eliberată din două căsătorii, pendulează (oficial) între doi „băieți". Cară un geamantan destul de mare și greu pentru fragilitatea ei. Îl lasă chiar în ușă, iar ea se-ntinde pe pat, în timp ce rochia i se ridică, dresată parcă, lăsînd să i se vadă picioarele lungi, superbe. Prima exclamație, garnisită cu lacrimi, e că se omoară... Sînt înduioșat de-atîtea intenții mortale într-o singură seară, într-o singură garsonieră... O privesc printre gratiile storului de parc-aș fi la o pușcărie cu televizor în culori... „Nu mai stau dragă, la Nucu! o aud printre plînsuri și sughițuri. L-am crezut om fin, om de cuvînt... A zis că mă bagă-n primul film, mă face vedetă și cînd colo... Păi, ce-ar vrea el, așa, pe gratis, să-i fac și menaj și tot?... Că i-am pus perdele la geamuri, i-am făcut casa ca paharul, l-am scăpat de gîndaci de bucătărie, și el, în două luni de zile, nu numai că nu m-a băgat un minut, acolo, în fața aparatului de filmat, dar nu mi-a zis măcar odată că se căsătorește cu mine... Ori, eu nu pot să stau așa, necăsătorită, să se lege toți golanii de mine... Căsătorită e altceva, ai și tu un spate... Așa că, gata, am plecat, l-am părăsit, tot la arhitect mă-ntorc. O fi, ea, mă-sa a dracului și cu pretenții, dar el e un tip comod... Și ce dacă-i bleg? Dar mai mult e plecat pe teren... Iar cu mă-sa, las' c-o scot eu la capăt... Dacă nu i-o place ce zile fripte o să-i fac, să nu-mi zici pe nume... Că și-așa din „destrăbălată" nu mă mai scoate. Numai din cauza ei am plecat, că arhitectorașul e comod și mă iubește ca un idiot; pot să-i pun și zgardă și să-l port după mine... Păi, nu-i mai bine ca unul să te iubească și tu s-o faci pe nebuna, decît să fii îndrăgostită de-un individ care-ți promite că te face vedetă și te trezești servitoare la el?... Și-auzi, a venit cu unii de la filme, toți băieți drăguți, și nu știu cum naiba m-a văzut că-mi lunecă ochii pe un tip... M-a chemat în bucătărie și mi-a spus să-mi pun trusoul în valiză și s-o-ntind... Așa că... hî... hî... hî... l-am părăsit... Dar pentru totdeauna, să nu crezi că"...

Nu mai pot de frig. Fie ce-o fi, ciocănesc în jaluzea, insistent. Alta tresare, își trage în jos rochia, se oprește din plînsuri, devine atentă și suspicioasă... „Ăăăă... vîntul... s-a-ntețit vîntul, spune Ioana, din cauza asta, jaluzeaua"... „Parcă a bătut cineva?" „Cine să bată în geam, la etajul șapte, dragă?... Ascultă, tu ai spectacol în seara asta?"... „Am". „Gata, dă-ți cu apă pe ochi, să nu se vadă c-ai plîns, și la spectacol"... „Intru la sfîrșitul actului doi". „Și ce?... Du-te și tu mai înainte, concentrează-te, intră-n rol... Ah, tineretul ăsta care trece atît de repede de la o situație la alta"... filosofează prietena mea, în timp ce Alta intră în baie să se refrișeze. Iese imediat... Gîndesc că și-a muiat doar un deget și și-a dat pe ochii șașii. Iese și din casă, pășind pur și simplu peste geamantanul lăsat de-a latul ușii, încît îmi închipui ce ordine face pe unde trece... Îl mută Ioana. Ies și eu, ascult, să fiu sigur că liftul a ajuns jos și dau să plec...

„Acum ce te grăbești așa, țărane?!"... mă întrebă prietena, foarte contrariată... „Cum, ți se pare că mă grăbesc?!"... „Păi, n-am stat și noi de vorbă, nu mi-ai spus ce-i cu tine, să-ți spun și eu ce-i cu mine... Că uite, din cauza mironosițelor astea, nu pot să stau și eu de vorbă c-un prieten, să-i destăinui:"...

Și-n timp ce-mi vorbește, și-mi vorbește, și-mi vorbește... mă dezbracă de pardesiu, mi-l pune pe cuier, la fel pălăria, fularul, după care mă forțează să iau loc pe studiou, s-așează și ea în stînga, își pune capul pe umărul meu, oftează din toată adîncimea sufletului, și-odată simt un zguduit și-i văd obrazul ud de lacrimi și ochii ca două robinete deschise. „Țărănele, țuțulică... să știi că sculptorul, pe care l-am cunoscut astă primăvară, și cu care-am fituit cinșpe mii împrumut *ceare*, într-o lună, la mare, nu e sculptor... Hî-hî-hî... Nu-i sculptor, e unul care cioplește niște bețe, le taie c-un ferăstrău, le dă cu lac, le pune un șnur și le vinde drept produse artistice. Nu că sînt snoabă, dar avînd în vedere că mi-ai mîncat banii, spune-mi, domnule, că ești un derbedeu, nu mă minți, ai caracter"... Dar nu mai înțeleg ce zice, din pricina plînsului zguduit, a vorbelor scăpate printre sughițuri...

Îi pun în locul umărului meu o pernă, așez pe ea capul prietenei care tremură ca un dovleac dus într-o roabă, îmi iau boarfele, mă preling pe ușă, găsesc liftul, cobor, și-ajuns în stradă, ridic fața către ploaia înghețată, să mă răcoresc, apoi o iau spre casă, pe jos...

C. PAVEL

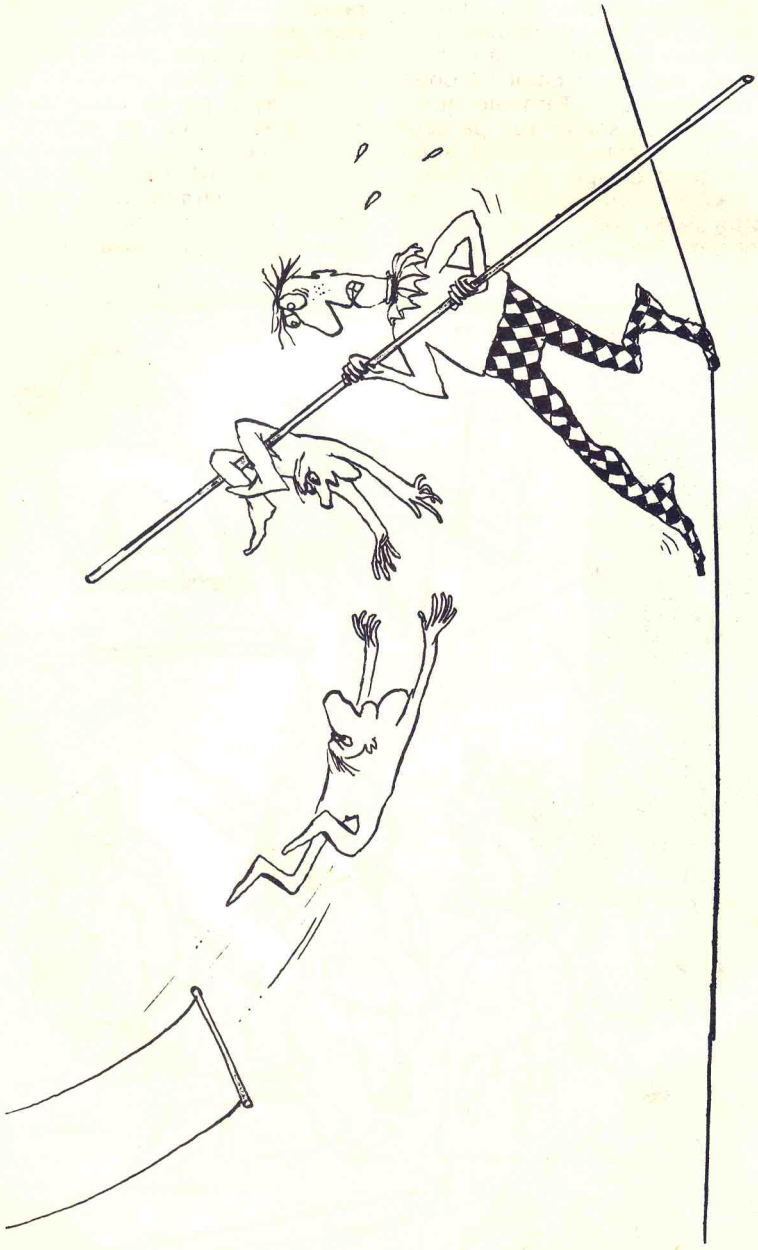

ALEXANDRU LAZĂR

DE-O AMINTIRE

TOM (CARAGIU) ȘI JERRY (CONSTANTIN)

La o filmare cu regizorul Manole Marcus pe malul unuia dintre frumoasele lacuri bucureștene unde se află și o vestită crescătorie de crapi, secvențele cu Jean Constantin se terminau mai de vreme ca de obicei, pentru că, acesta, trebuia să plece la Constanța unde avea seara spectacol. Rămîneau la locul de filmare Toma Caragiu și alții, care, în liniște, continuau munca pînă seara.

Jean, încă înainte de a începe filmarea de dimineață, adică în timp ce se aranjau luminile, dînd o raită „dezinteresat" pe la crescătoria de crapi obține, cu popularitatea lui, pentru acasă, trei pești, trei crapi mari și dolofani.

Fericit, Jean ia peștii și-i predă recuziterului echipei de filmare ca să-i țină pînă termină filmarea, se duce să se îmbrace și se prezintă la cadru.

Băieții de la lumini văzînd cele trei exemplare au început să-l laude pe Jean pentru „comoara" sa, astfel că Toma află că Jean are trei pești mari. Pe neobservate, acesta, se duce la recuziter.

— Ți-a dat Jean peștii?

— Da, dom'Toma.

— Sînt frumoși?

— Sînt. Și au și icre.

— Bun. Adu peștii aici. Înfășoară-i în ceva să nu se vadă și dă-mi și un băiat care să poată face o ispravă bună.

— Da, dom'Toma.

Recuziterul scoate peștii, și aduce și un băiat și Toma începe să-l instruiască.

— Băiete, în tine stă bunăstarea și fericirea filmului românesc. Te rog să duci acești pești la Restaurantul „Pescărușul" și să-i predai din partea mea bucătarului șef. Știe ce are de făcut. Ei sînt destinați unei mese festive închinată regizorilor filmului românesc. la o mașină de la Maier. Executarea!

Băiatul pleacă și execută întocmai dispoziția, apoi, vine și raportează. Totul e în regulă.

Pe la orele 12,30 Jean a terminat filmarea, se dezbracă la cinemobil și grăbit să plece la Constanța caută recuziterul să-i dea „pachetul".

— Hai repede că plec.

— Foarte bine, zice recuziterul. Și ce doriți?

— Cum ce doresc?... „Pachetul"

— Ce pachet?!

— Peștii, he, ce dracu, mă faci să vorbesc tare și să m-audă ăștia...?

— Ce pești, domnu' Jean? Păi n-a venit dom' Toma și i-a luat?!

— Aoleo!!

— Da, i-a luat... Eu am crezut că-i aveți împreună...

— Aoleo! Mi-a furat peștele! Peștele meu! Munca mea! Aoleo!

— Nu mi-ați spus că nu trebuie să-l dau, că nu-l dădeam...

— Aoleo! M-a furat macedoneanul... Mi-a luat mîncarea de la gura copiilor... Aoleo! Ce mă fac acum?... Cum plec eu la Constanța fără pește? M-a nenorocit!... Aoleo!!

Auzindu-l un mașinist cum se dă de ceasul morții, jelindu-se și tînguindu-se, îi zise:

— Domnu' Jean! Duceți-vă și luați alții, dom'le!

Ideea i s-a părut excelentă. Imediat Jean se urcă la volan și fuga cu mașina la crescătorie. Acolo, porțile închise. Bate, claxonează, strigă, nimic. Într-un tîrziu apare paznicul.

— Bună ziua!

— Bună ziua.

— Nu e nimeni pe aici?

— Ba da, mai e tov. inginer șef..

— Vreau să merg la el... Nu mai

bag mașina înăuntru... se poate?

— Poftiți!

Este condus într-un birou. În fața lui, inginerul șef și încă doi tovarăși. Discutau. Jean îi întrerupe începîndu-și jelania.

— Tovarăși! S-a întîmplat o mare nenorocire. Eu am avut trei pești luați azi de dimineață de la crescătorie pentru acasă la Constanța și acum cînd să plec nu i-am mai găsit. Mi-au dispărut. Mi-au fost furați, ziua în amiaza mare... Am rămas sărac lipit...

— Vai de mine, zice inginerul șef. Dar cum se poate? ...trebuie chemată miliția!

— Nu, că știu cine! Știu hoțu'! Mi i-a furat Toma Caragiu...

— Nu se poate dom'le, zice categoric inginerul, nu se poate.

— Ba da. El, macedoneanul... el mi i-a luat!

— Imposibil dom'le!... lui Toma i-am dat eu trei pești pentru o masă cu Manole Marcus, Francisc Munteanu și alții... Nu! Peștii lui Toma sînt de la mine. Altcineva ți i-a luat.

— Aoleo! Va să zică are șase?!?

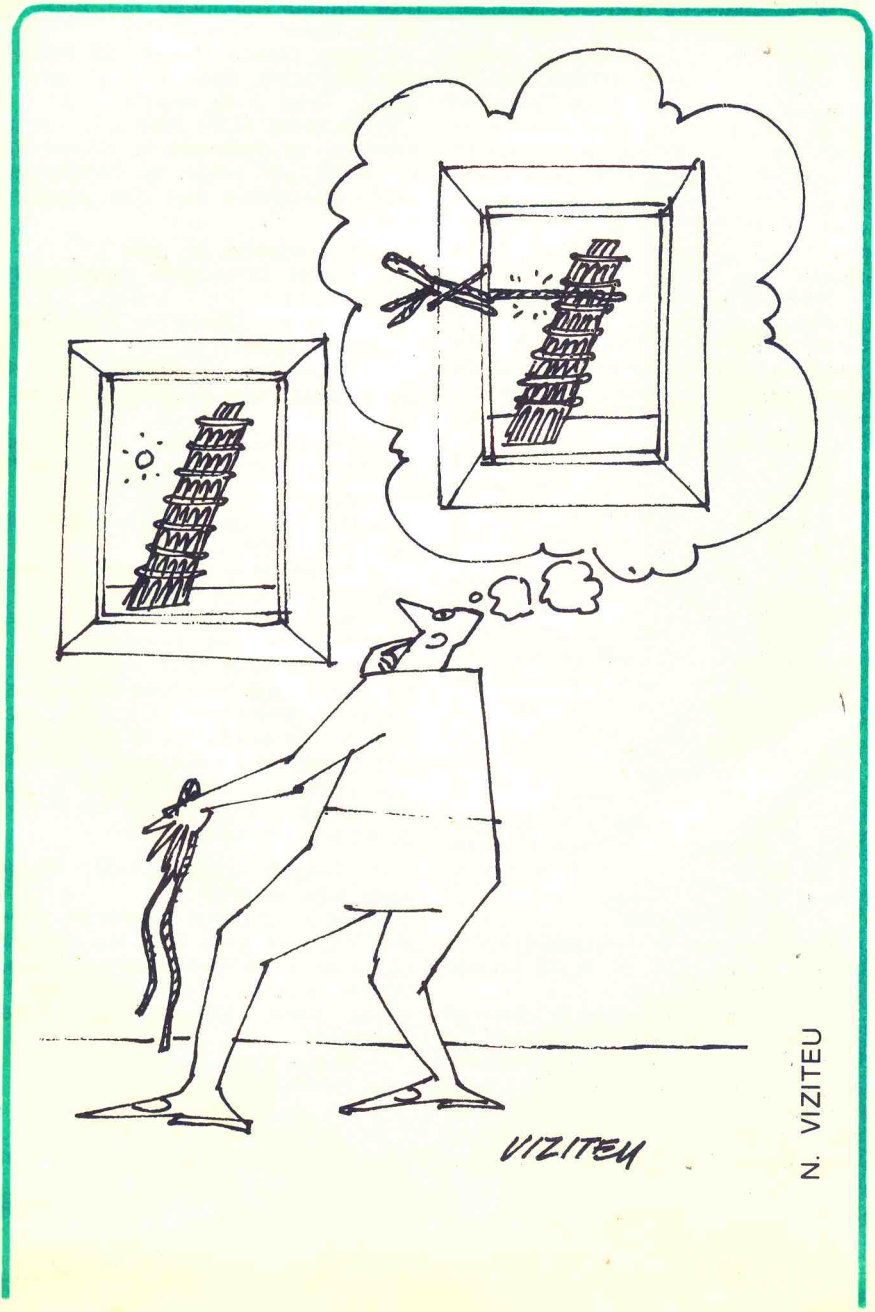

N. VIZITEU

GABRIEL BRATU

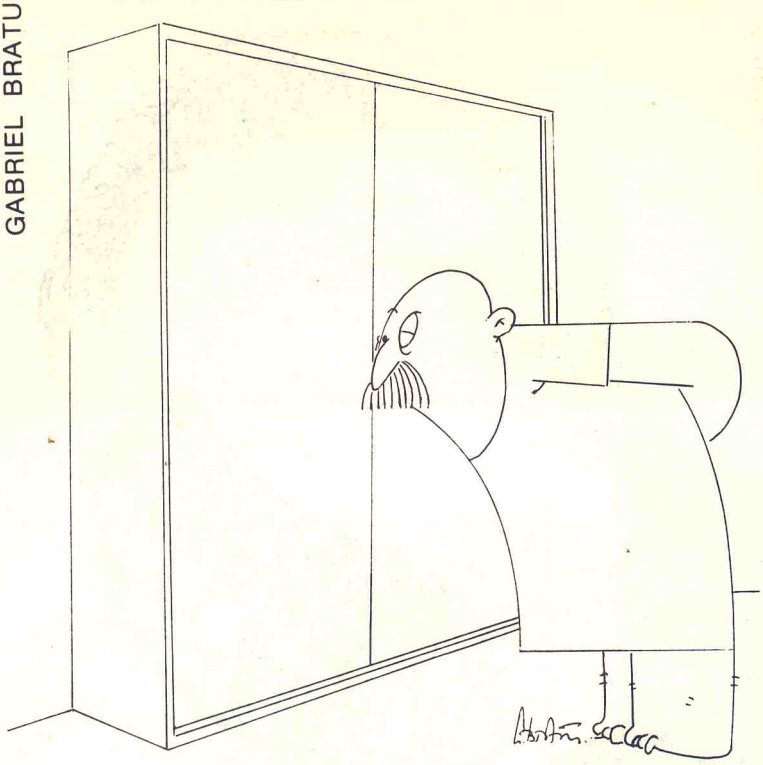

Avea trei și s-a lăcomit și la ai mei?!... Aoleo, ține-mă că mor? Fac infarct! ...Dom'le, m-a lăsat păgubaș, m-a jefuit ca-n codru. Cum plec eu acum la Constanța fără pește?! Aoleo! Salvați-mă! Salvați arta românească... Mai dați-mi trei pești.

Inginerul șef privește uimit jalnicul chip al lui Jean, congestionat și pământiu.

— Bine, domnu' Jean! ...Marine, mergi și dă-i domnului Jean încă trei pești... Și-mi pare rău... nu cred că domnu'Toma...

— Săru'mîna! Să vă dea dumnezeu sănătate. Cînd veniți la Constanța, căutați-mă!

— Sănătate!

— Să trăiți! Ați salvat un suflet de om! Să trăiți!!

*

După ce a primit alți trei pești, destul de buni, dar nu de valoarea celorlalți, Jean pornește într-o goană la Restaurantul „Pescărușul". Trece prin salon, iese pe terasă și intră la bucătărie.

— Salut meștere!

— A, să trăiți dom'Jean, zice bucătarul șef bucuros de o așa vizită.

— M-a trimis nea Tomiță Caragiu, în legătură cu peștii aceia. Nu trebuie să vă supărați, dar masa festivă de diseară nu mai are loc aici, ci vis-a-vis la „Bordei". S-a vorbit și cu responsabilul... așa că... m-a trimis să iau eu cei șase pești și să-i duc acolo... Nu vă supărați!...

— Bine, dom'Jean! Gigi, Vasilică, aduceți peștii artiștilor!

— Zău așa, vă rog să nu vă supărați... Cineva mare, dintre invitați, a dorit ca masa să se facă la „Bordei... e mai retras... că din partea noastră... doar știți că noi, aici, sîntem ca acasă...

— Gata dom'Jean! ce credeți că ne supărăm? Așa e chestia!...

Cei șase crapi, șase exemplare de muzeu sînt duși de doi chelneri la mașina lui Jean și așezați lîngă ceilalți trei. Se făcuseră nouă.

— Mulțumesc, băieți! Țineți aici 50 de lei!

— Să trăiți!

Ștergîndu-și ușor transpirația de pe frunte, Jean Constantin, cu mașina sa galbenă ca o lămîie, a pornit răsuflînd ușurat spre Constanța,

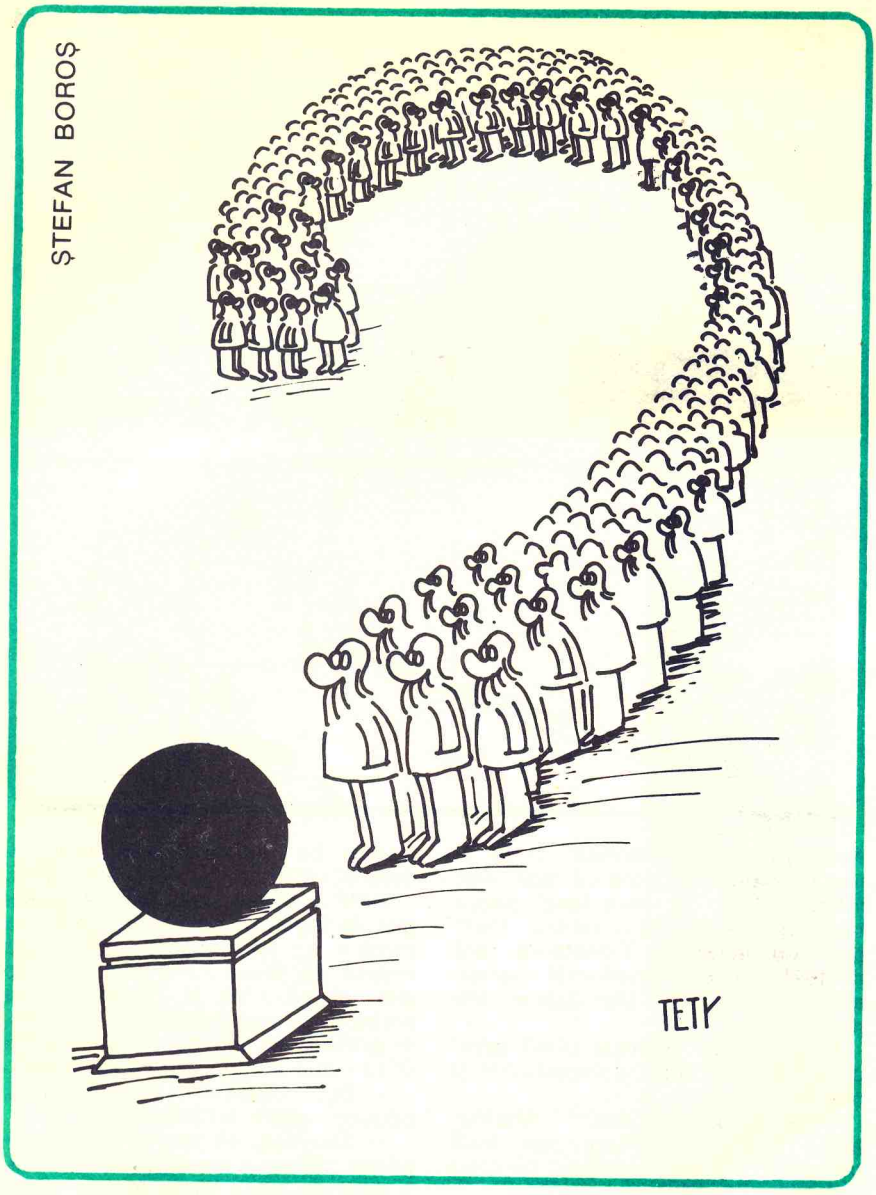

unde seara avea spectacol și avea — ca în atîtea dăți — să descrețească frunțile celor care după o zi de muncă au venit special să-l vadă.

*

La ora 6, responsabilul de sală de la restaurantul „Pescărușul" roagă doi chelneri să așeze masa festivă pentru regizori și actorii de film.

— Șase persoane... pe la orele 19,30 — 20 sosesc. Nu uitați, vinuri alese, pescărie, serviciu ireproșabil!

— Am înțeles, șefule?

*

La ora stabilită de Toma cu responsabilul restaurantului, la numai după o jumătate de oră de la încheierea zilei de filmare, marele actor împreună cu regizorii vin la masa frumoasă aranjată în cinstea lor. Toma jubilează.

— Așaaa! Luați loc, vă rog! Tomiță, vă face o surpriză: o mare surpriză. Nu e un secret, e o masă pescărească! Eu dau peștele, voi

CORADO NEGREANU

ZÎMBIND DE-O AMINTIRE

SCRISOARE CU ÎNLOCUITORI

La vreo trei ani după război, Teatrul Armatei, unde eram angajat actor stagiar, a preluat, cu trupă cu tot, Teatrul Victoriei. Am devenit astfel coleg cu George Vraca. Pluteam în al nouălea cer, iar cînd mi-am văzut numele la avizier în aceeași distribuție cu însuși maestrul, m-am considerat intrat definitiv în istoria teatrului românesc. E adevărat, pe afiș nenea Gicu era primul, iar eu ultimul; un valet cu o singură intrare în scenă. Dar aveam eu replică direct cu George Vraca? Aveam. Rolul meu nu-mi cerea mare efort; îi aduceam o scrisoare, iar el, oarecum obosit, mă ruga s-o deschid și să i-o citesc. N-am învățat textul scrisorii. Mi-o copiasem cu mîna mea, s-o descifrez ușor, recuziterul mi-o punea în plic, iar mie nu-mi rămînea decît să rup sigiliul, să scot foaia și să turui conținutul. În repetițiile generale, nenea Gicu m-a luat la

băutura! Costică cu ce începem?!

— Cu ce doriți, maestre!

— Bineînțeles, dorim cu peștele! Am vorbit cu bucătarul șef să ne prepare, nu-i așa, toate sortimentele. Adică: crap rasol, crap prăjit, plachie de crap, crap în saramură cu mămăliguță, crap pane cu mujdei de usturoi și icre.

Asistența salivează și înghite în sec.

Chelnerul Costică a plecat contrariat la bucătărie. Toma își continuă cu vervă divagația.

— Crapul, stimați tovarăși, este unul dintre cei mai răspîndiți pești de consum. De aceea se prinde greu și cînd îl avem trebuie să ne bucurăm foarte tare. El trăiește în rîuri, în heleștee dar și în crescătorii special amenajate. Peștii din crescătorii, un fel de creșă piscicolă, sînt repartizați după rang și funcții pentru că nu oricine poate să aprecieze un pește crescut și educat în condiții deosebite. Crapul...

— Da, vă rog...

— A! a venit însuși maestrul de ceremonii, bucătarul șef. Stabilește dumneata cu ce preparat să începem!

— Păi, ce să stabilesc dom-'Toma... În primul rînd mă mir că v-ați întors la noi și că eu nu știu nimic.

— Ne-am întors... cum adică „ne-am întors" Ce eram plecați definitiv?!

— Nu. Dar, domnu' Jean cînd a venit aici mi-a spus că ați hotărît să faceți masa la „Bordei"...

— Noi?!... Nici vorbă!

— Aoleo!

— Ce aoleo? Nici-un aoleo!

— Aoleo! Nu glumesc. Cînd a venit dom'Jean a luat peștii cu el!

— !?

— Da, toți șase!

— ?!

— Pe cuvînt!

— Aoleo! Pungașul!... Pungașul ne-a furat peștele... El a reușit. Aduceți-mi-l aici! Îi tai capul. Îl despic... pe altarul filmului românesc... Aoleo Jeane! mi-ai mîncat tu peștele dar eu îți mănînc coliva... Mama lui de hoț a devenit și hoț de pește. Fură ca un artist... Hoțul tot hoț, se pretează la „hoții", îl omor... Îi mănînc coliva!... atunci, să vedeți masă festivă!

*

A doua zi toată lumea de la Buftea a aflat de farsa pe care Jean i-a făcut-o lui Toma. Și cine se-ntîlnea cu Caragiu cerea amănunte rîzînd pe înfundate.

— Rîdeți, rîdeți dar eu îl omor. Are noroc pungașul că nu mai am nici o secvență cu el... dar îl prind eu.

Pe de altă parte Jean se lăuda la toți cum l-a păcălit el pe Toma, cum l-a „dus", cum i-a tras clapa.

— Cu mine se pune macedoneanul?! Păi eu sînt grec, mă. O fi fost el Alexandru Macedon viteaz, dar Ulisse a fost mai viclean.

*

Trecuse aproape o lună de la incident. Mulți au uitat, adică au rîs, s-au amuzat, și au uitat. Toma Caragiu însă nu. Și nici Jean. Mai ales. Aflase tot ce a zis Toma despre el cînd a descoperit că a „dispărut" peștele și mai ales aflase că

rost: „Nae, — așa ne zicea el tuturor — memorează rîndurile alea, să nu dai de vreun bucluc." Pe-o ureche mi-a intrat, pe cealaltă mi-a ieșit. La a douăzecea reprezentație, am desfăcut, ca de obicei, plicul și am găsit în el o hîrtie goală. Nici o nenorocire, auzisem eu ce farse drăguțe fac actorii, aveam un al doilea exemplar pus bine în manșeta hainei mele de valet. L-am tras ușurel, să nu observe publicul, și l-am desfăcut. Mare, cu litere desenate impecabil, stătea scris: „TINERE, DE CE NU ÎNVEȚI TEXTUL?" Am zîmbit. Sînt un om prevăzător. Posedam o a treia scrisoare, într-un buzunar secret. Am înșfăcat-o fără ~~te~~reală; cînd n-ai încotro, scoți cămașa pe unde poți, dar cînd am despăturit-o, mi s-a golit creierul. Autorul înlocuirii îmi punea următoarea întrebare suavă: „Ei!? Acum ce te faci?" Nu știu ce m-aș fi făcut, dacă nu mă scotea George Vraca din groapa leilor. „Ce se întîmplă Alphons? Aa! Am înțeles! Dumneata nu știi să citești. Bine! Dă-mi-o mie. O citesc eu". Avea pe birou toate cele trei exemplare scrise de mine. Nu mi-a stricat spaima

acesta îl urmărește, că vrea să-l prindă și că, doamne ferește; vrea să-l omoare. Orice, dar asta nu.

Timpul însă trecea. Într-o zi Jean primește un telefon. E chemat la București. La București? Nu. Oriunde, numai la București nu. Totuși e vorba de un contract,.. un nou film.

— Trebuie să veniți don'Jean. E un rol frumos...

— La București? Nu vin. Cine face filmul?

— Nicolaescu.

— Aha! E bine, da' nu pot veni. Rugați-l să mă sune el.

A doua zi Sergiu Nicolaescu stă de vorbă cu Jean la telefon.

— Jeane, am nevoie de tine.

— E-n regulă „boss"

— Vino să stăm de vorbă și să semnezi contractul...

— Dar, cine mai joacă?

— Amza, Dinică, Papaiani!

— Bun, bun...

— Ilarion Ciobanu, Tomiță...

— Aoleo!

— Ce aoleo! Ce-ți veni?!

— Aoleo! E de rău. Găsește altul...

— Ce „altul"?

— Altul, că eu nu mai pot.

— Cum nu mai poți mă, așa dintr-odată, ce-ți veni?

— Nu mai pot cu... Toma. Eu, de anul ăsta, fac filme fără Toma. Singur.

— Ce, ai înnebunit? Cum o să fac eu film fără Toma?

— ... treaba ta, eu nu mai fac filme cu Toma... care

— Stai, mă Jeane, că nici n-ai de filmat cu el...

— Nu. Nu joc!

— Cum să nu joci mă, ce te mănîncă?

— Exact! Sînt sigur!

*

Pînă la urmă, cu un alt telefon Sergiu îl convinge pe Jean și acesta se hotărăște să semneze contractul cu condiția să nu știe nimeni, adică să nu se facă publicitate în legătură cu distribuirea lui. Se stabilește și ziua cînd să vină la București incognito, numai la gară și roagă regizorul secund să-l aștepte să-l semneze.

Dar cînd e să ai ghinion găsești un cui și într-un cartof. Același regizor secund în aceeași zi s-a prezentat cu contractul la semnat și... la Toma la teatru.

Pînă la un moment dat lucrurile au decurs normal. Regizorul secund a așteptat să se facă pauză de repetiție și apoi, amabil, l-a abordat pe Toma.

— Haideți mai repede dom'Toma că trebuie să merg și la gară...

— Stai așa, fii calm, nu mă lua repede... ce treabă ai tu la gară...

— Păi vine don'Jean... și e în trecere... semnează și pleacă...

— Daaa??! ...Așa! Bun!... Vasăzică domnu' Jean descalecă în capitală... Bun! ...Foarte bine... foarte bine... gata. Am semnat.

— Vă mulțumesc.

— Să trăiești și salutări lu' domnu' Jean.

*

În cîteva minute s-a terminat cu repetiția. Toma Caragiu anunță că

aceea; m-a lecuit de încropeli.

*

Aveam în repertoriu o piesă cu marinari. Acțiunea se petrecea pe puntea unui vas de război. Ovid Brădescu interpreta un șef de echipaj ce îl împușca, la un moment dat, pe trădător. Scotea din toc ditai revolverul, cam cît o toporiscă, slobozea două focuri, trădătorul dădea un răcnet de groază, ducea mîinile la piept, apoi se prăbușea peste bord, în apă, adică pe o saltea groasă de burete. Dramă puternică, în sală emoție mare, succes asigurat. La spectacolul oficial, acela cu invitați și cronicari, așteptam, nerăbdători, momentul cu pricina. Contam, vezi bine, pe aplauze la scenă deschisă. În sfîrșit, sosește clipa speranțelor. Nenea Ovid, scoate arma, ochește, trădătorul duce, din obișnuință, mîinile la inimă, zbiară mai abitir ca oricînd, dar capsele nu iau foc. Trăseseră cumva umezeală, sau dracul știe ce altceva le făcea să rămînă moarte. Din fericire, trădătorul realizează situația, nu-și dă drumul peste bord, așa este chemat urgent... undeva. Sau dacă vor să repete alte scene... crede că peste o oră se-ntoarce.

Peste alte cîteva minute mașina lui Toma alerga spre Gara de Nord. Parchează, află unde vine un tren de Constanța și așezat după un stîlp de pe peron, stă la pîndă. Trenul intră în gară. Lume pestriță, destul de multă. Printre toți iată-l și pe Jean cu o geantă diplomat în mînă. Calcă degajat, voios, mulțumit. Nu afișează nici o „precauție", e sigur că se află aici incognito. Dar, cum trece pe lîngă un alt stîlp o mînă îi apare brusc în față și îl prinde de guler. E „mîna care ucide". Jean, n-apucă să zică decît un scurt „Aoleo!" că i se înmoaie picioarele ca la un pui de găină atins de boală.

Cîțiva tineri, martori la desfășurarea scenei, recunoscîndu-i pe amîndoi, fac haz, înțelegînd că e vorba de o glumă colegială.

— A-șaa! Te-am prins! Mama ta de cioroi!

— Aoleo! Nea Tomiță, nu mă omorî!

— Ba da, ba da,... am să te omor, dar nu aici în văzul tuturor că se face miting de doliu... am să te omor cu picătura.

— Aoleo, fie-ți milă!...

— Nu se există! N-avem milă pentru cioroi... A-șaa!... ce, ai în mînă?!

— Nimic!... O geantă.

— Așa e... ai dreptate... e o geantă Diplomat, care... se con-fis-că!

— Nuuu! Nea Tomiță, că nu-i a mea!...

— Ba, e a ta... că baragladină fără geantă Diplomat nu se există... A-șaa! Să vedem ce-i în ea!

— N-o deschide nea Tomiță... te rog.

— E clar. Țigări Kent... se confiscă! Și geanta și țigările... Contrabandă port Constanța... se confiscă.

— Aoleo, nea Tomiță, nu mă nenoroci!

— Stai calm... calm... Toma plătește 5 lei pachetul, preț oficial...

— Aoleo!

— Niciun aoleo că altfel te omor pe loc cu mîna mea nejumulit de pene...

— Păi... Mă nenorocești... astea sînt atenții pentru echipa de filmare.

— Nicidecum!... Astea sînt numai cîteva „mici atenții" pentru mine... Pentru echipa de filmare conu'Jean va da ca „atenție" nu-i așa, o „masă pescărească" cu șase pești, la bază! S-a reținut?

— Aoleo!

— Niciun aoleo! Altfel dau eu o masă de parastas.

— Dau nea Tomiță! Dau o masă mare.

— A-șaa!... Se reține angajamentul... În prima zi de filmare o mare masă pescărească... pentru toată echipa... Zi și tu: Jură!

— Jur... să dau o masă pescărească!!!

În clipa aceea a apărut și regizorul secund care văzîndu-i în conversație atît de strînsă pe cei doi, stă năuc și nu e în stare să scoată măcar o vorbă. Toma Caragiu îl vede și îl ia drept martor.

— A jurat un cioroi Amin! și către Jean. Acum semnează; banii pentru masă vor fi reținuți din contract: 2 500 lei!

teaptă să pocnească cele două capse pregătite ca rezervă în culise, pe o nicovală. Într-adevăr, regizorul tehnic le trăznește cu un ciocan, dar și ele se dovedesc a fi umede; se aud doar două lovituri de fier pe fier. Toți am înlemnit cu respirația tăiată, sîngele nu ne mai circulă, deschide-te pămînt și înghite-ne. Ei bine, aici a intervenit dibăcia actorului cu experiență Nenea Ovid, cu revolverul întins spre victimă, a urlat din rărunchi: „Mori, cîine... paac... paac!...", și a bătut de două ori cu piciorul în pămînt. Trădătorul s-a aruncat în gol, bucuros să scape dintr-o asemenea încurcătură. Din păcate, furat de emoție, n-a nimerit salteaua. A urmat o bufnitură suspectă, dublată de o văicăreală sfîșietoare; nu părea a fi vorba despre căderea în apă a unui mort... Satisfăcut, nenea Ovid a pus arma la șold, în toc, s-a întors, a înaintat vreo trei pași spre rampă și, deabia atunci, cu întîrziere, capsele din revolver au luat foc. Numai la una ca asta nu se aștepta Ovid Brădescu; a făcut urît de tot. Publicul a aplaudat frenetic. Ne aflam la vremea truvaiurilor regizorale.

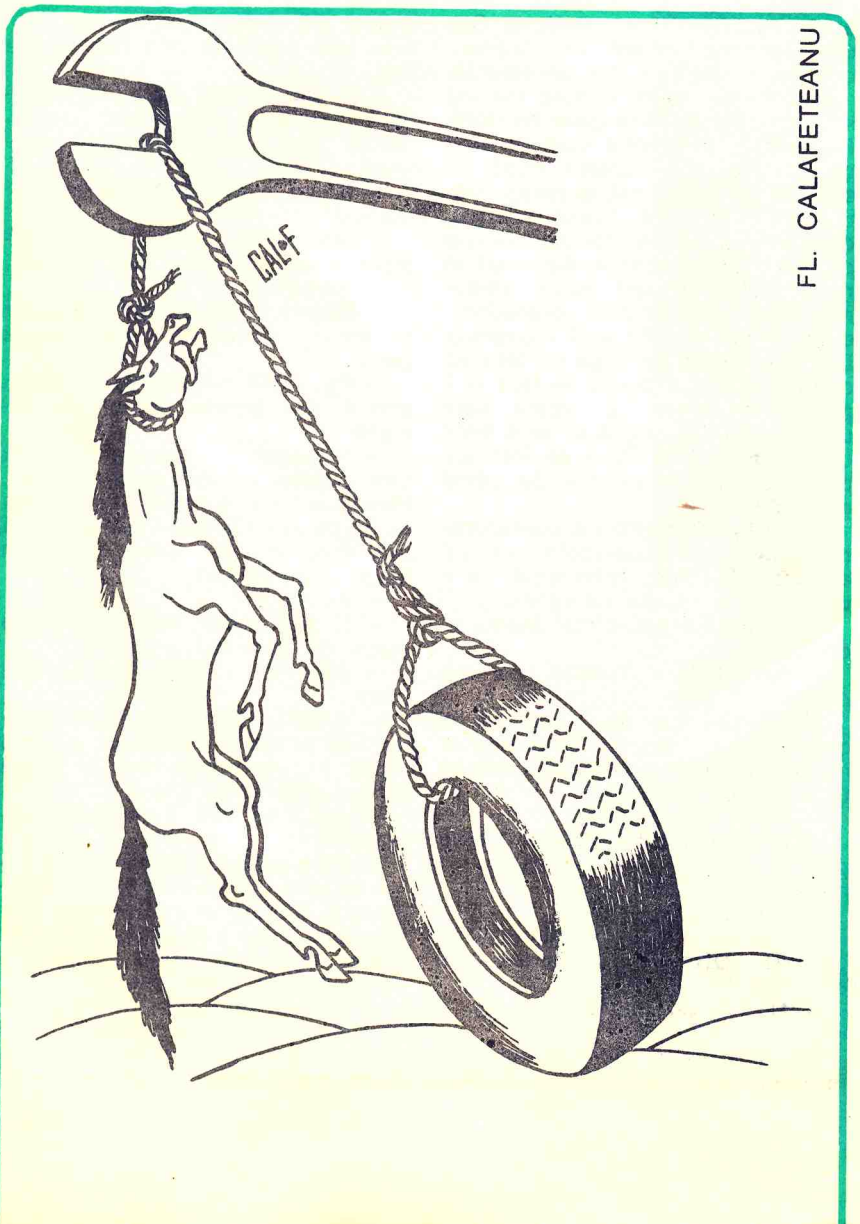

ADRIAN DRAGOMIRESCU

HORIA CĂCIULESCU

NUNI ANESTIN

RUDI SCHMÜCKLE

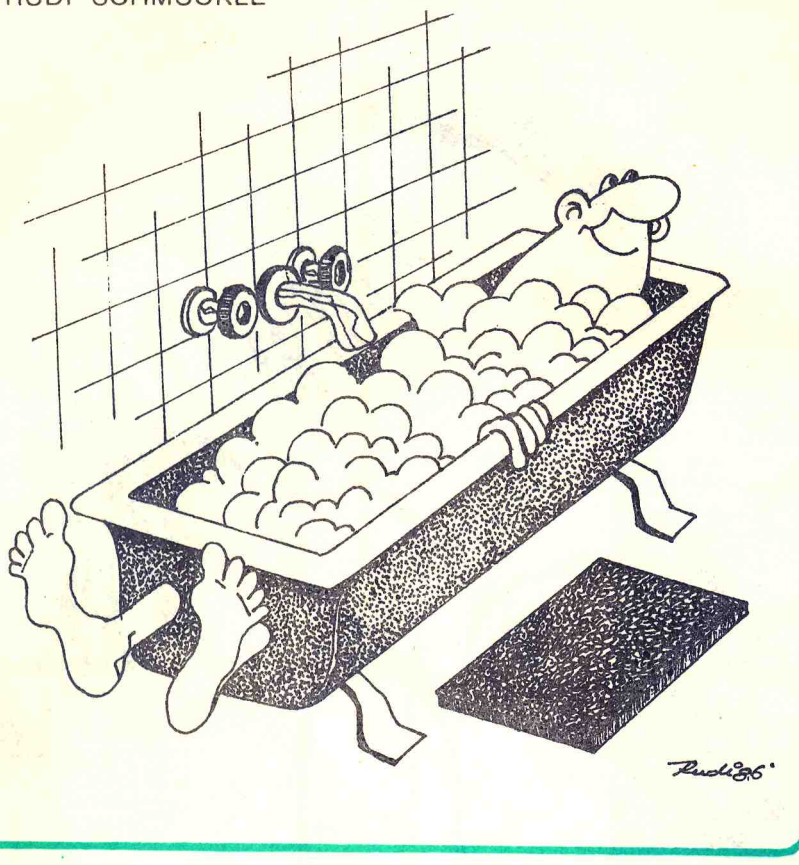

ȘTEFAN MARINESCU

RAPIDUL 15

Oprirea trenului în gara Craiovei coincidea cu terminarea zilei de muncă la cîteva mari întreprinderi. Din vagonul de clasa întîi, purtînd o plăcuță cu „Made in România", fixată estetic, la intrare, de uzina arădeană, călătorii coborau încărcați cu bagaje. În compartimentul elegant, situat pe la mijlocul vagonului drapat cu perdele gălbui, se așezară doi călători: unul mai scund, cu un pic de burtă, cu privirea inteligentă, mascată de lentilele ochelarilor, ocupă locul de la fereastră, cu fața în direcția de mers; celălalt, un tip deșirat, cu ochii bulbucați, sub o frunte înaltă din care se ridica țepos părul cărunt, ocupă fotoliul de lîngă ușă, cu spatele spre Timișoara. Era un inginer proiectant al uzinei Electroputere, care mergea să se pună de acord cu cei de la Electrotimiș, într-o problemă tehnică, a unui produs, pe care îl realizau împreună.

Călătorul de la fereastră era chi-

rurgul șef al unui spital mare, purtînd grad de clinică universitară. El se ducea în orașul de pe Bega la o importantă conferință de chirurgie vasculară. Sătul de stat cu nasul în cărți, se lăsă furat de galbenul holdelor de orz și verdele gălbui al spicelor de grîu, din care se înălțau stoluri de vrăbii, speriate de zgomotul metalic al trenului rapid.

Inginerul își desfășurase pe toată canapeaua calcule împrăștiate pe fițuici, scheme și coli ministeriale dactilografiate în dublu exemplar, pe hîrtie cretată. În plină viteză, trenul trecu prin Cernele, scrîșnind din osii, la depășirea macazelor automate.

Ușa compartimentului se deschise cu zgomot; un călător pătrunse înăuntru, trăgînd după el o sacoșă, din care mai multe sticle de vin scoteau gîtul în afară. Îmbrăcat în costum de lucru, era zîmbitor și părea să fie pe la mijlocul vieții. Zise „Bună ziua" și ajutat de o frînă se prăvăli pe locul liber de la intrare, față în față cu inginerul. Scoase din traistă o sticlă, pe etiche-

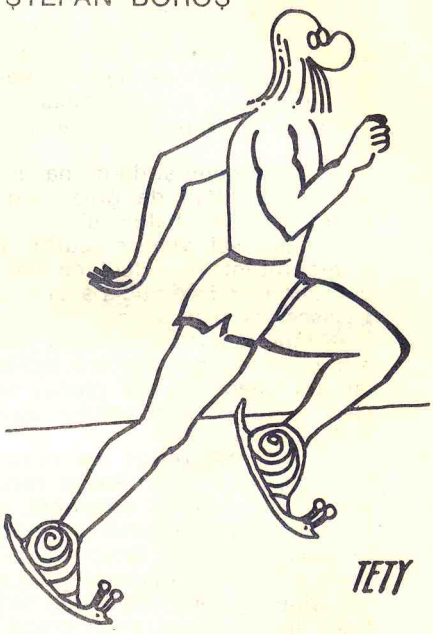

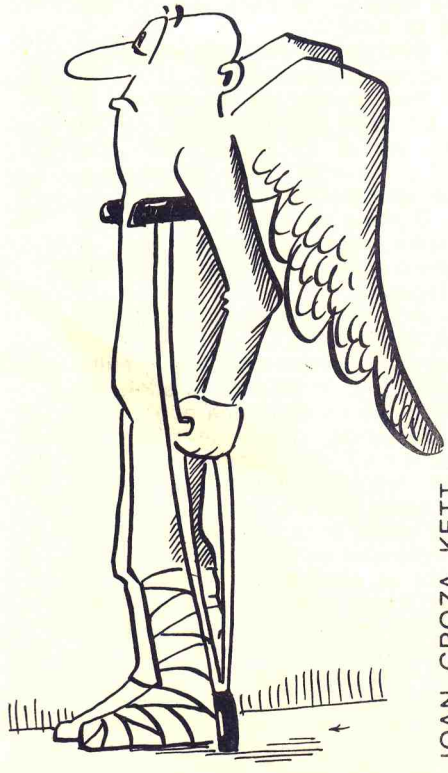

cheta căreia scria în diagonală „Fetească de Segarcea"; goli jumătate din conținut, apoi, cu poftă de vorbă, își invită tovarășii de drum să tragă un gît din licoarea galbenă și parfumată. Șterse cu mîneca gîtul sticlei și o întinse zîmbind celui de la fereastră:

— Serviți cu încredere, marcă garantată a I.A.S.-ului din Segarcea!

— Mulțumesc, este o oră nepotrivită și pe căldura asta sufocantă...

— Nu vrei să te bucuri cu mine? Știi de ce beau azi? Am un băiat; după trei fete. El este doritul familiei. Am umblat cu nevasta pe la doctori, că ea, săraca, zicea că nu poate să facă băieți. Că maică-sa a născut șase fete. Am găsit la policlinică unul isteț, care mi-a explicat cu răbdare că sexul pruncului depinde numai de tată, mama nu are nici un amestec. Mai trase o înghițitură și continuă: — Atunci m-am ambiționat; dacă ține de mine, trebuie să iese băiat, și uite că a ieșit. Mi-am luat liber pentru mîine, șeful m-a înțeles imediat. Mîine, stau toată ziua acasă și cui mă fac!

Duse sticla la gură și goli ultimul sfert. Cotrobăi în sacoșă de unde

își făcu apariția alta cu aceeași etichetă. Destupă butelia și o întinse călătorului din față:

— Pentru băiatul meu, ia o gură de fetească! De cînd cu atîtea fete, mă obișnuisem să beau fetească, dar nu strică nici un băiat.

Inginerul, țîfnos, îl refuză categoric:

— Du-te nene și dă-mi pace! Mie îmi crapă capul de grijă și dumneata vrei să chefuiesc!

— Dom' șef, viața e scurtă, dacă o duci tot într-un calcul, ce mai pricepi din ea? Ține sticla și zi-i să-mi trăiască. N-auzi că am băiat?

— Măi, omule, mi-am luat bilet la a-ntîia ca să pot verifica lucrarea, iar dumneata îmi dai planul peste cap! Ai cumva bilet pentru vagonul ăsta?...

— Dacă mă refuzi, hai noroc și sănătate, să fii iubit! Șterse sticla la gură, cu palma lui bătătorită, și o întinse încet spre vecinul cufundat în socoteli. „M-a făcut muica oltean, puișor de craiovean"! Nu vreți să cîntați cu mine. Să vedeți ce iute trece timpul. Transpirat, crăpa din

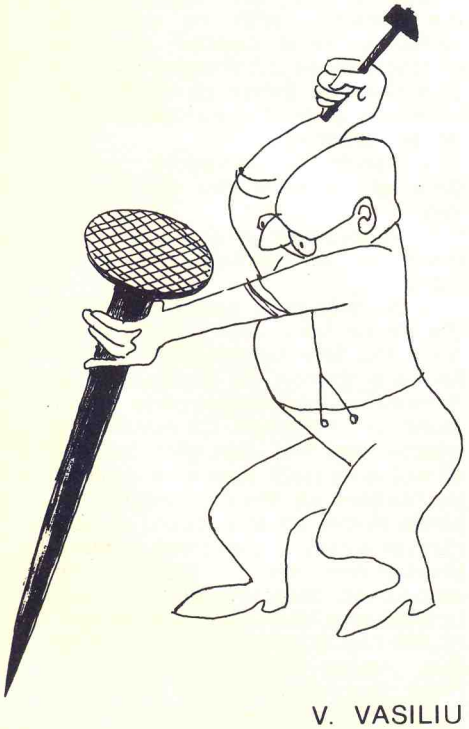

V. VASILIU

cînd în cînd ușa, să intre aer rece. Proiectantul turba de furie; curentul îi sufla hîrtiile.

— Dacă nu stai liniștit, aduc șeful de tren!

— Pe nașu' abia îl aștept, poate vrea să bea cu mine un țîr de vin.

— Du-te la vagonul restaurant, sau la clasa a doua, că stau locurile goale.

— Eu la a doua? Aici n-am loc? Sau am greșit trenul? Nu e ăsta rapidul de Timișoara?.

Medicul se amuza. Cînd și cînd încerca să-l potolească pe chefliu.

Pe coridor, spre capul vagonului, se auziră voci și zgomot de perforator. Inginerul părăsi înfuriat locul. După cîteva minute, reveni însoțit de ceferist.

— El este turbulentul care deranjează călătorii și care nici nu are bilet la întîi!

— Biletele, vă rog, răsună guturai vocea conductorului.

— Bea un pic de vin, că n-o fi foc. Ce dacă ești în servici? Știi ce e aia să ai un băiat, după trei fete?... Tocmai cînd pierdusem orice speranță?

— Biletele vă rog, repetă glasul sfinxului care nu schițase nici o tresărire a mușchilor feței, la invitația făcută.

— Întîi dumnealor, că sînt oameni de la oraș.

Cei doi prezentară legitimațiile de călătorie, în timp ce el schimbă sticla goală cu alta plină ochi. Cînd s-o desfunde, dopul se rupse în două bucăți. Cu degetul mic, împinse înăuntru jumătatea înțepenită, trase trei înghițituri și începu să se caute în buzunare. Răbdarea controlorului se terminase; caută în geantă și scoase un chitanțier.

— Te rog, buletinul de identitate!

— Păi ce, eu călătoresc pe bază de buletin! și continuă lent să caute. Inginerul turba; curentul îi flutura mereu hîrtiile. În ultimul buzunar, de la bluză, scotoci insistent și între două degete extrase biletul.

— Ia vezi, ăsta-i beletul?

Ceferistul îl răsuci pe ambele

fețe, îl perforă brutal, îl restitui posesorului și plecă mai departe. Vocea lui se auzi în compartimentul vecin:

— Cine a mai urcat de la Craiova?

Fericitul tată se instală comod pe locul lui mai gustă din sticlă, apoi începu să fredoneze o doină de pe valea Jiului. Proiectantul sta gata să explodeze. În timp ce el, calm, își ștergea gura cu dosul mîinii. Se ridică greu în picioare, se clătină de cîteva ori ca o pendulă și se adresă vecinului:

— Ce, credeai că n-am?

Trenul încetini mersul; un glas venit de pe coridor anunța: „Filiași, cinci minute!" Apucă sacoșa cu mîna stîngă, salută militărește și părăsi compartimentul.

Inginerul răsuflă ușurat, adună hîrtiile zburate pe dușumea; încercă mai multe poziții pînă găsi una relaxantă. Fostul tovarăș de călătorie se întoarse cu fața, crăpă ușa și mai repetă cu limba împleticită:

— Ce, credeai că n-am?

Coborî grijuliu treptele și se pierdu în furnicarul gălăgios al peronului.

NIC. LENGHER

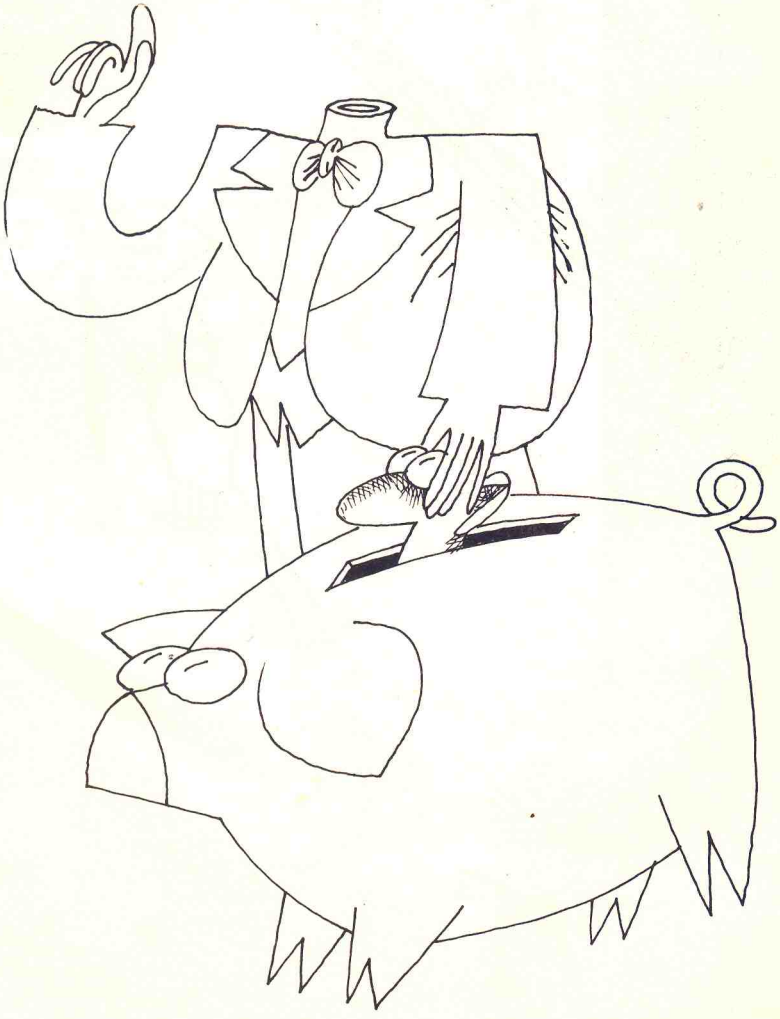

MIHAI STĂNESCU

BEDROS HORASANGIAN

CUM MUZICA TE FACE OM

Îmi intrase în cap că voi ajunge cîntăreț de operă! Și nu unul oarecare, ci de talie mondială, să mă știe lumea și să nu se iște încurcături și confuzii neprincipiale. Nu prea aveam eu cine știe ce talent, ba acum chiar aș fi dispus să mărturisesc că nu aveam deloc, dar de mic reușeam să strig tare, cu o voce sonoră de bas-bariton și mă făcuse să cred că aș putea reuși printre tenorii ce formează marea majoritate a populației sătești și urbane de la noi din țară, ca și unele coruri de operă.

Dar nu a fost să fie așa. Nici de învățătură nu m-am ținut cine știe ce și, mama săraca, mereu se văita că o să ajung un vagabond, degeaba îi explicam eu că sînt îndrăgostit și că asta îmi va folosi în viață, ea rîdea, clătina din cap și îmi dădea pe ascuns bani de film fără să o rog prea mult: îi plăceau astfel de minciuni, de ce să nu-i placă? „Vezi să n-afle taică-tu că mă omoară!"

Cînd a fost să dau examenul de admitere la conservator, am făcut tot ce am putut, ba un vecin m-a reclamat la administrație, un geam s-ar fi spart din cauza vocii mele, dar la comisie nimeni nu s-a lăsat impresionat și am fost sfătuit să intru în cadrul armatei că aș putea fi bun acolo.

Și cum în viață de ce ți-e frică nu scapi, pînă la urmă cei de la armată au reușit să pună mîna pe mine și pe baza legii să mă încorporeze, cu toate că eu nu m-am lăsat ușor doborît. Am tot citit ascuns într-o magazie două săptămîni la un unchi în provincie, apoi m-am operat de apendicită și s-a dovedit că tertipurile mele au fost inutile, cînd au vrut să mă ridice din salon doctorul a spus că nu simulez nimic, aveam peritonită, nici eu nu știam cum dar o făcusem, probabil mă concentrasem puternic și se prinsese boala așa cum îmi dorisem. Cînd s-a terminat și cu asta, am stat o noapte întreagă pitit prin pavilionul de contagioși încercînd să contractez orice fel de boală infecțioasă care să mă scape de armată, n-aveam preferințe și-mi era indiferent, tifos, holeră, sau icter, să am doar o justificare plauzibilă și reală, dar n-am avut noroc. Și spre marea satisfacție a unui locotenent colonel de la Comisariatul Militar care mă avea de multă vreme în colimator, am pășit pe calea plină de onoare a serviciului militar.

Unitatea unde am fost repartizat era situată departe de orașul meu natal, așa că luînd în spate valiza de lemn pe care cu multă greutate o achiziționasem de la o rudă binevoitoare și cu experiență de viață, m-am suit în tren alături de alți băieți și am luat împreună lungul drum al cătăniei. Dacă stau să mă gîndesc era primăvară și abia înflorise liliacul.

Distracție mare, ce mai! Băieții nu se lăsau deloc, necăjiți trăgeau tare cu vin, cu vermut, vermut roșu, era mai ieftin, rom Jamaica, TRIPLE SEC, tescovină, vodca nu era la modă pe vremea aia, iar cum se terminau sticlele și bineînțeles că se terminau, se aprovizionau din gara imediat următoare. Mi-au dat și mie să beau, dar am refuzat, spunînd că-mi menajez vocea. Rîdeau de nu mai puteau și erau atît de drăguți că n-am putut să rezist pe poziție pînă la capăt, la atîtea insistențe: am capitulat. De multe ori încăpățînarea dă roade cînd nici nu te aștepți, cîteva pahărele, mai bine zis gîturi și buna dispoziție a noilor prieteni mi-au dat probabil mai mult curaj și m-au făcut să le demonstrez calitățile mele de bas-bariton, lucru ce i-a impresionat teribil, se pare că ei nu mai auziseră așa ceva. Cel puțin așa încercau ei să mă convingă. Mi s-a făcut la un moment dat rău, și astfel bucuria s-a transformat în tristețe. Degeaba am fost scos cu capul pe fereastră, mă durea burta și mă zgîria ceva în piept, nu mai știam de nimic. Voiam în pat să dorm nu eram obișnuit cu astfel de aventuri bahice. Dar somnul nu

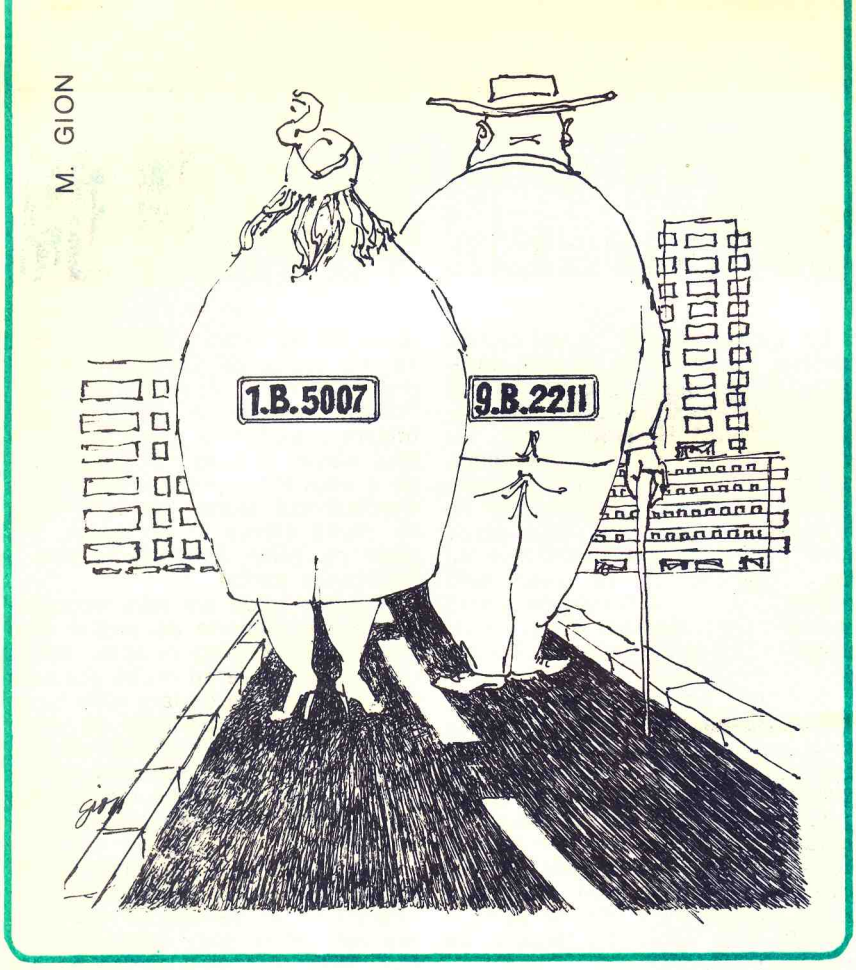

l-am găsit atît de ușor. Cînd am ajuns la stația de destinație, mai întîi ne-a adunat un gradat — eu nu știam, băieții mi-au spus — a ordonat să ne încolonăm, numai că ușor de zis și greu de realizat, băieții erau obosiți de atîta drum, imposibil să păstreze rîndurile strînse și poziția verticală, pînă la urmă am ajuns la unitate fiecare cum am putut.

Era o zi senină, cerul albastru, pînă și soarele pleznea de atîta căldură. Ce să mai vorbim de capetele noastre!

Un locotenent-colonel, pe ăștia îi știam că mai avusesem un „prieten" și în orașul meu — a început să țipe zicînd că sîntem niște golani și beți, lucru absolut neadevărat, fiindcă nici un băiat nu mi-a spus pe tren că ar fi de meserie golan iar de băut nimeni nu putea să jure că a băut prea mult, auzi vorbă! Dar dînsul nu s-a lăsat convins de argumentele și explicațiile noastre și ne-a trimis pe toți la tuns zero, ca să fie ordine și să nu consumăm săpun prea mult. Apoi am făcut baie și ni s-au dat haine noi, iar ceea ce m-a mirat mult, a fost că începusem să semănăm unii cu alții, eram o apă și un pămînt. Rîdeam de nu mai puteam că așa e omul nostru din fire și ne simțeam foarte bine. Păi nu?

„Eh, acum e cu totul altceva" ne-a spus colonelul satisfăcut așa-i spunea toată lumea cu toate că eu știam bine că era doar locotenent colonel, citisem în Brăescu și avea doar două stele mari și nu trei, dar mie nu mi s-a părut deloc altceva, eram în uniformă și cu părul tuns asta era tot.

Am fost adunați toți și buluciți pe un platou mare din beton. Noi ne mișcam încet și dezordonat iar cei din anul doi rîdeau „ce să facă și ei, urmau să ne ia în primire după ce ne împărțeau pe criterii care pe moment îmi erau obscure.

Așa s-a și întîmplat.

— Cei care au mai mult de șapte

clase să facă un pas înainte! Hi! Hi! Hi! rîdeau de nu mai puteau. Chiar așa, ce era de rîs? Din cei peste opt sute, pasul ăla a fost făcut de cinci băieți. Ne uitam unii la alții cam stingheri.

— Spuneți pe rînd fiecare, ce studii aveți și unde... Tu! „Doi ani politehnică...", colonelul arăta cu mîna, „Tu", „Doi ani politehnică... Coleg cu...", „Tu!", Iosif Rangheț și școala de maiștri...", un plăvan mai copt decît noi, apropiat de limita celor douăzeci și șase de ani cînd nu mai putea fi încorporat, „Tu!", și a arătat spre mine „Să trăiți! Liceul Petru și Pavel din Ploiești, am vrut să mă fac solist la operă dar n-am reușit...", și am început să spun tot ce știam pînă mi s-a făcut un semn cu mîna, ajunge! Colonelul s-a strîmbat dar n-a zis nimic, am bănuit că n-a prea pus cine știe ce preț pe veleitățile mele artistice.

— Deci ăștia sînteți... Buuun... Treceți fiecare în spatele unui sergent, și ne-a arătat cu mîna încotro trebuia să mergem.

— Să trăiți, am îndrăznit eu, aș vrea să fiu laolaltă cu dînșii, și i-am arătat pe cei doi băieți de la Politehnică, doar călătorisem împreună o noapte întreagă în tren și apoi, cum să nu alegi niște oameni pe care-i cunoști cît de cît. Cine n-are nevoie de prieteni?

— Asta nu se poate și de azi înainte să nu mai spui să trăiți ci „Sînt soldat cutare... permiteți să raportez" și abia pe urmă spui ce ai de spus... Dar lasă asta, o să înveți dumneata... Nu se poate! Și a ridicat glasul ca să fie mai convingător. Dar nu m-a convins.

— Să trăiți, am înțeles, am răspuns imediat pătruns de importanța momentului cu toate că nu pricepusem deloc ce-l încurca pe dînsul dacă eram și eu la un loc cu ceilalți doi.

— Acum un pas înainte cei cu antecedente penale..., a continuat colonelul să-și vadă înainte de treaba lui. Știa și el ce are de făcut, nu se încurca.

— Pușcărie, m-a întrebat discret un băiat de lîngă mine, cu tenul mai închis, „Pușcărie băiatu?", am dat din cap și m-am mirat de întrebare de ce să facă oamenii pușcărie? vorba dulce mult aduce, îmi spunea mama mereu. Probabil ceva nu se potrivea. Ce anume?

— Hai, frate-miu, i-a zis unuia de alături aici e de noi, un pas înainte arătîndu-și dinții afumați unu altuia.

În total erau vreo sută și i-a împărțit și pe ei, dar eu cred că și lor le-ar fi făcut plăcere să fie împreună, zău așa. Probabil nu era iar ceva pe înțelesul meu. „E om rău colonelul... ăsta", mi-am zis. Dar tot m-am ales cu ceva, am aflat și eu de viol și de delict silvic, e bine să-nveți mereu cîte ceva, săraca mamă avea iar dreptate.

Cîteva zile nu s-a mai întîmplat nimic, era cald rău de tot și abia așteptam să stăm undeva la umbră.

— Cei care au meserie, „Cizmar, croitor, bucătar, șofer... Un pas înainte! A răsunat vocea autoritară pe care o cunoașteam, știam deja cui aparține. Începusem să mă obișnuiesc cu ea. Ba pot mărturisi că-mi și plăcea, o voce puternică, bună pentru un Wotan.

S-au adunat iar vreo patruzeci de băieți în mijlocul careului. Pe ăștia în loc să-i împrăștie i-a strîns la un loc. Păi nu-i discriminare mi-am spus, ce mai, e om rău, asta e, fiecare cu norocul lui, dar am tăcut n-am zis nimic, de ce să-mi aprind paie-n cap din prima zi?

Tăcerea e de aur și peștelui îi merge bine numai în apă. Nu zicea și bunica că tăcerea e mama înțelepciunii? Începusem să-mi dau seama ce de sfaturi utile pentru viață primisem de-alungul anilor și mă vedeam la rîndul meu peste alți ani împrăștiind celor mai tineri, ca un adevărat părinte, strălucirea experienței de viață, că numai cine nu s-a lovit cu capu' de pragul de sus...

Pînă la urmă am fost împărțiți în grupe și trimiși la dormitor. Cică eram un pluton, mă rog, dacă așa le plăcea lor să ne zică am acceptat și chestia asta. Ce era să facem?

— Ne vedem la apelul de seara! Bună ziua, a strigat colonelul. Și apoi ne-a spus că trebuie să-i raspundem: Să trăiți... Ion't colonel E clar? Ia să vedem... Și am strigat cu toții. Grupul în care eram eu a ieșit cel mai bine.

— Care e ăla care zbiară acolo? Un pas înainte. Şi am ieşit.

— Ce ziceai că eşti?

— Nu sînt nimic, am vrut să fiu, să trăiţi, cîntăreţ la operă... Da' n-a fost să fie... O să mai încerc nu mă las cu una cu două... Sînt neam cu Niculescu-Basu...

— Generalu'?

— Nu, cîntăreţu' să trăiţi!

— Nu-mi mai spune să trăiţi! Cîntăreţ, zici, la operă... Mda... Nu-i rău, nu-i rău deloc...

O să am nevoie de tine aici... Avem şi noi brigadă artistică...

— Ştiam că o să aveţi nevoie, să trăiţi!

— Nu mai spune să trăiţi că mă enervezi! Nu auzi bine sau eşti turc? De unde ştiai că o să avem nevoie de tine aici?

— Mi-au spus cei de la comisie, la conservator, că sînt foarte bun pentru armată. Şi nu sînt turc ci ploieştean, mi-am umflat eu pieptul plin de mîndrie că provin din urbea unde nenea Iancu a ţinut berărie şi că mi se dă atîta importanţă.

— Şi ce ţi-au mai spus cei de la comisie?

— Că ţip tare şi am plămîni buni... Să trăiţi... N-am avut noroc, dar mai vedem noi... Uneori cei din urmă vor fi cei dintîi...

— Asta cam aşa e... Bine... Mai vorbim noi... Intră în front...

— Să trăiţi, am înţeles! şi am revenit de unde plecasem. Băieţii îşi dădeau coate, rîdeau, dar mie nu-mi păsa, cine nu se fudulește cînd e în atenţia lumii?

— Sergent major...

— Ordonaţi!

— Dacă pînă seara nu-l dezveţi, să mai zică „să trăiţi" ai cinci zile arest şi nu mai pleci în permisie!

— 'nţeles... Şi a urmat mai mult printre dinţi, să nu se audă prea tare, o suită de înjurături adresate mai mult mamei mele decît mie şi a zis şi a mai zis că poate mă pocneşte dacă mai fac pe nebunul. Da' nici eu nu m-am lăsat, cînd mă arde ceva la pipotă mă fac al dracului la suflet şi i-am răspuns calm că am fost campion de judo, centura neagră cu diamante şi că-i fac dublă fractură la orice os vrea el, să-şi aleagă numai, pe un ton fioros şi o căutătură a ochilor cum văzusem eu în Boris Godunov. Asta l-a impresionat şi a zis că e mai bine să fim prieteni dar să nu-i fac greutăţi că vrea şi el să-şi vadă copilul. Ne-am împăcat şi a fost mai bine, aşa, ca să ştie fiecare pe ce picior dansează.

Am ajuns şi la dormitor, o cameră mare, lungă, luminoasă, înaltă şaizeci de paturi suprapuse, ferestre pe ambele părţi, uşi la capete, o minune, nici la Mamaia nu văzusem aşa ceva.

M-am trîntit pe primul pat care mi-a ieşit în cale, căci eram mort de somn şi n-am mai vrut să aud de nimic. Nu ştiu ce s-a întîmplat între timp dar m-a trezit un băiat. Mă frecam la ochi, eram amorţit şi mă durea capul. Băutura, bat-o vina!

— Haide, scoală, mă, se face apelul de seară...

Nu am prea înţeles de ce se mai face apelul taman seara, ne număraseră doar şi la venire şi nu vedeam rostul să pierdem vremea, mai ales că la opt şi douăzeci era să fie Telecinemateca. Era într-o miercuri. Sergentul meu a spus că a înţărcat bălaia cu cinemateca vreo lună de zile şi apelul se face atît seara cît şi dimineaţa. „Ia uite, frate, am exclamat, la fel face şi unchiu Ene din Pogoanele are vreo sută de oi le numără şi seara şi dimineaţa, ce şmecher mare nu mi-a spus niciodată de unde şi de la cine a învăţat!"

Apelul a decurs bine, au tot strigat ba pe unul ba pe altul, ne-au aliniat în fel şi chip, au raportat mai ştiu eu ce, şi s-a hotărît ca eu, avînd şcoală mai mult decît ceilalţi să fiu ajutorul comandantului de grupă care era un caporal şaşiu din Moreni dar mi-am zis în sinea mea că au ţinut cont de voce şi nu de şcoală. Apoi comandantul cel mare a întrebat dacă are cineva vreo problemă, să iasă la raport. A venit unul slăbănog şi s-a plîns că are ulcer şi vrea mîncare de regim şi comandantul a spus că nu-i nici un necaz, se rezolvă, apoi altul a întrebat dacă poate să meargă şi să doarmă acasă că el e din apropiere, s-ar mai face un loc liber în dormitor şi ar rămîne în plus o porţie la masă, dar comandantul s-a răstit la el imediat cu un Nu! atît de categoric că nimeni nu a mai îndrăznit să deschidă gura. Doar din grupa mea a ieşit în faţa frontului — că aşa se zicea cînd eram adunaţi cu toţii — un băiat îndesat de parcă îl bătuseră cu maiul de mic, aşa de vînjos era, voinic tare de tot, ce mai, parcă tăiat din piatră. Dar i se cam încurcau cuvintele în drep-

tul gurii și nu ieșea nimic. Tăcea.

Comandantul l-a poftit să raporteze ce are de spus. Și el s-a pornit să povestească împleticindu-se că e fierar și că e din Valea Iadului, undeva prin Apuseni, apoi a început să plîngă că o să vină iarna și nu o să se găsească nimeni să aibă grijă de măicuța lui care e bolnavă și bătrînă.

— Dacă ești susținător de familie de ce nu ți-au dat o hîrtie cei de la Comisariatul Militar să te amîne? a întrebat comandantul care le știa pe toate. Noi nu-i vedeam fața că stătea mai în întuneric dar avea o voce ca a mea și mi-am zis că o să avansez repede dacă din prima zi eram pus ajutor de comandant de grupă. Mă și vedeam împărțind ordine în stînga și în dreapta și încremenind în drepți pe cei de lîngă mine.

Dar băiatul ăsta din munți n-a mințit și a spus adevărul, el a avut o hîrtie și a pierdut-o și pe urmă nu a mai adăugat nimeni nimic de frică să nu fie pedepsit, în front nu se vorbește.

Ce copii pot fi unii, a dat din cap comandantul cam nemulțumit, nu pot să te trimit acasă, așa, fără nici o dovadă... De ce ai fost neglijent?

— Dar o să vină iarna și la noi la munte îi tare frig, a spus băiatul care era fierar, pe măicuța și tăicuțu n-are cine să-i ajute... Și ce-o să se facă dînșii?... a continuat să

se văicărească băiatul cel voinic. Comandantul se tot frămînta, deh, trebuia să dea un răspuns d-aia era el acolo și lua leafă.

— Sigur că trebuie să-i ajute cineva, m-am pomenit vorbind în front neîntrebat și cum am o voce care știți bine cum sună, s-au speriat și au început să șușotească, ba chiar să rîdă. Eu crezînd că este de datoria mea să fac dreptate și să-mi spun cinstit părerea fără să-mi fie frică de nimeni, cum mă învățase nenea Adrian că este de datoria mea să fac dreptate, i-am spus comandantului că nu se cade să lăsăm în pragul iernii doi bătrîni neputincioși singuri. Și vocea mea a răsunat iar pe platou. Toți tăceau,

de la opincă la vlădică adjunct, nu se mai pomenise atîta curaj, un soldat de o zi să-l înfrunte pe coșgogeamite comandantul unității care era om bun dar nu suporta să fie contrazis.

— Bine, a răcnit comandantul, s-a făcut, o să te duci tu acolo în satul ăla de la munte și o să-i ajuți pe cei doi bătrîni... O să-i pun să-mi scrie dacă-ți faci datoria, dacă nu, te trimit la batalion disciplinar, s-a înțeles sau nu?

Nu mișca nici măcar o frunzuliță, o perdea, nimic. Încremeniseră toți.

Eu, bucuros că scap de armată eram în stare să promit orice, așa că „Da"-ul meu a întrecut orice închipuire, dar apoi mi-am dat seama și am înțeles că totul a fost o manevră a comandantului ca să mă gonească de la unitate, cred că-i era frică de mine să nu-i fac concurență și să nu-i iau locul, voce ca a mea nu cred că mai pomenise.

Așa am ajuns aici unde sînt și acum, un flăcău și iarna trece și vă rog să mă credeți că regret amarnic pasul făcut, tăicuțu' e cam de o vîrstă cu fratele meu cel mare și nu e deloc bătrîn, fumează toată ziua și e un leneș fără pereche, mă pune de dimineață pînă seara să sparg lemne și să car apă, să fac focul să dau de mîncare la iepuri și la porci, să spăl calul, să mulg vitele și să am grijă de viermi, că e și sericicultor, într-un cuvînt să le fac toată treaba, în timp ce măicuța, care nu este chiar măicuța lui băiețelu' de la unitate, că ea a murit la nașterea lui, săraca, se plimbă toată ziua de colo-colo și-mi face ochi dulci, dar nu are nici o șansă să mă cucerească, eu sînt bas-bariton și ea complet afonă și asta mă deranjează cel mai mult.

Stau aici, la poale de munte, scriu la prieteni care nu-mi răspund din motive doar de ei știute și aștept să se întoarcă băiatul care plîngea la unitate după tăicuțu și măicuța lui ca să plec și eu acasă, și să mă apuc serios de treabă, anii trec și e păcat să nu-mi valorific vocea mea de bas-bariton, că omul are doar o viață și tot ce se strecoară printre degete e bun pierdut. Asta e și pace, n-o să-mi scoată nimeni din cap ideea că muzica te face om.

NIC. MIRODONE

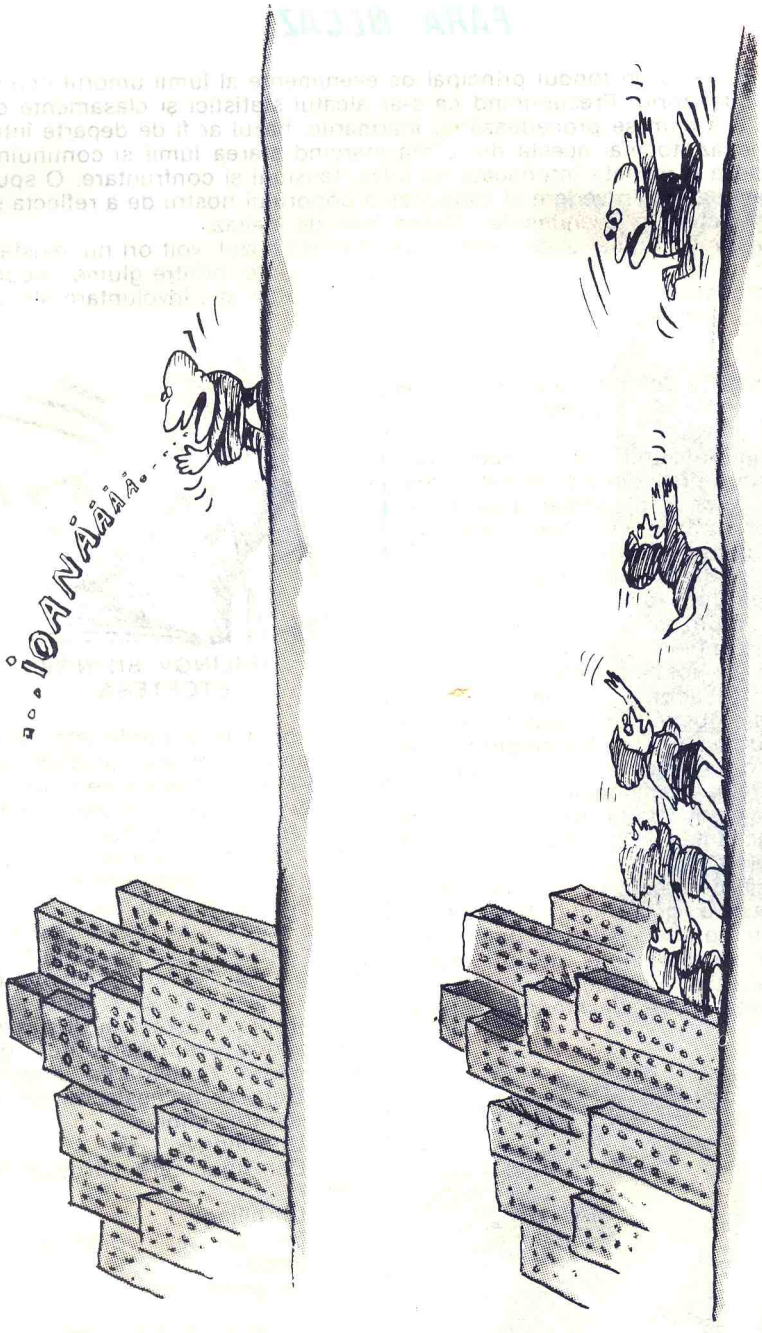

SCURTĂ ANTOLOGIE DE HAZ FĂRĂ NECAZ...

Se pare că în fondul principal de evenimente al lumii umorul ocupă un loc... derizoriu. Presupunînd că s-ar alcătui statistici și clasamente calificate așa cum se procedează cu înarmările, hazul ar fi de departe întrecut de necaz, tocmai acesta din urmă marcînd starea lumii și continuînd să crispeze o planetă întunecată de crize, tensiuni și confruntare. O spunem aceasta avînd în vedere și capacitatea poporului nostru de a reflecta și recepta anumite evenimente, făcînd haz de necaz.

Deși mai puține, evenimente care stîrnesc hazul, voit ori nu, există, așa încît ne-ar surîde o scurtă incursiune prin lume, printre glume, recurgînd cu precădere la „serviciile umoristice" voluntare sau involuntare ale agenților de presă.

MUNTELE DINTRE WASHINGTON ȘI... LUNĂ

Aflat într-unul din turneele sale interne, președintele Ronald Reagan a povestit următoarea anecdotă: „În drum spre statul Montana, am cerut pilotului să zboare la mică înălțime peste muntele Rushmore (unde sînt sculptate în granit chipurile a patru președinți americani — n.n.) Vroiam să văd dacă au fost sculptate și alte capete. Și apoi — a continuat șeful Casei Albe — era reconfortant să revăd stîncile. La Washington nu se află ceva asemănător. La Washington nu există decît un munte, la care marii bugetivori lucrează de 40 de ani. El se cheamă... Datoria Federală."

Ar fi de crezut că datoria publică internă a guvernului american a trecut de 1000 miliarde dolari. Stivuită în bancnote de un dolar, suma ar acoperi de peste două ori distanța dintre Washington și Selena...

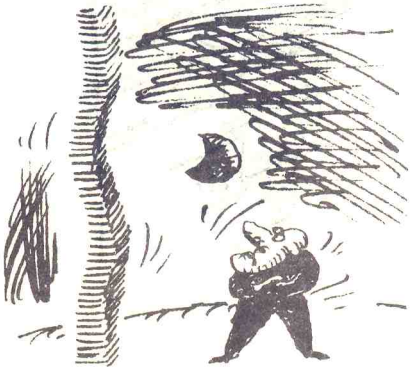

TRILINGV, BILINGV, ETCETERA...

Vorbind la o conferință vest-europeană dedicată învățămîntului, Jean-Pierre Chevenement, pe atunci ministrul francez al educației naționale, a pledat pentru însușirea de limbi străine, ceea ce ar duce la mai buna cunoaștere a popoarelor și ar împiedica Piața comună să devină „o suburbie a Statelor Unite". „Piața comună — a adăugat el — nu înseamnă doar fructe și legume, ci și limbi și culturi proprii." Spre a-și ilustra considerentele, reprezentantul galiei a povestit următoarea anecdotă:

— Cum se numește un om care vorbește trei limbi?

— Un trilingv...

— Dar unul care vorbește două limbi?

— Un bilingv...

— Dar cel care vorbește o singură limbă?

— Un american!

ELECTORALISME

În cursa prezidențială americană au alergat și vreo 150 de iluștri necunoscuți. Evident, fără nici o

sansă. Dar nu fără platforme electorale. Fostul agent de asigurări Donald Badeley a lansat un proiect de „armonizare a Statelor Unite cu Universul", ale cărui principale prevederi au fost săptămîna de șase zile și anul de 360 de zile! Candidatul William Hurley a promis că, în caz de victorie, ar fi suprimat Rezerva federală americană, Fondul Monetar Internațional, Departamentul Finanțelor și chiar Congresul dacă toate aceste instituții nu ar fi redus imediat deficitul bugetar al Statelor Unite. Richard Grayson s-a arătat mai zgomotos și mai agresiv: el a pus la cale două comitete proprii — „Salvadorul, al 51-lea stat american" și „Pentru un război nuclear imediat!"

Deși fac figură de simpli figuranți, asemenea „cavaleri ai comicei figuri" se cam întrec, uneori, cu gluma..

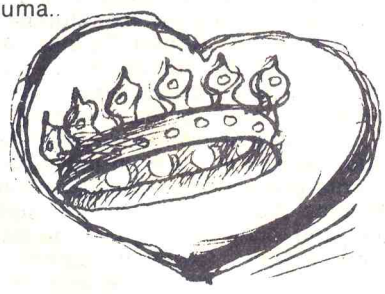

RICHARD INIMĂ DE... FÎN

La alegerile parlamentare din Marea Britanie a candidat și... regele Richard I de Hay („fîn", în engleză), on Wye. Acest arhivar din Țara Galilor s-a încoronat singur rege, după ce a proclamat „independența" satului său! Candidat pentru un scaun în Camera Comunelor, el și-a bazat campania electorală pe „suprimarea mașinilor", singurele vinovate de șomaj, după el, și pe „restabilirea supremației calului."

Voturile l-au ocolit. Poate și fiindcă regii nu sînt... aleși.

DACĂ...

Dacă n-ar fi prim ministru, Margareth Thatcher ar fi devenit inginer, după cum mărturisește ea însăși. Elevii școlii primare din Broomhill, sat din nordul Marii Britanii, au rugat cîteva personalități să le spună ce ar fi dorit să devină, dacă nu ar îndeplini actualele lor funcții. Președintele unui puternic sindicat al minerilor, Scargill ar fi urmat cariera de avocat. Liderul laburist Neil Kinnock declară că ar fi vrut să devină mecanic de locomotivă. O singură scrisoare expediată din Broomhill a rămas fără răspuns: misiva adresată președintelui Reagan. „Mai așteptăm", a declarat Harry Dobson, directorul școlii.

VAL CU BUCLUC

Aflat la Brighton, unde s-a ținut conferința națională a laburiștilor, liderul acestui partid, Neil Kinnock, unul din principalii conducători din opoziție, se plimba pe malul mării, înconjurat de o armată de fotoreporteri și operatori de televiziune. Un val mai puternic l-a surprins pe liderul laburist, care a alunecat, căzînd în apă. S-a ridicat imediat, mărturisind nu fără umor: „Pariez că așa ceva nu i s-ar fi întîmplat norocoasei Maggie" (numele familiar al premierului Margareth Thatcher)!

A GREȘI NU-I DOAR OMENEȘTE

Ordinatorul unei societăți de credit din Londra a somat Curtea Regală britanică să achite imediat costul unui tractor achiziționat în rate de către regină! A fost vorba, firește, de o greșeală. Directorul societății cu pricina, Geiff Snell, și-a exprimat regretele și scuzele de rigoare, menționînd că „vina aparține ordinatorului." Ceva, oricum, n-a fost în ordine!

UNDE DAI ȘI UNDE CRAPĂ...

Tot un ordinator, de această dată militar, a stîrnit hazul public. Comandamentul pușcașilor marini din Statele Unite a întocmit o scrisoare — apel de înrolare (serviciul militar nefiind obligatoriu în S.U.A.). Textul îndemna pe tînărul destinatar să-și analizeze cu toată francheța condițiile de viață, să vadă dacă este mulțumit de slujbă și de salariu, și dacă nu ar fi interesat să se înroleze în corpurile pușcașilor marini. Scrisorile au fost distribuite de

un ordinator superperfecționat. Și, totuși, comandantul pușcașilor marini, generalul Paul Kelly, n-a putut citi în culmea surprizei un răspuns cu totul neașteptat. Autorul misivei spunea că e mulțumit de slujbă, de salariu, de condițiile sale de viață și că, deocamdată, refuză invitația de a se angaja ca recrut în unitățile pușcașilor marini. Semna... comandantul suprem al forțelor armate americane, președintele Ronald Reagan!

VESELĂ CU... CÎNTEC

Într-o emisiune televizată, ministrul west-german al economiei, Martin Bangemann, a ținut să dezvăluie amănuntul că, pentru a se destinde din stresul vieții politice, obișnuiește să desfășoare diferite activități casnice, îndeosebi să spele vesela. Bănuind că printre telespectatori și, mai ales, printre telespectatoare s-ar găsi nu puțini sceptici, demnitarul federal a adăugat: „Dacă nu credeți, nu aveți decît să mă invitați la dvs. acasă ca să vă spăl vesela."

A fost, desigur, invitat. Și încă într-o asemenea măsură, încît a dat peste un nou... stres.

UN AMERICAN NELINIȘTIT

O „scrisoare din Paris" a fost expediată unui număr de 300.000 de susținători financiari ai Partidului Republican din Statele Unite. Textul era semnat de responsabilul financiar al Comisiei senatoriale a republicanilor, Robert Perkins. Autorul își declara intenția de a-i pune în gardă pe alegătorii americani de ceea ce s-ar putea întîmpla în S.U.A. dacă ar cîștiga alegerile Partidul Democrat. „S-ar întîmpla ca în Franța guvernării socialiste", estima Perkins. Adică: „În timp ce vă scriu, îmi simt ochii arși de nori de gaze lacrimogene, fenomen curent în acest oraș asediat care este Parisul." Și mai departe: „Franța cunoaște, de altfel, un faliment total,

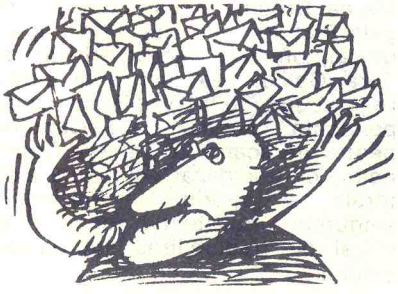

atmosfera este amenințătoare și explozivă, iar climatul este încărcat de furie." Pînă la urmă s-a aflat ca scrisoarea nu a fost redactată de responsabilul financiar republican, ci de „experți" din Washington, care au cam provocat ilaritate.

Mai rău este că asemenea falsificatori se află nu numai la Washington ci și, bunăoară, prin pretinsul „oraș asediat" de pe Sena...

PREA MULTĂ BĂNUIALĂ STRICĂ

Vice-amiralul James Lyons, comandantul șantierului naval din Washington, a primit, cu ocazia sărbătorilor de iarnă, un cadou din partea atașatului naval sovietic, contraamiralul Ivan Sakulkin. Verificat cu aparaturi speciale, pachetul a fost declarat suspect, motivul bănuielii constituindu-l cele „două flacoane cu lichid". Potrivit unui raport oficial, coletul a fost distrus de

artificierii militari. Numai că aceștia au descoperit (cam tîrziu) că „flacoanele suspecte" erau, în realitate, două sticle de votcă și încă de cea mai bună calitate!

Încheiem aici incursiunea noastră umoristică, dorind ca lumea să aibă parte și de un... *perpetuum comic*, pentru ca ofensiva hazului să destrame redutele necazului.

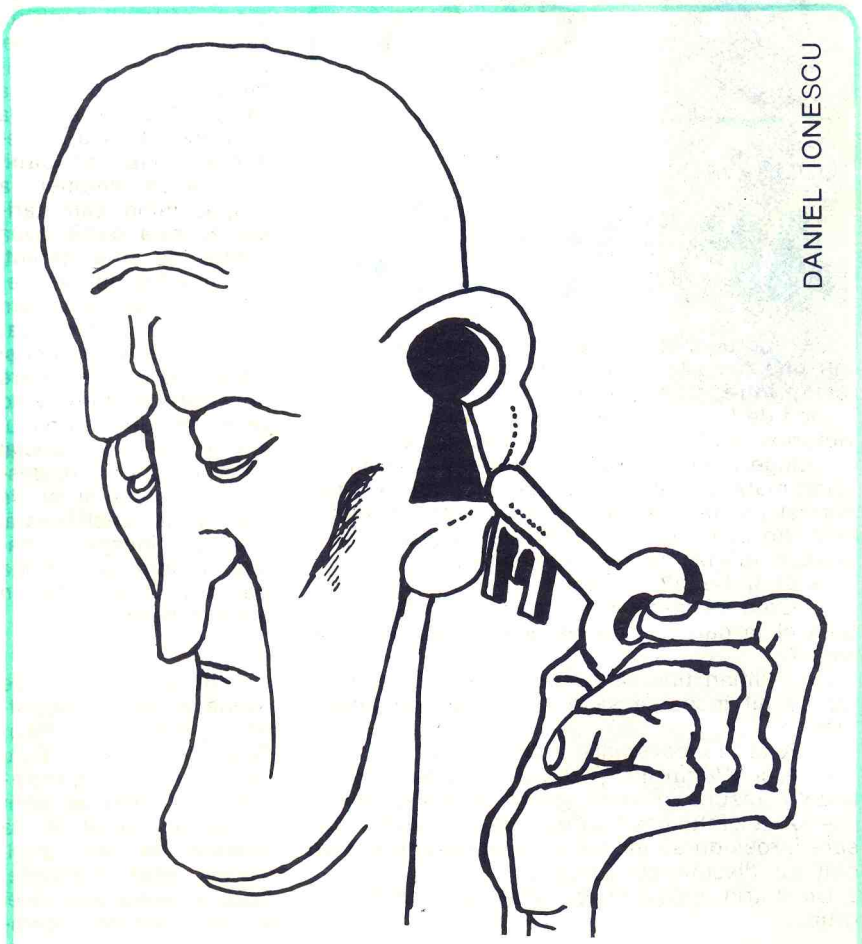

DANIEL IONESCU

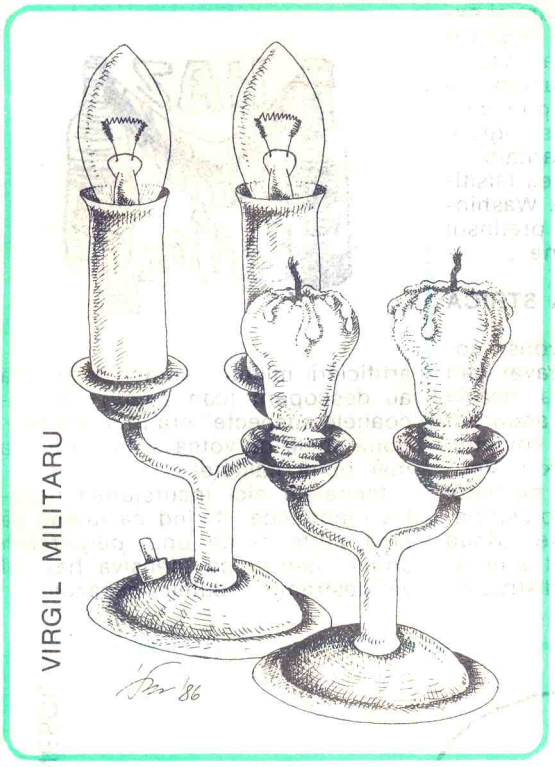

VIRGIL MILITARU

TUDOR VASILIU

APARIȚIA

Ce lucru minunat e să-ți apară o carte! Într-una din zile te duci la librărie și te amesteci printre cumpărători.

Încă de la intrare, te ciocnești de un ardelean victorios în ale cărui mîini lucesc două volume: o culegere de întîmplări rutiere și cartea ta, „Cazemata de sticlă", căruia un grafician modernist i-a desenat pe copertă o cabină telefonică din care un ficus vorbește cu provincia. Îl privești drăgăstos pe ardelean:

— O fi bună? îl îmbii.

— Cred că m-am prăjit cu asta cu ficusul — bate el în carte — da' as'laltă tre' să fie faină, așa-i?

Un milițian tinerel, cu *walky-talky*-ul spînzurat de gît încearcă să obțină relații suplimentare:

— Asta cu cazemata... Cît costă?...

— Aici „Vulturul", „Vulturul"! Mă auzi, „Pitulice"? răsună o voce gîjîită în *walky-talky*.

— Aici „Pitulicea", „Pitulicea", te aud... tresare înroșindu-se milițianul și se retrage într-un colț să discute cu „Vulturul".

Un bătrîn impozant, cu plete, explică într-un grup:

IONUȚ NICULESCU

PRIMII PAȘI PE SCENĂ

În revista ieșeană *Teatrul* din 1938, „copilul teribil" al Naționalului și al urbei, bădia Constantin Ramadan, povestea cum a debutat: „Eu jucam rolul ordonanței, iar pe al ofițerului îl juca C. Verdeș. Toate au mers admirabil, succes enorm, pînă la un moment dat, cînd ofițerul trebuia să-mi dea două palme. La repetiție, dînsul simula foarte bine, așa că de-abia mă atingea pe obraz. În seara premierei însă, probabil din cauza emoției, a scăpat mîna cam tărișor și mi-a cîrpit două palme de m-a ametit, dar imediat mi-am revenit și, ațos cum eram pe atunci, l-am luat într-o serie de pumni și s-a încins o bătaie între noi, care a durat vreo zece minute. Publicul era în delir, în special galeria, căreia i se deschisese pofta și ei de oleacă de chelfăneală, așa că a început o bătaie în lege prin toată galeria împărțită în două tabere."

*

Pentru un rol de „două vorbe" în Nepoftitul, meșterul Paul Gusty i-a cerut lui Puiu Iancovescu „garderobă". Prietenii au sărit în ajutor. Unul îi dă ghetele de lac, altul, fracul, altul mănușile. Abia în seara premierei a fost costumul com-

plet. Victor Malcoci a sosit, în fugă, cu jobenul, furat de la un unchi. După spectacol, Puiu a amanetat lucrurile și a făcut cinste la berăria „Cosman"... salvatorilor săi.

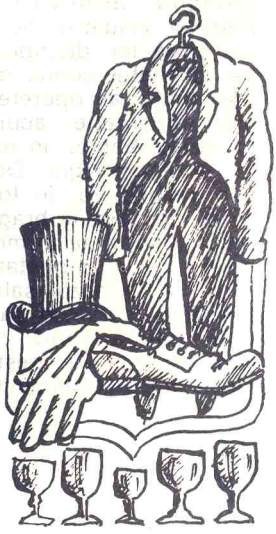

În localizarea lui Paul Gusty, la Băi, timidului absolvent Vasile Toneanu, aflat în compania „monștrilor sacri" ai primei noastre scene, i s-a urcat brusc temperatura. Congestionat,

— Ați citit „Cazemata de sticlă?" Are talent, nenorocitul. Și cîtă, cîtă suferință...

— Talent?... se răsfiră dezamăgită o parte din mulțime.

— Suferință?... se dispersează și cealaltă.

Pe vînzătoare o trec nădușelile. Cartea ta, „Cazemata de sticlă", rămîne ca un Everest între celelalte titluri ale căror culmi se tesesc văzînd cu ochii.

— Luați-o pe asta — o recomandă ea unui taximetrist cu față de student. Cuprinde povești de dragoste japoneze din China Evului Mediu.

Taximetristul cumpără ceea ce i se pare lui a fi o carte umoristică, ceva despre anumiți șefi ai lui de la I.T.B., poate: „Mizerabilii" de Victor Hugo.

Un asistent de la facultatea de filologie, cu figură de boxeur, plimbă privirea.

— Vă recomand „Cazemata de sticlă" — profită vînzătoarea pentru a-și etala aptitudinile de psiholog. E cea mai bună carte pe care o avem: o culegere de schițe umoristice, te topești de rîs... vai... oh...

Asistentul cu fizionomie de boxeur pleacă să achite la casă un volum de studii dialectologice și stilistice privind poezia aromână din secolul XIX și în locul lui reapare milițianul:

— Cît costă volumul despre cazematele de sticlă?

— Alo, „Pitulicea"? Aici „Vulturul", „Vulturul"! îi răsună iar, sub bărbie, glasul străin.

Milițianul dispare furios.

— Aceasta este o carte polițistă? Ai? Aud? Ceva bun, palpitant? „Cazemata de sticlă"? salivează o femeie grasă îmbrăcată ca o sorcovă, la gît cu o vulpe cu gheruțe atîrnînde.

— Nu știu, doamnă... renunță vînzătoarea. Acum ne-a venit, n-am citit-o.

— Dă-mi-o.

HORAȚIU MIHAIU

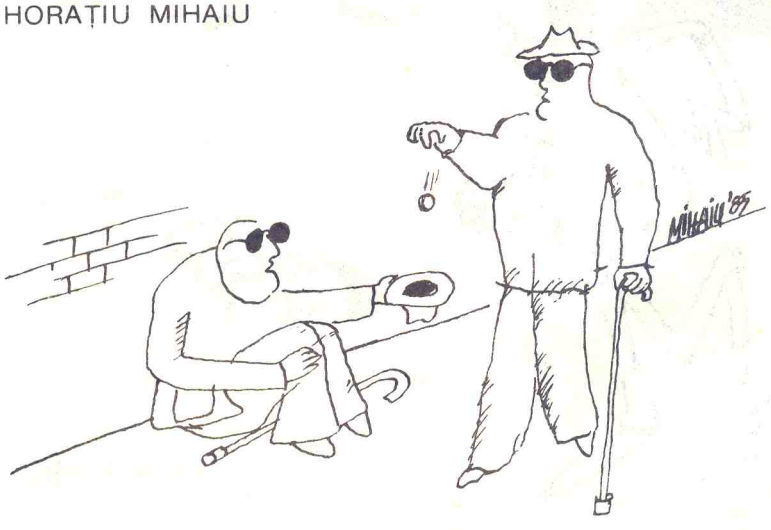

— Uite, dragă, o carte nouă — îi șoptește o fată iubitului.

Îți vine să te duci, să le-o smulgi din mînă, să o deschizi la pasajele cele mai interesante, dar n-ai încotro, te uiți neputincios cum o răsfoiesc, cum cartea se deschide, ticăloasa, numai și numai la descrieri de natură.

— Dă-mi alta! tună sorcova cu vulpea întorcîndu-se la stand și trîntind cu obidă „Cazemata de sticlă". Parcă spuneai că e polițistă.

Te întorci acasă amărît, ridici receptorul telefonului care sună.

— Alo, dragă, ți-am citit cartea. Încă de la primele rînduri m-a izbit cuvîntul „țipirig". Nu știai că „țipirig" înseamnă „clorură de amoniu"?

E vecina de dedesubt, profesoara.

— Ba e și o plantă erbacee, *Schoenoplectus tabernaemontani*. Crește prin bălți.

— Dragă, ce dicționar ai tu? Oricum, să fii mai atent. În Șăineanu e altfel.

Închizi. Ridici iar. E contabilul Ciocârdel, un prieten din armată.

— Ura, bătrîne! Sînt cu cartea ta pe genunchi. Mă, mi-am extras deja pe o foaie cîteva

junele prim oferă logodnicei, în loc de flori, tava cu dulceață, apoi fuge din scenă...

*

Angajamentele actorilor începători se faceau, pe la 1900, la cafeneaua „Bulevard". Bătrînul Hagieru, pentru cîțiva lei, distribuie pe răsfățatul comic de mai tîrziu al operetei, Nae Ciucurette, acum în teatru, boboc, în rolul unui bragagiu. Dar sub reflectoare, în loc să strige: „Hai la braga rece!" tînărul se pomenește zicînd „înghețata rece!" spre hazul sălii. Împiedicîndu-se în șalvari, nemaiștiind ce face, steaua de peste cîțiva ani a „Companiei

C. CAZACU

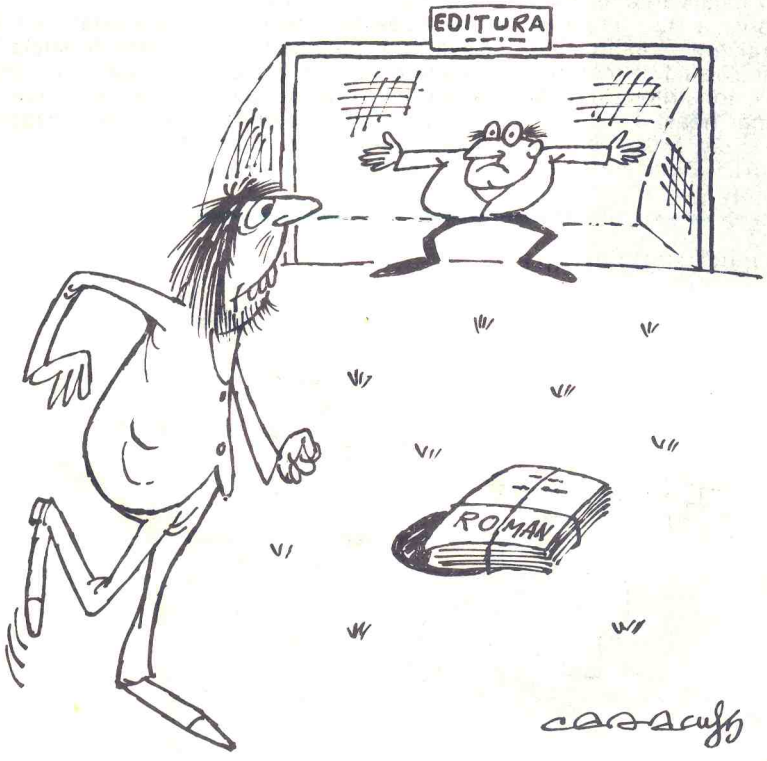

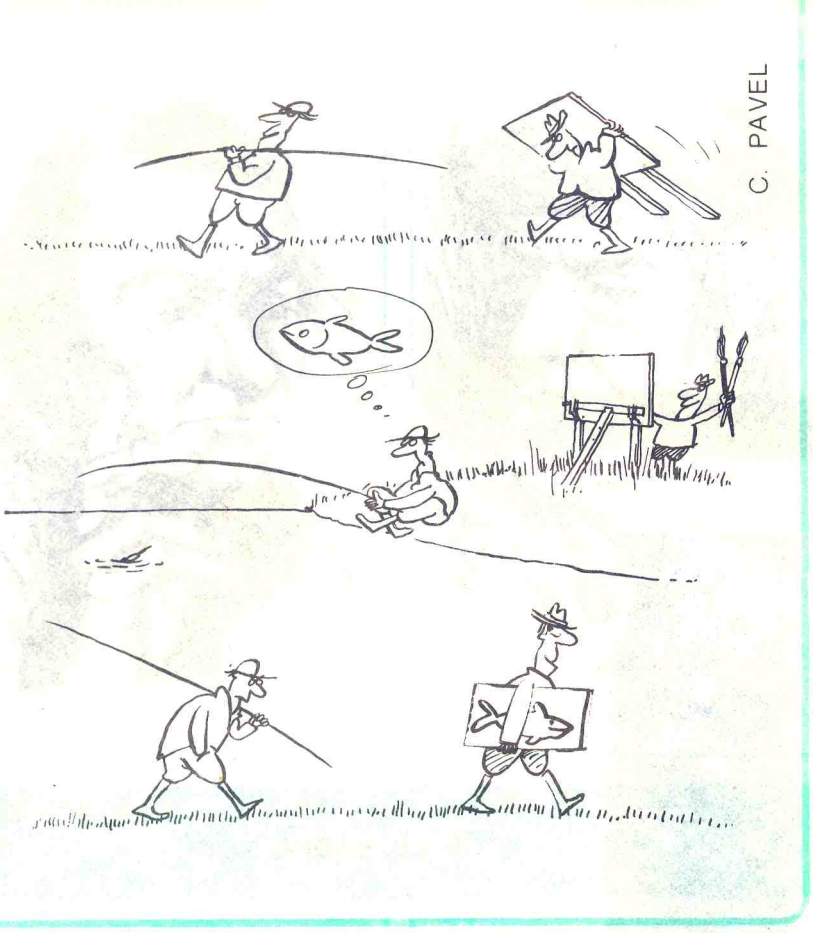

Grigoriu" pune doniţa cu bragă în braţele unui fioros turc ce trecea prin bazarul de mucava şi iese... prin taraba unui vînzător de mărunţişuri!

Distinsul dascăl al atîtor actori, Petre Sturdza, a primit botezul teatrului în apariţia episodică a unui băiat de prăvălie, cu lulea şi ciomag, care trebuia să predea unui morar un sac cu grîu. Colegii i-au făcut vînt în scenă, nenea Petrache s-a îndoit sub povară, s-a îndreptat împleticindu-se spre morar, i-a dat luleaua şi ciomagul şi... a ieşit cu sacul în spinare.

nelămuriri. De ce spui tu „cei doi rivali se aflau într-o continuă emulaţie profesională, pe viaţa şi pe moarte". Cum pot să se afle doi rivali în emulaţie? „Emulaţie" e aşa, o prietenie, o înţelegere... Sau, aici: „evul mediu e un ev revolut"! Cum „revolut", frate? Poţi să spui despre 1848 că a fost un an revolut, despre 1907... Sau „fortuit"! Cum poţi să spui despre Anca şi George că s-au întîlnit „fortuit" pe puntea aceluiaşi transatlantic... Cine-i forţa, dragă? Nu reiese de nicăieri.

Spre seară te sună şi tata, bunul şi bătrînul tău tată, căruia i-ai trimis încă de acum o săptămînă, în coletul cu cărţi de citit, şi „semnalul", primul exemplar din „Cazemata de sticlă". Bietul moşneag, a venit cale de doi kilometri pînă la poşta din comună ca să-ţi telefoneze. Îl auzi slab.

— Alo... feciorăşule... Eu şi maică-ta am primit scrisoarea ta şi cărţile care zici că ţi-au apărut. Eşti mare, micule, eşti mare! Eu şi maică-ta sîntem mîndri, în special aia în trei volume... aia cu d'Ar-tag... nan... felicitări, băiatu' tatii, şi la mai multe! Combaţi tare! Auzi... auzi tu... da' noi ca cine să nu fim?

NICHITA STĂNESCU

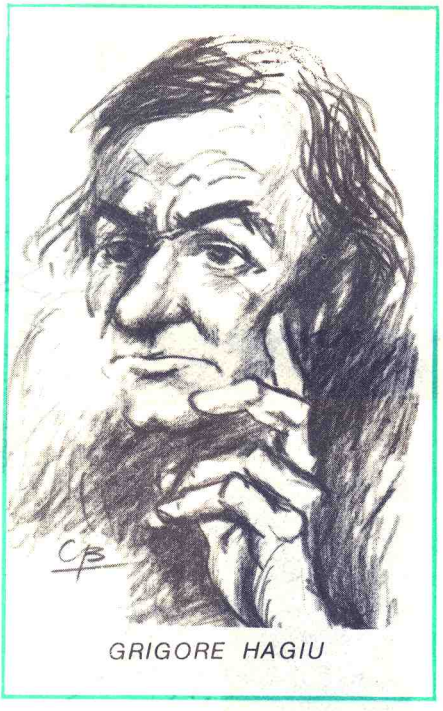

GRIGORE HAGIU

COSTEL BADEA

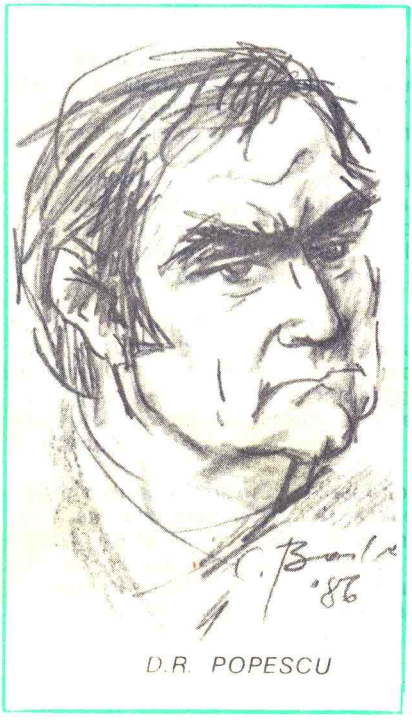

D.R. POPESCU

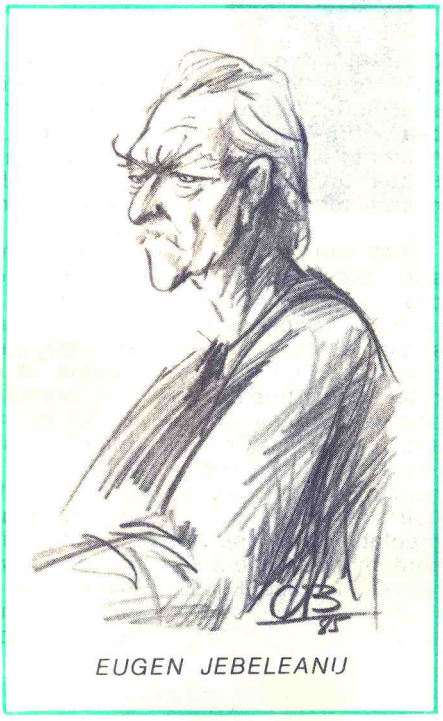

EUGEN JEBELEANU

FĂNUȘ NEAGU

ION BAIEȘU

VECINI DE ATELIER

IOAN ALEXANDRU

TUDOR GEORGE

V. CRĂIȚĂ-MÂNDRA

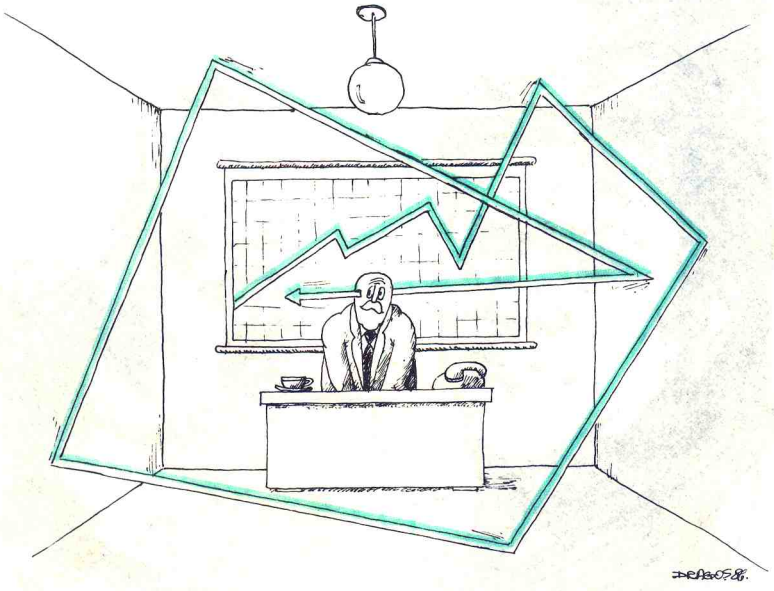

DRAGOȘ ANTON

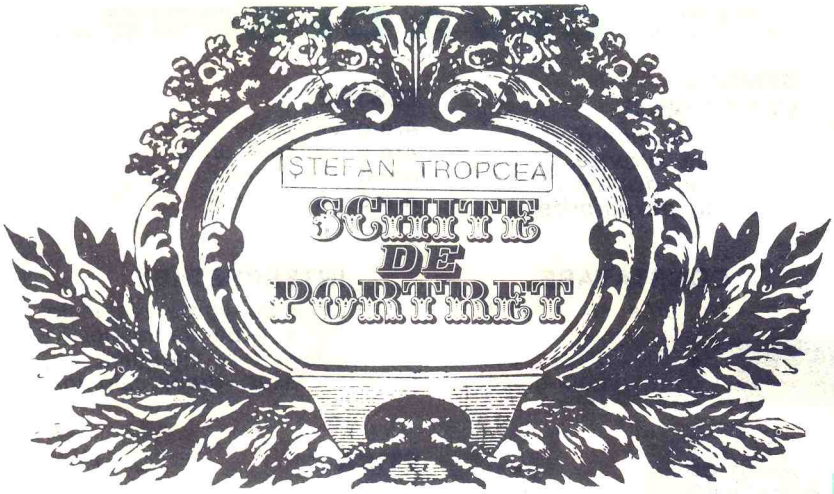

UNUI AVAR

Ai vin de ani
Și bun - încît
Îl dai pe bani,
Nu-l dai pe gît.

ȘUȘANEA

Poluat
Umor -
pol luat
Ușor.

[illegible]

Are mici „scăpări".
Însă nu-i uituc:
Ieri, cerea țigări.
Astăzi, vrea ciubuc.

SUCCES

Epigrama cea hulită,
Face vogă și succese
În prezent este citita
Ca și rubrica „decese".

AHIVISTUL

Permanent s-a ridicat -
Respectînd condiția -
Și atunci cînd a „picat"
L-a „săltat" Miliția.

FIUL IUBITOR

Mamei sale îi aduce
Lemne, pîine, zarzavat,
Cît „băiatu" poate duce
În valiza diplomat.

UNEI MOAȘE

Mulți ani de închisoare,
Primești - ușor se spune -
Oprind o barză care
Se află-n... misiune.

UTOPIE

Posesorii unor „DACII",
Ar plăti - de s-ar putea -
Să se taie toți copacii
De pe margini de șosea.

CÎTE CEVA DESPRE...

SEMNUL CĂPĂTUIELII

Semnul de mirare,
Pus după surprize,
Într-un an dispare...
Chiar de pe parbrize.

ZESTRE

Are-o vîrstă oarecare,
Are-un zîmbet ofilit,
Are-o mamă (acră tare),
Are-o slujbă și-un „OLTCIT"

CONSTATARE

Nu prea au dreptate
Unele zicale: -
Cei ce dau din coate
N-ajung coate-goale.

INTERPRETARE

Spus cu vorbă răspicată,
Într-o clipă de mînie,
Adevărul - cîteodată -
E „taxat" drept calomnie.

ADRESE

„Sfinții" reci la lumînare
Dar sensibili la plocon,
Nu-i găsești în calendare
Ci în cărți de telefon.

ETICĂ

Respectul cuvenit
E demonstrat
Cu cap descoperit...
Nu aplecat.

OBSERVAȚIE

Azi politețea - după unii -
E-o rămășiță din trecut.
De cînd cu barba și perciunii,
Obrazul a cam dispărut.

BOALA SECOLULUI

(după bicrocrat)

Un infarct lovește rar
Și cu forță minimă,
Cînd pui totul la dosar
Și nimic la inimă.

OMENIE

Mereu trăim cu frica,
În inimă și creier,
Să nu rănim pe greier,
Cînd lăudăm furnica.

BLUGI

Pantaloni cu ecusoane
Și croială de iței,
Ce se poartă prin saloane
Ca-n saloon-ul de văcari.

ANDO

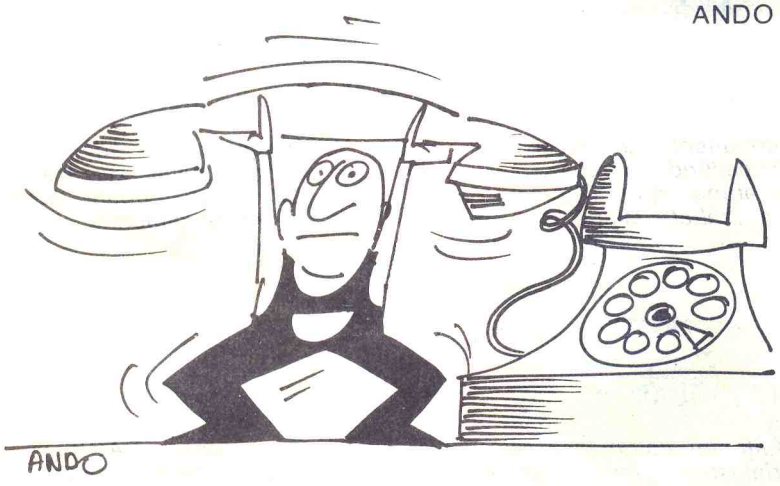

MIHAI CONSTANTIN PAPUC

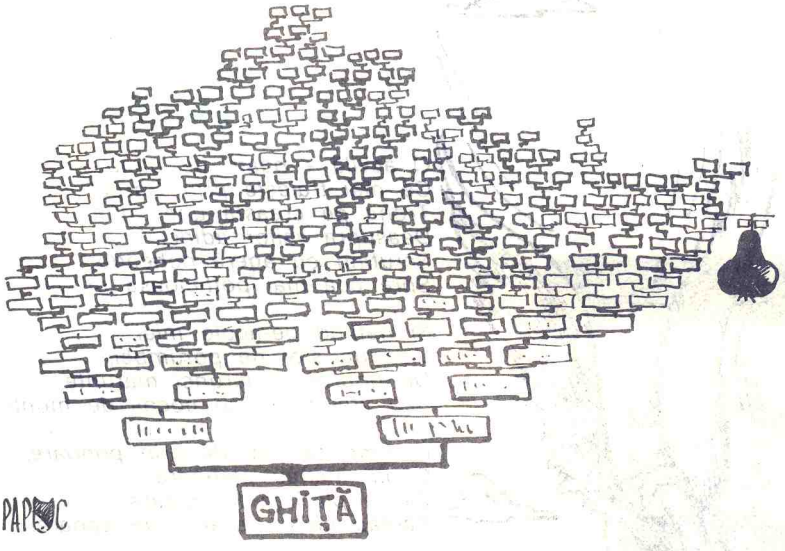

TRAIAN BENȚA

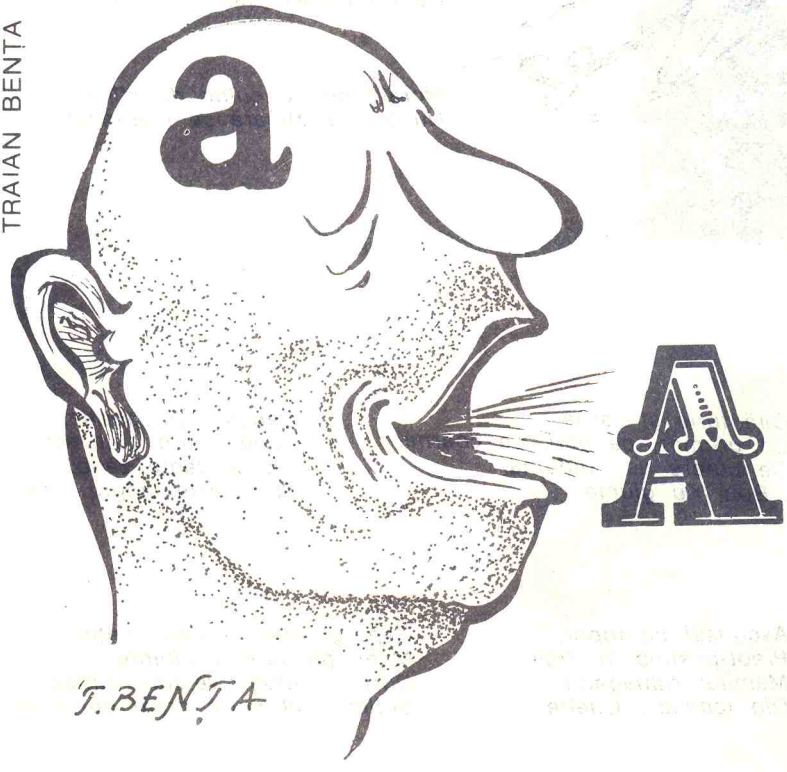

MIRCEA IONESCU QUINTUS

FABULĂ CU ZBURĂTOARE

O acvilă - neam de piraţi -
Ce mai trăieşte prin Carpaţi,
Trona pe creasta unei stînci
Deasupra văilor adînci,
Scrutînd cu ageră ocheadă
Spre cea mai pofticioasă pradă.

Şi nefiind pe-acolo miei,
Visa un stol de porumbei,
De potîrnichi, ierunci mărunte,
Sau vreun grăsun cocoş de munte,

În timp ce jos, de prin ponoare,
Copiii înălţau planoare
Ce în plutirea lor bizară
Păreau chiar păsări care zboară.

Trezită din frumosu-i vis
Acvila se-aruncă-n abis,
Ca trăznetul căzînd din cer
Pe cel mai mic şi mai stingher,
Ce se-aplecase pe-o aripă
Şi sfîrtecîndu-l într-o clipă
Se lăcomi cu el atît
Că i-a rămas planoru-n gît.

*

Morala de pe culmi de stîncă:
Nu tot ce zboară se mănîncă!

DEFINIŢII ZOO-EPIGRAMATICE

TAURUL

Cîtă furie şi carne,
Ce grumaz, ce nări, ce coarne,
Ce putere de huidumă,
...Bou, nu glumă!

CUCUL

Cenuşiu şi cabotin,
Pune ouă-n cuib străin
Ca un fante zăbăuc
Şi trăieşte singur... cuc

LAMA

Ascuţişul de topor,
Preot-pustnic în Tibet,
Mamifer rumegător
Din familia... Gilette.

OMUL

Cap, grumaz, torace, pîntec,
Mîini, picioare, oseminte,
Doruri, zîmbet, versuri, cîntec,
Suflet mult şi-un dram de minte.

LEUL

Semnul forței bestiale.
Stema mîndrului Lyon.
Rege peste animale,
Una fisă telefon.

CAMELEONII

Îți schimbă fața cu iuțeală
Trăind prin arborii de soi
Din depărtarea tropicală.
Dar se găsesc și pe la noi.

PAPAGALUL

Frumos, adesea centenar,
Mănîncă fructe, flori, nectar
Și ca bărbatul prim, Adam.
E taciturn și... monogam.

PĂUNUL

Domesticit, penaj frumos.
Nu-și îngrijește puii, dar
Răsfiră coada vanitos
Că este spiță de acar.

FABULĂ CU ȚEPI

Ariciul, mai puțin mintos,
Văzînd cît este de țepos
Și moștenind și după mama
O rîvnă pentru epigramă
(Și-un bot subțire de artist)
S-a și crezut epigramist.

„Ce, nu pot să înțep și eu
Ca Tropcea, Jega și ca Leu?,
Iar poante de-aste-autohtone
Nu știu ca Langa și Petrone?"

Prea-ncrezător de-acum în el
Și foarte dornic de duel
Plecă în lume teleleu
Și, iată, se-ntîlni c-un leu
Morocănos și-nfometat:

„Ce, n-avuși parte de vînat?
Hai, vin-cu mine, frățioare,
Să-ți săgetez eu căprioare,
Că lei din ăștia ca matale
Nu prețuiesc nici trei parale;
Mă rog, nu voi să mai insist,
Dar știi, eu sînt epigramist,
Iar regii-s demodați, mon cher!"

Morocănos și auster
(Că leul nu e poliglot),
L-a-nfulecat cu țepi cu tot.

.

Dar mai tîrziu, pe-un mal de lac,
Cuprins de crampe la stomac,
Jura monarhul cu ochi triști:
„Nu mai mănînc epigramiști!"

GABRIEL TEODORESCU

rondelul leului

„Quia nominor leo!"
(Fedru — Fabule —)

„Mie tot mi se cuvine,
Pentru că de asta-s leu!"
Nu-ți convine ce fac eu?
Critică-mă! Dar la cine?

Nu rîvni la postul meu,
Fiindcă n-o să-ți meargă bine.
„Mie tot mi se cuvine,
Pentru că de asta-s leu!"

Ce ești tu? Un oarecine!
Un nimic. Un biet, pigmeu!
Dar eu sînt un Dumnezeu,
Și am calități divine...

„Mie, tot mi se cuvine!"

DRAGOȘ ANTON

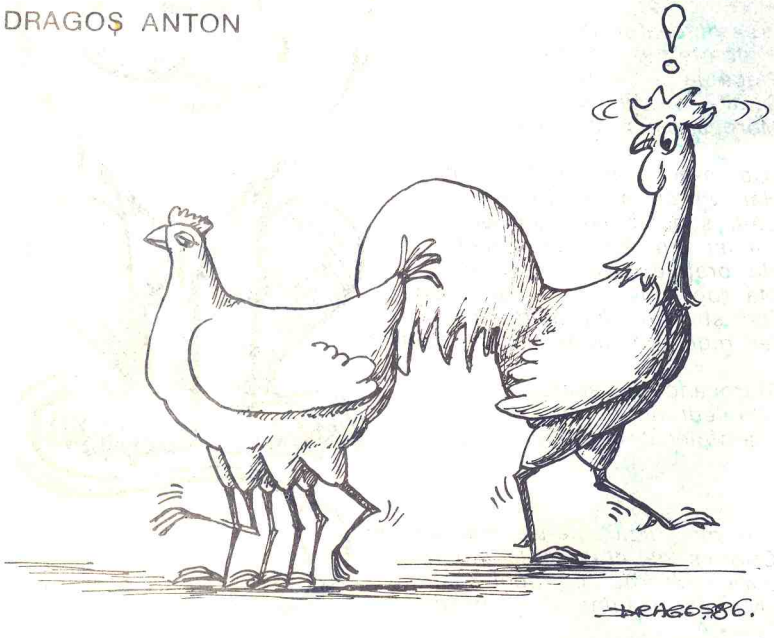

IOAN BOLOCAN

CĂLIMARA

replică feministă lui G. Topîrceanu

Mi-ai dăruit, bărbate, astăzi o călimară de cristal,
Un gest ce sare din șabloane și tinde către ireal,
O călimară ce ascunde, aș zice, oarece mobiluri
De-ai preferat-o înaintea domesticelor emailuri

O călimară ce-ntre vase ori lîngă cratița codană
Arată ca o noră-n casă neștiutoare și profană.

În călimara asta nouă, stupidă ca un compliment
Atribuit de circumstanță, cînd totul ți-i indiferent,
Liliputană ca un zero și tainică precum ascetul,
Indiferentă ca o clanță, ermetică precum poetul,
Întrezăresc din întîmplare reproșul cel de zi cu zi
Și trebile abandonate din rațiunea de-a te ști
Bărbatul și stăpînul casei, eternul latifundiar
Ce vede și miroase totul, chiar stînd cu nasul în ziar.

Mi-ai dăruit, bărbate, astăzi o călimară de cristal,
Un nobil gest care, aș zice, m-a perplexat parcă total
Și mă împinge grabnic gîndul pe loc să-ți dărui o morală:
De intri anul ăsta, cumva, desigur tot dintr-o greșeală,
Ori de te-adăpostești de ploaie acolo-n dos în librărie,
Ia-mi de-un „Snagov", te rog, cerneală și rest de un coniac hîrtie
Căci toate cîte-aș vrea a-ți spune, ori să le scriu la o adică,
Stau amorsate ca o bombă în călimara asta mică.

IULIAN PENA PAI

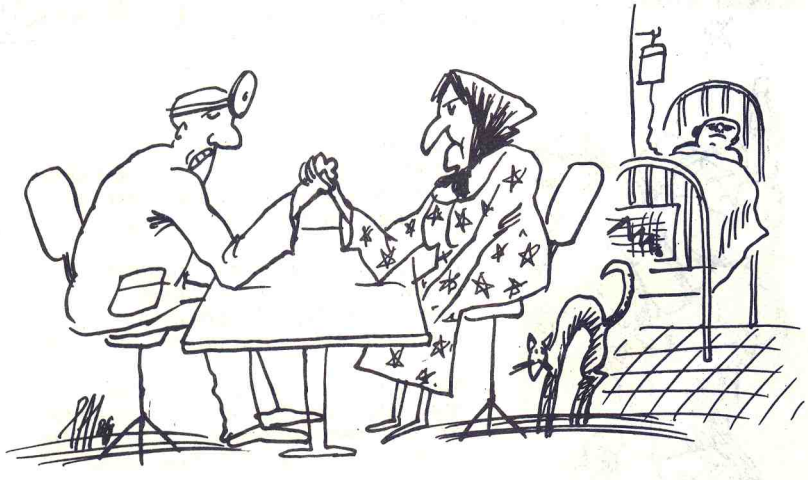

RONDELUL ȘEDINȚOMANULUI

„Sînt pentru - ca să zic așa -
Și împotrivă... la abțineri..."
De minte nu prea are țineri
Că nu prea știe el ce vrea.

Așa e luni și joi, și vineri
Și-n restul e aidoma;
„Sînt pentru - ca să zic așa -
Și împotrivă... la abțineri..."

Am fost și eu c-un grup de tineri
Cînd insul tocmai se-nsura
Și, dînd dovadă de rețineri,
A spus (în loc să zică DA):

Sînt pentru... ca să zic așa...

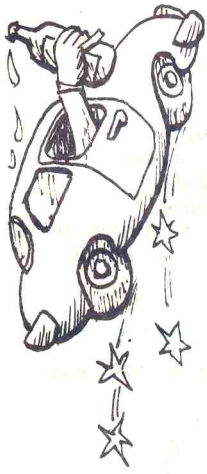

RONDELUL VITEZOMANULUI

Cu-o sută patruzeci la oră
Și cu o mînă pe clondir;
Claxon cu sunet de clavir
Și-n dreapta sa cu o minoră.

Țigara lungă o devoră
Că e primită chilipir.
Cu-o sută patruzeci la oră
Și cu o mînă pe clondir.

De ce-a pățit, nici nu mă mir
Cine s-a prins cu el în horă:
Cu mîna încă pe clondir,
A demarat spre cimitir
Cu-o sută patruzeci la oră.

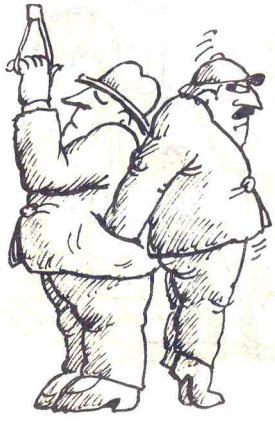

RONDELUL ILICIȚILOR

Averile se fac și nemuncite,
Cînd nu ești întrebat de „sănătate";
Sînt indivizi ce-și construiesc palate
Din bani sustrași prin scripte măsluite

Un tuciuriu cu haina ruptă-n coate
E astăzi cercetat la ilicite;
Averile se fac și nemuncite,
Cînd nu ești întrebat de „sănătate".

Mai multă vigilență în cetate,
Mai mult control, ar fi binevenite;
Ar mai reduce șpertul la de toate
Și mult mai rar am zice, pasăMITE,

Averile se fac și nemuncite...!

CE E KITSCH-ul...?

pe marginea Concursului de la Cluj-Napoca, pe această temă

Un cuvînt de împrumut,
Provenit de nu știu unde.
În al cărui conținut
Nu știam ce se ascunde.

La Bencei și la Apold
Îl citim în englezește,
Însă scris pe românește
În Banat înseamnă... șold.

Drept dovadă, vă redau
Din exemplele funeste
Explicîndu-vă pe șleau
KITSCH-ul; așadar, el este:

Obiectul de prost gust
Oferit în plină stradă
De un „artizan" vetust
Cu reclamă în tiradă.

Marfă multă, alandala,
Ce inundă un bazar
Cînd un ins totalitar
Nu s-a întîlnit cu școala.

Lănțișoare ruginite
De a timpului patină;
Verighete șlefuite
Și vîndute la duzină.

Flecuștețe văcsuite,
Din ceramică sau iască.
Ce tot timpul sînt menite
Să le-admire-un gura-casca.

Turnuri vechi cu metereze
Scrijelite pe aramă.
Nuduri cu femei obeze,
Care nu încap în ramă.

KITSCHU-n artă e milogul
Ce cerșește-n pălărie
Și la care filologul
Langa face alergie.

Uneori, la expoziții
Poate fi un „loz în plic";
Aiureală, exhibiții
Pentru marele NIMIC.

KITSCH-ul e pseudoartă,
Coborîtă pîn-la sluj,
Ce-a bătut din poartă-n poartă
Și s-a îngropat la Cluj.

Anacronică îmi pare
Procedura din concurs
Și - pe drept - acest discurs
Îl închei cu o-ntrebare:

Prea-distinsele condeie,
Care-au jurizat aici,
Cum de au putut sa deie
„Treișpe" premii pentru-un KITSCH?!

P.S.

Retractez, unu la mie,
Din ce-am spus și zic așa:
Dintr-atîtea se putea
Să-mi fi dat UNU și mie...

N-ai pe cine să urzici!
Fapta este consumată,
Dar și cronica rimată
Ca nu cumva să dau... KITSCH!!!

FLORIN CRISTEA

FILE DE POVESTE

(FIECARE CU TÎLC ESTE)

ALI-BABA ȘI CEI 40 DE COȚI

Într-o zi gestionarul
Terminîndu-și inventarul
Zise către-al său băiat
Pe un ton mai răspicat:
– Ți-am luat și blugi import
Și vreo două bluze ABBA
Două, trei, costume sport
Ce crezi că sînt, Ali-Baba?
Doar în magazin de toți
Nu sînt patruzeci de coți!

CUIUL LUI PEPELEA

Tovarășul Pepelea-ntr-o ședință
A găsit de cuviință
Să discute ca oricare
Și să critice mai tare
Unele măsuri luate
Dar cu proaste rezultate
Iar directorul se-ncruntă
Cu-o privire ce-l înfruntă
Însă aparent le-nghite
Și să-ndrepte le promite,
Dar precum a fost povestea
Lui Pepelea-i merse vestea
C-a bătut din nou un cui
Dar acum în talpa lui.

EPIGRAME

GURILE RELE

Spune despre ea oricine
Că deși nu-și are-un rost
Cu moralul stă chiar bine,
Cu morala stă mai prost.

ROMEO ȘI JULIETA

Deși pe ea o cheamă Cleo
E-o Julietă, dar modernă
Ce jură dragoste eternă
Iubitului... Alfa Romeo.

DEBUTANȚII NOȘTRI '86

FABULA INADECVĂRII

Cîrtița săpa de zor
Galerii sub ogor
Convinsă că prin ele va să vină
Torentele, visate, de lumină!...
Se prăbușeau rînd pe rînd
Plantele nepricepînd
Ce boală nu le lasă
Să-și împlinească
Rostul la vremea firească
De seceră și coasă!...
Țăranul văzînd a plantelor ofilire
Porni cu grăbire
A le uda.
Ce s-a putut întîmpla
Se știe:
Apa a inundat
Galerie după galerie!...

Observați așadar ce potop
Provoacă neadecvarea mijloacelor la scop!

FABULĂ CU MANUAL

Pe cînd înainta încet pe drumul lui
Melcul fu ținta ironiei iepurelui:
—Cu-asemenea mod de-a te tîrî prin viață
N-ai să ajungi nicicînd să guști a sa dulceață!
Fiind în secolul vitezei,
Adaptează-te tezei
Că totu-i transformare-n univers!
Transformă radical, deci, acest mers!

Și o luă iute la picior
Cînd fu zărit întîmplător
De-un vînător.
Prins în cătare
Și nimerit,
Văzîndu-l rostogolit
În cărare,
Aproape dîndu-și ultima suflare,
Rosti melcul: „- Festina lente!" Ah, divina
Vreme cînd se învăța latina!

FABULA AVÎNTULUI

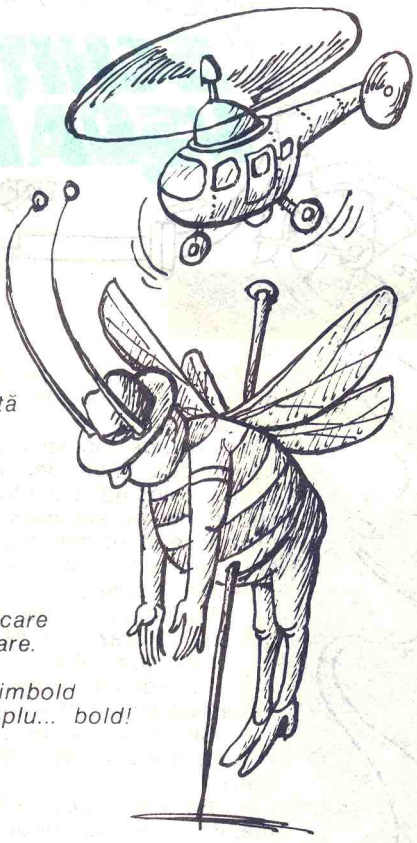

Cum privea un elicopter
Zburînd spre cer,
Bondarul se crezu ruda
Cu el
Și-o ciudă
Îl cuprinse cumplită:
„Nenorocită
Viață și chinuită
Am dus!
Iată unii cît au ajuns de sus
Numai fiindcă știu să se zbată
Făcînd paradă
De personalitatea lor!
Ce! eu nu pot să zbor
Și să bîzîi la fel?" îndată,
Din iarbă, vocea-i răsună
Amplificată;
Dar pe cînd da să zboare
În înserare,
Fu auzit și prins de-un elev care
Avea pasiunea să facă insectare.

Morala: avîntul fără temeinic imbold
Îl curmă repede un simplu... bold!

FABULĂ C-O VECHE-NVĂȚĂTURĂ

Vorbind sacadat
Un pistol automat
Modernizat
Întrebă o pușcă demodată:
„Cîte vieți deodată
Poți secera?
Una, două?
Ehei! se cere eficiență, nu uita!
Vouă
V-ar sta bine-n muzeu
Pe cînd eu
Sînt cu progresul în pas!
Focul automat!..."
Nici un glas...
O grenadă explodase
Peste cel care perorase
Despre moarte și ură.
O-nvățătură
Se cere:
Fiecare pasăre pe limba ei piere!

ION ACĂI

SCHIȚĂ UȘOARĂ

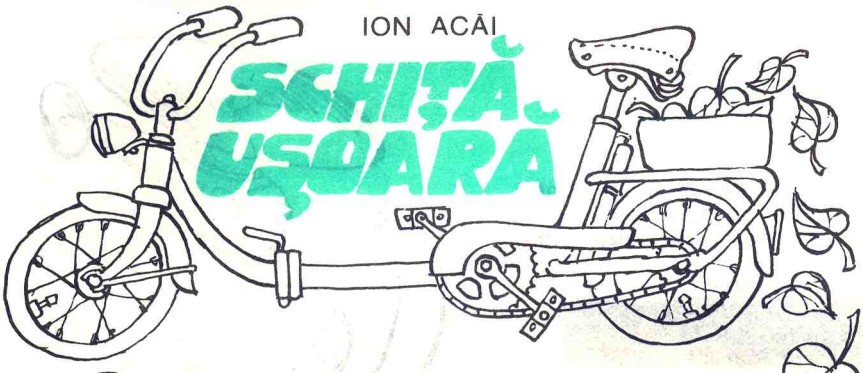

„Tăcerea umblă pe bicicletă(?!). Fii serios, dom'le, cui folosește această aberație?" Cu o seară în urmă, mergînd pe strada principală a tîrgului unde locuiesc de un an, am auzit cele de mai sus. M-am depărtat de cuplul ce se juca astfel, folosind cuvintele... dadaist, aș putea spune, dar nu supărăm pe nimeni dacă ne imaginăm ce și-au mai spus cei doi, în drumul lor spre cinematograful urbii. Deci:

— Mă iubești?

— Fii serios dom'le, după toate cîte mi-ai făcut mai îndrăznești să mă întrebi?

— Dar, mă iubești?

— Nu pot să iubesc un om ce nu caută să împărtășească bucuria celor din jur!

— Sfinte Sisoie, draga mea, eu te-am întrebat dacă mă iubești, de ce nu vrei să-mi răspunzi?

— Eu ți-am spus că toamna asta e nemaipomenită și tu ce mi-ai spus?

— Ți-am spus că „tăcerea umblă pe bicicletă", asta ți-am spus!

Da, asta mi-ai spus, dar nu uita zîmbetul pe care l-ai afișat atunci cînd ai declarat, bine dispus, această aberație.

— Dar unde vezi tu aberație, e o simplă glumă, unde mai pui că sună frumos.

— Pentru tine sună frumos, pentru tine care nu te interesează nimic, dar la mine nu te gîndești? De ce nu te gîndești și la mine?

— Uite că mă gîndesc și la tine: draga mea, te vei duce singură la „Piedone", iar eu mă voi duce să mă întîlnesc cu băieții la bar.

Morala acestei fabule trase de păr: unde există incoerență e nevoie și de alcool...

VARUJAN VOSGANIAN

INTRANSIGENȚA contabilului Elefterie

Atunci cînd nu mergea să cumpere lapte, ziua contabilului Elefterie începea la ora șase dimineața. Dacă zorile îl aflau într-o dispoziție bună, se bărbierea la sînge, fluierînd cîntece de viață nouă. Dacă zorile, dimpotrivă, îl găseau indispus, deschidea mai întîi radioul, pentru ca știrile ultimelor izbînzi din agricultură să-l mobilizeze. Îndeobște, însă, dispoziția contabilului Elefterie nu era nici bună, nici rea, ci mai întotdeauna aceeași.

Povestirea noastră se desfășoară într-o frumoasă dimineață de vară, pe cînd eroul nostru se îndrepta spre partea cea mai pasionantă a existenței sale, către masa de lucru unde-l așteptau fișele de recepție și avizele de expediție, unde șurubu-rile și piulițele se rînduiau frumos în rafturi iar pe cutiile cu motoare luceau, vopsite în roșu, numerele de inventar. Contabilul Elefterie verifică sigiliile, descuie magazia trase în urma sa zăvorul și-și scoase pardesiul pe care-l așează pe umeraș. Apoi își îmbrăcă halatul, își trase cotierele, întinzîndu-le pe brat, și-și puse basca bleumarin pe care-o înfundă cu nădejde pînă spre mijlocul frunții. Avu însă grijă să-și lase în afară urechile ciulite pentru ca nici cel mai mic foșnet să nu-i scape. După care muie plaiva-zul în gură și porni să adune o coloană de cifre, bolborosind rar și cu voce tare fiecare număr. După ce socoti de trei ori și de fiecare dată îi ieși alt rezultat, dovadă a caracterului variat și pasionant al muncii sale, contabilul Elefterie ridică, într-o doară, privirile. Fără să realizeze prea bine ce vedea, își coborî din nou ochii în hîrtii. Abia peste cîteva clipe, cînd simți că ceva nu e-n ordine, ridică fruntea și ceea ce văzu îl făcu să caște ochii cît cepele. În fața sa se afla o fată nespus de frumoasă care răspunse cu un zîmbet fermecător privirilor sale holbate și tîmpe. Era nu numai frumoasă, ci și strălucitoare, cu un păr lung, blond și luminos, cu ochi albaștri și sclipitori, cu o piele catifelată și orbitor de albă. Contabilul Elefterie rămase năuc; îi trebuiră cîteva clipe ca să se-adune.

— Livrările de mărfuri se fac numai după ora nouă! declară căutînd să pară cît mai autoritar.

Fata continua să zîmbească. Purta o rochie lungă, azurie, transparentă și decoltată pînă la sabotaj.

— După ora nouă! repetă, ceva mai moale, și-și coborî ochii în hîrtii.

Fata nu se clinti de la locul ei.

— Doar m-ai chemat... șopti ea, cu un glas susurat ca o apă.

— Eu? se apără contabilul Elefterie. Cînd?

— Acum cîteva cipe... Ai atins cu buzele bagheta magică, iar eu am auzit chemarea ta...

— Care... care baghetă magică?

Fata arătă cu un gest vaporos spre brațul căptușit cu cotieră. Elefterie privi spre mîna sa și strigă indignat:

— Asta nu e nici o baghetă magică! E creionul meu chimic! Și l-am muiat în gură ca să...

— Ca să mă chemi... șopti din nou fata. Așteptam acest semn de la tine...

Eu sînt zîna cea bună...

— Tovarășa! ridica glasul contabilul Elefterie, lovind cu pumnul în masă. Sîntem într-o unitate socialistă! Te rog sa lași misticismele la o parte!

— De ce te miri așa? șopti, netulburată, fata. Doar ai citit, cînd erai mic, despre zîna cea bună...

— Da, tovarășa, nu se lasă contabilul Elefterie. Am citit! Dar asta era pe vremea cînd eram mic! Acum sînt mare și am gestiune într-o unitate socialistă! Într-o unitate socialistă n-au ce să caute zînele bune. Apoi, luminat de o idee: Și, de fapt, de unde știu eu că spui adevărul?

— Pune-mă la încercare, gînguri fata. E de ajuns să-ți rostești dorința și ea pe loc se va-mplini...

— Orice dorință? se îndoi contabilul Elefterie.

— Chiar și cea mai tainică, numai să poruncești...

— Oricît de grea? întrebă iar Elefterie, căruia o strălucire vicleană îi trecuse prin priviri.

— Îmi stă orice în putință, spuse frumoasa, întinzînd brațele, larg.

Contabilul Elefterie zîmbi sadic, micșorîndu-și ochii.

— Bine, se învoi, să văd de ce ești în stare. Poate nu știi ce te-așteaptă... Apoi, arătînd cu degetul spre foaie: Fă-mi adunarea asta!

Nu apucă să-și sfîrșească vorba că lîngă cele trei rezultate ale sale apăru încă unul, scris cu litere aurite, care diferea sensibil de celelalte. Elefterie rămase prostit, ochiul stîng începu să i se zbată. După cîteva clipe, luîndu-și seama, tuși și se îndreptă pe scaun.

— Mda... spuse. Am să verific mai tîrziu. Apoi, schimbînd tonul: Să presupunem că ești zîna cea bună. Dar de ce-ai venit tocmai în depozitul meu?

— Ca să te-ajut... șopti preafrumoasa.

— Nu poți să mă ajuți, spuse Elefterie. Ești prea tînără. Contabilitatea e o treabă grea, cere experiență.

— Am să-ți arăt frumusețile lumii, continuă Cosînzeana. O să ai tot ce-ți dorești... O să fii fericit...

— E de ajuns să-nchizi ochii, continuă zîna cea bună, și te vei simți plutind spre cele mai tainice locuri ale desfătării.

— Un gestionar nu închide niciodată ochii! sări contabilul Elefterie ca ars. El trebuie să fie cu ochii în patru!

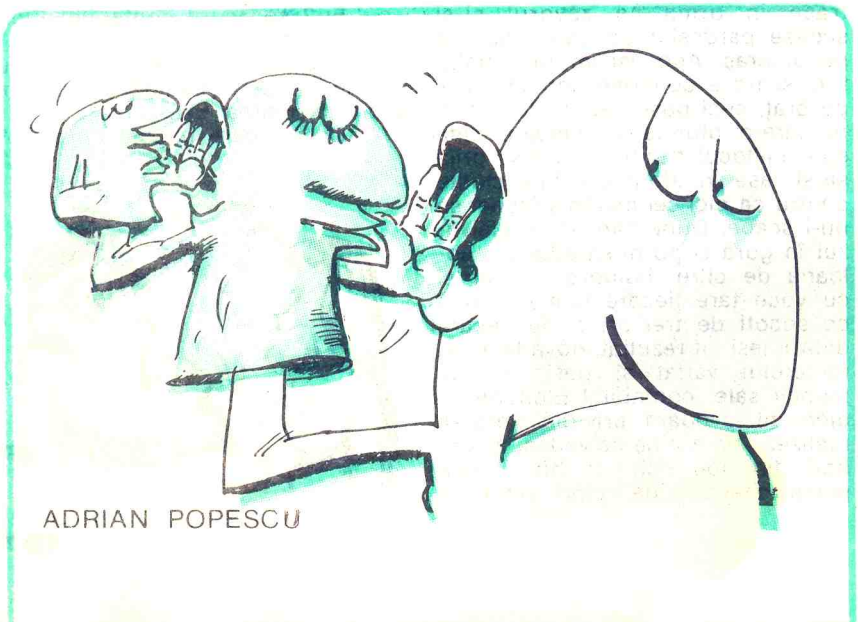

ADRIAN POPESCU

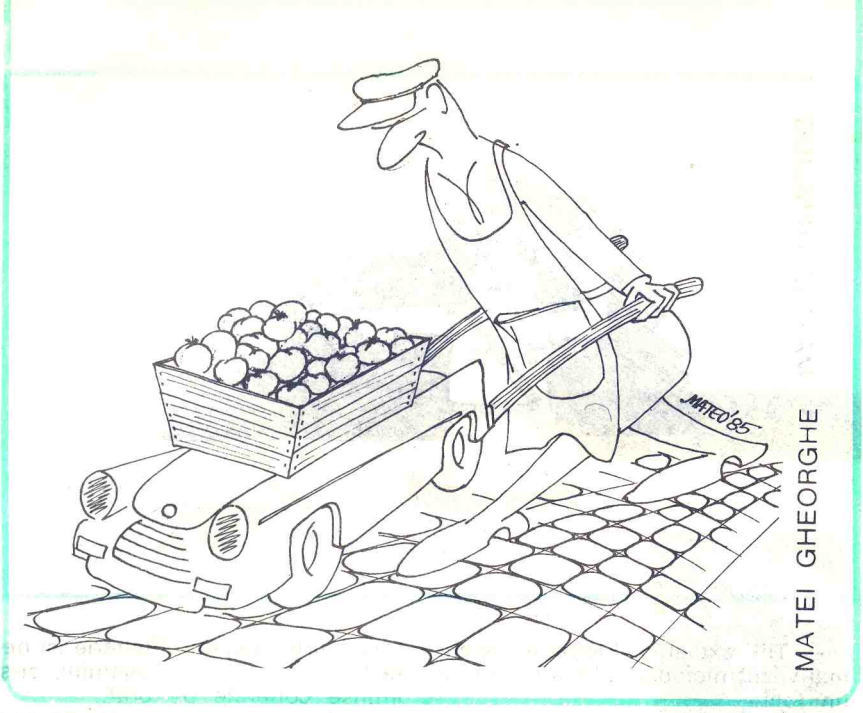

MATEI GHEORGHE

— Dar nimic rău nu se va întîmpla... susură frumoasa. Nici unul din aceste minunate giuvaeruri nu se va clinti din loc.

— Giuvaeruri? se nedumeri contabilul Elefterie. Care... giuvaeruri?

Zîna cea bună arătă spre rafturi.

— Astea nu sînt giuvaeruri! tovarășă dragă! se indignă Elefterie. Sînt rulmenți și piulițe...

— N-am purtat niciodată asemenea brățări și inele, se entuziasmă Cosînzeana. Ce frumos sclipesc în soare!

— Sclipesc, e drept! fu de acord contabilul Elefterie. Dar nu pot să mă ating de ele. Toate sînt scrise aici!

Și spunînd acestea, lovi cu palma peste registru.

— Dar nu trebuie să-mi oferi nimic, zîmbi frumoasa zînă. Eu sînt cea care-ți va dărui ție... Închide ochii și pune-ți o dorință.

— Nu se poate să închid numai un ochi? încerca Elefterie.

— Poruncește... repetă Cosînzeana, fara sa-i răspundă, și toate plăcerile ți se vor împlini...

Elefterie închise ochii cu teamă si-i redeschise imediat căutînd din priviri rafturile, cu vigilență gestionară. Ceea ce văzu, însă, îl îngrozi.

— Hei! se sperie, căutînd zîna din priviri. Ce-ai făcut? Unde sîntem?

— În văzduh..., se auzi, prelung, frumoasa frumoaselor.

— Dar eu nu știu să zbor...! strigă contabilul Elefterie cît îl ținea gura, pentru a acoperi zgomotul vîntului, șuierînd pe la ureche.

Zîna cea bună zîmbi și-și întinse brațele ca niște aripi. Elefterie privi în jos. La început văzu niște valuri de ceață, apoi, printre norii care se subțiau, deosebi casele cît niște furnici. Începu să dea cu disperare din brațe.

— Nu așa..., îi strigă zîna, trecînd pe lîngă el. Întinde brațele ca mine...

Prăbușirea se transformă în plutire și căderea fu lină. Elefterie oftă ușurat. Își netezi hainele, își trase basca la loc spre jumătatea frunții și privi în jur. Îl înconjurau vitrine de cristal din care scînteiau bijuterii, rafturi înțesate cu veșminte strălucitoare, tot felul de minunății rînduite sau așezate de-a valma.

MARIUS DANILIUC

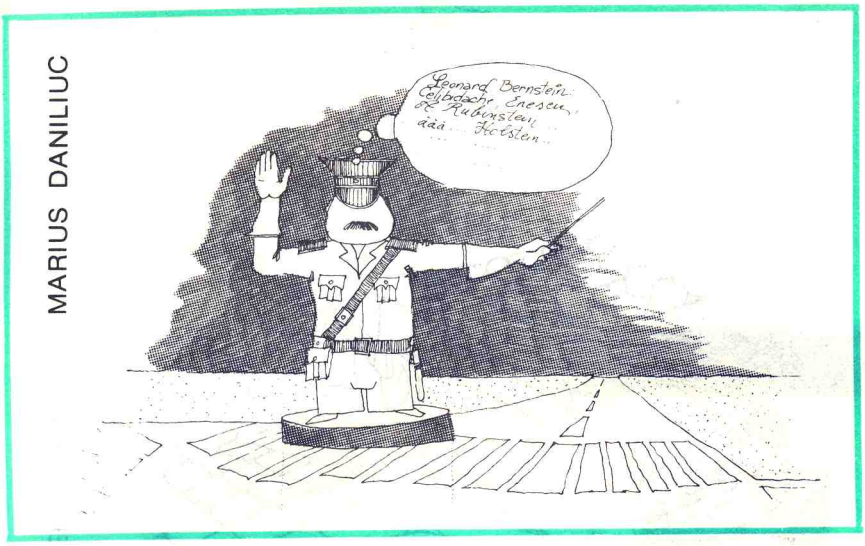

— Tii! exclamă Elefterie. N-am mai văzut niciodată atîtea lucruri la un loc!

— Îți plac? întrebă zîna cea bună.

— Mai e vorbă? exclamă Elefterie și porni printre rafturi.

Frumoasa fată făcu un gest cu brațul.

— Alege-ți tot ce-ți poftește inima...

Contabilul Elefterie se opri, mîngîie un costum de haine, apoi pipăi un covor greu, întins pe perete.

— Trebuie să fie foarte scumpe... spuse.

— Nu-ți va cere nimeni să plătești...

— Fie, se înduplecă Elefterie. Am să iau asta...

Și alese dintr-un coș cu sclipiri multicolore un bec colorat.

— Cum?! se miră preafrumoasa. Numai atît?

— Nevesti-mii îi plac foarte mult becurile colorate... răspunse, roșind, contabilul Elefterie.

— Mai alege-ți ceva... îl îndemnă zîna cea bună.

— Nu, mulțumesc, refuză Elefterie. Îmi ajunge becul ăsta. Nevastă-mea spune că atunci cînd aprinde un bec colorat, lumea i se pare cu totul altfel... Te rog, numai, să fii așa de amabilă încît să mi-l păstrezi dumneata. Mi-e teamă, dacă-l pun în buzunar, să nu se spargă.

Ajunseră într-o sală luminoasă. Oameni cărora Elefterie nu reuși să le distingă chipurile, ședeau la mese și vorbeau în șoaptă. Erau cu toții foarte eleganți; Elefterie își netezi stînjenit cutele halatului, și-și întinse cotierele pe braț.

— Să ne șezăm, îl îndemnă zîna cea bună.

Contabilul Elefterie se foi pe scaun, neliniștit. Își scoase basca și o puse pe masă, apoi o luă repede și-o mototoli între degete. În cele din urmă și-o puse iarăși pe cap, trăgînd-o pînă peste urechi.

— Ce facem aici? întrebă în cele din urmă, căutînd să pară-n largul său.

— Nu ți-e foame? întrebă Cosînzeana. Ce ai poftă să mănînci?

— Nu prea mi-e foame... încercă el. Apoi, în fața privirilor neînduplecate ale frumoasei frumoaselor, spuse către ospătar: Poate aveți niște parizer... sau stavrid prăjit... Și cîte-un suc, da' rece...

Fără să i se clintească nici un mușchi, ospătarul se înclină din nou în semn de mulțumire și se aplecă spre cosînzeană.

— Eu aș vrea, spuse divina, dîndu-și ochii peste cap, aș vrea caviar cu șampanie franțuzească...

— Ce faci? îi șuieră contabilul Elefterie la ureche. Aici remiza trebuie să fie cel puțin douăzeci la sută!

— Porție dublă, continuă zîna, netulburată. Și anulați comanda precedentă.

Privind spre ospătarul care se îndepărta, contabilul Elefterie suspină pierdut. Zîna cea bună își puse palma cea catifelată peste mîna lui.

— Nu-ți fă griji... șopti. Esti cu

mine; nimic nu te oprește să te simți fericit. Privește la ceilalți și încearcă să fii ca și ei. Tu...

— Mă cheamă tovarășul Elefterie...

— Care din ele e numele mic?

— Elefterie, repetă el.

— Elefterie, continuă zîna, mîngîindu-i brațul pînă la încheietură, acolo unde cotiera se îngemăna cu halatul bleumarin, ești la fel de bun ca și ei. Ai și tu dreptul la fericire. Nu trebuie să-ți fie rușine...

Ciocniră. La mulți ani! șopti frumoasa zînă. La mulți ani! răspunse Elefterie și dădu paharul pe gît. Apoi mîncă tot, ungînd caviarul pe felii groase de pîine. La urmă rupe o coajă și șterse cu băgare de seamă farfuria.

— Mai vrei? întrebă zîna cea bună.

— Nu, mulțumesc! spuse Elefterie. Ajunge... Luă paharul și bău o înghițitură. Zîmbi vinovat: M-am cam amețit. Nu prea beau șampanie. Numai de Anul Nou... Mă simt de parc-ar fi anul nou...

— Ce-ai spune de o plimbare cu barca? sugeră crăiasa.

— N-ar fi rău, într-adevăr, socoti Elefterie. Mi-ar prinde bine puțină mișcare. Dar unde să găsim lacul?

Închise ochii și stătu nemișcat cît timp simți zborul șuierîndu-i la ureche. Între timp profită de zgomotul vîntului pentru a sughița neobservat. Cînd cerul, de o parte și de alta, se liniști, deschise cu teamă ochii. Se văzu legănat într-o barcă; în jur întinderea lacului era albastră și molcomită, pe maluri sălciile se auzeau foșnind într-o adiere. Frumoasa zînă, cu rochia ei strălucind în soare ca niște solzi, părea o sirenă.

Contabilul Elefterie se lăsă pe fundul bărcii, cu mîinile adunate sub cap.

— Și lîngă orașul nostru e un asemenea lac, spuse, privind cerul. Un lac mare, cu verdeață de jur împrejur. Sînt și cîteva vile, unii chiar locuiesc acolo vara. N-am fost niciodată acolo, știu numai din auzite. Deși nu e chiar așa de departe...

— Trebuia să te fi dus...

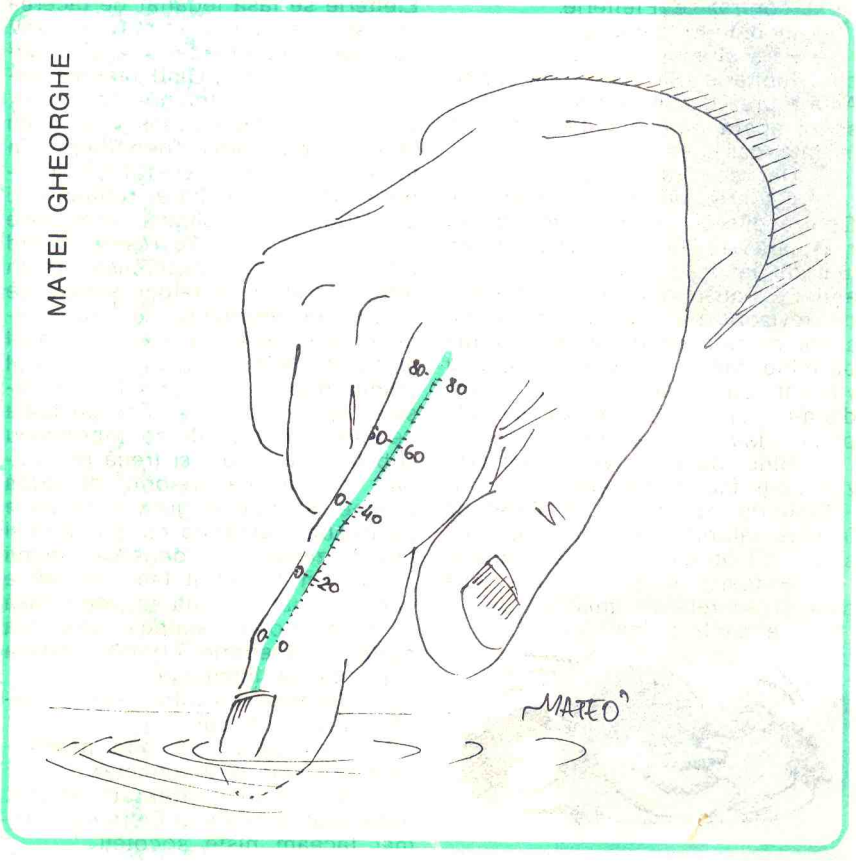

DEZIDERIU BODIȘ

— Se ajunge destul de greu; autobuze nu circulă, trebuie să ai mașina ta... Aș fi mers și eu din cînd în cînd, dacă...

— Dar e atît de simplu! exclamă zîna cea bună.

— Nu e deloc simplu să ai mașină! contrazise Elefterie.

— Închide o clipă ochii și...

— Fără glume! sări ca ars contabilul Elefterie. Să știi că mă supăr! Asta e prea de tot! Atît mi-ar trebui, să-mi apară dintr-o dată o mașină în fața casei...

— Dar ce-i rău în asta?

— E foarte rău! se oțărî Elefterie. Cum explic eu, ia spune-mi, că am mașina asta? Un capăt de ață n-am luat de la depozit în douăzeci de ani! Și dintr-o dată să mă trezesc cu revizorii pe cap! De ăștia nu scapi cu una cu două, ascultă-mă pe mine, fac ei ce fac și tot te scot vinovat. Cu statul nu te pui... Poate dacă-i pun și pe ei să închidă ochii... Mă faci să rîd...

— Bine, dacă nu vrei... Am crezut că-ți fac o plăcere...

Elefterie lăsă barca să plutească în voia valurilor și-și lăsă capul pe spate, cu obrajii în bătaia soarelui.

— E foarte frumos, spuse. Apa asta și soarele te liniștesc...

— Te simți fericit?

— Dacă mă simt fericit...?

Elefterie zîmbi și-și coborî basca peste frunte, pînă la sprîncene. Apoi închise ochii, mulțumit, ascultînd ciripitul păsărelelor printre sălcii și molcomirea valurilor care clipoceau spintecate-n vîrful bărcii. Elefterie se lăsă legănat de tăcerea aceasta pe care-o urmări, relaxat, cum se îndepărtează, odată cu sălciile și cu malul. Cînd tăcerea deveni totală și vîntul nu-i mai adie, sprințar, pe obraji, deschise ochii leneș. Apoi privi, nedumerit, în toate părțile. De peste tot îl întîmpinară rafturile familiare, rulmenții și armăturile care sclipeau în soarele dimineții de vară. Se regăsi șezînd într-o poziție caraghioasă, puțin într-o parte și cu tălpile săltate pe birou. Se dezmetici, își trase picioarele și se frecă la ochi. Ceasul arăta aproape nouă. Puse creionul chimic după ureche și-și frunzări fișele. Apoi privirea îi căzu pe foaia pe care trei rezultate se îmbrînceau sub linia de total; își frecă preocupat, mîinile, luă creionul de după ureche, îl muie în gură și se puse pe treabă, numărînd cu glas tare și ținînd zecile cu degetele mîinii stîngi. Un foșnet îl făcu să ridice ochii. Tresări; în fața sa, vaporoasă și fremătătoare, sclipea zîna cea bună. Lui Elefterie îi trebuiră cîteva clipe ca să înțeleagă.

— Credeam că totul n-a fost decît un vis... bîigui...

— Cum asta? se miră preafrumoasa. Doar m-ai chemat...

— Nu te-am chemat! strigă, exasperat, contabilul Elefterie. Tocmai făceam niște socoteli...

— Eu am auzit chemarea baghetei tale...

Elefterie duse creionul la ureche și ascultă cîteva clipe cu răsuflarea tăiată.

— Eu nu aud nimic! izbucni.

Zîna cea bună zîmbi luminos.

— Ți-am adus asta... Puse becul pe masă. L-ai uitat la mine...

— Ești foarte drăguță, se domoli Elefterie. Nevastă-mea o să fie tare bucuroasă...

Zîna îl privi în tăcere. Elefterie o privi și el, încurcat.

— Așa socoteam, repetă. C-am adormit și... Cînd colo...

— Totul e adevărat, zîmbi prințesa.

Elefterie clătină din cap, neîncrezător.

— Hm! exclamă. Să nu-ți vină să crezi...

— Și fericirea poate fi adevărată, șopti frumoasa crăiasă. Nu m-ai fi chemat dacă n-ai fi avut nevoie de ea... Trebuie numai s-o dorești și să nu-ți pierzi speranța.

Elefterie își săltă basca și se scărpină încurcat pe frunte. Părea dornic să cugete, dar nu știa la ce.

— Am să stau mereu în preajma ta, continuă zîna cea bună. De cîte ori ai să mă chemi, am să vin...

— Cum adică, în preajma mea? sări Elefterie.

— Cît mai aproape... răspunse zîna.

— Ce vrei să spui cu asta? O să stai aici, în depozit?

Zîna încuviință fluturîndu-și părul strălucitor.

— Zi și noapte?

— Zi și noapte...

Elefterie rămase cîteva clipe pe gînduri. Zi și noapte, mormăi, în timp ce degetele lui căutau cu înfrigurare în sertar.

— Aici, în depozit? repetă, mașinal.

— Aici, întinse zîna brațele larg.

— Tot timpul?

— Tot timpul...

— Aha! se dumiri, în sfîrșit, contabilul Elefterie.

Degetele lui găsiră în sertar ceea ce căutau. Scoase o fișă, muie plaivazul în gură și scrise într-un colț: Număr de inventar 1001. Apoi învălui cu o privire de specialist frumoasa apariție, închizînd dintr-un ochi, estimativ. Și adăugă mai jos, apăsat, cu litere mari: una bucată zînă...

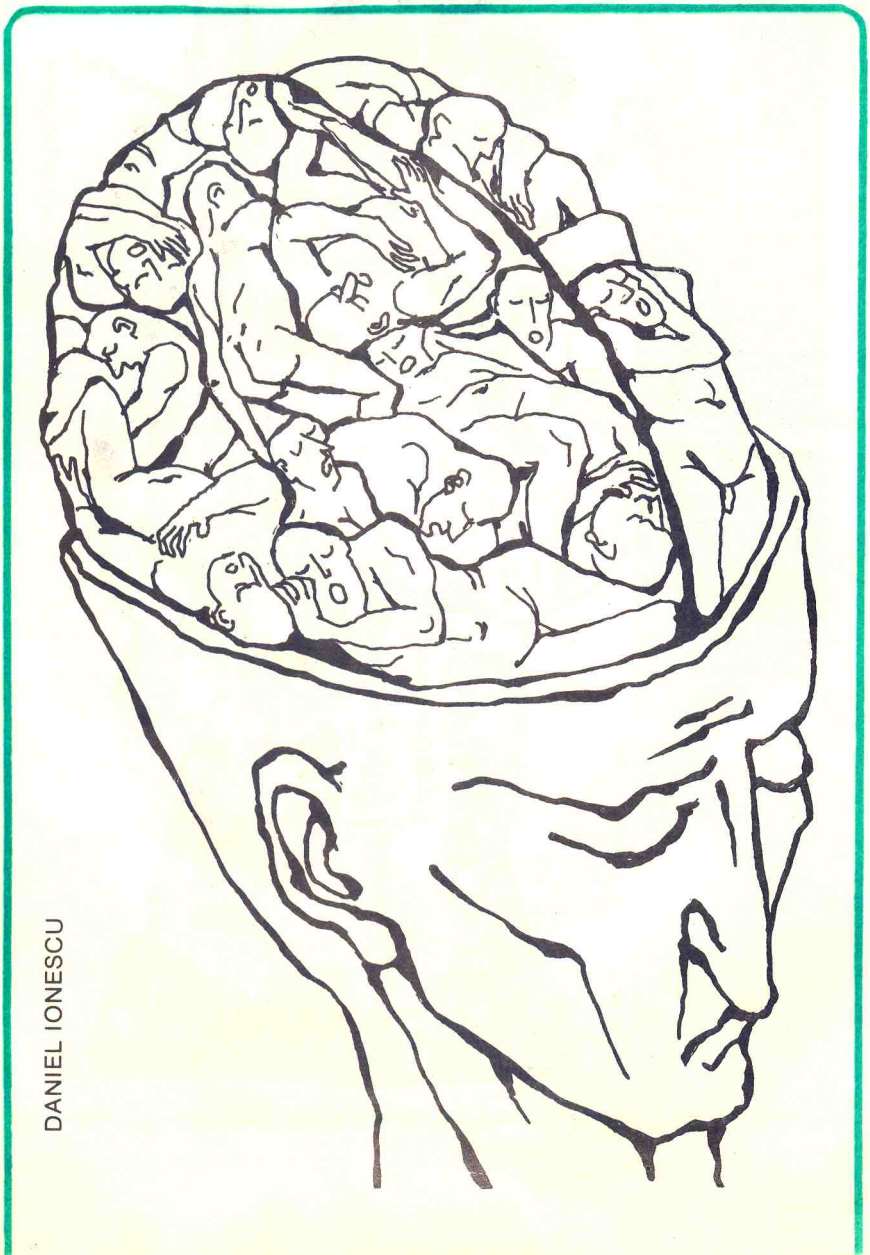

DANIEL IONESCU

UNDE DAI ŞI UNDE CRAPĂ

La ora şapte fix, Ion Bilică îşi începu serviciul.

Cum stătea el aşa, aplecat asupra mandrinei şi foarte concentrat asupra unei piese, simţi deodată cum cineva îl bate pe umăr.

Întoarse capul şi dădu cu ochii de meşter.

— Ce-ai mai făcut, nenorocitule? îi zise maistru.

— Ce-am făcut, meştere? se arătă Bilică surprins.

— Ce-ai făcut, ce n-ai făcut, uite că ţi-ai aprins paie-n cap, asta e. Cine naiba te-a pus, mă, să vorbeşti în şedinţa de ieri? S-au supărat şefii... foc!

— Dar n-am criticat nici un şef, meştere.

— Măi, omule, degeaba eşti cel mai bun strungar din întreprindere dacă în relaţiile cu unii oameni îţi lipseşte orientarea... totul e de prisos. I-ai criticat pe ăi mai mici. Foarte bine! Dar te-ai întrebat tu cine sînt ei? Acum descurcă-te; şeful de secţie te aşteaptă sus.

Bilică îşi aranjă ţinuta şi pătrunse la şef.

— Dumneata eşti tovarăşul Bilică?

— Da, şefu'!

— Uite ce e, tovarăşe Bilică, să ştii că eu am mai auzit de dumneata şi chiar am ţinut să te felicit. Faptul că ai nişte merite şi cîteva invenţii brevetate nu te îndreptăţeşte însă ca, în relaţiile cu tovarăşii dumitale de muncă, să devii prea rigid. Spune-mi, de pildă, ce-ai avut în şedinţă cu tovarăşul Papiţoi?

— Păi, şefu', cum să vă zic... în fiecare zi, tovarăşul ăsta întîrzie de la program, nu se ţine de treabă, face scandal şi rebuturi şi, în general, ne face numai greutăţi. Şi apoi, face şi multe lipsuri.

— Păi dacă face lipsuri, cum poţi dumneata afirma că întîrzie şi provoacă scandal? Să fim serioşi, măi tovarăşe Bilică.

— Eu, şefu', l-am criticat ca să se îndrepte. Din cauza lui, a lui Perciunete şi a încă vreo patru inşi nu ne putem face planul.

— Tovarăşe Bilică, problemele de plan cad în sarcina mea. Ştii dumneata cine e tovarăşul Papiţoi? Ei bine, află că e nepotul meu dinspre frate. Că dacă era dinspre soră, ehe... nu dădeam doi bani; că eu n-am surori. Şi poftim, să-i faci dumneata educaţie! Păi în neamul nostru, aşa ceva nu s-a mai pomenit. Şi să ştii că problema educaţiei, e o chestiune ereditară în familia noastră. Pe Papiţoi, eu personal l-am educat încă de mititel. Îmi seamănă leit, ca dealtfel toţi cei de un neam cu mine, care mişună ca furnicile prin secţia asta codaşă. Aşa că sfatul meu e următorul:

La următoarea şedinţă te înscrii la cuvînt şi spui că în privinţa tovarăşului Papiţoi ai greşit, că te-ai înşelat, că atunci cînd l-ai criticat erai bolnav sau cu capu-n traistă, mă rog... ceva din care să rezulte că erai complet inconştient. Apoi îţi faci auto-critica. Dar ştii cum? Aş vrea aşa... ceva model, o autocritică sănătoasă, în spirit muncitoresc, menită a-l reabilita pe sărmanul Papiţoi în ochii celorlalţi. Acum eşti liber; te aşteaptă directorul adjunct.

În drum spre cabinetul adjunctului, condus de secretara auxiliară, Bilică mai fu interpelat de vreo cîţiva şefi şi şefuleţi, cărora soarta celorlalţi patru criticaţi nu le putea rămîne indiferentă, în virtutea aceluiaşi fapt, că sîngele apă nu se face.

Chiar de pe prima sută de metri, Bilică primi o întreagă avalanşă de

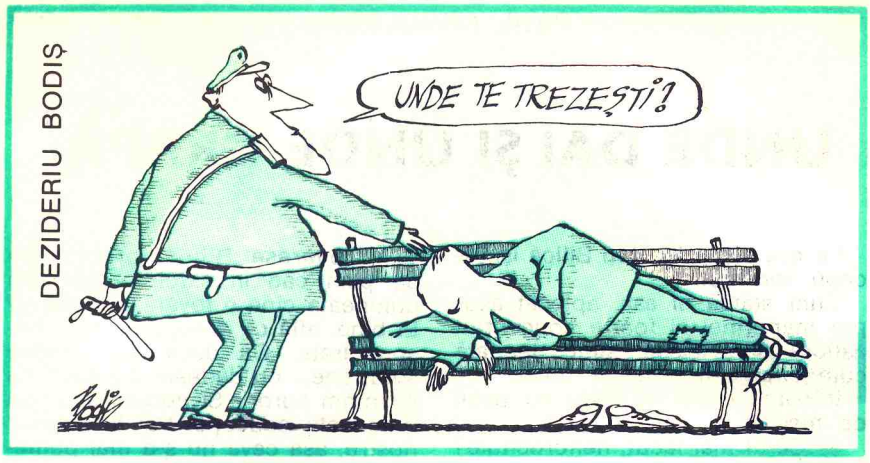

mustrări scrise și verbale, fără a mai pune la socoteală și propria sa mustrare de cuget.

Ajuns la destinație, Bilică fu luat în primire de încă patru secretare și cîțiva portărei, care-i înmînară imediat cîte o decizie de penalizare, din care reieșea că, exact în acea clipă, tovarășul Bilică, strungar în fier și în alte materiale, nu fusese găsit la locul de muncă.

Cu brațul plin de hîrțoage, Bilică, pătrunse la șef.

— A sosit corespondența? mormăi acesta preocupat, clătindu-și privirea printr-o revistă de modă.

— Da' de unde? Dînsul e tovarășul Bilică,îl lămuri secretara.

— O, ce surpriză, ia să te văd mai de aproape, măi tovarășe Bilică, rosti jovial adjunctul, ridicîndu-și ochii și privindu-l pe musafir prin lentila groasă a ochelarilor cu ramă de aur, ca pe un exponat a cărui prezență era demult așteptată. Dar să știi că-mi placi. Uite, eu, unul, apreciez oamenii ca dumneata: harnic, plin de inițiativă, bun meseriaș, dar mai ales... combativ! Daaa, combativitatea este cheia progresului, tovarășe Bilică, fără de ea, ehe... dar trebuie să recunoști că pe undeva, totuși, ai cam scrîntit-o.

— Știu, răspunse Bilică spășit,

mi-a spus și tovarășul șef de secție, nu trebuie să-l critic pe tovarășul Papițoi.

— Ce Papițoi, care Papițoi?!

— Nepotul șefului de secție!

— Ba să-l critici! O, ce l-aș mai trînti eu să nu mă aibă șeful secției...

— De naș! interveni și secretara vădit neinspirată.

— Tu să nu te amesteci în chestiuni de producție, se burzului adjunctul. Mai bine taci și termină-ți lucrarea la mîneci. Tovarășe Bilică, se întoarse el spre musafir, află că eu sînt un dușman înverșunat al nepotismului. Auzi dumneata, nepotul lui cutare! Păi dacă are nepoți, să și-i educe, ei drăcie. Problema însă e alta: ce ai avut cu to-

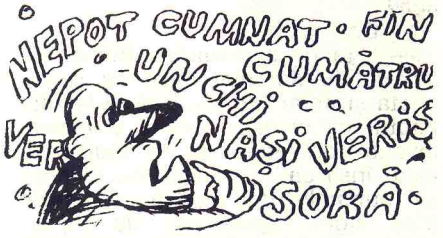

varășul Perciunete? Știi dumneata cine e tovul ăsta?

— Probabil nepotul dumneavoastră... n-am știut...

— Ce nepot, care nepot? Ți-am spus clar că eu nu suport nepotismul. Această plagă detestabilă a instituției noastre, această rămășiță retrogradă a unei concepții pe cale de dispariție, acest mod anacronic de a privi lumea și viața e în totală contradicție atît cu legile firii, cît și cu conștiința mea. Faptul că dumneata ai putut gîndi astfel despre mine, mă face să cred că nivelul

dumitale ideologic e la pămînt și că o asemenea concepție, infestată de microbii unor idei atît de perimate, scot la iveală germenii unei conștiințe iremediabil compromise. Nu, tovarășe Bilică, află că tovarășul Perciunete nu-mi este nici un fel de nepot; tovarășul Perciunete îmi este văr și încă văr primar! Maricica!

— Aud, nașule!

— Ce naș, care naș?, aici sînt tovarășul naș! ptiu! adică aici sînt tovarășul director, așa-i tovarășe Bilică?

— Așa-i, tovarășe director.

— Păi vezi, Maricica? la sună-l tu pe tovarășul Sile — șeful de personal.

— Cumnatul Silică e cam obosit, șopti fata, doar știi că ieri a fost la cumetrie.

— Bine, atunci cheamă-l pe... ai înțeles?

— E la plajă, știi doar cît îi place soarele.

— Atunci stai jos și scrie: „După ședința în care își va face autocritica, tovarășul Bilică va fi transferat la secția a patra, unde propagandist sindical este"... cine mai este la secția asta. Maricico?

— Cum, nu știi?

— Pandele?

— Nu, unchiul Pandele e la secția a doua!

— Nu-i la trei?

— Nu, la trei este finul Costea, iar la a patra — tușa Lenuța.

— Bine. Atunci îl dăm la secția a cincea, unde propagandist onorific e cumătrul Stăvărache. Cu tovarășul Bilică va trebui dusă o serioasă muncă ideologică!

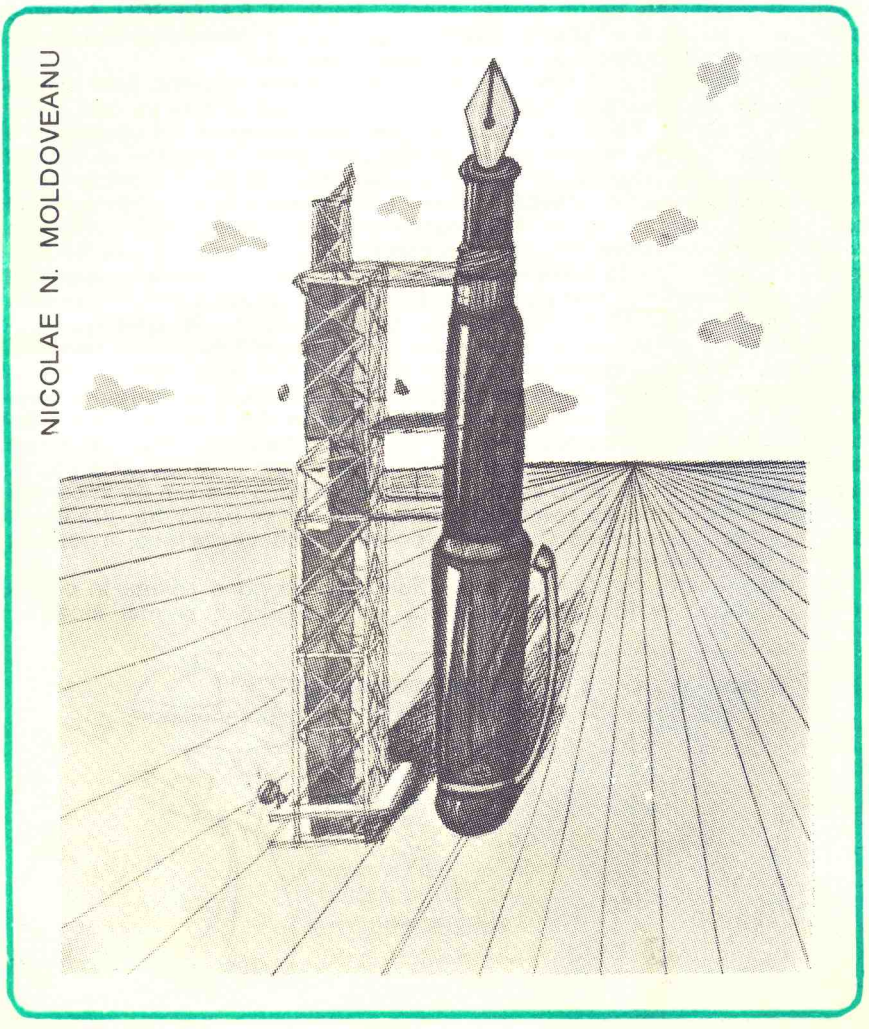

NICOLAE N. MOLDOVEANU

CORNEL SOFRONIE

GIULEAȘCĂ

Afară e ger, crapă pietrele! O stație. Giuleașcă așteaptă autobuzul. Are mîinile aproape degerate, iar nasul înghețat. Autobuzul nu vine, însă el nu renunță. Trebuie s-ajungă în capătul celălalt al orașului, unde are o „afacere" cu un porc! Nu-și mai simte degetele. Nici buzele, parcă sînt după o anestezie locală... Pînă la sosirea mașinii se hotărăște să intre într-o clădire alăturată. Privește frontispiciul clădirii. Citește! E complet dezamăgit! Nu scrie nici restaurant, nici cramă, nici birt... Totuși intră. La intrare i se percepe o taxă de 3 lei. „De ce"? întreabă Giuleașcă, protestînd. I se răspunde că aici e un muzeu. Giuleașcă are un șoc cultural: n-a intrat în viața lui într-un muzeu. Plătește și intră. Nu înaintează însă prea mult, căci privirea i se oprește pe un portret imens. Citește: N. BĂLCESCU. Aproape instinctiv Giuleașcă își scoate pălăria. Îl privește cu atenție pe marele revoluționar și, mîngîindu-și propria chelie, exclamă!

— Ce păr bogat! O fi fost haiduc?... Nu este însă convins. Prin mintea lui, dau năvală amintirile. Realizează astfel că, chiar strada pe care locuiește, se numește Bălcescu. În continuare raționamentul lui Giuleașcă e foarte simplu. Dacă numele lui a fost dat unei străzi, înseamnă că e poet! Căci majoritatea străzilor din orășel poartă nume de poeți: Coșbuc, Eminescu, Arghezi! Pe toți aceștia îi știe încă din clasa a IV-a... „Zdreanță, cel cu ochii de faianță"... se trezi Giuleașcă recitînd... Școala însă îi aduce în minte cartea de istorie. Privirile i se perindă printre pagini și... iarăși Bălcescu. Are senzația că marele revoluționar îl privește mustrător. „Iartă-mă! îi zice Giuleașcă, n-ai fost poet, ai fost domnitor"! Și acum privește portretul convins fiind că se află în fața unui mare domnitor. „Cu cine s-o fi bătut"? se întreabă Giuleașcă... „Cu dacii sau cu turcii"? N-are nici un argument, dar e convins că totuși cu turcii. Cu pălăria în mînă, mut de admirație îl idolatrizează pe marele revoluționar. Și-l închipuie pe marele revoluționar călare pe un cal roib, cu coama răsfirată în vînt, avînd în mînă o sabie și îndemnîndu-și oastea: „Pe ei"! Are însă o tresărire. Brusc își aduce aminte de altceva. Din buzunarul de la spate scoate în grabă un portofel. Iar din el o bancnotă de o sută!... Bălcescu! Giuleașcă e din ce în ce mai încurcat. Privește chipul revoluționarului imprimat pe bancnotă. „Ce incult sînt!" își făcu autocritica Giuleașcă, convins fiind că, în fine, a realizat cine a fost Bălcescu."

„A fost ministru de finanțe"! zise Giuleașcă. Își pune pălăria în cap și iese. Autobuzul e în stație. Giuleașcă urcă. Mai cult și mai încălzit.

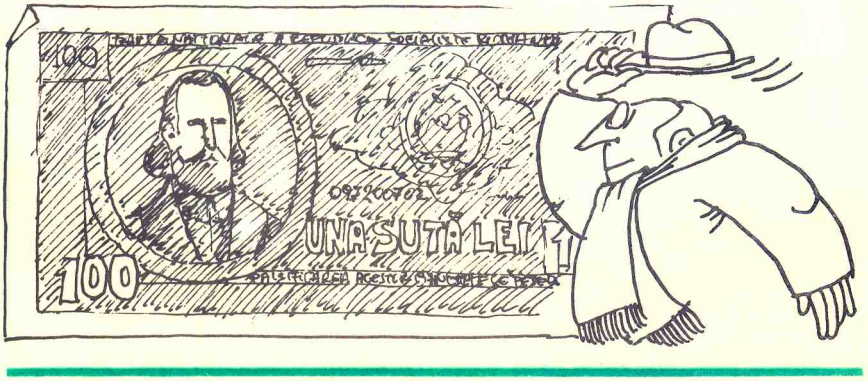

RÎSUL
LUMII

ALEK MARJANO („Jež" — Iugoslavia)

DIN (LI)RICA (MUGET)

Motto: — ultima carte a poetului —

Vroiam, cum-necum,
Să pun un motto acestui volum...
Dar de i-aș fi pus ce-n cap acum îmi vine
aș fi întrebat cum de nu mi-e rușine.

SFÎNTUL

Vroia oratorul să-și cîștige-ntreaga gloată
Și-a făgăduit din mocirlă să-i scoată,
și toate ogoarele s-ar umple de-asfalt, nu de iarbă...
Un moșulică-ncepu să se scarpine-n barbă
și zise: „Măi, n-ai vrea ca noi să ieșim la arat,
iar asfaltul să-l are cei din oraș, nu din sat!"
Zise oratorul că asta o fac în numele unui țel înalt;
moșului tot nu-i place în loc de țarină-asfalt..
Plecă oratorul, iar sătenii s-au convins că uneori e bine,
cînd oratorul făgăduiala nu-și ține.

CATASTROFA ÎNGROZITOARE

Pe sătean cîinele grofului așa l-a sfîrtecat
Că doctorii, vreo cinci, abia l-au adunat,
și tot a rămas fără cîteva mădulare.
Pornind la promenadă, în grădina mare,
Cu soața-n șapte voaluri
se-amuza grofu îngîmfat:
„Cățelușul meu drag cu țăranul un pic s-a jucat".
A doua zi, spre asfințit,
Pe grof un țînțar l-a ciupit.
Urla grofu în gura mare:
„Asta-i o catastrofă îngrozitoare!"

CĂRĂUȘII

„Cine-i?" întreabă omul, auzind în ușă un ciocănit
„Deschide! Să-și ia ce i se cuvine și dracu-a venit!"
„Îmi pare rău, drace, dar vii cam tîrziu. Ce păcat!"
„Tot ce era de luat, îngerii deja au cărat".

ÎNDOIELI

Sînt întrebat, uneori, cu stupoare:
„Ne-nșeală ochii sau tu ești oare?"
Zic: „Mai știi, poate nu-s eu.
În rătăciri trăiește omul. Așa cum mă vezi,
poate nu-s eu ăsta, dar nici tu nu ești ceea ce crezi!"

NIVELAREA

„De ce terenul aici nu-i nivelat?"
Întreabă șeful, vădit supărat.
„Scuzați, îl vom nivela,
Dar nu chiar aici, ci altundeva".

NĂRODUL GHINIONIST TALE

Pe balauri Tale îi gonește-n vale
„Pe un căluț murg, ce-aleargă cu sîrg".
Pînă jos în vale îi gonește Tale
Însă bidiviul s-a oprit în cale.

Tale-i necăjit: „De ce v-ați oprit?
Pe cînd al meu gînd e s-ajung curînd?
Balaurii zic: N-am făcut nimic
Care să-ți dea dreptul ca tu să-ți bați pieptul
Și să ne treci apa, fără nici un pod,
Tocmai tu, cel mai oropsit nărod.
Să ne și gonești, dar cu măsură,
Cu noi altfel o încurci, măi secătură!
Vede Tale-acum, că glumă nu-i nicicum.
Nu-i chiar așa de prost, orișicît de bleg a fost
Calul și-l întoarnă ca pe goană să se-aștearnă.
Înapoi aleargă pe-același drum, Tale,
Și gonesc din urmă balauri din vale!

din volumul „Lirika iz magarecé klupe"
(Lirică din banca măgarului)
de Alek Marjano
Ed. „Milan Rakic", Valievo, RSFI, 1985

Notă Titlul cărții, așa cum este redat grafic pe copertă, este el însuși un joc de cuvinte:
LIRIKA... cuvîntul RIKA traducîndu-se prin muget, răget, urlet.
Banca măgarului este, în școlile iugoslave, locul în care sînt așezați elevii pedepsiți (similar cu „la colț")

R. MARK GRONSHI („Szpilki"-Polonia)

MARX

Karl Marx nu doar la economie se gîndea,
La plus-valoare și-a luptelor de clasă strategie...
Și Engels ca și alții și-l amintesc așa,
Dispus să guste-o glumă, să facă-o ghidușie.

NU-I ESTE TRANDAFIRULUI-MENIT
ASEMENI VIOLETEI SĂ MIROASĂ!

Scria Marx în urmă cu-o sută de ani și mai bine.

Să nu se simtă nimeni jignit
Dacă această frază frumoasă
S-o amintesc, aș ține.

Trandafirul, nici cel pentru ceai,
Nu are de ce să-și schimbe culoarea.
Mirosul lui să ne taie suflarea!
Dar violeta-a o proscrie, vai,
Să nu cumva să săvîrșim eroarea!

Fiicelor sale Marx le spunea-n fiecare seară basme tehui,
Cu țapi încornorați, cu vulpi viclene și lupi răi...
Iar despre viitorul prefigurat în cărțile lui
Zîmbea cînd le vorbea contemporanilor săi.

NU-I ESTE TRANDAFIRULUI MENIT
ASEMENI VIOLETEI SĂ MIROASĂ!
Scria Marx în urmă cu-o sută de ani și mai bine.
Să nu se simtă nimeni jignit
Dacă această frază frumoasă
S-o amintesc, aș ține.

Blajin cu trandafirul oricare om să fie,
Precum cu violetele, toți, îngăduitori;
De vor acestea violete-a fi - la ce să te mai miri? -
Rigoarea, oricum, nu servește la flori,
De ce-am strica și vorbe și hîrtie.

Oamenilor le trebuie azi violete și trandafiri!

VOLTAIRE

Mărunt, fragil, mai vîrstnic ca-n portrete,
Veacu-și făcu pe la multe curți luminate,
Gata oricînd discursul să-l repete
La orice semn făcut de majestate:

„Cred în ceasornicar de cîte ori aud un ceasornic ce bate"

Șirul întîmplărilor cu timpul îi dă glas,
Candoarea optimismului nu poate să-l îmbete:
„Cînd văd ceasornicarii, cred mai puțin în ceas".

ÎNDOIALA

Oare lacheul ce-i tăcea lui Voltaire șicane-o mie,
Atingîndu-l cu bastonul cu mult zel și cu mult tact,
După cum și recunoaște singur în biografie,
Cu filosofia oare n-a avut un strîns contact?

VIZITA

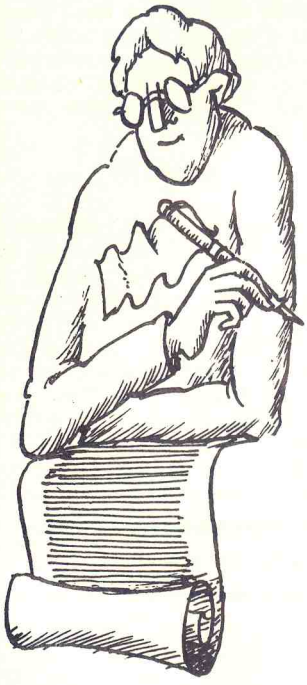

Ca la un film plecau la luptă
Din poemele-mi porunci,
O coloană ne-ntreruptă
Aspri tineri de atunci.

Și plecau cu steagu-n frunte,
După ei - un lung convoi
Melodia ce în munte
Răsuna prin ierni și ploi.

Faldul steagului se-agită
De-al istoriei larg vînt,
Cu același steag pornită
Fu plecarea-mi pe pămînt.

Vin în timp, fără rețineri,
Din legendă și din mit,
Toți eroii noștri tineri,
Toți cu care am pornit.

Mă-nconjoară - o mulțime
Și dojana i-o ascult,
Hronicu-n viitorime.
Îl scriam cu-acel tumult.

Masa chiar pentru ședință
O-nvelirăm nu-n zadar,
Cu a steagului velință? -
Întrebat sînt iar și iar.

COLECTIE

Acesta - ce mai strînge - o umbră în pumnii încleștați - măciuca
Acela - cu cap demn dar ceafa ce încă mai trădează sluga.

Acesta - ce de Evul Mediu și ochii-i are și urechi
Acela - om renascentist (deprins deci cu principii vechi)

Acesta - misticul ce parcă tot timpu-ar tot pluti pe sus
Acela - un robot, în priză de-un tehnocrat la vreme pus.

Mă pișc de față să-mi verific vedeniile-acestea stranii -
Oare-acești oameni din atîtea epoci îmi sînt contemporanii?

În românește de
NICULAE STOIAN și
GEORGETA VILĂU

EXAMINÎND FENOMENELE PSIHICE

WOODY ALLEN (S.U.A.)

Nu se pune problema că n-ar exista o lume nevăzută. Întrebarea este: cît de departe e de centru şi pînă cînd e deschisă? Evenimente inexplicabile au loc frecvent. Unul vede fantome, altul aude voci, iar un alt treilea se trezeşte din somn şi îşi dă seama că aleargă. Cîţi dintre noi n-am simţit, cîndva, în ceafă, o mînă rece ca ghiaţa, cînd eram acasă, singuri? (Eu, unul, nu, slavă domnului, dar alţii au simţit). Ce se ascunde în spatele acestor întîmplări? Sau în faţa lor? Este adevărat că unii oameni pot prevedea viitorul sau pot comunica cu fantomele? E adevărat că după moarte se poate face duş?

Din fericire, la aceste întrebări referitoare la fenomenele psihice se va răspunde într-o carte care va vedea peste puţină vreme lumina tiparului — *Huo!* — de cunoscutul parapsiholog dr. Osgood Muford Twelge, profesor de ectoplasmă la Universitatea Columbia. Doctorul Twelge a strîns la un loc o remarcabilă istorie a întîmplărilor supranaturale care acoperă întreaga gamă de fenomene psihice, de la transferul mental şi pînă la bizara peripeţie a doi fraţi gemeni, care se aflau în părţi opuse ale globului terestru, dintre care unul a făcut baie, iar celălalt a devenit brusc curat. Ceea ce urmează e doar o mostră din cele mai celebre cazuri culese de doctorul Twelge, însoţite de comentariile sale.

APARIŢII

La 16 martie, 1882, domnul J.C. Dubbs s-a trezit în toiul nopţii şi l-a văzut pe fratele său Amos, care murise cu paisprezece ani în urmă, stînd la picioarele patului şi curăţind de fulgi nişte pui de găină. Dubbs îşi întrebă fratele ce caută acolo, iar acesta îi spuse să n-aibă nici o teamă, pentru că el e mort şi a venit în oraş doar ca să-şi petreacă sfîrşitul de săptămînă. Dubbs îl întrebă pe fratele său cum

KOCO DEVOLE (Albania)

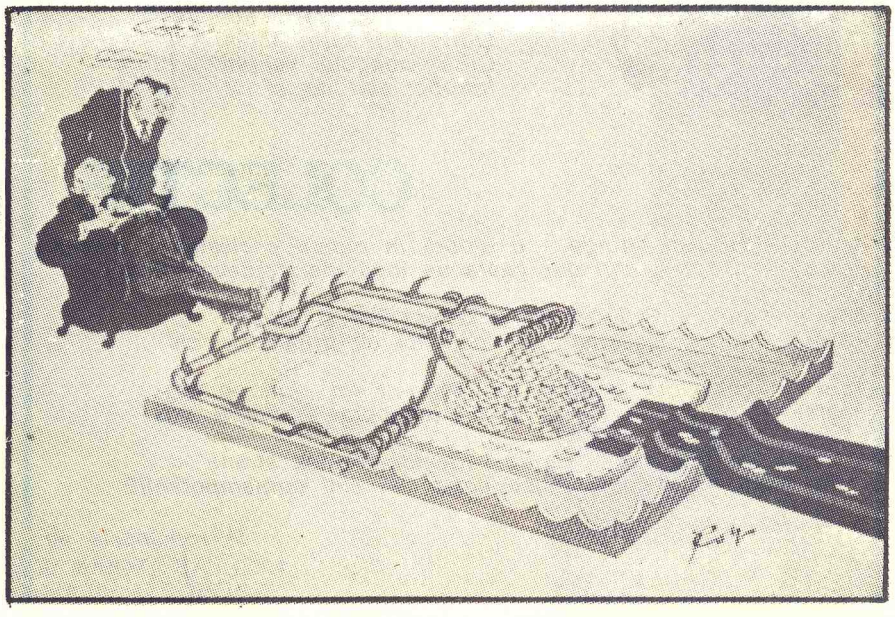

e în lumea cealaltă, iar acesta îi răspunse că nu e așa de bine ca la Cleveland.

În acest moment, intră servitoarea lui Dubbs și îl văzu pe Dubbs vorbind cu „un abur lăptos și fără formă", care — spune ea — îi aminti de Amos Dubbs, doar că arăta mai bine decît el. În cele din urmă, fantoma îl rugă pe Dubbs să-l acompanieze într-o arie din *Faust,* pe care cei doi o cîntară cu mult patos. În zori, fantoma plecă prin zid, iar Dubbs, încercînd s-o urmeze, își zdreli nasul.

Acesta pare să fie un caz clasic al fenomenului de apariție, iar dacă e să avem încredere în cele spuse de Dubbs, fantoma s-a întors din nou și a făcut-o pe doamna Dubbs să se ridice din fotoliu și să planeze deasupra mesei timp de douăzeci de minute, pînă cînd căzu într-o mîncare cu sos. E interesant de remarcat faptul că fantomele au tendința de a fi răutăcioase, lucru pe care magicianul englez A.F. Childe îl explică prin accentuatul sentiment de inferioritate, de frustrare, pe care îl au, datorită faptului că sînt morți.

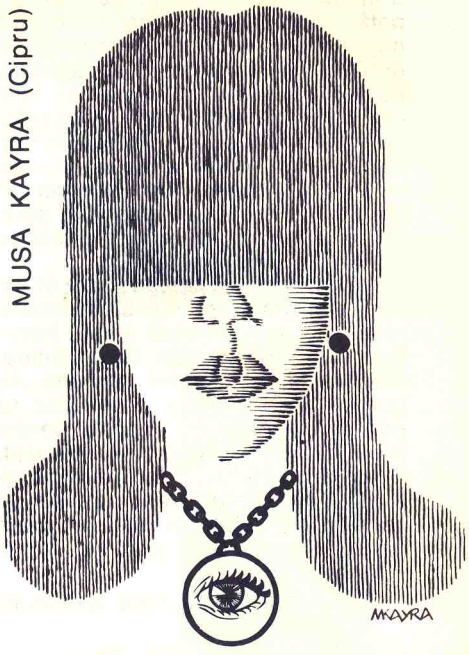

Domnul Albert Sykes relatează următoarea întîmplare: „Stăteam și mîncam biscuiți cu niște prieteni, cînd, deodată, am simțit că spiritul îmi părăsește trupul și se duce să dea un telefon. Dintr-un motiv sau altul, a telefonat la Compania de fibre de sticlă Moscowitz. După aceea, spiritul meu s-a întors în trup și a mai stat preț de vreo douăzeci de minute. Cînd conversația s-a îndreptat spre fondurile de ajutor reciproc, a plecat din nou și a început să hoinărească prin oraș. Sînt convins că a vizitat Statuia Libertății, iar apoi a văzut spectacolul de la Radio City Music Hall. După aceasta, s-a dus la bufetul lui Benny și a comandat o masă în valoare de șaizeci și opt de dolari. Apoi, spiritul meu decise să se întoarcă în trup, dar i-a fost imposibil să găsească un taxi. În cele din urmă, a mers pe jos pe Fifth Avenue și a venit înapoi la mine, exact la timp ca să prindă ultimele știri ale serii. Puteam să-mi dau seama că intra din nou în trup, pentru că am simțit un frig puternic, iar o voce spuse: „Am venit înapoi. Ești drăguț să-mi dai și mie bomboanele alea?" Acest fenomen mi s-a întîmplat de atunci de mai multe ori. Odată, spiritul meu se duse la Miami pentru sfîrșitul săptămînii, iar odată a fost arestat pentru că a încercat să părăsească magazinul *Macy's* fără să plătească cravata pe care o luase. A patra oară, de fapt trupul mi-a părăsit spiritul, doar și-a făcut un masaj și a venit imediat înapoi.

Plecarea spiritului este aproape similară cu transsubstanțialitatea, procesul prin care o persoană se dematerializează brusc spre a se rematerializa în altă parte a lumii. Aceasta este o modalitate destul de confortabilă de călătorie, deși de obicei se așteaptă cam o jumătate de oră la bagaje. Cel mai uluitor caz de transsubstanțialitate este cel al lui Sir Arthur Nurney, care a dispărut făcînd „poc", în timp ce se îmbăia și a apărut instantaneu în secția de instrumente cu coarde a Orchestrei simfonice din Viena. A rămas acolo ca vioară întîi, timp de douăzeci și șapte de ani, deși nu știa să cînte decît melodia „Trei șoricei orbi", și a dispărut într-o zi pe neașteptate, în timpul simfoniei „Jupiter" de Mozart, făcîndu-și apariția în pat cu Winston Churchill.

CUNOAȘTERE ANTICIPATĂ

Domnul Fenton Allentuck descrie următorul vis de cunoaștere anticipată: „Am adormit pe la miezul nopții și am visat că jucam cărți împreună cu un platou de arpagic. Brusc, visul s-a schimbat și l-am văzut pe bunicul meu pe punctul de a fi călcat de un camion în mijlocul străzii, unde valsa cu un manechin din paie. Am încercat să strig, dar cînd am deschis gura, singurul sunet care a ieșit a fost un dangăt de clopot.

M-am trezit lac de sudoare și am plecat în goană spre casa bunicului meu și l-am întrebat dacă intenționa să danseze vals cu un manechin de paie. El mi-a răspuns „sigur că nu", deși își propusese să pozeze în chip de cioban pentru a-și deruta adversarii. Ușurat, m-am întors acasă, dar am aflat ulterior că bătrînul alunecase pe un sendviș cu salată și pui și căzuse de pe acoperișul clădirii firmei „Chrysler".

Visurile de cunoaștere anticipată sînt prea frecvente pentru a fi etichetate drept pură coincidență. În cazul de mai sus, un om visează moartea unei rude, iar acest lucru se întîmplă. Însă nu toată lumea e atît de norocoasă. J. Martinez, din Kennebunkport, statul Maine, a visat că a cîștigat la cursele de cai pariul irlandez. Cînd s-a trezit, patul său plutea spre mare.

CLARVIZIUNE

Unul dintre cazurile cele mai uimitoare de clarviziune este cel al cunoscutului medium grec, Achille Londos. Londos și-a dat seama că este înzestrat cu „puteri neobișnuite" la vîrsta de zece ani, cînd, stînd în pat, putea, prin concentrare, să scoată proteza din gura tatălui său. După ce soțul unei vecine era dispărut de trei săptămîni, Londos i-a spus să se uite în cuptor, unde bărbatul a fost descoperit tricotînd. Londos se poate concentra asupra feței unei persoane și poate face imaginea să apară pe o rolă de film Kodak normal, deși nu era în stare

SPIRO RADULOVIČ (Iugoslavia)

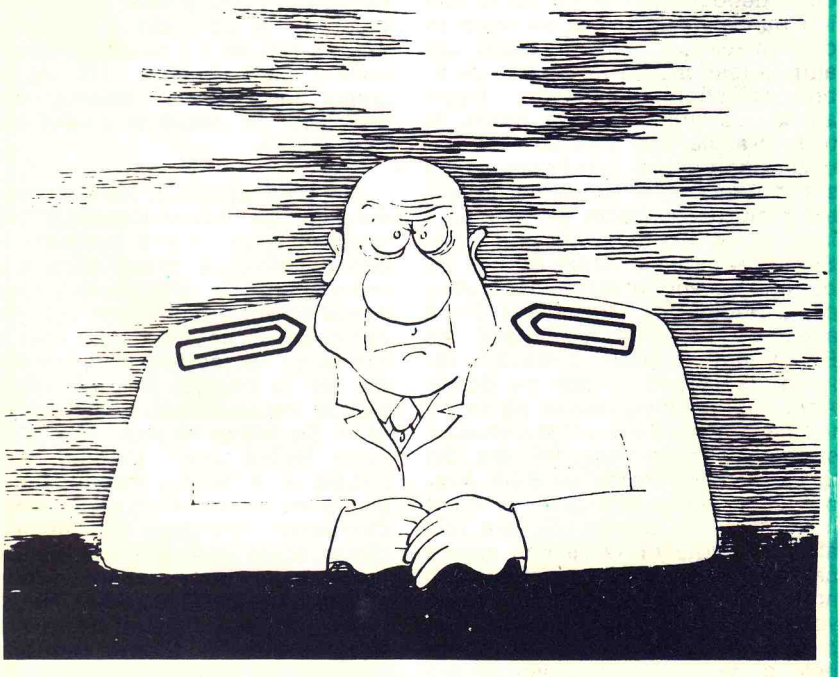

să facă pe nimeni să zîmbească. În 1964, a fost chemat să ajute poliția la capturarea „asasinului din Düsseldorf", un criminal care lăsa întotdeauna o chiflă pe pieptul victimelor sale.

Doar mirosind o batistă, Londos a ghidat polițiștii către Siegfried Lenz, om de servici la o școală pentru curcani surzi, care a declarat că el este asasinul și că roagă să i se dea batista înapoi.

Londos e doar una dintre nenumăratele persoane dotate cu puteri de medium. C.N. Jerome, medium-ul din Newport, afirmă că poate ghici orice carte de joc la care se gîndește o veveriță.

PREVESTIRE

În sfîrșit, ajungem la Aristonidis, un conte din secolul al XVI-lea, ale cărui prevestiri nu încetează să uluiască și să nedumerească chiar și pe cei mai sceptici. Iată cîteva exemple tipice:

„Două națiii vor merge la război, dar una singură va învinge."

Experții consideră că această prevestire se referă probabil la războiul ruso-japonez din 1904—1905 — O nemaipomenită dovadă de previziune, avînd în vedere că a fost făcută în 1540.

„Unui bărbat din Istanbul i se va opri pălăria și i se va deteriora."

(În 1860, Abu Hamid, oștean turc, și-a trimis coiful spre a fi curățat, și cînd i-a fost înapoiat, avea pete).

„Văd o persoană importantă, care într-o zi va inventa pentru folosul omenirii un vestmînt care să fie purtat deasupra pantalonilor, spre a-i proteja, în timpul pregătirii mesei." Se va numi „șolț" sau „Șors".

(Aristonidis s-a gîndit la „șorț", desigur).

„Un conducător se va ivi în Franța. Va fi scund la trup și va cauza mari dezastre."

(Aceasta este o referire fie la Napoleon, fie la Marcel Lumet, un pitic din secolul al XVIII-lea, care a format un complot avînd ca scop ungerea lui Voltaire cu sos alb).

În românește de:
RADU SĂNDULESCU

K. FERSTER (Polonia)

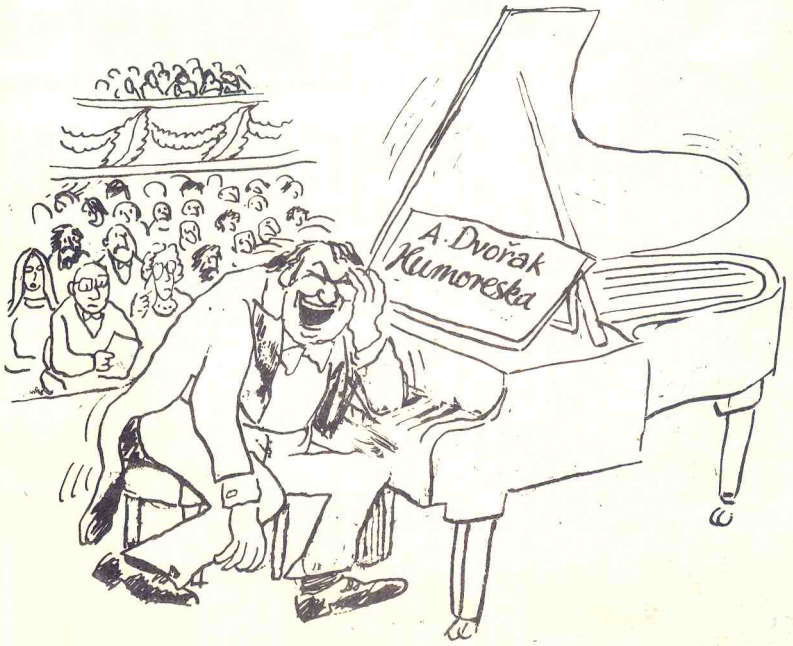

DARURI

ZORAN BOJOVIČ
(Iugoslavia)

Înțelegînd că în ultima zi a anului mare lucru nu mai are ce face la slujbă, Milan își încuie biroul și coborî în stradă. Vremea splendidă și agitația din Ajunul Anului Nou îi ridicară gradul de voioșie imediat și, cu privirea, el o petrecu mult timp pe o fetișcană elegantă și nurlie, încălțată cu niște cizmulițe roșii. Ziza e ceva mai matură, dar e reconfortantă, gîndi el. Un singur lucru e rău: îi spui o vorbă și ea îți răspunde cu douăzeci. Dacă nu i-ar fi secretară, i-ar arăta el, dar așa... trebuie să rabde și să tacă. Oare n-ar fi bine să-i facă un cadou de Anul Nou? Poate se mai îmblînzește...

Intră într-o galanterie, se apropie de tejgheaua îndărătul căreia se tot agita un vlăjgan cu niște bicepși de potcovar și, după multă chibzuință, alese un șal galben pe care era desenată Mona Lisa îmbrăcată într-un tricou bărbătesc. Un minut mai tîrziu, privind la ochiul roșu al semaforului, își aduse aminte de nevastă-sa și se înroși. Trebuia să-i dăruiască ceva și Lolei, gîndi. Cum-necum, de atîția ani împărțea cu ea și cele bune și cele rele, iar cu Ziza nici măcar de un an. Fără o săptămînă... Și, pentru ca să nu aibă mustrări de conștiință, se întoarse în magazin și mai cumpără un șal identic, cu Mona Lisa în tricou bărbătesc.

În același timp, pe aceeași stradă, doar în capătul celălalt, Lola alegea o cravată pentru șefu! ei. Alegînd-o, ea constată că nuanța ei, precum cea a castanelor sălbatice se va asorta de minune la culoarea ochilor și zîmbi mulțumită. Stînd la coadă la casă, își aduse aminte deodată de propriu-i soț: „Dacă ar afla Milan, m-ar face bucățele. Ia să-i cumpăr ceva și lui".

Și Lola făcu bonul pentru două cravate identice.

Întîmplarea a făcut ca, peste cîteva minute, Lola și Milan să se întîlnească în plină stradă. Nu se știe care a observat primul, important e doar faptul să s-au găsit.

— Ia uită-te ce ți-am luat — strigă Lola cu entuziasm și, ridicîndu-se pe vîrfuri, îl sărută.

Milan desfăcu pachetul și văzu cravatele.

— Dar de ce două la fel? întrebă el mirat.

— Pentru orice eventualitate, spuse soția clipind cu naivitate, des și mărunt. Se șifonează una, o iei pe cealaltă.

— A-a-a — răspunse îngîndurat soțul și, după o scurtă tăcere, adăugă: Și eu am o surpriză pentru tine!

Lola desfăcu repede pachetul:

— Un șal! exclamă ea la fel de fericită. Dar de ce două la fel?

— Pe fond galben erau două, numai două, și le-am luat pe amîndouă. Nu vreau ca altă femeie să aibă un șal ca al tău!

Au petrecut noaptea de revelion tăcuți. El își rememora toți prietenii și cunoscuții, căznindu-se să-și dea seama cui ar fi putut fi hotărîtă cea de a doua cravată, iar ea își inventaria în gînd toate prietenele și cunoscutele, întrebîndu-se chinuitor cui ar fi fost hărăzit cel de al doilea șal cu chipul Mona Lisei în tricou bărbătesc, pe fond galben.

În românește de
ANATOL GHERMANSCHI

WILY BREINHOLST (Danemarca)

Soțul și CAȚELUL

„La telefon postul de poliție 32". „Alo, este vorba de soțul meu. Luni seara a plecat să scoată cățelușul la aer și să facă o mică plimbare, și astăzi este vineri...". „Încă nu s-a întors?" „Nu.. Și ce mă deranjează mai mult este că în seara asta sîntem invitați. Este lipsă de atenție din partea lui să mă pună într-o asemenea situație!". „Dacă vreți să începem cercetările trebuie să ne dați cîteva date despre soțul dumneavoastră. Puteți să ni-l descrieți exact?". „Bineînțeles!". „Vîrsta?". „Nu se poate să fiți atît de indiscret. Arăt foarte bine și trebuie să vă mulțumiți cu atît..." „Am întrebat vîrsta soțului!". „A, da. Are 47 de ani. Nu, stați puțin... cred că acesta este numărul de la cămașă. Sau de la pantofi?". „În ce an s-a născut?". „În 1817". „În ce an? Ce tot spuneți?". „1718 am vrut să spun. Vai, și aceasta este pe dos. La cifre mă încurc mereu. Am vrut să spun 1918. În orice caz era ceva cu o mie nouă sute și ceva". Înălțimea?". „Este înalt, puteți să mă credeți!". „Îmi puteți spune aceasta în centimetri?". „Un moment. Deci ajungea cu mîna la cărțile din raftul de sus al bibliotecii. Stați puțin să măsor cîți centimetri sînt... o secundă!". „Alo, ascultați-mă, alo!". „Alo, soțul meu are 232 cm cînd stă în vîrful picioarelor și întinde brațul drept, cît poate el de mult!". „Culoarea ochilor?". „Albaștri. Albaștri strălucitori. Dar nu sînt chiar sigură. Am spus cenușii? Culoarea șoarecelui, dar nici gri închis, nici gri deschis, ci o culoare intermediară între bleu-gri sau gri-bleu". „Culoarea părului?". „Îmi scoateți sufletul cu atîtea întrebări. Doar nu-mi puteți cere să cunosc toate amănuntele la un bărbat. Dacă ești căsătorit de atîta timp nu-l mai privești foarte atent. E blond închis. Culoarea este schimbătoare." „Are cicatrice sau semne particulare?". „Cicatrice? Credeți că s-ar fi duelat pentru mine?". „Cum era îmbrăcat cînd l-ați văzut ultima dată?". „Știam că-mi veți pune această întrebare, da a fost atît de neașteptat. Stăteam cu prietena mea și ne beam cafeaua. El s-a sculat brusc și mi-a spus: Mă duc cu Hannibal puțin la aer — și a plecat. Cine-și închipuia că și-a luat pe el un palton din păr de cămilă și avea în fiecare mînă cîte un geamantan mare. Acum mi-aduc aminte. Purta un costum bleumarin și o pălărie gri închis. Of, scrieți simplu că purta un palton și două geamantane de piele maro...". „Ați spus geamantane maro de piele?". „Da, geamantanele sînt de obicei maro, dar nu puteți să-mi cereți să reținexact culoarea!". „Ați spus că a plecat cu cățelul dumneavoastră. Puteți să descrieți cel puțin animalul mai exact!". „Pe dragul, iubitul și dulcele Hannibal? Asta ar mai lipsi, să nu știu să-l descriu. A fost cel mai drăguț pechinez pe care vi-l puteți închipui, cu o pată albă deasupra ochiului stîng, greutatea 3,380 kg, lungimea de la botișor pînă la vîrful codiței este de 37 cm, blana este maronie spre negru, ochii căprui, sinceri, franjurile urechii drepte sînt mai lungi cu un centimetru și jumătate decît cele ale urechii stîngi. La 27 noiembrie împlinește 2 ani. Semne particulare: un neg minuscul pe lăbuța dreaptă din față. La gît purta o zgardă verde, culoarea măslinei, din piele de aligator, cu catarama de argint, un clopoțel de argint în miniatură pe care erau gravate inițialele P.B. și o panglică roșie. Slavă domnului, s-a întors încă în aceeași seară, însă soțul meu nu s-a întors nici pînă astăzi, și acum sîntem invitați și în nici un caz nu mă pot duce singură... iar el m-a lăsat baltă!".

În românește de:
KETY TAUB

ANECDOTE

• Un ipohondru îi mărturisește alarmat doctorului că suferă de o maladie de ficat incurabilă.

— Absurd! protestă doctorul. Nu ți-ai fi putut da seama. În această boală nu există nici un fel de simptome exterioare.

— Aoleu! exclamă pacientul. Exact simptomele mele!

*

• Antrenorul unei echipe de fotbal studențești auzind că Novak, jucătorul său numărul 1, nu va participa la meci pentru că a fost prins copiind la examen, năvălește în biroul decanului.

— Aveți, vreo dovadă spre a vă susține acuzațiile?

— Da! — spuse decanul. Novak stătea lîngă cea mai bună studentă din grupă și a răspuns la primele patru întrebări exact cum a răspuns și ea.

— Și ce-i cu asta? Nu s-ar fi putut ca Novak să fi învățat la fel de bine ca și ea? întrebă antrenorul.

— Uitați-vă puțin la ultima întrebare — spuse decanul. Fata a răspuns: „Nu știu", iar Novak a scris „Nici eu".

*

• Un reporter îi pune unui centenar inevitabila întrebare:

— Cărui lucru îi atribuiți longevitatea dumneavoastră?

ART BUCHWALD (S.U.A.)

Ce laș este americanul acesta

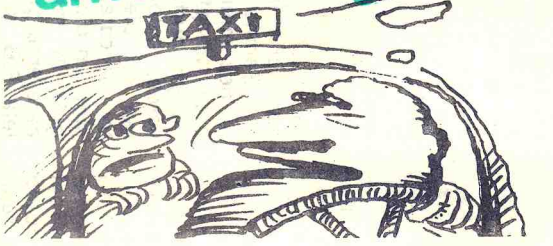

Este destul de greu pentru un străin să rămînă neutru în Franța, în momentele de criză; poate fi chiar foarte periculos. Am descoperit asta acum cîtăva vreme, făcînd semn unui taxi în Place de la Concorde. Șoferul, un zdrahon mare și spătos cît un dulap normand, ocupînd mai toată bancheta din față, purcese la conversație încă înainte de a ne urni din loc.

— Ce noutăți aveți? voi el mai întîi să știe.

Închipuindu-mi că mă aflu în cîmpul guvernamental, răspunsei:

— Se pare că guvernul va avea mîinile libere.

— Hm! replică șoferul, întorcîndu-se cu totul spre mine fără a încetini. Guvernul, s-a zis cu el! Îl susțineam și eu. Dar, de cînd cu Algeria... În Franța, toată lumea este împotrivă. Că așștia-s niște...

Aici folosi un cuvînt cu care nu sînt obișnuit, fiind băiat bine crescut. Mă grăbii să aprob: „Aveți perfectă dreptate".

Tot speram că o să se uite cît de cît și înaintea lui. S-a întors el o clipă spre parbriz, dar liniștea mea fu de prea scurtă durată.

— N-ar fi trebuit niciodată să-l lase pe Pinay să plece!

— Era foarte bun Pinay! îl asigurai eu.

Șoferul se întoarse către mine:

— Trebuia un guvern nou, cu Bidault, Massu, Juin și Pinay.

— Un guvern perfect! tremurai eu, închizînd ochii.

El se interesă un moment de circulație, dar numai cît dură lumina roșie. Apoi, îmi spuse tainic:

— Toată aiureala asta este din vina americanilor.

Zicînd acestea, mă privi cu seriozitate, dar noroc că, între noi și autobuzul acela uriaș, tot au rămas trei buni centimetri.

— Dacă nu ne opreau americanii să continuăm la Suez, acum Tunisia și Marocul erau încă franceze.

— Asta spuneam și eu azi dimineață soției mele! îl asigurai, încercînd să nu mă uit la camionul care tocmai se năpustea spre noi.

Dar șoferul manevră volanul exact la timp. Inima îmi bătea. Gîfîiam. M-am recules și m-am reașezat pe banchetă.

Șoferul dădea frîu liber furiei și căuta în mod vizibil să smulgă volanul din cutia de direcție. În timp ce executam un viraj pe două roți, el se întoarse iarăși către mine și-mi spuse amenințător:

— Sînteți american sau englez?

— Sînt englez! spusei eu fără nici o șovăială.

— Englezii sînt și mai răi încă! răcni el nestăpînit.

— Dar nu sînt chiar englez, am țipat și eu. Sînt australian...

— Englezii complotează cu germanii contra noastră. Nu vor să facă parte din Europa. Ca și cum am avea cine știe ce nevoie de ei!

— Mă tem că o să ne zdrobim de un monument! șoptii eu cu groază.

El aruncă o privire înainte și se întoarse iar spre mine:

— Și în Australia, ce se spune despre zăpăceala asta?

— Sîntem cu toții năuciți!

— Aveți toată dreptatea! Americanii și englezii nu înțeleg nimic din problemele noastre. Ei ne sînt împotrivă din cauza petrolului care este în Sahara. Ei știu foarte bine că n-o să-l mai poată vinde pe-al lor, cînd noi o să-l avem pe-al nostru.

— Petrolul francez este la baza tuturor lucrurilor, declarai eu, încercînd să-mi stăpînesc criza de nervi. Americanii nu vor ca dv. să aveți petrol. Asta este evident.

El mormăi, apoi se puse să înjure furios.

— Dar nu vă necăjiți! O să le venim de hac!

Cu un ton pe care îl doream nepăsător, îi atrăsei atenția:

— Nu ne îndreptăm cumva spre o stație de metrou?

Într-adevăr, puțin a lipsit să nu coborîm pe scări cu taxi cu tot. După ce și-a corectat direcția, întrebă:

— Cu alți francezi ați discutat?

— Da!

— V-au spus toți același lucru?

— Toți, fără excepție. Toți sînt de acord cu dv.

Ajunsesem în sfîrșit la destinație. Plătii pe om cum se cuvine și-i adăugai un bacșiș bun. În timp ce-și punea banii în buzunar, îmi declară:

— Eu, domnule , nu-i prea iubesc pe străini. Dar, uite, dumneata nu ești ca alții. Că, cel puțin, ai curajul să spui cinstit ceea ce gîndești!

În românește de
VINTILĂ ROBAN

— Nu m-am decis încă! răspunse bătrînul. Sînt în continuare în tratative cu o firmă de saltele de pat și cu două companii de alimente pentru micul dejun.

*

• — Crezi în viața de după moarte? îl întrebă patronul, pe unul dintre tinerii săi angajați.

— Da, domnule!

— Ei bine, atunci e minunat! continuă patronul. Ieri, la vreo jumătate de oră după ce ai plecat la înmormîntarea bunicului tău, acesta a trecut pe aici să te vadă.

*

• Un client, într-un bar, îi spune vecinului din stînga:

— Soția mea nu mă apreciază. Dar a dumitale?

Vecinul răspunse:

— N-aș putea spune. N-am auzit-o niciodată pronunțîndu-ți numele.

*

• O femeie sună la compania de telefoane ca să se plîngă de limbajul grosolan folosit de lucrătorii firmei care reparau un cablu în apropierea casei ei. Urmează o anchetă, iar șeful de echipă povestește în acest fel incidentul: „Joe și cu mine lucram la un cablu. M-am suit pe stîlp și din greșeală am scăpat trusa cu unelte în capul lui Joe. Joe s-a uitat în sus la mine și a spus: „Zău, Clarence, ar trebui să încerci să fii mai atent".

Traducere de:
RADU SĂNDULESCU

JULIO CAMBA (Spania)

DESPRE SOȚIA SCRIITORULUI

— Cum trebuie să fie soția scriitorului? întreaba domnul Maurice Hamel în La Femme de France.

Majoritatea cititoarelor au propus femei frumoase, inteligente, distinse, elegante, voluptoase și culte, care să fie în cămin un motiv constant de inspirație, și de la care să se poată scoate pe an, cel puțin, două mici romane de 300 pagini, la șapte franci cincizeci; dar aceste propuneri erau destul de interesante. Se vedea foarte clar, într-adevăr, că descriind cu așa de prețioase virtuți soția ideală a scriitorului, fiecare cititoare din La Femme de France se descria pe ea însăși, și nu se încerca, precis, să se verifice ce gen de scriitor convine mai mult femeilor, și ce tip anume de femeie convine mai mult scriitorului.

Din partea-mi, opinez că nu în legea afinităților, ci în cea a contrastelor, trebuie scriitorul să-și caute armonia căsniciei sale. O soție analfabetă ar fi, poate, prea mult să pretindă; dar, cel puțin, soția scriitorului să nu citească operele soțului și nu atît din cauza că ar putea să-l disprețuiască, ci din cauză că l-ar putea admira. Vă imaginați tragedia scriitorului admirat în casă? Treacă de la sine că este admirat pe stradă. Treacă de la sine că, socotindu-l mai mult sau mai puțin geniu, nici un prieten nu-l va trata vreodată ca pe o persoană normală. Treacă de la sine că, pentru a nu-și înșela admiratorii, scriitorul trebuie să-și falsifice natura și caracterul pozînd constant; dar nimic mai mult. Reintegrîndu-se căminului lăsați-l pe bietul om să-și îmbrace mînecile cămășii și să respire în voie, exprimîndu-și adevăratele sentimente într-un limbaj simplu și spunînd, de exemplu, că supa e rece, că este cald sau că viața se scumpește necontenit.

Nimic despre literatură. Soția scriitorului trebuie să fie o femeie total antiliterară. În ceea ce privește condițiile fizice, sînt convins că urîțenia va reuși să-i sugereze soțului acel ideal de frumusețe necesar oricărei opere de artă.

Urîtă, ignorantă, și mai ales, frugală. Aceasta este, în concepția mea, unica soție posibilă pentru un scriitor. Dar, dacă asta e femeia ideală pentru scriitor, nu merită să rămîi singur, plătind impozit de celibat, decît să te căsătorești cu o astfel de femeie?

Eu cred că da, și că cititoarele din La Femme de France care doresc să caute bărbați capabili de a le înțelege și aprecia frumusețea, eleganța, grația și distincția ar trebui să renunțe la breasla scriitorilor și să se dirijeze la cea a bancherilor.

În românește de
DORIAN IONESCU PĂSCAL

VALERI KURTU (U.R.S.S.)

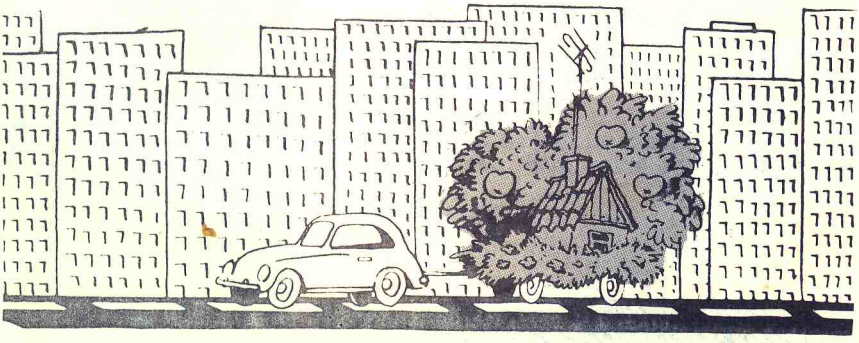

PIERRE DANINOS (Franța)

DIN INSEMNARILE BUNULUI DUMNEZEU

Anul 887 707, de la apariția omului pe terra.

Oricum, țin să mă explic. N-am nici un prieten cu care să vorbesc. Situația mea morală rămîne evident foarte tare. Doar cîteva popoare din cele primitive nu țin seama de mine și și-au făcut rost de idoli cu care mă înlocuiesc. Mai erau odată pe Terra cîteva milioane de galbeni ce pretindeau că Zeul lor este Împăratul; cu vremea, aceștia au dispărut. Sînt acum pe Terra miliarde de ființe — dar nu numai pe Terra, ci și pe alte corpuri cerești — care mi se roagă și mă cheamă în rugile lor, venerînd numele meu, înainte de a jura, și înjura pe acest nume, la puțin timp după aceea. Despre mine, habar nu am de unde vin și încotro merg. Cred și eu în Dumnezeu așa cum se crede în mine...

Ia să mă uit peste Terra:

— India. Mortalitate excesivă. Nașteri idem. Foamete. Se moare de foame alături de mulțimi de vaci sfinte. Dar eu nu le-am cerut niciodată așa ceva.

— Brazilia. Trebuie ceva ploaie.

— Îmi parvine din nou rugăciunea unei soții care dorește neapărat să aibă un copil. Să-i dau? Mai chibzuiesc...

.....

Există oameni care se cam îndoiesc de existența mea, dat fiind că într-un cutremur au pierit o sută de mii de indivizi, sau pentru că peste țarinile lor n-a mai plouat de patru luni.

Aceștia judecă greșit, fiindcă nu-și dau seama de programul unei zile pe Terra: o revoluție de curmat în Africa, un conflict de aplanat în Asia, o alegere de asigurat la Academia Franceză și multe alte mii de amănunte. Îți mai pot scăpa premisele unui război pe Neptun, sau o epidemie de poliomelită în insula Malta. Terra nu este decît o parcelă infimă din Cosmosul de sub jurisdicția mea.

Că dacă oamenii ar ști, atunci cînd, pentru trei luni de secetă, mă acuză de indiferență, că tocmai atunci mă ocupam să potolesc o conflagrație gigantică pe Jupiter, ar fi mai înțelegători.

A fost o vreme, cu milioane de ani înainte, cînd Terra era singură, împreună cu alte treizeci de planete purtînd oameni care gîndeau. Aveam, pe atunci, răgaz să mă ocup de toate. A fost o epocă de aur: copiii creșteau fără să spargă nimic, corecțiune corporală — prin germen al violenței — nu exista, oamenii trăiau foarte multe secole, iar cînd îmi predau sufletul, făceau asta surîzînd. Acum am sute de miliarde; sînt și eu depășit!...

Pilot fără echipaj a mii de galaxii, cuprind aceste destine, dar nu le pot ține pe toate în mînă. Nu-mi trebuie decît o secundă ca să parcurg drumul între Terra și Soare, de pildă, dar nici unui tiran nu-i trebuie mai mult ca să dezlănțuie un război; de abia reușesc să sting unul, că, iată, apare colo altul și mai hidos! Dacă n-aș fi fost coplesit, lumea ar fi rămas așa cum o

croisem la început. Oamenii ar fi trăit o mie de ani fiecare. Catastrofa este şi mai îngrozitoare că, dacă ar fi să credem pe un biolog care a probat de curînd, cu calcule şi diagrame, că dacă toţi indivizii ar ajunge la maturitate, omenirea s-ar dubla la fiecare douăzeci şi cinci de ani, încît, în o mie de ani, oamenii n-ar mai avea loc pe Terra nici dacă ar sta cu toţii în picioare. De altfel, numai unele scrieri pretind că eu! aş fi spus oamenilor: „Creşteţi şi vă înmulţiţi!" Nu! Din amintire la scară cosmică, nu ţin minte să fi dat vreodată asemenea îndrumare.

Odată — să fi avut eu atunci vreo două sute de mii de ani vîrstă —, am fost cuprins de puţină toropeală. Şi iată că toate hărţile mele s-au încurcat, iar acum nu se mai poate merge pe jos din America în Europa şi suprafaţa Terrei este acoperită pe trei sferturi de apă. Ce s-ar mai fi întîmplat dacă mai moţăiam cîteva clipe în plus?!

Mi se spune „Atotputernicul". Da, pot face nenumărate fapte, pot calma elementele dezlănţuite, îmi pot arunca simultan privirea în baraca unui vînător nordamerican şi în biroul somptuos al unui om de afaceri argentinian, mă pot preface într-un nor sau în orice altceva.

Sînt însă plăceri pe care nu mi le pot face, fiindcă nu ajung să domin forţele Răului. Bunăoară, Cezar a fost sau nu asasinat în Senat? A devenit Roma provincie greacă, sau invers? Hitler, mic aventurier fără anvergură, s-a făcut iar zugrav după ce a căzut în alegeri?...

De altfel, de multă vreme nu mai urmăresc contradicţii gigantice. De mii de ani, îmi parvin aceleaşi apeluri la atotputernicia mea, aceleaşi rugăciuni vagi, imprecise...

Oamenilor le este grozav de greu, ca să nu zic imposibil, să-şi închipuie măreţia unei fiinţe care traversează veacurile aşa cum străbat ei sferturile de oră. Mult aş da ca marii vanitoşi de pe Terra să priceapă odată că toată viaţa lor nu face nici cît un an pe Neptun. Şi dacă vorbesc de Neptun, este pentru că vreau să dau un exemplu la nivelul priceperii lor...

Au fost zile cînd am vrut să mă sinucid. Dar, dacă pot aproape orice, fapta aceasta îmi este interzisă! Totuşi, am tot încercat...

Iată: într-o criză de disperare, m-am plasat pe traseul unui meteor arzînd. Şocul nu mi-a produs un efect mai puternic decît căderea unui fulg pe un ocean. Altădată, exasperat de oameni, m-am aşezat în punctul de explozie al unei bombe atomice. Eram convins că, datorită faimoasei reacţii în lanţ, mă voi dezagrega şi eu. Bomba a explodat; jerba de foc şi materie în fuziune mi-a amintit de ultimele faze ale formării unei nebuloase. Dar eu, ca să spun tot, n-am fost mai emoţionat decît un om cînd aprinde un foc.

Am vrut să fac explozie odată cu o planetă: am primit drept în frunte un aerolit gigantic, dar degeaba! Sînt indestructibil!

Doresc mereu să nu mai exist. Dar trebuie să mă resemnez; da, soarta mea este NEMURIREA!

In româneşte de:
VINTILĂ ROBAN

MOEWIG (R.F.G.)

— Nu-i aşa, draga mea, că ieri noapte am venit foarte uşor de la şedinţa de lucru?

— Tu, poate, dar nu şi cei patru tovarăşi care te tîrau...

•

— La restaurant, chelnerul se apropie de o masă:

— Domnul Hauber, nu? Soţia vă roagă să veniţi la telefon!

— Dacă mă roagă, trebuie să fie altă soţie şi alt Hauber!

•

— Cînd vecinul nostru, spune soţul, şi-a luat mobilă nouă, zor-nevoie să ne luăm şi noi; cînd şi-a cumpărat televizor în culori, neapărat ai vrut şi tu; cu automobilul, tot aşa. Dar, acum, ce facem? Că acum şi-a luat altă nevastă?

•

— Soţul, tată în devenire, aşteaptă cum nu se poate mai emoţionat în sala de aşteptare a maternităţii. În sfîrşit, iată că apare sora; în braţe poartă trei gemeni.

ANDRZEJ STOK (Polonia)

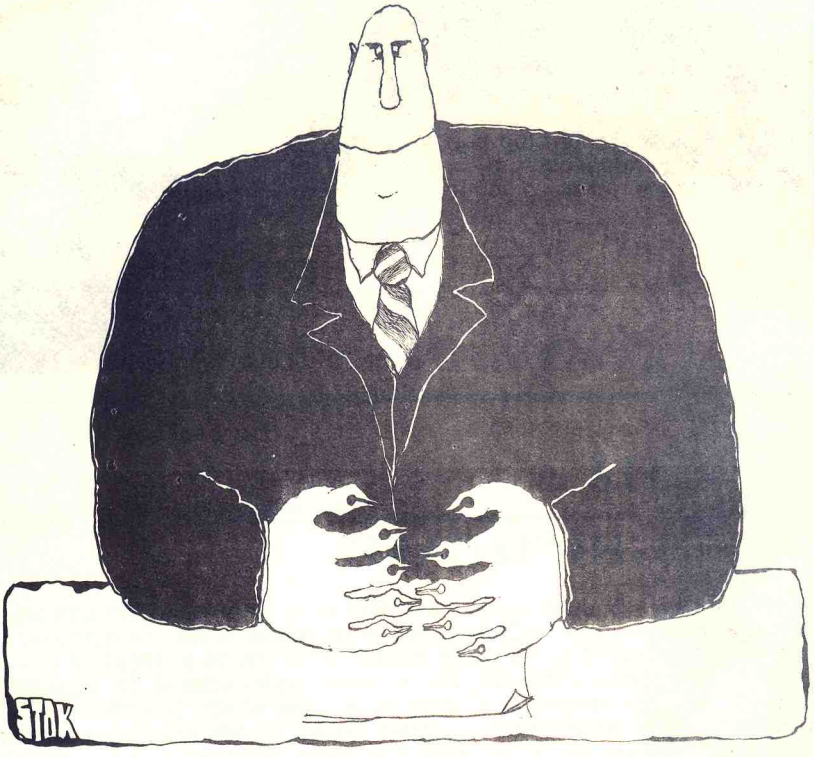

— Oho, ce „Service distins!, spune el. Uite, îl aleg pe cel din mijloc!

•

— Știi, dragul meu, în ziarul de azi, la rubrica medicală, scrie că omul are nevoie de trei kilograme de sare pe an, ca să-și mențină sănătatea...

— Se poate, murmură soțul, contemplîndu-și supa, dar cred că doza asta nu se ia dintr-o dată...

— Soțul meu se poartă urît de tot cu mine. Sînt nervoasă și mereu slăbesc...

— De ce nu dai divorț, dacă aceasta este situația?

— Sigur că o să divorțez, dar aștept pînă ce scad la 55 de kg.

•

— Un văduv, după scurgerea timpului de doliu, se recăsătorește. Și chiar cu sora soției moarte. La cei ce se miră, el explică:

— Nu că o iubesc, dar la vîrsta mea mi-e greu să mă obișnuiesc cu o soacră nouă.

•

— Cum te simți în căsătoria ta cu un pictor?

— Minunat! Niciodată nu ne plictisim. El pictează, iar eu gătesc. Cînd sîntem gata, căutăm să ghicim fiecare ce a făcut celălalt.

Traducere de:
VINTILĂ ROBAN

KUNIO AYATA (Japonia)

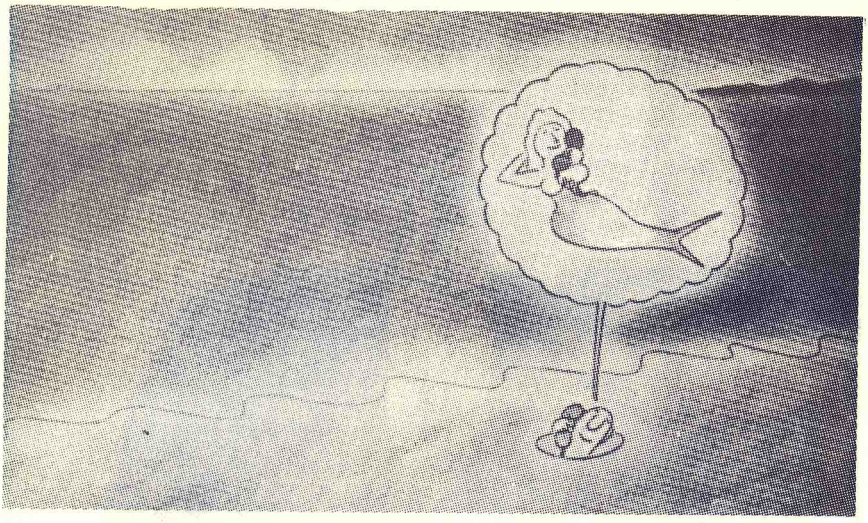

ÎN VIZITĂ LA O GHICITOARE

E.M.DELAFIELD (Anglia)

6 noiembrie — O după amiază cu totul și cu totul ieșită din comun, cu Pamela Pringle. Prînzul la Clubul meu — nu foarte reușit, de vreme ce Pamela e pusă pe slăbit și nu poate mînca nimic din ce e trecut pe lista de bucate și bea numai oranjadă, dar e foarte comunicativă. În timp ce eu mă ocup de caserola de pui și torta de ananas ea îmi povestește despre un om într-adevăr extraordinar — (mare expert într-ale animalelor sălbatice) — care o adoră de ani și ani, fără a se gîndi cîtuși de puțin la propria-i persoană. Întocmai ca-n romane, exclamă Pamela. A primit o scrisoare de la el azi dimineață și, cred eu, oare, că este bine să-i scrie în continuare? Dacă există un lucru pe care Pamela nu a fost în stare să-l facă niciodată și nici nu ar fi în stare să-l facă, este acela de a duce un bărbat cu zăhărelul. Zahărul este contraindicat în cura de slăbire, remarc eu absentă, și apoi simt că am făcut o gafă fiind indiferentă la grijile aproapelui meu, dar Pamela nu se arată deloc ofensată și neacordînd nici o atenție observației mele, continuă să-mi povestească despre excepționalul ei prieten din Serviciul Diplomatic care a telefonat tocmai de la Haga azi dimineață și sosește aici săptămîna viitoare, pe calea aerului, fără doar și poate numai pentru a o vizita pe Pamela la cină și a dansa cu ea la „Berkeley".

Și aici începe distracția: achit nota de plată și-o conduc pe Pamela la toaleta mică și aglomerată unde amica mea își aplică un strat gros de ruj portocaliu și-și uită cerceii pe lavabou, așa că trebuie să se întoarcă să-i ia după ce taxiul a fost comandat și ne așteaptă în fața Clubului.

Tocmai cînd cred că am plecat, băiatul de serviciu vine în goană și întreabă: „D-na Pringle? Sînteți chemată la telefon!" și Pamela o ia din loc ca din pușcă. Zece minute mai tîrziu se întoarce și spune: „Scuză-mă, te rog, am dat numărul Clubului tău deoarece un foarte bun prieten de-al meu trebuia să mă sune la ora prînzului. În apartamentul meu din Sloane Street legătura se stabilește uneori atît de greu, nu că aș avea ceva de ascuns, dar oamenii intră repede la idei, iar eu, una, tare mă tem ca lucrurile să nu fie înțelese greșit". „Cred și eu," zic — fără să mă gîndesc, apoi îmi dau seama că am fost lipsită de tact dar, în general, nu regret că m-a luat gura pe dinainte.

Ajungem pe o stradă obscură din Soho, dăm drumul taxiului împreună cu o sumă enormă din partea Pamelei, care insistă să plătească ea, urcăm niște scări neînchipuit de murdare pînă la etajul doi, unde un miros puternic de gaz îți ia nasul din loc. Pamela întreabă: „Crezi că e bine ce facem?" Îi răspund cu mai mult curaj, decît cu sinceritate, că sigur că da, și intrăm. Sîntem întîmpinate de un tînăr anemic cu părul ondulat care ne măsoară dintr-o singură privire și dispare numaidecît în dosul unei perdele din pluș verde, dar reapare și spune că madame Inez este gata pregătită, dar că nu ne poate primi decît pe rînd. Nu sînt surprinsă cînd Pamela aproape că mă obligă să intru eu prima, dar îi arunc o privire care numai admirație nu exprimă.

Urmează o întrevedere cu o sibilă teribil de antipatică. Se holbează într-un glob mare de sticlă și spune că la viața mea am cunoscut durerea — (aș vrea s-o întreb cine n-a cunoscut) — și că sînt soție și mamă. Alăturarea acestor afirmații, fără îndoială, neintenționată. Urmează un monolog lung, recitat, după toate aparențele, în transă, din care nu mă aleg cu prea multe preziceri cu valoare practică, în afară de faptul că: (a) Viitorul apropiat îmi rezervă un mare necaz. (Dacă îmi pleacă iar bucătarul, va fi, într-adevăr, o tragedie.) (b) Am un copil al cărui nume va deveni într-o zi faimos. (Referirea aici se face aproape sigur la draga de Vicky); (c) Peste trei ani o voi rupe cu tot ce mă leagă de ceilalți, voi începe o viață nouă și voi face tot ce-mi va trece prin cap.

Nici una din aceste previziuni nu mi se pare probabilă, dar îi mulțumesc și-i cedez locul Pamelei. Urmează o așteptare prelungită și o aud clar pe Pamela țipînd de cel puțin trei ori de după perdea. În cele din urmă apare foarte agitată, aruncă cu bancnote în stînga și-n dreapta și-mi spune: „S-o ștergem cît mai iute!" — ceea ce și facem, ca niște criminale, aruncîndu-ne în primul taxi, cu sufletul la gură.

Pamela se arată dispusă să mă strîngă tare la piept și să plîngă. Madame Inez i-a spus că este reîncarnarea Elenei din Troia și că niciodată nu se va bucura de liniște în viață. (Ultima parte i-aș fi putut-o spune și eu, fără a pretinde nici un fel de onorariu.) Mai adaugă că madame Inez îi prezice că Dragostea va intra, peste multă vreme, în viața ei cu o forță nemaiîntîlnită, însă i-o va schimba în întregime — la care eu mă înfricoșez foarte și propun să mergem imediat undeva și să luăm ceaiul.

Facem precum am zis și pînă la urmă aflu că Pamelei nu i-a plăcut deloc ce i-a spus madame Inez despre trecut. Cred și eu.

În românește de PETRU IAMANDI

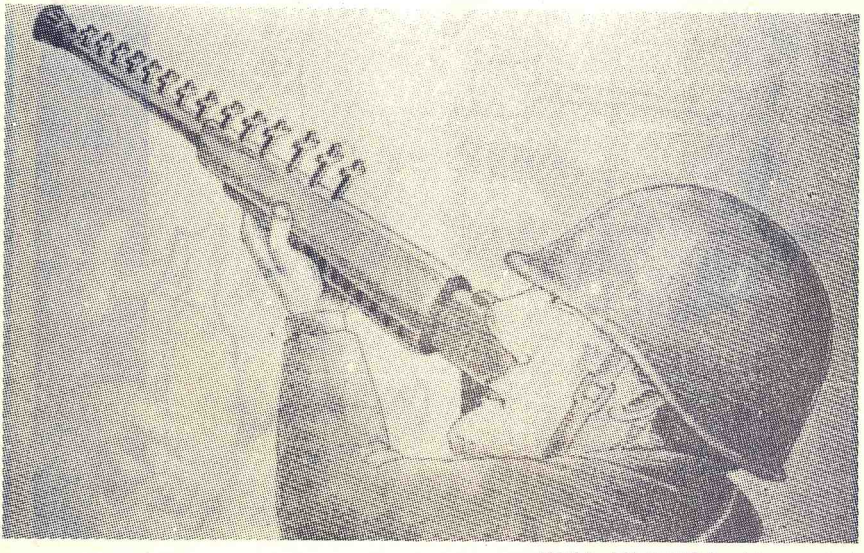

RYU KUMITA (Japonia)

VLADIMIR KABAŞEV (U.R.S.S.)

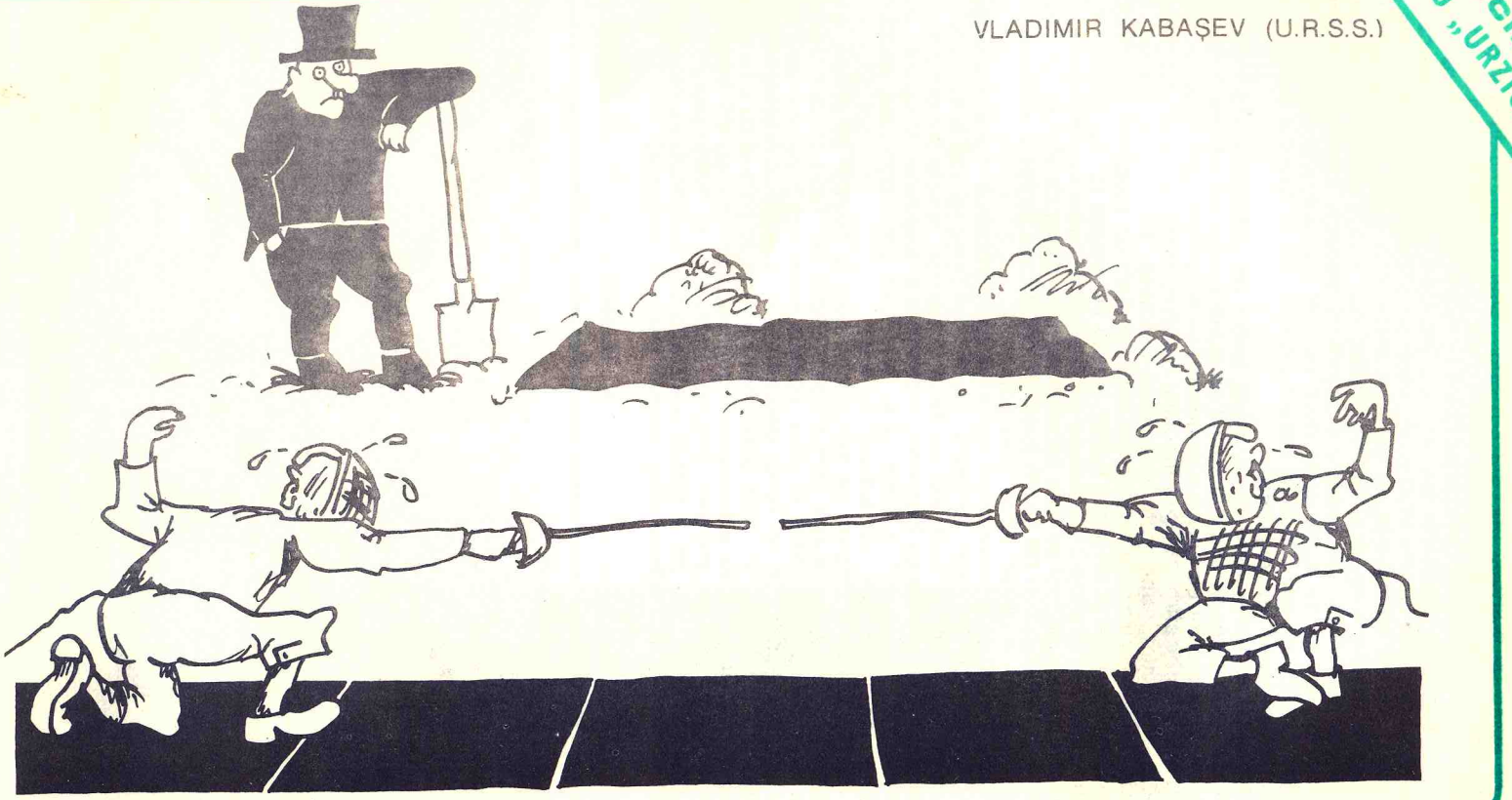

LULCIO LULCEV (Bulgaria)

Premiera a început cu întîrziere: unul dintre mașiniști s-a rătăcit prin decor, iar grupei de salvare i-a trebuit vreo 16 minute pînă să-l găsească și să-l scoată afară. La începutul actului doi s-a pierdut și actorul care-l juca pe singurul erou negativ al piesei, ceea ce a ușurat deznodămîntul. L-au găsit abia a doua zi, dormind între două coloane de tip corintic și macheta lui Empire State Building.

La ridicarea cortinei, publicul se pomeni în picioare, oftînd de două ori scurt. Primul „oh" s-a produs la vederea decorului, de-a dreptul fantastic, care îmbina toate cunoștințele omenirii în domeniul arhitecturii, picturii și sculpturii din Mesopotamia pînă la Dali. Cauza celui de al doilea „oh" a fost explicată în ziua următoare de unul dintre cronicari: „Cunoscutul nostru compozitor a creat pentru spectacol o muzică pe de-a-ntregul adecvată ideii tragice. Și poate că cea mai bună dovadă este faptul că încă de la primele acorduri, fiecare spectator nutrea dorința de netăgăduit de a-și gîtui măcar pe unul dintre vecini".

Pentru a-l readuce pe spectator la realitate, regizorul a simțit nevoia ca încă de la primele momente ale acțiunii să se apropie de sfîrșit: astfel ca după un scurt semnal, în decursul a numai cîteva secunde, au murit de o moarte violentă, toți cei patru eroi principali — turnură care a atins culmi nebănuite de suspans, stîrnind entuziasmul publicului.

O astfel de schimbare bruscă a acțiunii l-a mirat pe autorul piesei, dar, ca orice adevărat creator, înzestrat cu mult simț al umorului, nu s-a putut abține să nu stimeze ideea care era de altfel străină de conceptele existente ale artei dramatice. Nu și-a arătat, însă, nedumerirea. A continuat să urmărească plin de interes desfășurarea operei sale. Indignarea sa din unele momente cheie s-a limitat doar la faptul că din cînd în cînd îl împungea cu coatele pe directorul teatrului, întrebîndu-l în șoaptă: „Oare și ăsta va muri?" Iar directorul îi răspundea prin semne mute că e cazul să păstreze deplină tăcere, dacă vrea să priceapă ceva. De fapt, nici el nu se putea pronunța, pentru că era cu totul în afara problemei.

În final, pe scenă se plimba un singur actor care se tot chinuia să explice cum naiba a ajuns în locul acela și din greșeală a început să declame patetic un monolog din „Macbeth" care însă chiar se potrivea de minune cu dărîmarea unei părți a practicabilelor din dreapta scenei.

Impresiile privind spectacolul au fost dintre cele mai bune. După banchetul ce a urmat premierei, cel mai în vîrstă dintre cronicari, mare iubitor al lui Goethe, parafrazîndu-l pe ilustrul scriitor a spus: „Prostul scrie despre greșeli, deșteptul despre realizări, iar geniul își ia concediu de boală". După care a făcut infarct.

În românește de
RALUCA TULBURE

ÎNGROZITORUL DESTIN AL LUI MELPOMENUS JONES

Unii oameni — nu dumneavoastră sau eu, care sîntem atît de îndrăzneți — sînt foarte stînjeniți în momentul în care trebuie să-și ia la revedere. Cînd se apropie clipa în care vizitatorul se simte îndreptățit să plece, el se ridică de pe scaun și spune pe neașteptate:

— Ei bine, cred că ar trebui să...

Atunci gazdele îi zic:

— O, chiar trebuie să plecați? Totuși e încă foarte devreme!

Și urmează un schimb de politeți de-ți e mai mare dragul.

Cred că cel mai trist caz de acest fel pe care îl cunosc a fost cel al bietului meu prieten, vicarul Melpomenus Jones — un tînăr atît de agreabil și care avea doar douăzeci și trei de ani! El pur și simplu nu se putea despărți de oameni. Era prea modest ca să spună o minciună prea plin de religiozitate ca să-și dorească să pară lipsit de maniere. Ei bine, s-a întîmplat ca el să se ducă în vizită la niște prieteni în prima după-amiază a vacanței sale de vară. Următoarele șase săptămîni îi aparțineau în întregime — nu avea nimic de făcut. Stătu la taifas cîtăva vreme, bău două cești de ceai, apoi se pregăti pentru efort și spuse pe neașteptate:

— Ei bine, cred că ar trebui să...

Dar stăpîna casei zise:

— O, nu! Domnule Jones, chiar nu mai puteți rămîne puțin?

— Jones era întotdeauna sincer.

— Ba da, sigur că da, pot — ăăă — rămîne.

— Atunci vă rog să nu plecați.

Rămase. Bău unsprezece cești de ceai. Afară se întunecase. Se ridică din nou de pe scaun.

— Ei bine, acum — spuse el sfios — chiar că ar trebui să...

— Trebuie să plecați? întrebă doamna politicoasă. M-am gîndit că ați fi putut rămîne la masă...

— Păi aș fi putut, zise Jones, știți, dacă...

— Atunci vă rog să rămîneți; sînt sigură că soțul meu va fi încîntat.

— E-n regulă, zise el cu o voce moale. O să rămîn — și se așeză din nou pe scaun, cu stomacul plin de ceai, într-o stare vrednică de milă.

Veni acasă și soțul doamnei. Luară masa. Tot timpul mesei, Jones își făcu planul să plece la opt și jumătate. Întreaga familie se întrebă dacă domnul Jones era tîmpit și îmbufnat sau numai tîmpit.

După masă, doamna încercă „să-l facă să vorbească" și îi arătă niște fotografii. Îi arătă tot muzeul familiei, cîteva teancuri bune — fotografii ale unchiului domnului și a soției sale și ale fratelui, a mamei, a băiețelului lui, o fotografie extraordinar de interesantă a unui prieten de-al unchiului domnului în uniformă militară bengaleză, o fotografie nemaipomenit de reușită a cîinelui partenerului de afaceri a bunicului și una extraordinar de nereușită, înfățișîndu-l pe stăpînul casei în costum de drac la un bal-mascat.

La ora opt și jumătate Jones privise șaptezeci și una de fotografii. Mai erau încă vreo șaizeci și nouă pe care nu le văzuse. Jones se ridică de pe scaun.

— Trebuie acum să vă spun noapte bună — se milogi el.

— Să ne spuneți noapte bună? Păi e doar opt și jumătate! Mai aveți ceva de făcut?

— Nimic! admise el și mormăi ceva în legătură cu o ședere de șase săptămîni, apoi rîse jenat.

Chiar atunci descoperiră că băiețelul favorit al familiei — un copilaș atît de zburdalnic — ascunsese pălăria domnului Jones, așa încît tatăl spuse că trebuie să rămînă și-l invită la o pipă și la taclale. Tata fumă pipa și-l lăsa pe Jones să vorbească. Clipă de clipă își promitea să acționeze decisiv, dar nu putu. Apoi tata începu să fie foarte obosit de prezența lui Jones și se frămîntă iar în cele din urmă spuse pe un ton de ironie poznașă că Jones mai degrabă ar rămîne peste noapte la ei, i-ar putea oferi un pat improvizat. Jones îi interpretă greșit spusele și îi mulțumi cu lacrimi

în ochi, iar tata îi oferi patul din camera liberă și-l înjură din toată inima.

După micul dejun din dimineața următoare, tata se duse la slujbă, în oraș, și-l lăsă pe Jones jucîndu-se, adînc întristat, cu băiețelul. Îi dispăruse toată siguranța de sine. Toată ziua s-a gîndit să plece, dar ideea i s-a înfipt în minte și pur și simplu nu a fost în stare. Cînd tata s-a întors acasă seara, a fost foarte surprins și întristat, găsindu-l pe Jones tot acolo. Se gîndi să-i sugereze printr-o glumă să plece și-i spuse că ar trebui să-l pună să plătească pentru găzduire. Nefericitul tînăr îl privi înnebunit o clipă, apoi îi strînse cu tărie mîna tatălui, îi plăti prețul de găzduire pentru o lună înainte, își pierdu cumpătul și izbucni în lacrimi.

În zilele următoare fu prost-dispus și neprietenos. Locuia, bineînțeles, în sufragerie, iar lipsa de aer și de mișcare începură să-și spună cuvîntul. Își petrecea timpul bînd ceai și uitîndu-se la fotografii. Privea ore în șir fotografiile prietenului unchiului tatei în uniforma sa bengaleză — vorbindu-i, iar cîteodată înjurîndu-l amarnic.

În mod evident, mintea lui o lua razna.

În cele din urmă veni și prăbușirea. Îl duseră în dormitorul de sus, într-un violent acces de delir însoțit de febră. Boala care a urmat a fost groaznică. Nu mai recunoștea pe nimeni, nici măcar pe prietenul unchiului tatei în uniforma lui bengaleză. Cîteodată se ridica din pat și țipa:

— Ei bine, cred că ar trebui să... Apoi se prăbușea la loc pe pernă, cu un oribil hohot de rîs. Apoi, din nou se scula și striga:

— Încă o ceașcă de ceai și mai multe fotografii! Mai multe fotografii!

În sfîrșit, după o lună de agonie își dădu duhul, în ultima zi a concediului său. Se spune că atunci cînd i-a sosit clipa, s-a ridicat din pat cu chipul inundat de un fermecător zîmbet de încredere și zise:

— Ei bine, îngerii mă cheamă; mă tem că trebuie cu-adevărat să plec. Bună seara!

Și sufletul său își părăsi închisoarea lumească, la fel precum sare o pisică un gard.

În românește de
RADU SĂNDULESCU

LUCIO TROIANO (Italia)

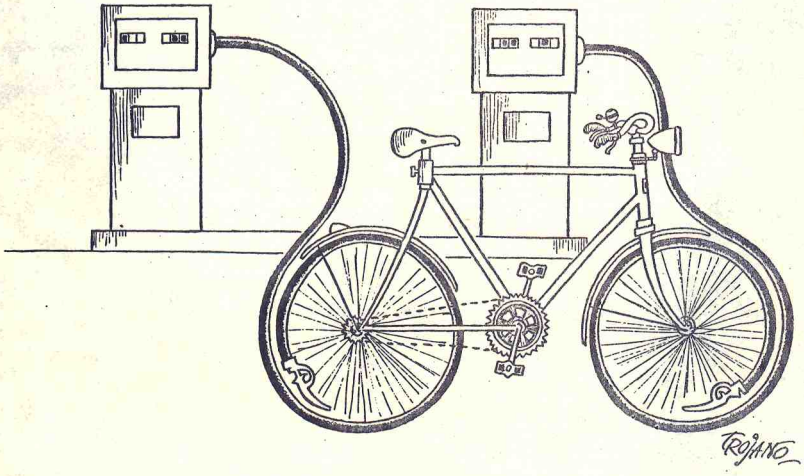

ATTILA PEKEN (Turcia)

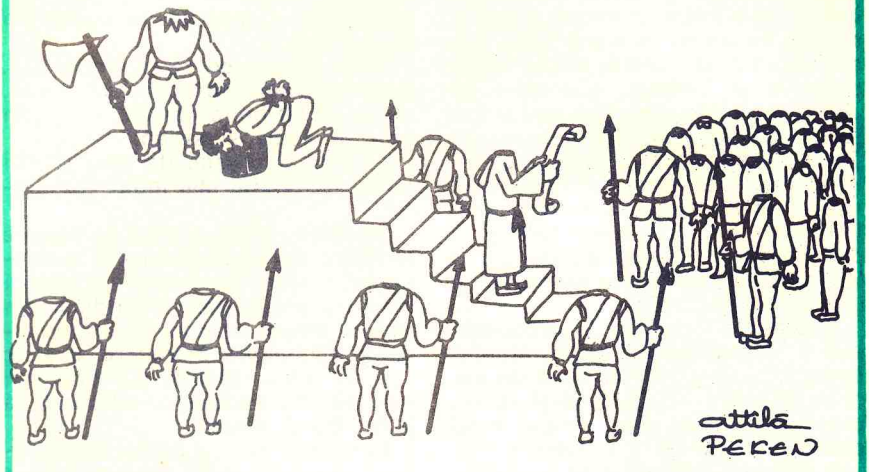

IANUSZ OSEKA (Polonia)

PIONEZA

— Deci, dragă tovarășe inginer, vă rog să-mi spuneți dacă ați dori să ocupați la noi funcția de șef al Serviciului tehnic întrebă directorul.

Inginerul dădu din cap zîmbind plăcut.

— Vă cunosc biografia și activitatea profesională pe care ați depus-o pînă în prezent. Totul este în ordine din acest punct de vedere. Se poate deci presupune că între noi se va putea stabili o colaborare cît se poate de bună. Cu toate acestea, înainte de a lua o hotărîre definitivă, aș dori să aud ce ați avea de spus despre acest mic obiect care este un produs final al uneia din liniile automate al întreprinderii conduse de mine.

Spunînd aceasta, directorul puse pe birou un obiect mărunt de tablă, pe care candidatul la funcția de șef al Serviciului tehnic îl privi cu multă atenție.

— Pentru ca să fie mai clar aș vrea să mai adaug că este vorba de o pioneză.

— Da, spuse inginerul... Este o pioneză executată cu mare precizie.

— Hmmm... directorul tuși și avu un moment de îndoială.

— Nimic nu vă frapează la această pioneză?

— Nu. Absolut nimic. Poate doar faptul că oțelul de înaltă calitate din care este făcută a putut fi modelat cu o grijă atît de neobișnuită pentru detaliile tehnice.

De data aceasta inginerul își privi atent viitorul eventual șef, dar fața acestuia din urmă era enigmatică.

— Fără îndoială, fără îndoială... spuse directorul. Vă rog să vă mai gîndiți dacă nu cumva ați descoperit în această pioneză ceva neobișnuit, deosebit, ceva original?

ANTONIS KALAMARAS (Grecia)

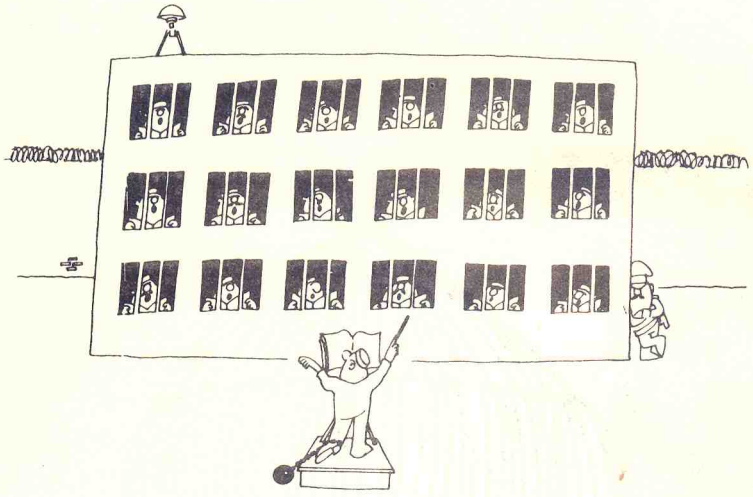

Inginerul se gîndi.

— Nu. Este pur și simplu pioneza de care avem nevoie.

— Știți, înaintea dumneavoastră a mai fost aici încă un candidat la funcția de șef al serviciului tehnic, spuse directorul, accentuînd lent fiecare cuvînt în parte. Și iată că omul acela văzînd această pioneză a afirmat că ea are pe ambele părți ale sîrmuliței două găurele nefolositoare dar, în schimb, sîrmulița nu este ascuțită. După el ar fi trebuit lichidată una din găurele, iar în locul ei ar trebui ca sîrmulița să fie ascuțită, pioneza putînd fi astfel apoi înfiptă în diferite locuri. Ce părere aveți despre asta?

Inginerul dădu din umeri, apoi zîmbi înțelegător.

— S-ar putea, fără îndoială că se poate și așa... Multe lucruri se pot inventa.

— Tocmai, îl aprobă dînd din cap, directorul. Invențiile împing înainte dezvoltarea tehnicii. Din nefericire, ele sînt în același timp și tot atîtea bețe în roate pentru conducătorul instituției. Dificultăți, risc și așa mai departe. Mai binele este dușmanul binelui.

Inginerul părea amuzat.

— Nu știu dacă în ideea aceasta de îmbunătățire a pionezei se poate găsi ceva revelator. Vă rog să priviți.

Se ridică, făcu un gest rapid cu mîna, apoi se așeză din nou în fotoliu.

— Vedeți cumva, tovarășe director, pe fața mea vreun semn de neliniște?

— Nu, recunoscu bărbatul din spatele biroului. De ce ar trebui să observ?

— Pentru că stau tocmai pe acea pioneză. Ia să fi încercat inventatorul să stea pe o pioneză cu capătul ascuțit.

Directorul s-a liniștit cu totul.

— Ați atins miezul problemei. Trebuiesc construite pioneze pe care se stă comod. Sper că vom avea o colaborare fructuoasă. Cei cu idei sînt adesea — cum se spune acum — prea conflictuali.

În românește de
VASILE MATEI

Special
PENTRU „URZICA“

SEMA UNDEGER (Turcia)

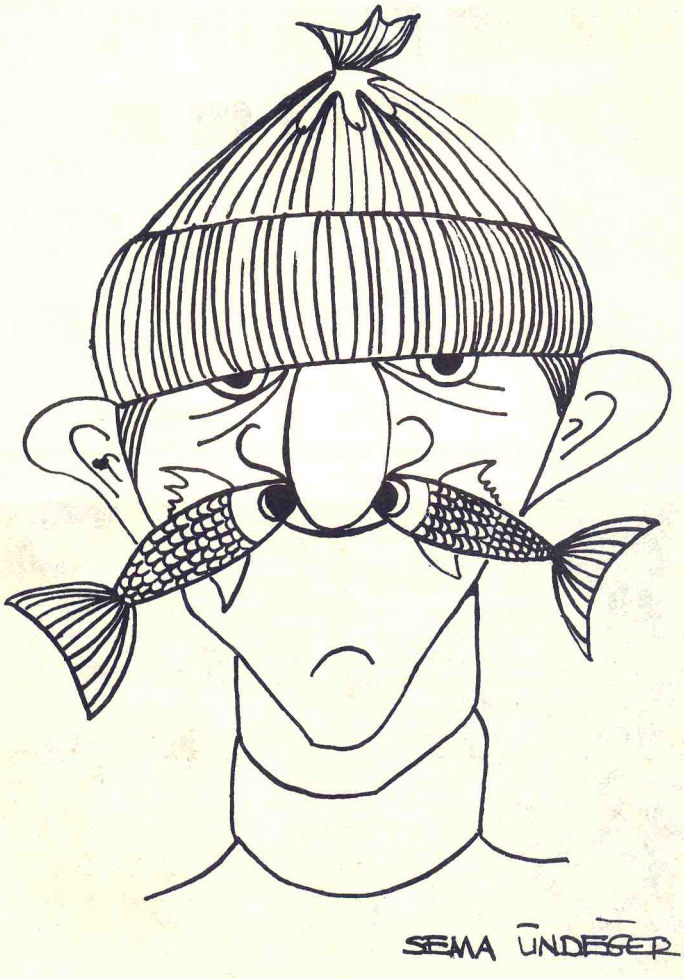

ERCOLE PATTI (Italia)

La treizeci și nouă de ani, poetului și profesorului Gino Minneci îi venise cheful să se însoare. Avea o situație corespunzătoare pe lîngă postul de la liceu, beneficia de o rentă destul de bunicica, ce i-ar fi îngăduit să trăiască fără să facă nimic. Postul și-l dorise din motive de prestigiu. În plus, scria articole și poezii pentru unele reviste literare, precum „Ansedonia", „Focene", „Procellaria", „Sagittario", ce apăreau la Cosenza, la Caltanisetta și în alte mici localități, purta o intensă corespondență cu directorul „Ansedoniei". „Ansedonia" publicase poezii de-ale lui Minneci la loc de cinste, alături de versurile altor poeți aidoma lui, care trăiau risipiți pe întinsul peninsulei și care lansau săgeți otrăvite unii împotriva altora. Odată, Minneci scrisese un spumos articol polemic despre poezia ermetică în care, deși nu dădea nume, erau strecurate unele aluzii ce-i vizau pe poeții grupați în jurul revistei „Procellaria". Două luni mai tîrziu, cei de la „Procellaria" răspunsera pe un ton ironic în revista lor. Minneci le replicase în „Ansedonia", dar din cauza întîrzierii apariției, articolul văzuse lumina tiparului abia peste patru luni. Însă, după aprecierea prietenilor ce-i țineau companie la o cafea, prin acel răspuns al său Minneci îi pusese definitiv la podea pe cei de la „Procellaria". Blocați de argumentările lui Minneci, ei n-ar mai fi știut ce să replice. Dar nu a fost așa. Trei luni mai tîrziu „Procellaria" a reluat asaltul printr-un comentariu disprețuitor în care profesorul Minneci era calificat drept „poetaș impotent ce scurma prin ceea ce mai rămăsese de la Ungaretti" și „căuta zadarnic să-și construiască o oarecare poziție din firimiturile căzute de la banchetul poetului Del Giudice (directorul „Procellariei"). Citind acel atac veninos, Minneci surîse cu superioritate și declară că — la acest nivel — nu înțelegea să mai continue polemica, aceasta prelungindu-se, de altfel, din pricina întîrzierilor cu care apăreau cele două reviste, mai bine de un an. Pe de altă parte, profesorul Minneci se declarase satisfăcut că revista bimestrială „Saggittario" intervenise în polemică, ținîndu-i partea. În același timp, la un concurs inițiat de revista „Focene", Minneci ieșise al doilea, după poetul Squareione, cu un grupaj de poezii intitulat „Mă voi înălța pînă la cer." Volumul urma să fie publicat în curînd la editura „Focene". Prin urmare, insultele gratuite din „Procellaria" nu puteau să-l atingă. Cîștigarea acelui concurs, alături de o scrisoare plină de laude din partea venerabilului poet Garibaldo Antonini, l-au făcut să se gîndească la căsătorie.

— Am aproape patruzeci de ani, le spuse prietenilor cu care se întîlnea într-o cafenea din apropierea bulevardului Julius Cezar. Nu sînt un necunoscut. Am o poziție. Singurătatea începe să mă apese. Am înțeles ce înseamnă să fii singur cu prilejul recentei mele operații de hemoroizi. Ar trebui să-mi găsesc o nevastă care să înțeleagă, una care să-și dea seama că eu nu sînt un oarecine. O persoană de familie bună și cu o situație financiară solidă.

— Ideală — zise unul dintre prieteni, un profesor sicilian care publica și el în „Ansedonia" — ar fi o domnișoară din provincie, dacă se poate siciliană. În Sicilia există fete foarte bune, bogate, la locul lor, tipul de soții ideale.

— Într-adevăr, așa ceva mi-ar trebui — spuse Minneci gînditor. Dar unde s-o găsesc? Ar trebui să mă duc în Sicilia. Iar acolo nu aș ști cui să mă adresez.

— Cunosc un frizer din Messina, zise profesorul sicilian, care e un petitor nemaipomenit. Sînt sigur că el îți va găsi imediat o nevastă. Dacă vrei, îi scriem.

Ideea îi plăcu lui Minneci.

— Iată — spuse el pe un ton serios — trebuie să-i explicăm bine cum stau lucrurile. Să-l facem să înțeleagă cine sînt eu, să-i lămurim poziția mea intelectuală.

— Îi vom explica tot. O să-i trimitem articolele și versurile tale, opinia lui Garibaldo Antonini în ceea ce te privește.

— N-are cum să strice — zise Minneci. Garibaldo Antonini e un nume. Dar vom trimite numai o copie a scrisorii sale. Mi-ar părea rău ca originalul să se rătăcească.

Așa că îi scriseră împreună frizerului din Messina, expunîndu-i cazul.

Cu poșta următoare, frizerul răspunse acceptînd cu entuziasm. Cerea un raport amănunțit asupra veniturilor profesorului, o fotografie frumoasă și documentația privitoare la activitatea literară a acestuia. Chiar avea în vedere o domnișoară de treizeci și doi de ani, fiica unui proprietar foarte bogat, cu întinse livezi de citrice, domnișoară care nu voise niciodată să se căsătorească, întrucît căuta un intelectual, o persoană cultivată și fină.

— Asta este! zise profesorul sicilian. Exact ceea ce îți trebuie!

Minneci își comandă, la un fotograf din Tritone, o fotografie format mare, în care el apărea zîmbitor, cu capul ușor într-o parte, adăugă volumul lui de poezii, cîteva numere din „Ansedonia", „Focene" și „Sagittario" cuprinzînd scrierile sale, precum și copia dactilografiată a scrisorii lui Garibaldo Antonini, și le expedie pe toate recomandat la Messina.

După cîteva zile sosi răspunsul lui Stracuzzi. Dosarul făcuse o impresie excelentă asupra tatălui fetei. Ei nu i se spusese încă nimic. Ba chiar nu trebuia cu nici un preț să-și dea seama că era vorba despre o căsătorie aranjată de tatăl ei, în caz contrar nu ar fi consimțit. Era un tip romantic. Trebuia să aibă impresia că totul se întîmpla de la sine: s-ar fi întîlnit ca din întîmplare cu profesorul Minneci, iar apoi căsătoria s-ar fi făcut de la sine.

Tatăl era un samsar îmbogățit care nu se pricepea la literatură, însă văzînd revistele și poeziile acelea tipărite, își dăduse seama imediat — chiar fără a le citi — că fiicei sale o să-i placă. Pe de altă parte, informațiile pe care le obținuse despre Minneci — o profesie respectabilă, pămînturi în Basilicata, o înfățișare distinsă, o familie onorabilă — îl satisfăceau pe deplin. Îngrijorat de faptul că fiica lui, cu ideile ei fixe, putea să rămînă fată bătrînă, tatăl dorea să urgenteze întîlnirea. Cît despre zestre, adăuga frizerul, nu trebuia să-și facă nici un fel de probleme. Fata era singură la părinți, iar tatăl poseda o avere evaluată la aproape trei sute de milioane de lire.

Lui Minneci i se făcu puțin frică. Ritmul în care se desfășurau evenimentele îl înspăimînta. Ezită să răspundă. Frizerul îi scrise din nou, nerăbdător. Totul fusese de-acum pregătit. Profesorul trebuia să vină la Messina, unde ar fi fost organizată o „vedere", aparent întîmplătoare, la teatru. I-ar fi fost prezentat fetei. Apoi totul ar fi depins numai de iscusința lui în ale galanteriei și într-ale literaturii. Tatăl era de partea lui, prin urmare sarcina profesorului era mult ușurată.

Acestei scrisori pline de entuziasm a frizerului, Minneci îi răspunse de o manieră evazivă, tergiversînd lucrurile. Stracuzzi telegrafie în termeni lipsiți de orice echivoc: Minneci era așteptat să sosească la Messina în cursul săptămînii.

Înspăimîntat de insistențele acelea, profesorul nu răspunse și nu răspunse nici la celelalte două telegrame pe care Stracuzzi i le expedie în răstimp de zece zile.

Într-o după amiază, pe cînd profesorul era singur în casă, auzi sunînd la ușă. Era pe la șase și jumătate; scările marelui imobil locuit de funcționari din apropierea Pieții Bologna, unde stătea Minneci, erau cuprinse de primele umbre ale serii. Cîntecul liniștit al slujnicelor rămase singure în casă urca dinspre bucătării ca un bocet de închisoare.

Cînd deschise ușa, Minneci văzu în penumbra palierului doi bărbați. Unul scund și bătrîn, celălalt tînăr și viguros, cu părul creț de un negru-corb.

— Domnul profesor Minneci? întrebă bărbatul mai în vîrstă. Îmi permiteți: sînt Stracuzzi din Messina.

Surprins peste măsură, Minneci le dădu drumul înăuntru.

— Întrucît dumneavoastră n-ați răspuns la scrisorile și la telegramele noastre, spuse imediat Stracuzzi, am venit noi la Roma, eu și

fiul meu. Trebuie să vă decideți. Eu nu mai știu ce să-i spun tatălui domnișoarei.

— Să vedeți, încercă să se justifice Minneci, în perioada aceasta sînt foarte ocupat...

— Nu spuneți! zise frizerul. Dar totul era stabilit! Dumneavoastră m-ați făcut să mă angajez față de creștinul acela...

— Dom'le profesor, spuse înnegurat tînărul cel creț, nu-i atît pentru afacerea în sine. E vorba de cuvînt. Atunci cînd cineva s-a angajat...

— Eu nu m-am angajat, replică Minneci. Nici măcar nu cunosc fata.

— E drept, zise bătrînul. Dar dumneavoastră v-ați luat angajamentul să o vedeți și să faceți cunoștință. Tatăl așteaptă de o lună, iar eu fac impresia unui caraghios oarecare.

— Chiar așa, adăugă tînărul cu o mutră supărată. Facem impresia de caraghioși!

— Treaba asta, se grăbi să completeze bătrînul, îmi dăunează în meseria mea. Eu garantasem că ați fi venit la Messina acum o lună.

— Dumneavoastră nu sînteți obligat să vă căsătoriți cu domnișoara, care, de altfel — explică tînărul — este una dintre cele mai bogate din oraș și are zeci de cereri. Însă trebuie, cel puțin, să vă țineți cuvîntul și să veniți s-o vedeți. Dacă apoi lucrurile nu se leagă, asta e altceva!

— Dar eu nu mă pot clinti din Roma, spuse Minneci năucit și speriat. Ați putea să spuneți că nu mă simt prea bine.

— Am și spus-o, zise bătrînul. De-o lună tot spunem că nu vă simțiți bine. Acum nu se mai poate.

— Dacă dumneavoastră nu aveți intenții serioase, zise tînărul cu un ton ușor amenințător, nu trebuia să amestecați în toată treaba asta oameni de onoare, punîndu-i într-o lumină proastă.

— Ca să nu mai vorbim de cheltuieli, adăugă bătrînul. Eu nu sînt decît un biet muncitor. Trăiesc din munca mea. Numai dumnezeu știe cît mă costă povestea asta. Voiaj la Roma, eu și fiul meu, hotel pentru mine și fiul meu, afaceri lăsate baltă la Messina, prăvălia închisă. Dumneavoastră nu puteți profita de un biet muncitor.

— Ce legătură are! mormăi Minneci. Cît despre cheltuieli, nu vă faceți probleme, vi le rambursez eu. Dar de ce l-ați adus cu dumneavoastră pe tînărul acesta?

— Eu am vrut să vin, răspunse tînărul. Și pentru faptul că, vă spun drept, treaba nu mi se părea prea curată. Dumneavoastră nu răspundeți telegramelor noastre. M-am gîndit: dacă vor să-l tragă pe sfoară pe tata, or să aibă de-a face cu mine!

— E o crimă, zise bătrînul cu voce plîngăreață, să profiți de un muncitor cinstit!

— Eu nu doresc să trag pe sfoară pe nimeni, replică Minneci ușor emoționat. Dacă ați avut cheltuieli, vi le rambursez.

Ieși un moment și se întoarse cu cîteva hîrtii de zece mii de lire.

— Treizeci ajung! întrebă amabil.

— De unde să știu! se smiorcăi bătrînul. Cum pot să știu? Ceea ce știu e că de o lună de zile nu fac altceva decît să pierd bani.

— Iată patruzeci de mii...

— Puneți cincizeci, i-o reteză tînărul, fie și pentru impresia proastă pe care o facem.

Minneci le înmînă cele cincizeci de mii de lire, pe care bătrînul le băgă în buzunar, ștergîndu-și o lacrimă.

— Dumneavoastră trebuie să ne iertați, zise tînărul devenit dintr-o dată blînd și respectuos, dar noi nu sîntem decît niște bieți muncitori.

— Prin urmare, nu veniți la Messina? întrebă bine dispus bătrînul. Vă asigur că e o partidă pe cinste. Livezi de lămîi cît vezi cu ochii. Fotografia dumneavoastră îi plăcuse foarte mult tatălui. De cum a văzut-o mi-a zis: „Acestui om fiica mea îi va spune da cu siguranță!"

— Pentru moment să mai amînăm, răspunse Minneci, care, de cînd dăduse banii, părea mai ușurat. Dar să nu tăiem toate punțile. Cine știe!

Pe cînd cei doi se îndreptau spre ieșire, Minneci continuă:

— Deocamdată cuvîntul de ordine este: temporizare. Înaintați cu prudență. Dar lăsați o rază de speranță.

Pe palier, în timp ce musafirii începuseră să coboare treptele, adăugă, aplecîndu-se în golul scării:

— Ulterior am putea să reluăm tratativele. Deci, nu închideți porțile. Acționați cu mult calm!

În românește de
MIHAI BANCIU

MARIZA (Cuba)

Noua poveste a verișoarei mele

Vă mai aduceți aminte istoria verișoarei Concepcion? Da, aceea care n-a fost frumoasă nici la 15 ani, nici după aceea și pe care a părăsit-o logodnicul după o lungă prietenie. V-o amintiți, nu? Ei, bine, povestea nu s-a terminat aici, pentru că verișoaramea nu s-a resemnat să-și crească nepoții și, nici mai mult, nici mai puțin, a scris la *Poșta dragostei* din revista *Opina* pentru a-și găsi perechea. E de ajuns să vă spun că, odată publicat anunțul, începu să plouă cu scrisori. Dimineața, la prînz și seara venea poștașul cu tolba plină și Concepcion nu mai prididea în alegerea pretendentului. Am aici cîteva propuneri primite și reacția verișoarei mele în fața lor. „Sînt văduv pentru a 3-a oară și am 8 copii". Pe dracu, așa nu-mi

TAUFIQ AL-HAKIM (Egipt)

TOASTUL

O știre publicată în presă a făcut înconjurul lumii: au dispărut atomiștii americani și nu se știe unde se află în prezent. Comentînd acest eveniment enigmatic, ziarele perorau: „Nu încape nici o îndoială că atomiștii au fost răpiți de agenții unor puteri necunoscute!" Pasămite, nici măcar fantezia gazetarilor nu fusese în stare să ghicească ce se întîmplase în realitate. Iar în realitate iată ce se întîmplase:

Un individ oarecare, stînd în fața căminului din cabinetul său luxos, citise în ziarele de seară declarația președintelui Asociației Atomiștilor Americani (A.A.A.). În declarație se spunea că noile cercetări din domeniul energiei atomice vor permite ca numai pentru un an să se realizeze o bombă cu o putere de distrugere de o mie de ori mai mare decît cele aruncate la Hiroșima și Nagasaki.

Individul lasă ziarul, se ridică și căzu pe gînduri. Acesta nu era altcineva decît milionarul Al-Capone, căpetenia cunoscutei bande de ucigași. Al-Capone își părăsise de mult îndeletnicirea, întrucît suferea de o boală gravă de cord și știa că zilele îi sînt numărate. Își păstrase însă situația de lider și vechea influență asupra ucigașilor, spărgătorilor și bandiților. Apelînd la ingeniozitate și la marea forță a banului, el făcu în așa fel, încît toți atomiștii fuseră capturați și aduși în somptuosul său palat din Florida. Îi reținu la cină și le servi cele mai rafinate produse culinare și vinurile cele mai alese. La încheierea cinei, Al-Capone se ridică, înălță cupa și rosti următorul toast;

— Vreau să închin pentru prosperitatea bandei voastre... scuzați,, am vrut să spun asociației dumneavoastră!...

Președintele asociației se uită atent la el, încercînd să-și dea seama dacă acea confuzie nu fusese intenționată. Oare acest individ își bate joc de ei, sau îi omagiază cu adevărat?!

Între timp, amfitrionul urmă:

— Mai întîi, vă rog să mă iertați dacă ați ajuns aici într-un mod atît de puțin obișnuit. Dar dacă v-aș fi trimis invitații, e puțin probabil că ați fi considerat potrivit să le onorați. Dumneavoastră, bineînțeles, sînteți convinși că nimic nu vă leagă de noi, că nu avem nimic comun. La prima vedere, așa se pare, iar eu n-aș fi putut niciodată să fiu atît de încrezut, încît să mă consider egalul unor asemenea titani ca dumneavoastră. Într-o singură clipă, dumneavoastră puteți ucide sute de mii de bărbați, femei, bătrîni și copii, în timp ce eu, în toată viața mea trăită la Chicago, n-am ucis decît vreo cinci sute de oameni, și aceia numai bărbați. Doar prin atît am devenit celebru. De

ENRIK VEIZI (Albania)

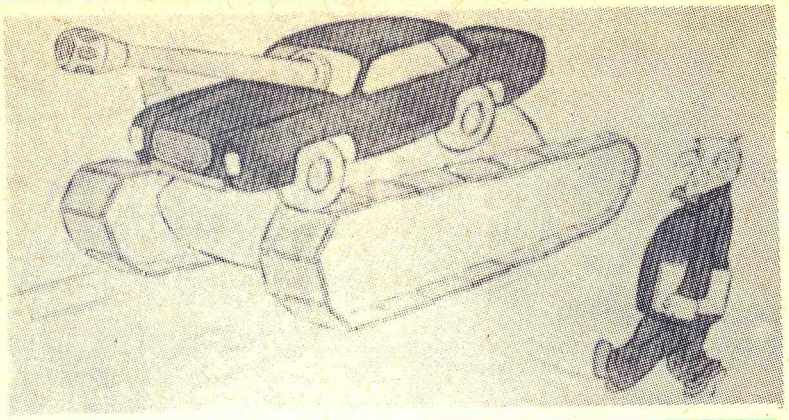

aceea, eu pot mai bine decît oricare altul să apreciez eforturile dumneavoastră. Cinci sute de mii de oameni dintr-o singură lovitură! E drept, am avut multe ajutoare, dar noi nu dispuneam decît de revolvere... Şi puteam noi oare bănui că în curînd veţi apărea dumneavoastră cu asemenea capacitate mortală în mîini şi atîta tărie de inimi? Mi-e şi ruşine cînd mă gîndesc la capacitatea noastră atît de redusă. În comparaţie cu realizările dumneavoastră, tot ce-am făcut noi e un joc de copii. Şi dacă pentru strădania mea modestă am fost gratificat cu titlul de „Criminalul Nr. 1", atunci zău că nu ştiu, domnule preşedinte, ce titlu meritaţi dumneavoastră? Da, timpul nostru a trecut, iar bravurile noastre au rămas în paginile vechilor gazete. Acum, e ziua dumneavoastră, căci orice timp îşi are eroii săi. Permiteţi-mi, deci, ca în numele meu personal şi al „băieţilor" mei să vă felicit şi să înalţ această cupă pentru succesele dumneavoastră. Trăiască banda cea nouă... Am vrut să zic „Asociaţia"!

Al-Capone uscă paharul dintr-o sorbitură, apoi se aşeză cuviincios pe scaun. Oaspeţii şedeau cu privirile plecate, feţele unora se împurpuraseră de ruşine, iar alţii îşi ştergeau fruntea asudată. Toţi tăceau. Preşedintele „Asociaţiei" se ridică, iar ceilalţi îi urmară exemplul. Ruşinîndu-se să se privească în ochi, tăcuţi ca la o înmormîntare, atomiştii părăsiră banchetul. Iar preşedintele îi rugă pe toţi să păstreze cu stricteţe secretul acestei întîlniri.

Emoţionat din cale-afară, Al-Capone nu putuse să doarmă în noaptea aceea. Ştia că sfîrşitul îi e aproape; ultima filă a vieţii lui fusese întoarsă. Dar el predase stafeta în mîini ferme şi le adresase succesorilor cuvîntul de adio.

Ziua următoare, ziarele publicau în paginile lor două fotografii-portret: a lui Al-Capone — cu prilejul decesului, şi a preşedintelui A.A.A. — cu ocazia revenirii la îndatoririle sale de serviciu, după îndeplinirea unei misiuni speciale.

În româneşte de
ILIE BĂDICUŢ

convine. „Am 79 de ani şi o pensie bună". Nu, pensionar nu vreau, eu vreau pe cineva în activitate. „Sînt burlac şi am 20 de ani". Ducă-se-ncolo, doar n-o să-l cresc eu. „Vreau să fii soţia mea, ca să mă îngrijeşti pe mine şi pe cei cinci copilaşi ai mei, să ne speli, să ne calci rufele, să ne găteşti, să ne faci curat, etc., etc., etc..." Nici vorbă, aş ajunge sluga la un zbir. „Sînt chipeş foc şi-mi place să beau cafea". Ce, să păţească la fel ca prima dată?!?

Aşa încît Concepcion citea şi alegea cu multă precauţie pe Fat Frumos, în timp ce poştaşul venea dimineaţa, la prînz şi seara, în fiecare zi, cu din ce în ce mai multe scrisori. Pentru a nu vă obosi cu noua poveste a verişoarei mele, vă voi spune că ea, în sfîrşit, se căsătoreşte datorită revistei *Opina*, obţinînd tot ce şi-a dorit. Concepcion se mărită mîine. Şi pînă la urmă pe cine credeţi că a ales? Pe cine altul dacă nu pe poştaş!

În româneşte de
DOINA LINCU

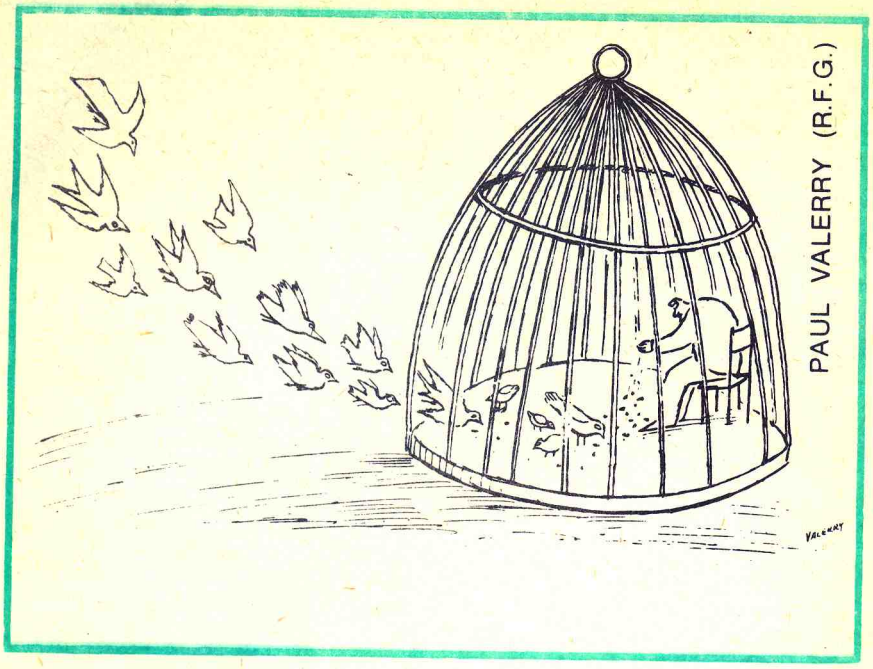

NELSON RODRIGUES (Brazilia)

O SOȚIE FIDELĂ

Era foarte virtuoasă și, mai mult decît atît, era orgolioasă. Căsătorită de șase luni cu Marcio Valverde, asculta mult teatru la microfon și, dacă, din întîmplare, eroina călca pe de lături, ea nu-și putea ascunde indignarea. Spunea imediat:

— Nu suport ideea de a-ți înșela bărbatul. Făcea o pauză răutăcioasă, și conchidea: Cred că e foarte urît!

Își supraveghea colegele, vecinele, mai ales pe cele căsătorite. Cînd surprindea o privire suspectă, un surîs dubios, venea acasă ca o fiară. Își pierdea cumpătul:

— Nemernica, ar trebui să-i fie rușine! Femeie căsătorită, cu copii!

Ore în șir nu vorbea despre altceva. În enervarea ei, sfîrșea certîndu-se cu soțul. Valverde, într-o pijama cu dungi, tremura în fața acestei virtuți agresive. Refugiindu-se în spatele ziarului, ca după o baricadă, murmura:

— Mai încet, Luci! Mai încet!

— Să vorbesc încet? De ce? Asta-i bună! La urma urmei sînt sau nu sînt în casa mea?

— Te aud vecinii.

— Puțin îmi pasă!

Valverde suferea de astm. Slăbănog, cu brațele subțiri și lungi ca ale Oliviei lui Popey, era din cale afară de timid. Cîteodată, în gîndurile sale își imagina o luptă corp la corp cu nevastă-sa. Cu toate că era femeie, Luci era mult mai bine făcută. Și nu încape îndoială că avea un avantaj zdrobitor față de el. Superioritatea femeii nu era numai fizică. Nu. Ceea ce o făcea intolerantă și agresivă era chiar virtutea sa, care o încuraja. Cum se simțea o soție supercorectă, deasupra oricăror bănuieli, trăia aruncîndu-i în față soțului această fidelitate. Nu trecea o zi fără să nu-i spună:

— Femeie ca mine nu există!

— Am spus eu altfel?

— N-ai spus, dar ai insinuat!

— Oh, Luci!

Ea îl împingea cu degetul în pieptul descărnat, și exploda:

— Bărbații sînt măgari! Nu știu să prețuiască o femeie cinstită! Îți spun un singur lucru: Ar trebui să mulțumești cerului că ai o soție ca mine!

Fără îndoială, ea se purta urît cu el, chiar foarte urît, îl înfrunta chiar și cînd aveau musafiri. Se justifica astfel:

— Nu-mi plac distracțiile pentru că sînt niște prostii. Dar nu te-am înșelat niciodată. Ai înțeles?

Avea și ea o slujbă, fiindcă soțul ei cîștiga destul de puțin. Pentru a evita echivocurile, umbla înfofolită. A umbla așa era una dintre normele ei de femeie serioasă. Poate din cauza acestei ferocități fiziologice, sau pentru alt motiv, nu avea nici o neplăcere pe stradă. Și nu pentru că ar fi fost urîtă. Se înfuria pentru o simplă privire. Odată, în autobuz, un domn în floarea vîrstei, care se afla pe scaunul din fața ei, o privi de vreo două-trei ori în timpul cît a durat călătoria. Luci îl întrebă atunci, tare, ca să audă toți:

— Nu mă cunoști, nu-i așa?

Bărbatul, cu urechile ca focul, puțin a lipsit să nu intre sub bancheta. Cîțiva tineri prost crescuți rîseră. Și cînd Luci era aproape de coborîre, a izbucnit:

— Dai peste tot felul de nerușinați care ar trebui bătuți!

Într-o zi, o vecină ciocăni la ușa ei. Luci apăru în halat. Cineva o chema la telefon. Se miră.

— Pe mine?

Se duse repede. Era o voce de bărbat:

— La telefon, admiratorul dumitale.

Înaintea indignării veni uimirea:

— Cum?

— Am pentru dumneavoastră o mare simpatie.

Era prea de tot! Cu toate că era în casa unor străini, sau poate tocmai de aceea, făcu un scandal enorm.

— Ascultă, obraznicule, nerușinatule! Eu nu sînt, ai auzit, eu nu sînt cine crezi dumneata! Și află că soțul meu e destul de bărbat ca să te învețe minte!

Anonimul nu-și pierdu cumpătul.

— Nu fi proastă, degeaba îmi spui tot felul de bazaconii etc... etc...

Familia vecinei se desfătă cu o asemenea demonstrație de virtute. Luci se întoarse acasă transpirată, dar fericită în fidelitatea sa. Niciodată nu s-a simțit atît de sigură pe condiția sa de femeie cinstită, ca în timpul primirii telefonului.

Seara, cînd soțul s-a întors acasă, i-a povestit tot. Valverde era răcit și înspăimîntat de astmul său.

SEMIH BALCIOGLU (Turcia)

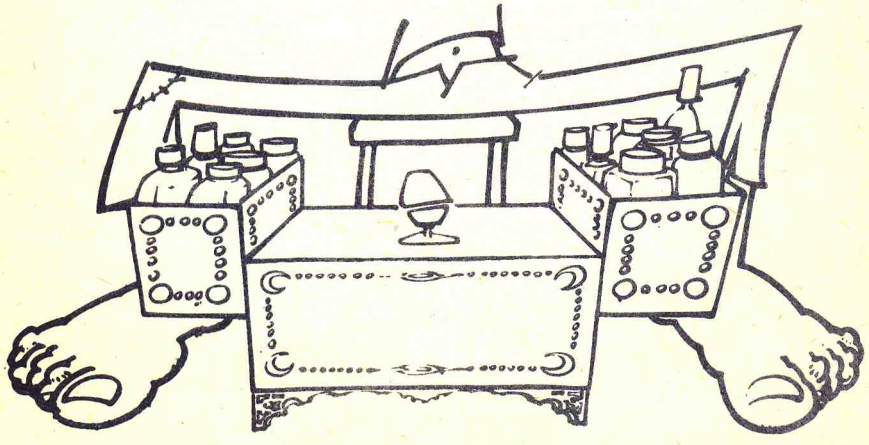

Ascultă fără să comenteze. Luci aruncă bomba la sfîrșit.

— Bănuiesc pe cineva.

— Pe cine?

— În primul rînd să verific. Dar dacă este cine bănuiesc eu, o să-ți cer ceva.

— Ce?

— Va trebui să-i tragi un glonț în scăfîrlie.

— Eu? Neapărat eu? Mi-e milă!

— Dacă nu-i tragi tu, o fac eu.

Da, ea bănuia pe cineva. De șase luni, un vecin stătea la fereastră și o pîndea. Îi urmărea plecările și sosirile. Pentru ea nimic nu e atît de imoral la bărbați ca privirea. Și vecinul, fără să scoată un cuvînt, rostogolea peste ea privirile cele mai insinuante. Gestul lui era atît de enervant, încît Luci se interesă de el. Află lucruri incredibile: încă tînăr, 30 și ceva de ani, era întreținutul unei bătrîne bogate. Și Luci, în ciuda faptului că găsea oribil ca un bărbat să fie întreținut de o femeie, avea o oarecare milă pentru el. Ulterior află și numele donjuanului: Adriano.

Seara, înainte de a adormi, făcea comentarii misterioase al căror înțeles îi scăpa lui Valverde.

— În ziua de azi bărbații nu mai respectă nici femeile căsătorite!

Spunea asta în fața oglinzii, întinzîndu-și pe față o cremă împotriva ridurilor. Soțul, întins în pat, tăcut, cu spaima permanentă a sufocării, își privea soția și se gîndea. Avea un prieten care era înșelat într-un mod mizerabil. Tocmai de aceea soția îl trata ca pe un prinț. Și întotdeauna, cînd se întorcea de la o întîlnire amoroasă, îi aducea soțului o amintire. Valverde aproape că-și invidia prietenul.

În ziua următoare, pe drumul spre autobuz, își întîlni admiratorul. A fost o iluzie sau chiar i-a zîmbit? Se înfurie și zise printre dinți:

— Ce neobrăzare!

În autobuz, călători foarte preocupată. Era clar că mizerabilul nu se limita numai la o admirație discretă, aproape respectuoasă. Nu. Strîngea cercul. Toată ziua, la servici, se simți intrigată. Mai rău a fost la întoarcere, după-amiază: Individul era pe stradă, într-o cămașă sport, verde deschis, cu mînecă scurtă. Pentru prima oară Luci constată că avea brațe puternice și frumoase, ceea ce nu era de mirare, dat fiind faptul că duminica făcea sport pe plajă. Lipsea acum un singur lucru: ca bărbatul să-i spună ceva. Dacă ar fi făcut asta, Luci ar fi fost în stare să-i rupă umbrela în cap. În cele din urmă, femeia se îmbolnăvi de gripă și cîteva zile nu ieși din casă. Soțul plecă foarte vesel, spunînd că se duce să joace la curse: visase că ieșise cîștigător calul său preferat. Fantezia Luciei căpătă aripi și își închipui aventura cea mai electrizantă: vecinul va profita de absența lui Valverde și va da buzna în casă. Putea să tragă zăvorul la ușă, dar n-a făcut-o. La patru fix, se întîmplă neprevăzutul: un comisionar îi aduse o cutie cu orhidee. Nici un cartonaș cu numele expeditorului. Luci tremura. Pentru prima oară în viață înțelegea fragilitatea sexului slab, imensa neajutorare a femeii. Să-i spună soțului? Nu, niciodată. Valverde, în ciuda astmului, îl putea împușca pe admirator. Pe de altă parte, admitea deja că vecinul nutrea pentru ea mai mult decît un simplu entuziasm. Cine știe dacă nu era dragoste? Mare, de neuitat, fatală? Seara, Valverde sosi fericit. Văzîndu-l, Luci avu un șoc, de parcă l-ar fi văzut pentru prima dată: arăta lamentabil. Și nu putu să nu observe contrastul dintre brațele sale subțiri și cele ale admiratorului. Valverde vru s-o sărute; ea se feri sîcîită.

— Terminăl

Sărmanul își frecă mîinile, bucuros.

— Am cîștigat la curse!

Nu-l crezu. Deschise radioul, dar gîndul ei era în altă parte. Deodată, Valverde apăru în pijama, cu bluza fără mîneci și întrebă:

— Ai primit florile?

— Care flori?

— Pe care ți le-am trimis?

Păli:

— Tu erai?

— Desigur! Ți-am spus că am cîștigat la curse!

— Deci tu ai fost? Dar nu e posibil! Unde s-a mai văzut ca soțul să trimită flori soției?

Cînd Luci se convinse, în sfîrșit, se lăsă pradă furiei și răcni la soțul deja copleșit:

— Idiotule, cretinule, amărîtule!

Sfîrși într-o criză de plîns. Fără a înțelege ce se petrece cu ea, Valverde se gîndea la soția prietenului care era necredincioasă și în același timp atît de tandră cu soțul ei.

În românește de
DOINA LINCU

Special
PENTRU „URZICA"

PEDRO MENDEZ (Cuba)

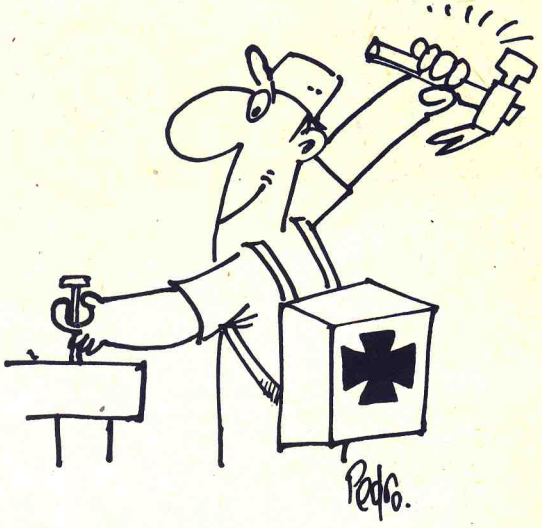

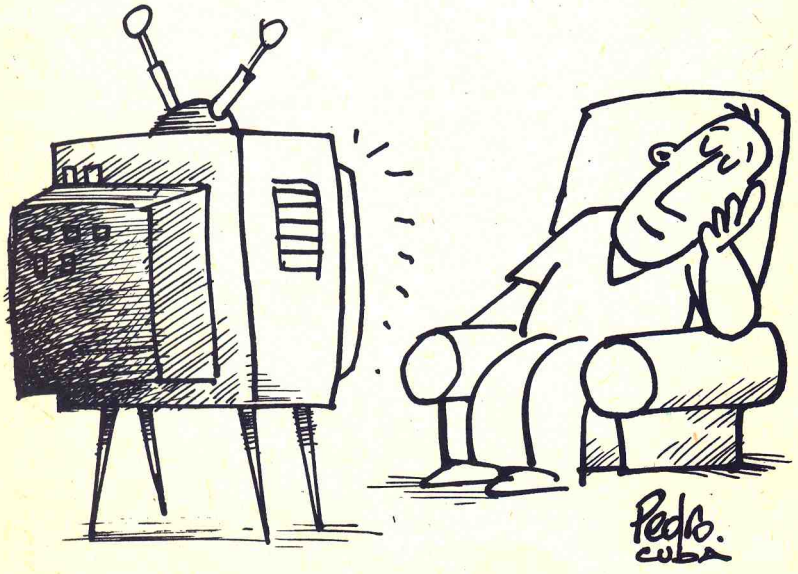

CHRISTIAN VEBEL
(Franța)

CONTRA-VENȚIE

Sancțiune administrativă datorată incidenței nefericite a doi factori:

1. O încălcare a Codului Rutier.

2. Prezența unui polițist.

În aceste împrejurări nu vă pierdeți sîngele rece și cîntăriți-vă cuvintele.

Spuneți agentului:

— N-am observat stopul.

Nu-i spuneți agentului:

— Nu v-am observat.

Spuneți:

— Nu cred că am scăpat din vedere...

Nu spuneți:

— Eu trec pe aici în fiecare zi de 3 ani și nu mă opresc și nimeni nu s-a sesizat.

Spuneți:

— M-am asigurat mai întîi dacă drumul e liber.

Nu spuneți:

La distanța la care mă aflam aveam timp să trec de 20 de ori.

Spuneți:

— De 15 ani conduc și n-am făcut nici un accident.

Nu spuneți:

— Cunosc codul mai bine decît dumneavoastră.

Spuneți:

— Poftiți actele.

Nu spuneți:

— Dacă vreau.

Spuneți:

ANTONI CHODOROWSKI
(Polonia)

IVAN KUMANEK (Cehoslovacia)

BLUGII

— Totul în casa asta — spuse supărată nevastă-mea, Katerzina — dar absolut totul trebuie să fac singură.

— Ei, dar ce s-a mai întîmplat? am mormăit eu, fără nici un chef de discuție.

— Păi tu nu vezi cu ce nădragi murdari și jerpeliți umblă fiu-tău? exclamă dramatic Katerzina.

— Să-i dăm la curățătoria chimică, am propus eu.

— Dar tu crezi că mie chiar nu mi-a dat prin cap treaba asta?

Apoi mi-a explicat că tinerii din ziua de azi își păzesc blugii ca pe niște relicve de preț. Îi

spala foarte rar, numai ei înșiși și numai cu apă rece. Unii nici chiar în cazul ăsta nu-i dezbracă pentru ca să nu intre la apă. Se bagă pur și simplu în vană, îi săpunesc, îi spală și stau așa pînă se usucă. E drept că, de cele mai multe ori, rezultatul e o congestie pulmonară.

— Nu, nu, numai asta nu — m-am speriat eu. Trebuie să stau de vorbă cu el.

Mi-a fost destul de greu să dau de băiat. Fiică-mea mi-a spus că frate-său se ascunde de cîteva zile, fiindcă îi este frică să nu i se ia neprețuiții pantaloni. Peste noapte își leagă nădragii cu un lănțișor de picior și, în afară de asta, așează diferite obstacole pentru eventualii răufăcători: pioneze și capcane.

La cină, fiu-meu apare. Nădragii arătau, într-adevăr, groaznic.

— Imediat — am strigat eu — dar imediat scoate zdrențele astea de pe tine și la spălătorie cu ele!

— Și eu cu ce mă îmbrac? se sperie băiatul.

— Ai niște pantaloni frumoși, ca lumea, cusuți la „Moda tineretului" — am glăsuit eu, cu strășnicie.

— Niciodată! a strigat el și sări pe fereastră în grădină, într-o tufă de zmeură.

Cîtăva vreme, din grădină răzbătură strigăte înfundate și trosnete de crengi rupte. Mama și foxterierul Zuzka alergau după bietul băiat vrînd să-i ia blugii. Cînd li se alătură și vecinul, mai mult pentru a-și pune în evidență, în fața nevesti-mi, agilitatea și torsul atletic, băiatul sări gardul dispărînd spre pădure.

— Lăsați-l — m-am amestecat eu.

După cîteva momente, apăru unchiul nostru, Franta, pe care l-am lămurit în privința celor ce se petreceau.

— Rezolv eu totul dimineață — ne-a liniștit unchiul Franta.

Fiu-meu are o încredere nemărginită în el și, dimineața, fără să se ferească, s-a dus la Franta. Pe la amiază, unchiul apăru cu blugii.

— Aruncă-i repede în mașina de spălat — îi spun Katerzinei. Pînă-n seară, pe gard se usucă.

— Doamne-dumnezeule! strigă Katerzina aruncîndu-și privirea pe fereastra.

M-am apropiat și eu de geam și am înlemnit. La poarta grădinii, fiu-meu stătea îmbracat cu niște nădragi verzi, jerpeliți, cu o monograma cusută cu fir gros, auriu pe fund. O gloată de băieți, în jur de șaisprezece ani, îl înconjurau, nerăbdători să afle de unde se poate procura așa ceva...

— Cum ai reușit? l-am întrebat pe Franta, după ce mi-am mai revenit.

— M-a ajutat un prieten al meu de la muzeu — spuse cu mîndrie Franta. Dar spre seară trebuie să-i duc înapoi, pentru că dimineață, mîine, muzeul e deschis. E drept, habar n-am ai cui ar fi... Parcă ai unui grenadier din timpul imperiului austro-ungar, parcă ai unui soldat de-al lui Napoleon, dracu' știe...

În românește de
ANATOL GHERMANSCHI

— Permisul meu e cam vechi, pot să vă spun cum mă numesc.

Nu spuneți:

— Scutiți-mă.

Spuneți:

— Îmi pare rău că v-am produs atîtea neplăceri.

Nu spuneți:

— Mă faceți să-mi pierd timpul cu tîmpeniile astea.

Spuneți:

— Am patru copii în spital și — tatăl meu e bătrîn și paralizat.

Nu spuneți:

— Am niște mușchi...

Spuneți:

— Mă aduceți în stare să mă plîng vechiului meu prieten, Prefectul.

Nu spuneți:

— Luați-vă procesul-verbal de aici!...

În sfîrșit dacă, insensibil la atîta purtare civilizată, agentul vă întocmește totuși proces-verbal, nu întîrziați mai mult de 24 de ore pentru a-l trimite la persoana care vă va anula amenda.

În românește de
DOINA LINCU

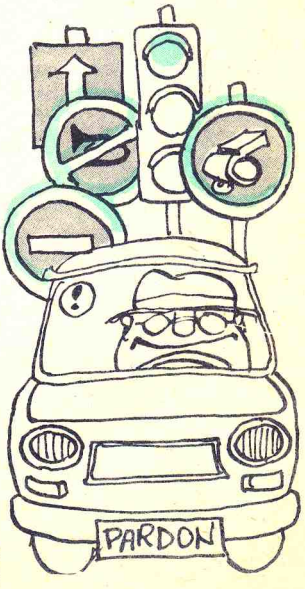

MATTHIAS BISKUPEK (R.D.G.)

VIAȚA CU JACHETĂ

Cînd Helmut împlini 26 de ani, se căsători cu o jachetă de piele. Era neagră și bine croită. Ori de cîte ori ieșea cu ea în oraș, ceva din strălucirea ei i se transmitea și lui.

În localitate se știa, bineînțeles, că nu intrase în posesia ei într-un mod obișnuit. Toți știau ce se poate cumpăra din magazinele locale de confecții. O asemenea jachetă de piele ar fi sărit imediat în ochi. Și apoi, probabil că Helmut nu ar fi ajuns niciodată chiar la această jachetă.

O cunoscuse printr-un anunț. Fusese prezentată ca „NOUĂ. NEPURT." Adresa era un număr de telefon și un alt oraș. Helmut plecase imediat la bancă și apoi la gară.

Prima convorbire telefonică rămase fără nici un rezultat. O voce masculină îi comunicase cu o francheță brutală că nu mai era nimic de făcut. În final reuși totuși să obțină o întîlnire, după ce enumeră o serie de posibile ore convenabile.

Acolo se mai aflau încă doi bărbați. Își examinară concurenții cu neîncredere. Apoi fu adusă jacheta. Din acel moment Helmut știu cu siguranță: trebuia să fie a lui!

Părea într-adevăr complet nepurtată. Pielea strălucea ușor. Nu avea nimic dur, nimic țeapăn. Nici o cută, nici măcar la încheietura brațului, unde inevitabil apar cute și la o folosire normală. Nasturii stăteau ca turnați; gulerul era mic și îngust. Croiala buzunarelor laterale era fără îndoială modernă, însă nu de acea eleganță ostentativă care s-ar fi demodat în cîțiva ani.

Helmut a fost bucuros că ea nu era de față cînd, eufemistic spus, s-au învoit amiabil. Jacheta fusese dusă înapoi în camera alăturată. Cei trei bărbați se războiseră vitejește precum cocoșii de luptă.

Bancnote foșnitoare, licitări zgomotoase.

Curios cum în timpurile noastre luminate mai e încă posibil așa ceva. Așa ajunsese să facă și Helmut, astfel că în final jacheta i-a fost adjudecată.

Tot ce-l interesa era numai jacheta. Abia cînd o va purta va putea să uite definitiv rușinosul joc la care participase.

Formalitățile au fost rezolvate repede. Trebuise să semneze ceva, ceva ce n-ar fi îndrăznit niciodată să semneze cu conștiința curată. Totuși așa se uzita.

Helmut rezistase tentației de a îmbrăca jacheta imediat. Respectase bunele maniere și lăsase să-i fie împachetată.

La întoarcere, în tren, surîdea visător spre fereastră și, din cînd în cînd, desfăcea puțin hîrtia pachetului în care ea se odihnea, sprijinindu-se ușor de el.

Negrul ei intens îl întîmpina cu licăriri ușoare.

Mai tîrziu, lui Helmut i s-a părut curios faptul că nu se gîndise niciodată că s-ar fi putut totuși să fi fost purtată.

Căci ce însemna oare „NOUĂ"? Însemna că nu fusese complet nouă? Că fusese doar aproape nouă?

O mai posedase totuși cineva, cu toate asigurările de contrariu pe care le primise? Cineva care hoinărise cu ea printr-un oraș străin, care se lăsase privit și invidiat precum el acum?

Puteai observa că o jachetă era nepurtată, respectiv că cineva era într-adevăr cel dintîi posesor al ei?

Esențial era, se gîndi Helmut, să se creadă că el este într-adevăr primul ei posesor. Numai atunci ar lua naștere, pe bună dreptate, invidia. El, numai el, cu acest exemplar deosebit!

Cînd îl invadară iarăși astfel de gînduri, Helmut se rușină de dubi-

ile sale. Ce importanță are că o jachetă a îmbrăcat pentru foarte scurt timp și un alt corp? Pierde ea astfel ceva din valoarea ei? Din strălucirea, din negrul ei intens?

Nu se dovedise oare că, la fiecare purtat, ea se adapta tot mai mult corpului său și numai al său? Nu se potriveau ei atît de bine? Nu o poseda el și numai el? Fiecare cută de la încheietura mînecii ei, lui i se datora. Fiecare ușoară lărgire a cusăturilor, numai el o provocase.

Ajută oare la ceva în astfel de cazuri tentativele intelectuale de autoliniștire?

Mai tîrziu Helmut s-a surprins privindu-i cu atenție căptușeala. Zăcea destul de neglijent pe speteaza scaunului. În lumina crudă a soarelui de primăvară puteau fi ușor sesizate cusăturile fine prin care căptușeala mătăsoasă și strălucitoare fusese prinsă de piele. Încercă să-și dea seama dacă această căptușeală mai încălzise vreodată pe cineva. Dacă poate totuși transpirația altcuiva lăsase urme pe ea?

În aceeași zi s-a întîmplat să creadă că descoperă la ea primele semne de uzură.

Astfel de temeri îl încercau tot mai frecvent pe Helmut. Totuși își amintea încă precis cum o probase el pentru prima dată. Atunci, în fața celor doi bărbați cu care rivalizase în ceea ce o privește, i s-ar fi părut nedemn un astfel de gînd.

Avea încredere în măsurile ce fuseseră indicate. Știuse: o jachetă de piele se mulează, prin purtare, după forma corpului. Asta și sperase: să devină una cu jacheta.

Atunci, acasă, în fața oglinzii: o îmbrăcase încet, foarte încet. Îi simțea pielea destul de neobișnuită și străină pe pielea lui. Totuși, imediat după aceea, fusese ca și cum ar fi purtat-o dintotdeauna.

Cînd, mai tîrziu, asupra ei se îndreptau priviri pofticioase, Helmut își umfla deodată pieptul. Simțea pînă și nasturii, pe care îi încheia de fiecare dată astfel — cînd unul singur, cînd doi, cînd toți trei. Da, jacheta era a lui.

Fericirea: ușoara apăsare a celor trei nasturi.

Curînd începu să meargă cu ea la cîrciuma lui preferată. Știa că în secret era admirată, chiar dacă uneori era niței bîrfită.

Se întîmpla cîteodată ca unul din

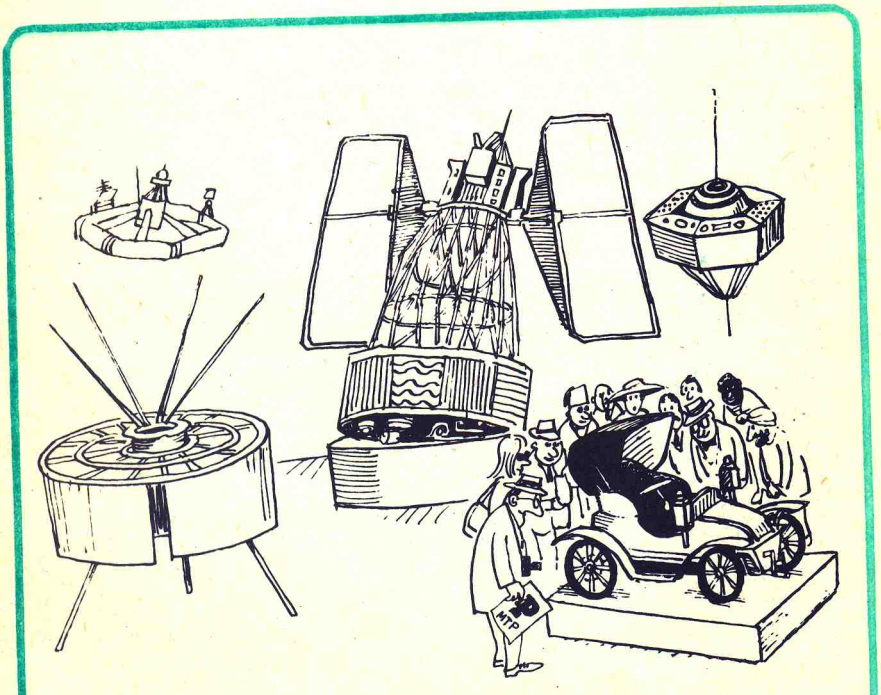

K. FERSTER (Polonia)

obișnuiții lui tovarăși de pahar să pipăie pielea. Helmut permitea acest lucru numai dacă băuse foarte mult. De cele mai multe ori însă îl lovea pe respectivul peste degete. Cînd era vorba de jacheta lui de piele, nu era de glumit. Asta la început.

Acasă, cînd o punea delicat pe umeraș și apoi o așeza cu grijă în cuierul din antreu, îl izbea mirosul de bodegă, pe care el îl absorbise toată seara. Și asta îl făcea neîncrezător.

Doar el fusese totuși cel care o purtase toată seara.

Iz de bodegă: un străin care se prinsese de ea ca și el însuși.

Cînd s-a făcut vară și era tot mai cald, o lăsa deseori acasă. În definitiv, își spunea el, ar trebui să poarte totuși altceva. Prietenii au început să rîdă de mine.

Cînd uitase jacheta pentru prima dată undeva, avusese mustrări de conștiință. Fusese la prieteni, la o petrecere. Se dansase nebunește iar în final se organizase un mic carnaval. Fiecare se costumase cît mai original cu putință, cu ce avusese la îndemînă. Jacheta sa a trebuit să rămînă undeva de-o parte.

Helmut se întorsese acasă, clătinîndu-se, cu o pelerină de ploaie. Dimineața îi fu scîrbă de netezimea rece și artificială a acesteia.

Ceruse pelerina anume. În noaptea aceea turnase cu găleata. Helmut susținuse zgomotos că jacheta lui era prea fină pentru umezeala trivială de afară. Avea nevoie de ceva rustic, care să-l apere bine de ploaie.

Acum privea cu oroare acest lucru fără culoare, tern, care zăcea în camera lui.

Încă mahmur, Helmut sună la ușa prietenului său. Dură mult pînă i se deschise. Cu un gest rușinat Helmut arătă spre pelerina de ploaie și se interesă de jacheta sa de piele. Prietenul rînji larg și conspirativ și îl pofti pe Helmut înăuntru. Pe sofa zăcea jacheta lui de piele. Neglijată. O mînecă era întoarsă grosolan. Camera părea devastată.

Helmut își puse jacheta pe umeri și dispăru, fără să fi băut cafeaua ce-i fusese oferită.

Începînd din ziua aceea, Helmut îmbrăca jacheta chiar și atunci cînd își spăla mașina. Își spunea că o jachetă de piele poate constitui, în definitiv, un obiect de îmbrăcăminte foarte practic. De ce ar proteja-o exagerat?

O purtase mult; locurile uzate erau evident vizibile. Își pierduse strălucirea. La început avusese mare grijă să o dea frecvent cu un spray special pentru piele. Asta se întîmplase cu mult timp în urmă.

Tocită, cenușie, unsuroasă, abia dacă mai păstra pe alocuri ceva din negrul ei intens.

Helmut se dezobișnuise demult să-și mai încheie nasturii peste abdomen. Se îngrășase mult. Jacheta nu putuse ține pasul cu el. Cine știe dacă nasturii ar mai fi rezistat?

Nu-i plăcea să umble cu nasturii rupți. Nu trebuia să vadă oricine ca ața se slăbise și că el, pur și simplu, nu avea chef să-i coasă..

O mai lua încă cu el atunci cînd mergea la cîrciumă. Acolo o atîrna

ALEXANDER REV
(Cehoslovacia)

SALVAMARIȘTII

— Ce crezi, grasul ăla se îneacă?

— Cred că da. Sau poate că-l scoate vreun amator, ca de obicei. Dar de ce întrebi?

— Numai așa. Ce căldură! Aici, la umbră, mai merge. Dacă aș ști să înot, zău că m-aș arunca în apă.

— Nici tu nu știi să înoți? Sîntem doi salvamariști și nici unul din noi nu știe să înoate.

— Ei n-o lua chiar așa. Eu am venit abia ieri, dar după cîte văd aici nu se prea îneacă așa des oamenii.

— Da chiar, cine ți-a făcut rost de slujba asta?

— Unchiul meu. Este antrenorul reprezentativei de înot.

— Adică e o chestie ereditară Înaintea mea au fost aici salvamarist fratele meu, doi ani, și acuma sînt eu.

— Am și eu un var. A terminat școala agroindustrială, dar are un unchi la ministerul industriei Acuma lucrează ca funcționa într-o fabrică, dar are acasă 95 de ghivece cu flori Își petrece cu ele tot timpul liber și jumătate din tim-

imediat de scaun unde ea rămînea, pînă cînd, îngreunat de bere, Helmut se ridica.

Uneori, numai dintr-o veche obișnuință, își lua jacheta pe braț. O uita deseori pe undeva: în tramvai, la spațiul locativ, chiar și la stadion. Curios, totuși, de fiecare dată îi fusese adusă înapoi. Sau îi parvenise după un timp, ca prin minune.

Timp de mai multe săptămîni se prăfuise la biroul de obiecte pierdute. Trecînd întîmplător pe acolo, întrebă de ea. Era tot acolo, ceea ce nici măcar nu-l miră. Acceptase lucrul acesta, ca și pe ea de fapt, drept ceva de la sine înțeles.

Într-o seară Helmut era ca de obicei la cîrciumă. Un tip tînăr se așeză la masa lor. Vorbiră despre una, despre alta. Individul întrebă în treacăt cui îi aparține jacheta de piele atîrnată de scaun. Helmut mormăi ceva în sensul că i-o poate ceda, în schimbul unui rînd de băutură. Băuseră pînă atunci rachiu.

Tipul cel tînăr, înalt și bine făcut, își aruncă jacheta pe umeri, merse la chelner, comandă rîndul cerut și părăsi repede bodega. Helmut privi după el. Jacheta se unduia ușor pe trupul atletic al tînărului.

D'Artagnan! gîndi visător Helmut. Curios ce efect mai poate încă avea un lucru atît de jerpelit!

Ușa de la intrare se închise în urma tînărului.

Cînd Helmut ieși în stradă, îl luă cu frig.

În românește de
CARMEN BANCIU

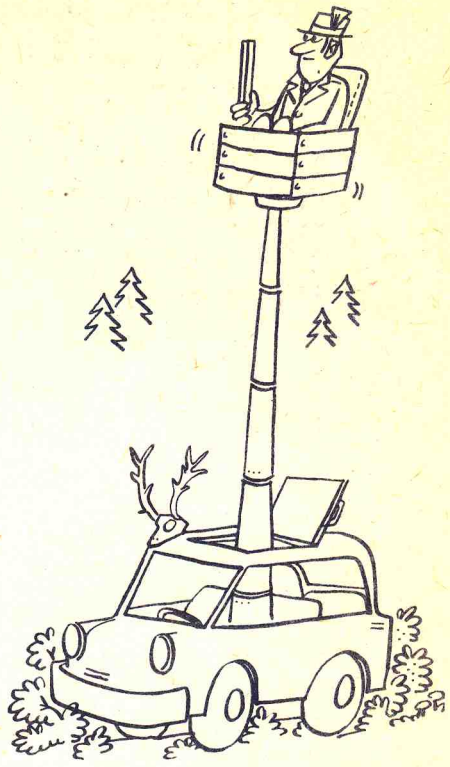

JAROSLAV DODAL
(Cehoslovacia)

pul de lucru. Îl bate la cap pe unchi să treacă la Ministerul Agriculturii.

— Dar el n-ar vrea să meargă în agricultură?

— Ce-ți trece prin cap? Ca și cum eu ar trebui să muncesc ca tîmplar, numai pentru că sînt tîmplar calificat și ziarele sînt pline de anunțuri că se caută tîmplari. Dar acolo nu am pe nimeni, nici o cunoștință, nici o protecție.

— Aha, pe grăsanul ăla l-au scos la timp. Respiră.

— La salvați am îndeplinit planul 160% iar la înecați nici măcar 50%. La anul o să ne schimbe normele și putem să mergem să patinăm.

— Știi să patinezi?

— Nu dar am un frate patinator. Ne aranjează el.

— E bine să știi să patinezi. Acum trei ani aveam o prietenă cu care mergeam la patinoar. Mă așteaptă și acum la ieșire. Mai bine fac ore suplimentare aici.

— Ce zici? Ne plătesc ore suplimentare?

— Nu, dar putem să ne luăm liber. Stai aici cu mine, ne luăm liber și mergem în Tatra.

— Minunat. Ce frumoasă e viața!

— Da. Viața e, într-adevăr, minunată.

În românește de
IRINA IONESCU

Special
PENTRU „URZICA"

LUCIO TROIANO (Italia)

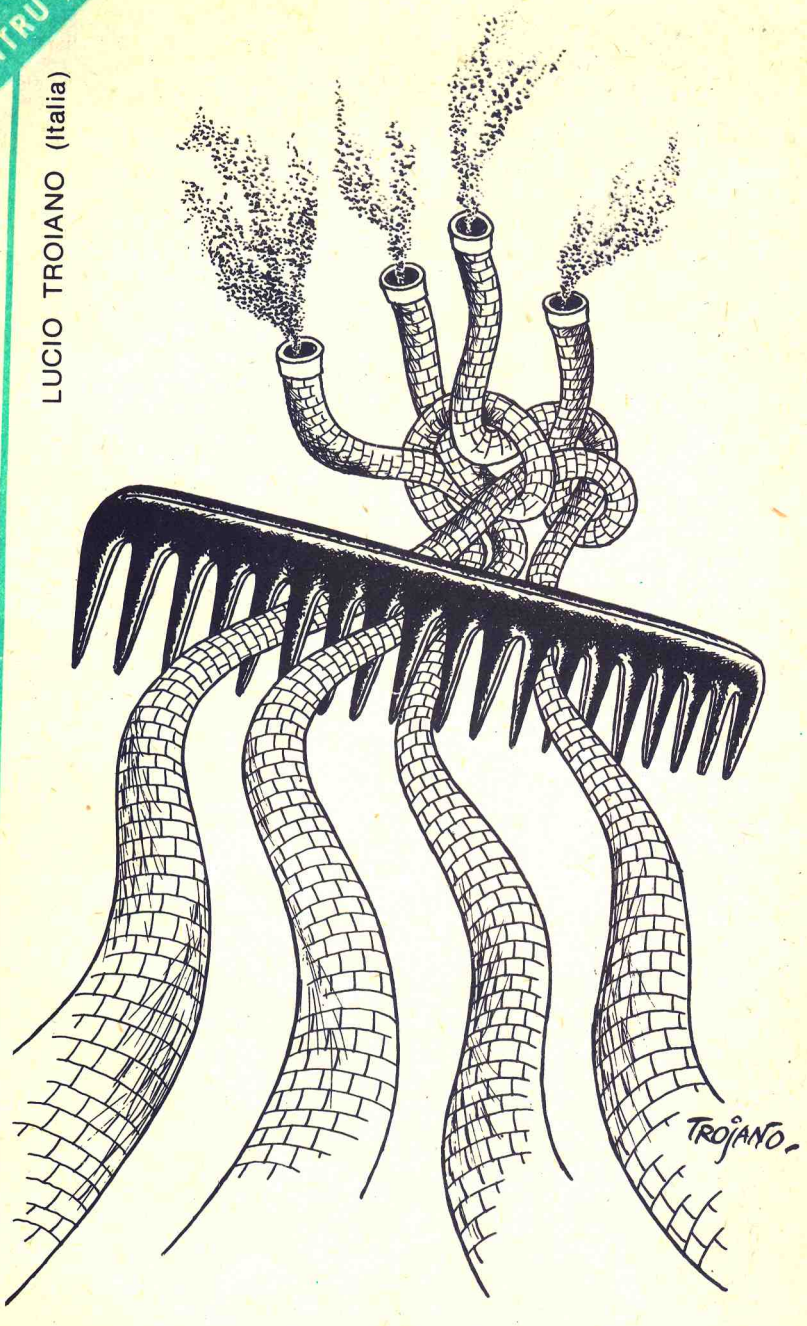

IURI SOKOLOV (U.R.S.S.)

Într-adevăr, mi-ar place o privire la celulele mele nervoase. Doar ca să le văd — poate s-au deșirat pe margini.

N-ar fi trebuit s-o fac, în mare. Am un aparat spațios, pînă-n prezent n-am avut infarcturi, am văzut moartea lui Pompei doar pe micul ecran, iar despre Potop am aflat numai din auzite. Pe scurt, n-am fost martorul nici unor cataclisme sau tensiuni grave.

Cu toate astea, aș vrea să știu: cum funcționează celulele mele nervoase? De ce mi se zbate obrazul? De ce mi se îndoaie degetul mic cu atîta greutate? De ce simt cîteodată că aș vrea să-njur?

Totuși, nu trebuie să-njur. În jurul meu sînt oameni și au și ei celule nervoase. Pe de altă parte, a te abține de la înjurat, nu e bine. Se spune ca, periodic, emoțiilor negative trebuie să li se dea frîu liber, spre a nu se acumula. M-am hotărît să m-apuc de fumat. Se spune că liniștește. Am încercat, dar nu pot aprinde chibriturile. Nu sînt, desigur, Prometeu. Rezolv totul simplu: lovind capul chibritului de suprafața dură a cutiei: încerc să obțin cel puțin o scînteie... Sfrr! Sfrr! Sfrr! Mă întreb cine-a fost șmecherul care-a spus că nu iese fum fără foc? Sfrr! Pariez pe o brichetă cu gaz că ăla n-a cumpărat niciodată o cutie de chibrituri produse de fabrica Bialka. Sfrr! Dac-ar fi făcut-o, ar fi spus: Mult fum și altceva nimic! Sfrr! Cutia costă o copeică, dar uzura nervilor se ridică la cîteva ruble...

Degetul meu mic e iarăși prins de un cîrcel... Poate c-ar trebui să-l sun pe Piotr Semionovici și să-mi fac o programare la el. Am o monedă de doua copeici? Am... Zanf! Bruta de telefon a înghițit-o! Mai am altă monedă de două copeici? Am o monedă de 10 copeici și e bună și asta... „Alo. Piotr Semionovici?... Cine?... Scuzați." Ei bine... Nu mai am alte monezi. Am să schimb la chioșc.

„Scuzați, vă rog, puteți să-mi schimbați cinci copeici în două monezi a cîte două copeici, fără rest? Trebuie să sun la spital... De ce trebuie să țipați? Doar nu vă insult. Vă rog... Ce?!"

Într-adevăr, n-ar trebui să ies din casă fără trusă de prim ajutor. Imaginează-ți datorită unei monezi de două copeici ți se învîrte capul, iar ci-

neva spune: „Să-ți fie rușine, tovarășe! De ce bei în plină zi? De-abia te ții pe picioare!"

Sau bagi moneda de trei copeici în dispozitivul de bilete de pe tramvai și constați că nu mai sînt bilete. În orice clipă poate urca un controlor. Și

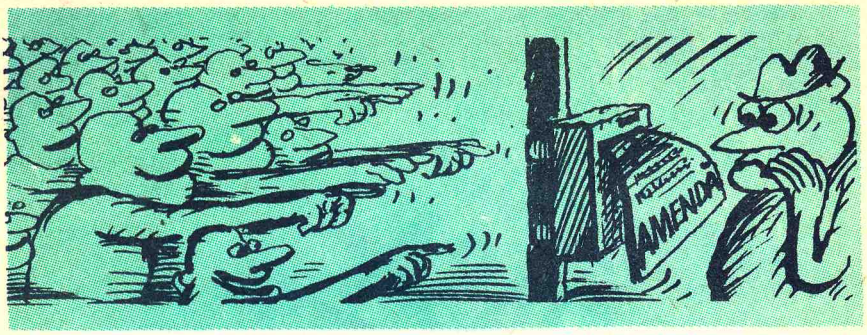

te amendează cu trei ruble, plus rușinea la care te expui.

„Am băgat chiar acum trei copeici. Vă poate confirma oricine. Fata aceea m-a văzut... Ce vreți să spuneți? Citeați revista Krokodil? Făi ați scos revista după aceea, la stația de la școală... A văzut altcineva... Tovarășe, îmi permiteți?... Ce? A coborît? Nu știu de ce ceilalți au toți bilete... Cred că s-au terminat chiar în clipa în care am urcat eu... Cum, adica să vin cu dumneavoastră? Trebuie să merg la spital... Urmează stația mea Bine, bine, iată trei ruble. Aș fi ieșit mai ieftin, dac-aș fi luat un taxi..."

Mă întreb ce efect a avut treaba asta asupra nervilor mei?

Doar pentru trei copeici. Și, în general, și-a imaginat cineva în ce unități trebuie măsurate iritațiile acelea mărunte și la cît se ridică ele pe parcursul unei vieți mai lungi?

Pe de altă parte, se face totul ca această viață să ți se prelungească. Ai aciditate pronunțată — astea o vor diminua. Fresiunea arterială ți-e scăzută — astea o vor ridica. Te sîcîie ficatul — ți se va înlocui cu un altul garantat pe douăzeci de ani. Cei mai buni chimiști și farmaciști caută și descoperă mijloace radicale de a preveni durerile de cap.

Dar o „linguriță" de iritații anulează acțiunea unui butoi de leacuri.

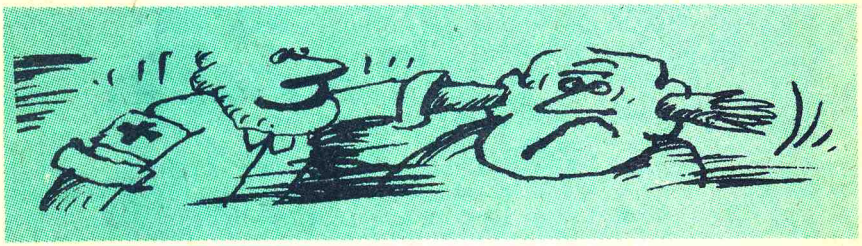

Chirurgi de primă mărime, cu faimă mondială, minunații noștri Fiotr Semionovici îți vor regla valvele inimii, dar pînă la urmă tot va trebui să te întorci la spital.

„Iar te-ai întors? Dragul meu, de ce nu ai grijă de tine? Așa nu mai merge! O s-ajungi la limită și apoi? Fiotr Semionovici nu-i dumnezeu: el poate face un transplant de inimă, dar nu te poate învia din morți. Ce s-a întîmplat? Te-a părăsit nevasta? Fiul tău s-a înhăitat cu cineva? Fiica divorțează?".

Dragul de Fiotr Semionovici! Totul e-n regulă. Soția mea și cu mine vom sărbători nunta de argint, fiul meu a intrat la facultate, fiica mea s-a măritat cu un amiral, eu mi-am susținut teza de doctorat și am inventat o mașină cu mișcare continuă. În mare, totul e bine. Înțelegi? Minunat. În mare. Starea sănătății, nivelul culturii generale, standardul de viață evident în creștere... Vindem frigiderele vechi pentru un cîntec sau pur și simplu scăpăm de ele, mașinile nu mai sînt un lux, iar noi ne permitem atîtea.

Dar există mărunte lipsuri individuale. Unele mici. Subțiri ca ața. Ca și capetele nervului de la degetul mic al piciorului stîng. Nu-i o afacere mare că degetul mic nu simte talpa! O să treacă. Picioarele se mișcă! În mare.

Cînd ceva e puțin dezagreabil ici, e foarte neplăcut colo, nu prea luminat în față, picurînd puțin de sus, suflînd puțin de jos, ușor zgomote subțiri ale neplăcerilor individuale se formează, în mare, un cablu gros de tensiune nervoasă în fața căruia, după cum se spune, pînă acum medicina e neputincioasă. Cînd va învăța să transplanteze nervi de grosimea unui cablu, atunci, poate, situația va fi alta. Asta, desigur, dacă lipsurile individuale nu pun și ele la cale ceva nou.

În românește de
DAN BRUDAȘCU

ARNOLDO FRANCHIONI (Argentina)

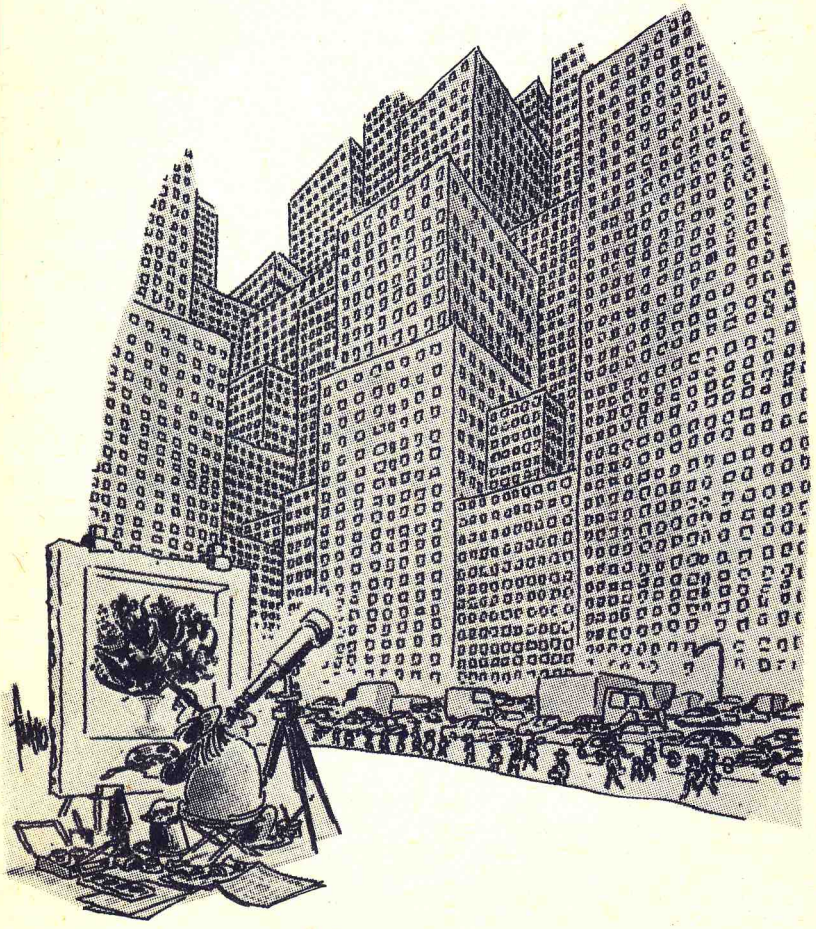

JAMES THURBER (S.U.A.)

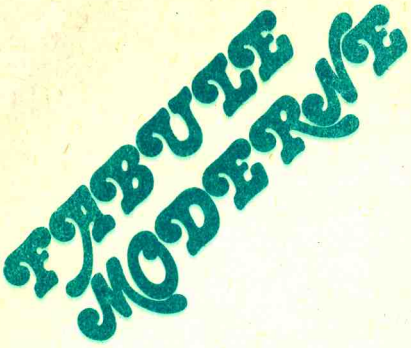

SUPREMA AUTORITATE

Într-o noapte întunecoasă, cînd pe cer nu se zărea nici măcar licăritul unei stele, o bufniță sta cocoțată pe ramura unui stejar. Dedesubt, două cîrtițe înaintau pe tăcute. „Hei, voi de colo", strigă bufnița. „Care noi?", bîiguiră ele uimite, tremurînd de frică, pentru că li se părea cu neputință ca să le vadă cineva în întunericul acela ca de smoală. „Voi două!", zise bufnița. Cîrtițele o șterseră din loc cît ai bate din palme și se grăbiră să spună celorlalte lighioane ale pădurii și ale cîmpiei că bufnița este cea mai grozavă și cea mai înțeleaptă dintre toate făpturile, pentru că vede în întuneric și știe să răspundă la orice întrebare. „Lăsați pe mine, că am să văd eu despre ce este vorba", rosti o egretă și se duse să facă o vizită bufniței într-o noapte cînd era din nou întuneric beznă. „Cîte gheare gata de pradă ai ridicate?" întrebă egreta. „Două" zise bufnița, și așa era. „Cunoști altă expresie pentru «cu alte cuvinte» sau «care vasăzică»"? întrebă egreta. „Adicătelea", zise bufnița. „De ce se duce un îndrăgostit ca să-și vadă iubita?" mai întrebă egreta. „Ca să-i facă puțină curte", răspunse bufnița.

Egreta se grăbi să se întoarcă și raportă celorlalte lighioane că bufnița e, într-adevăr, cea mai grozavă și mai înțeleaptă dintre făpturi, deoarece poate vedea pe întuneric și răspunde la orice întrebare. „Bine, dar poate să vadă și pe lumină?" — întrebă o vulpe roșcată. „Da, o îngînară o veveriță și un cățel pudel, poate să vadă și pe lumină?" Toate celelalte lighioane rîseră să se prăpădească de așa stupidă întrebare și tăbărîră pe vulpea cea roșcată și pe prietenii ei și îi alungară din locurile acelea.

Cînd bufnița își făcu apariția printre dobitoace era la amiază și soarele strălucea puternic. Pășea încet, ceea ce îi dădea o alură plină de demnitate și își holba ochii, ceea ce o făcea să pară teribil de importantă. „E suprema autoritate"! — strigă o găină moțată. Și celelalte lighioane reluară în cor: „E suprema autoritate!" Și, oriîncotro mergea bufnița, se luau după ea, și cînd începeau să se izbească de lucrurile ce-i ieșeau în cale, se izbeau și ele. Pînă la urmă, ajunse la marginea unei șosele și porni să meargă pe mijlocul ei, iar celelalte vietăți o urmară. Deodată, un șoim, care făcea pe cercetașul, zări un autocamion care gonea spre ele cu 80 pe oră și raportă egretei, care raportă bufniței. „Pericol în față", spuse egreta. „Adicătelea?" zise bufnița. Egreta o lămuri și apoi o întrebă: „Nu ți-e frică?". „Ce-a făcut?" zise bufnița imperturbabilă, pentru că nu putea zări autocamionul. „E suprema autoritate!" strigară din nou toate lighioanele și mai strigau încă „E suprema autoritate!" cînd autocamionul le izbi din plin și le culcă la pămînt. Unele scăpară doar cu felurite vătămături, dar cea mai mare parte, printre care și bufnița, fură omorîte.

VEVERIȚELE ȘI SFRANCIOCUL

Au fost odată două veverițe, un bărbătuș și o femeiușcă. Bărbătușul socotea că e mai nostim să aranjezi nucile în chip artistic decît, pur și simplu, să le aduni grămadă, ca să vezi cîte ești în stare să strîngi. Femeiușca nici nu voia să audă, ea o ținea una și bună: să facă grămezi cît mai mari. Tocmai d-aia îi spuse soțului său că dacă o să renunțe să mai rînduiască nucile în fel și fel de figuri, în scorbura lor o să fie loc pentru un număr mult mai mare și, în curînd, o să ajungă cel mai bogat dintre toate veverițele pădurii. Dar el nu i-a permis să se amestece în preocupările sale artistice și atunci i-a făcut o scenă și l-a părăsit: „O să ajungi rău, o să-ți facă de petrecanie sfranciocul, pentru că ești nevolnic și nu ești în stare să ai grijă de tine". Ce mai una, alta, nu trecuseră nici trei zile de cînd veverița femelă părăsise domiciliul conjugal că soțiorul

ei se pregăti să meargă la un mare ospăţ, dar nu-şi putea găsi butonii, ori, mai ştiu eu, cămaşa sau bretelele. Aşa că, pînă la urmă, n-a putut să se ducă la ospăţ, însă asta a fost spre binele lui, pentru că veveriţele care s-au dus au fost atacate de o nevăstuică şi omorîte.

A doua zi, sfranciocul a început să zboare în jurul scorburii unde îşi avea sălaşul veverița mascul, aşteptînd să-l înşface. Dar sfranciocul n-a apucat să intre în scorbură pentru că uşa era proptită pe dinăuntru, pînă sus, cu rufe murdare şi vrafuri de farfurii nespălate. „O să iasă la plimbare, după micul dejun, şi atunci al meu va fi", se gîndi în sinea sa sfranciocul. Dar bărbăţuşul dormi dus toată ziua şi nu se sculă să-şi ia micul dejun decît după ce se lăsase întunericul. Apoi ieşi ca să respire puţin aer curat, înainte de a se apuca de un nou aranjament artistic. Sfranciocul se aruncă în picaj ca să-l prindă, dar, nevăzînd bine din cauza întunericului, se izbi cu toată puterea de o ramură şi muri pe loc. Cîteva zile mai tîrziu, veverița se întoarse acasă şi se apucă îngrozită cu mîinile de cap cînd văzu dezordinea ce domnea peste tot. Se îndreptă spre pat şi îşi zgîlţîi zdravăn soţul: „Ce te-ai face fără mine?" zise ea. „Păi ce să fac, cred că aş continua să trăiesc", răspunse el. „N-ai supravieţui nici cinci zile", i-o tăie ea. Şi se apucă să mătură pe jos, spălă vasele, trimise rufele la curăţătorie, apoi îşi pofti, fără prea multă vorbă, soţul să se scoale, să se spele şi să se îmbrace. „Nu poţi fi sănătos dacă zaci în pat toată ziua şi nu faci mişcare", spuse ea. Aşa că îl luă la plimbare ziua în amiaza mare şi fură amîndoi prinşi şi omoriţi de fratele sfranciocului, Săgeată, pe numele lui.

MOLIA ŞI STEAUA

O tînără şi sensibilă molie se îndrăgosti o dată de o stea. Îi mărturisi mamei sale această taină şi ea îl sfătui să se îndrăgostească de un felinar din acelea care străjuiesc podurile. „Nu merită să-ţi petreci vremea în jurul unei stele", spuse

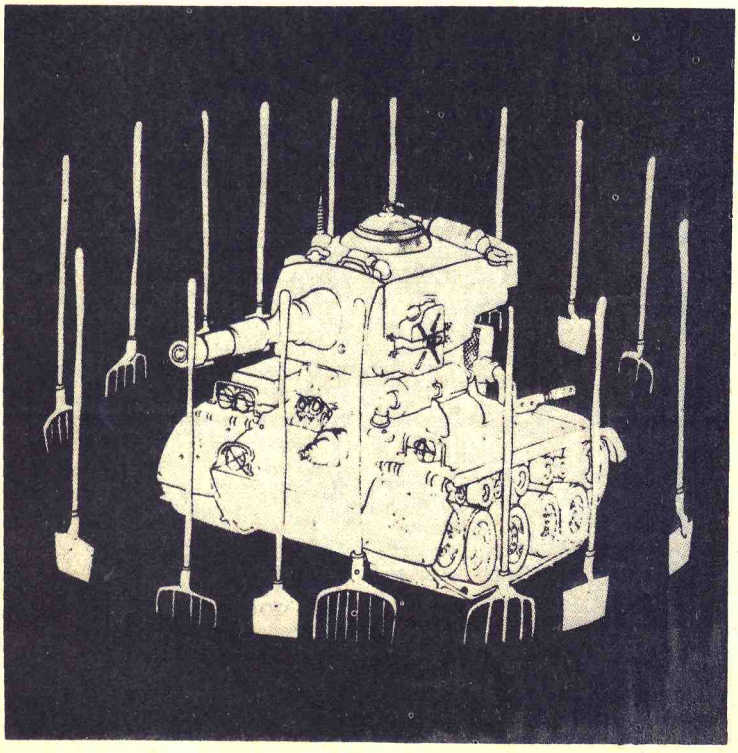

CARLOS VILLAR (Cuba)

ea. „Felinarele, asta da, iată un lucru care merită". „Numai așa ai să ajungi și tu cineva", adăugă tatăl moliei. „Cine umblă după o stea nu ajunge nicăieri". Dar molia nici nu voia să audă asemenea vorbe. Seară de seară, cînd se lăsa întunericul și steaua se ivea pe cer, da să zboare spre ea și dimineața, cînd răsăreau zorile, se întorcea sfîrșită de oboseală acasă, după încercările ei zadarnice. Într-o zi, tatăl îi spuse: „Sînt luni de zile de cînd nu te-ai ales măcar cu o aripă arsă și tare mă tem că n-o să ajungi să faci niciodată un asemenea lucru. Toți frații tăi s-au ales cu arsuri zdravene zburînd în jurul felinarelor de pe străzi și toate surorile tale și-au pîrlit rău de tot aripile zburînd în jurul becurilor din case. Hai, ce naiba, dă-i bătaie și du-te să te alegi și tu cu o arsură ca lumea. Coșcogea molie și fără nici un semn, cine a mai auzit așa ceva!"

Molia a părăsit casa părintească și tot n-a zburat în jurul felinarelor și al becurilor. Și-a continuat fără răgaz încercările de a ajunge la steaua, care se găsea la o depărtare de patru ani și o treime lumină sau 26 de bilioane de mile. Molia o credea, însă, aninată undeva, de ramurile cele mai de sus ale unui ulm. N-a ajuns niciodată la ea, dar a continuat să încerce, noapte de noapte, și cînd a înaintat în vîrstă a început să creadă că, de fapt, a ajuns la stea și spunea asta cui voia să o asculte. Lucru care îi producea o nespusă plăcere și a trăit pînă la adînci bătrînețe. Părinții, frații și surorile sale muriseră cu toții de mult de pe urma arsurilor.

UNICORNUL DIN GRĂDINA

Într-o dimineață însorită, un om care își lua micul dejun pe terasă își ridică ochii din farfuria cu ouă jumări și văzu în grădină un unicorn, cu un corn de aur de toată frumusețea în mijlocul frunții, care ronțăia petale de trandafir. Omul se duse în dormitor, unde soața încă dormea și o trezi din somn. „În grădină e un unicorn, spuse el. Mănîncă trandafiri". Soția deschise morocănoasă un ochi și-l privi cu dispreț. „Unicornul e un animal mitologic, făcu ea, și-i întoarse spatele. Omul coborî încetișor scările și ieși în grădină. Unicornul era tot acolo; de data asta încerca gustul lalelelor. „Vino încoace, unicornule", spuse omul și smulgînd o floare de crin i-o întinse. Unicornul începu s-o mestece cu un aer solemn. Cu inima ușoară, pentru că în grădina sa se afla cu adevărat un unicorn, omul urcă și-și trezi din nou nevasta din somn. „Unicornul a mîncat o floare de crin", zise el. „Ești țicnit de-a binelea, îi zise, și am să spun să te interneze acolo unde ți-e locul, la balamuc". Omul, care niciodată nu putuse să sufere cuvintele „țicnit" și „balamuc", cu atît mai mult într-o zi plină de soare, cînd în grădină se afla un unicorn, chibzui o clipă. „Om mai vedea noi", făcu el. Se îndreptă spre ușă. „Are un corn de aur în mijlocul frunții", mai zise. Apoi se întoarse în grădină, ca să se mai uite la unicorn, dar unicornul dispăruse. Omul se întinse printre trandafiri și ațipi.

Imediat ce soțul ieșise din casă, soția se sculă și se îmbrăcă la repezeală. Era foarte agitată și în ochi i se putea citi o lucire de triumf. Telefonă la poliție și unui psihiatru și le spuse să vină degrabă și să aducă și o cămașă de forță cu ei. Cînd cei de la poliție și psihiatrul sosiră, se așezară pe un scaun, privind la ea cu multă luare aminte. „Soțul meu — zise ea — a văzut azi dimineață un unicorn". Cei de la poliție se uitară cu înțeles la psihiatru și psihiatrul se uită cu înțeles la cei de la poliție. „Mi-a spus că a mîncat o floare de crin", continuă ea. Psihiatrul se uită cu înțeles la cei de la poliție, iar cei de la poliție se uitară cu înțeles la psihiatru. „Mi-a zis că are un corn de aur în mijlocul frunții", mai apucă ea să spună. La un semn, făcut cu toată gravitatea de către psihiatru, cei de la poliție săriră de pe scaune și se năpustiră spre femeie. Au avut ceva de furcă pentru că se zbătea ca o leoaică, dar pînă la urmă au supus-o. Tocmai cînd îi puneau cămașa de forță, intră pe ușă și soțul. „I-ați spus soției dumneavoastră că ați văzut un unicorn?", întrebă psihiatrul. „Firește că nu, zise soțul, unicornul este un animal mitologic". „Atît am vrut să știu", spuse psihiatrul. „Luați-o de aici. Îmi pare rău, domnule, dar soția dumneavoastră e nebună de legat". Și, în timp ce ea blestema și țipa, o duseră de acolo și o internară într-un spital de nebuni. Iar soțul a trăit ani mulți și fericiți după aceea.

Selecție și traducere de
ROMULUS CĂPLESCU

LEONID LENCI (U.R.S.S.)

EU, PERSONAL SÎNT PENTRU UMOR STELAR!

N-o să vă povestesc cum am ajuns la Washington, la Casa albă și cum m-am zbătut să obțin o audiență la mai marele acesteia. În literatura fantastică, mai ales în cea cu orientare umoristică, se pot întîmpla lucruri și mai și. Am ajuns și gata!

Audiență, la cel cu care am vrut să mă întîlnesc, n-am obținut, dar, totuși, din însărcinarea lui, m-a primit unul din oamenii săi apropiați. (M-a rugat să nu-i divulg numele; reprezentanții presei să știe că am discutat cu primul asistent)

— Despre ce vreți să discutați cu președintele? Este ceva important? — m-a întrebat primul asistent.

— Foarte important — i-am răspuns eu. Se referă la planul războaielor stelelor. Vreau să-i propun să înlocuiască planul utilizării rachetelor într-un război cosmic, cu unul de întreceri umoristice în cosmos.

Primul s-a încruntat, iar ochii parcă i s-au acoperit cu o pojghiță de ghiață.

— Nu vi se pare că astfel de glume sînt ne la locul lor?

— Și de ce, anume? Cosmonauții, și ai noștri și ai dumneavoastră, adoră umorul și le place să-l folosească. Nici în cosmos umorul nu-și pierde ponderea ce o are pe pămînt și, din contra, ajută oamenilor să viețuiască și să lucreze în condiții de imponderabilitate. Luați-l, de pildă, pe Iuri Gagarin, sau, dintre cei de azi, pe Victor Savinîh, la care, după cum spune Vladimir Djanibecov, găsești umor „cît pentru cinci".

Primul asistent a mormăit ceva neînțeles și evaziv.

Eu am continuat atacul:

— Poate vă temeți că potențialul umorului dumneavoastră se va dovedi a fi mai slab ca al nostru? Să nu vă fie frică! Americanilor le e drag umorul și știu să-l prețuiască. Doar l-ați avut pe Mark Twain, marele umorist și satiric. Eu cred că flăcăii cosmonauți americani nu vor rămîne mai prejos în acest domeniu!

Interlocutorul meu a devenit mai binevoitor:

— Și cum vă imaginați că se vor desfășura aceste... încăierări umoristice în cosmos?

— Iată, am aicea totul, pus pe hîrtie. Luați-l și predați-l celui ce vă conduce! — i-am zis, înmînîndu-i teancul de hîrtii ce conținea planul întrecerii. Trebuie, doar, să vă mai spun că aceste „încăierări", cum le ziceți dumneavoastră, trebuiesc urmărite de un JURIU MONDIAL, compus din cei mai spirituali oameni ai planetei noastre. Numai el va decide asupra învingătorilor.

— Bine, am să-i remit președintelui planul dumneavoastră. Acum vreau să vă întreb cum veți ajunge la Moscova?

— La fel cum am ajuns și la Washington, pe aripile unei fantezii literare! La revedere și toate cele bune!

I-am strîns mîna și... am dispărut.

În românește de
VICTOR GORȘCOVĂZ

PESTA BOVINA

ABDULLAH YILMAZ (Turcia)

Zilele trecute nevastă-mea a avut o ușoară indispoziție și, de la sine putere, a luat hotărîrea să nu se mai dea jos din pat. De fapt, era vorba de un guturai banal, dar cu cine să te înțelegi! Ah-urile și of-urile se țineau lanț iar treburile casei, plus îngrijirea copiilor, au căzut toate în spinarea mea. Și ca și cum lucrul acesta nu ar fi fost de-ajuns, în casă s-a pornit un permanent du-te vino, prietene care țin s-o vadă ca să-i ureze grabnică însănătoșire, colege de școală, vecine, membre ale asociației de femei din care face și ea parte. Nu știam cum să mă mai descurc. La servici lucram opt ore, acasă, alte opt... Cum nu aveam încotro, mă supuneam situației cu stoicism, dar prietenele nevestei mele, ele, da, într-adevăr nu exasperau.

— Vai, doamne dumnezeule, Cezmi bei, hihihiii!... Oh, Cezmi bei, hahahaaa!... Vai, bietul, sărmanul Cezmi bei! Oh, ce nemaipomenit ceai sînteți în stare să pregătiți! Zău, la nebunie îmi place! Oh, Ferduș dragă, dar ce bărbat îndemînatec ai!... Zău c-ar trebui să vă cooptăm și pe dumneavoastră ca membru în asociația noastră...

Numai ce auzeam vreun oh, vai ori zău și începea să mi se urce sîngele la cap. Aproape în fiecare zi aceleași femei. Una mai cu seamă îmi supunea nervii la cele mai teribile încercări.

— Ah, zău că ar trebui felicitați cei care au scos legea aceea. Așa ar fi normal să arate egalitatea între sexe... Uitați-vă la Cezmi bei, ce bărbat exemplar... Ce, ai noștri-s așa ca dînsul?! Ți-ai găsit!

Nu știam cum să mă mai port. Ajunsesem să mă îndoiesc pînă și de statutul meu de bărbat. Iar nevastă-mea, slabe speranțe să se însănătoșească, cu atît mai mult cu cît eu o serveam cu toată promptitudinea. Părea că are de gînd să zacă la pat luni de zile.

Acum două zile, mă întorc de la servici sleit de puteri cînd, acasă, dau cu ochii de aceleași femei. Parcă o făceau dinadins, să mă țină sub observație. După un surîs de circumstanță, m-am refugiat în grabă la bucătărie.

Cum am auzit obișnuitul „Ah, Cezmi bei, nu te deranja", am fiert apă într-o oală mare, am aruncat linte la cuptor... pardon, în oală, și am făcut o ciorbă pe cinste... Grăsime, sare, totul după tipic. Un singur lucru mai lipsea: o bucată minusculă de săpun. Am aruncat-o și pe ea în ciorbă. Cînd am revenit în cameră, nevasta și-a reluat în surdină seria of-urilor, dar ochii tuturora erau ațintiți asupra mea. Așteptau să le tratez cu ceva.

— Doamnelor, le-am spus eu ceremonios, astăzi vă voi trata cu o ciorbă fină, deosebită. Poate n-o să mă credeți, dar gătitul a început să mă pasioneze realmente. De cînd s-a îmbolnăvit Ferda mi-am îmbogățit cunoștințele cu o groază de rețete noi.

Aplauze, rîsete.

— Haideți, doamnelor, poftiți la masă!

Ca un făcut, abia ne-am așezat la masă, cînd cei trei băieți ai noștri s-au și întors de la școală. Mare blestem pe mine! Pe de-o parte servesc, pe de alta fac semne disperate copiilor să nu mănînce. Dar cine să priceapă!

Unul se apucă să mai și spună altuia:

— După cîte văd eu, tata a început să aibă și ticuri!

Iritat la culme, le-am pus și lor dinainte cîte o farfurie de ciorbă. Între timp, numai ce-o aud și pe nevastă-mea că-mi spune:

— Cezmi, dragule, parc-aș lua și eu cîteva linguri de ciorbă...

— Prea bine. Poftim și ție o farfurie de ciorbă!

Soția directorului contabilității din plasa noastră insistă:

— Cezmi bei, să știi că, zău, dacă nu mănînci cu noi, ne supărăm.

— Nu, vă rog, pe mine să mă scuzați, eu sînt sătul, abia am mîncat, am încercat eu să scap, fără nici un efect însă.

Zor-nevoie, a trebuit să iau și eu cîteva linguri de ciorbă.

De fapt, avea un gust grozav. Untul pus din belșug i-a șters orice urmă de miros de săpun. Drept care n-a mai rămas nimic în cratiță. Se consumase pînă la ultimul strop.

Au trecut cîteva ore. Ca bîntuiți

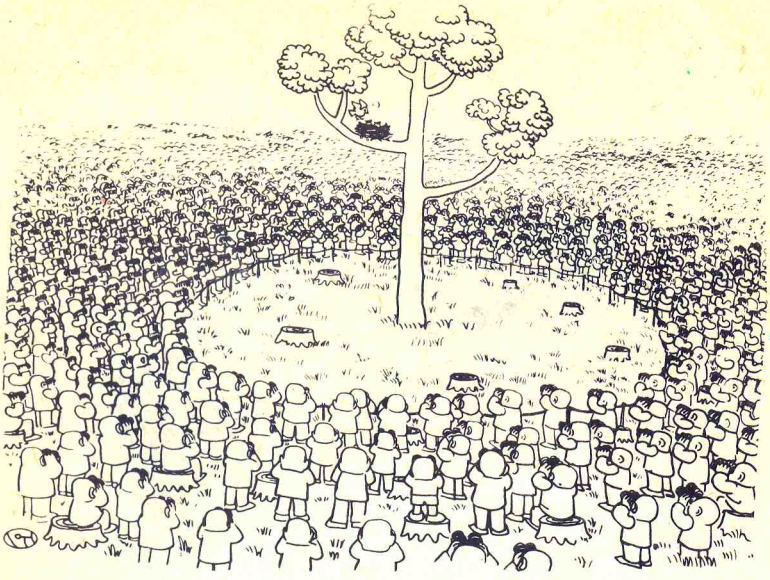

KEN SASAKI (Japonia)

de o neliniște bruscă, aproape fiecare nu-și mai găsea locul, își strîngea picioarele sub el. Cît despre mine, nu-mi trecuse încă furia. Mă aplec iute la urechea celei mai guralive musafire:

— Safiye hanîm! Să nu cumva să audă și altcineva, dar în oraș bîntuie o molimă: pesta bovină. O maladie, după cîte se spune, foarte gravă. În plus, și contagioasă la maximum. Fiți foarte atentă. Ca un prim simptom, diareea.

Safiye hanîm ținea capul spre mine, dar cu mîna își apăsa cu toată puterea stomacul. Pînă să apuce ea să se ridice, soția directorului contabilității s-a și îndreptat spre toaletă. După ea, și celelalte, fără excepție. Peste puțin, unul dintre băieții mei îmi spune:

— Tată, mi-e tare rău de la stomac...

Vroiserm să smulg răul din rădăcină, dar, fără să știu, dădusem și eu de belea. Odată cu Safiye hanîm care-și aranjă degrabă ținuta și fugi, plecau la fel de zorite și celelalte. Dar și toți ai mei erau într-un hal fără de hal. Familia întreagă mi se molipsise de pestă bovină. Nu se mai știa cine intră și cine iese de la toaletă.

În două zile, molima scormonită de mine se răspîndea cu iuțeala fulgerului în cartier. Între timp, nevasta mea a părăsit patul, și-a luat copiii și s-au internat la spital. I-a fost frică, bietei femei, că se molipsiseră de pestă.

Dacă trecuse o săptămînă. Mă uit într-o gazetă și văd scris: „În orașul nostru pesta bovină face ravagii". Într-alta: „Atenție! pesta bovină!" Pe străzi, nu există om care să nu fugă de celălalt... Ușile, geamurile, zăvorîte, fiecare ținea în mînă o batistă. Îl iscodeam pe medicul de la servici. „E grav", îmi răspunde. „Oare?! — îmi zic în sinea mea. Să fi avut născocirea mea o acoperire în realitate? Chiar o fi existînd pesta bovină? Și dacă există, să se fi contaminat cu toții?!" Intrasem la bănuieli. Am dat imediat fuga la Direcția sanitară. Aveam de gînd să mărturisesc totul fără nici un ascunziș.

— Mithat bei, aveți puțin timp și pentru mine?

— De unde timp, Cezmi bei, de unde timp! îmi răspunde el cu o voce plîngăreață. Nu-mi văd capul de treburi.

Vreau să mă destăinuiesc, nu mă lasă.

— Născocirile cîtorva maniaci ne-a băgat în belea. Cu oricine te întîlnești zice că s-a molipsit de pestă bovină. Nu mai e un locșor liber în spital. Valiul e mereu pe drumuri, cazul a ajuns pînă la Ankara. Îți dai seama?! Chiar și ministrul în persoană mi-a telefonat ieri. Spune și tu, ce pot să fac?!

N-am mai zis nimic și încetișor m-am strecurat afară.

În românește
de VIORICA DINESCU

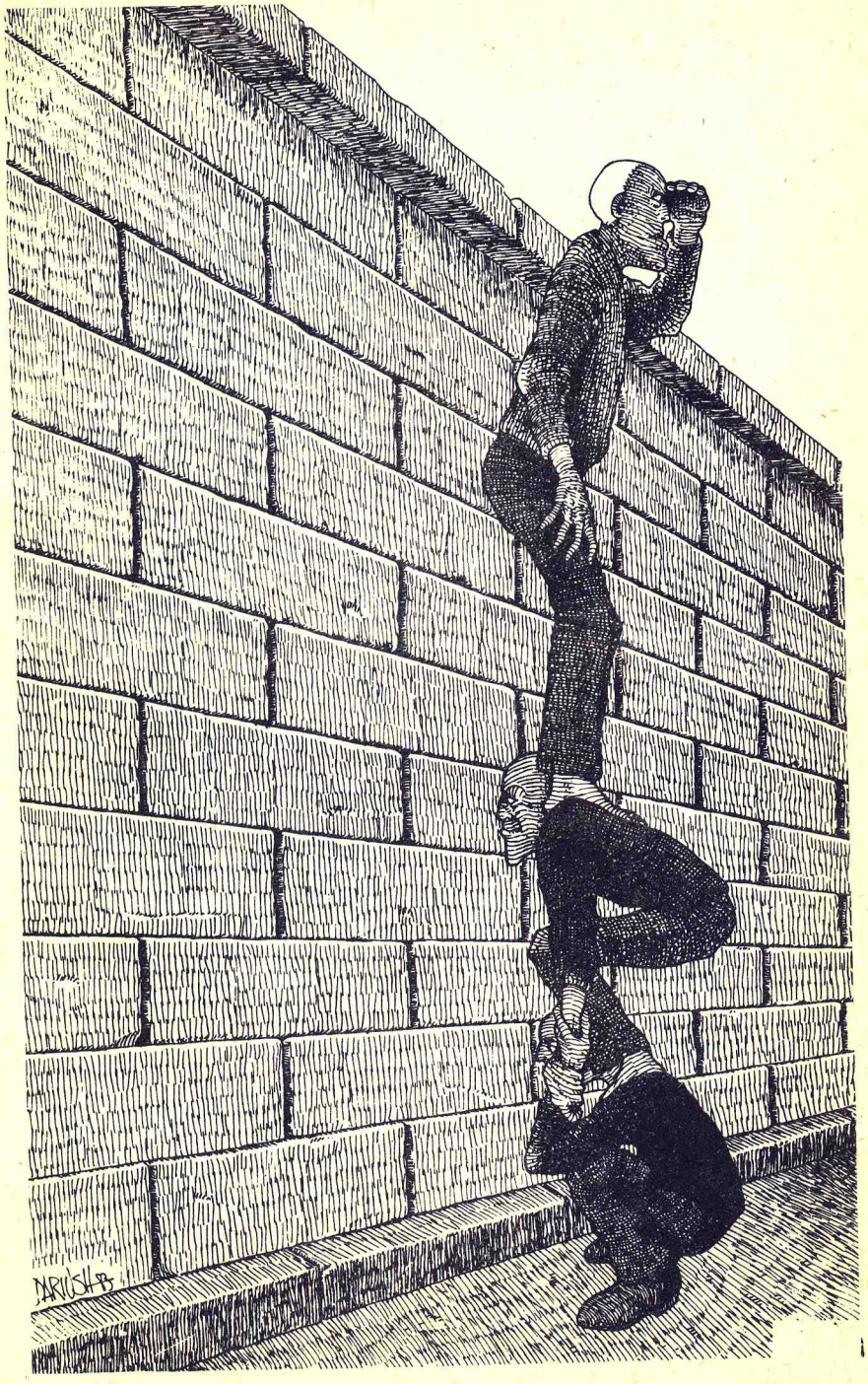

LEONID ZORIN (U.R.S.S.)

INTERVIUL

Bucuros, că, în fine, nimerise într-un oraș, pe care îl vizita pentru prima oară, Viktor Ilici își dădu acordul de a i se lua un interviu.

Rapid, Viktor Ilici luă micul dejun în camera de la hotel, ieși pe balcon și, așteptînd colaboratorul anunțat, începu să cerceteze o viață necunoscută lui.

Avea șaizeci de ani, bătuți pe muchie, zilele deveneau tot mai scurte, și, de aceea, în noul loc, unde l-a aruncat soarta, el se străduia să afle, să cunoască totul, cît se poate mai în detaliu, privea în jur cu atenție și încordat, căci înțelegea perfect că o altă revenire în oraș va fi puțin probabilă.

Cum Viktor Ilici era cufundat în gînduri, nu a auzit bătaia în ușă. Ușa se întredeschise și un glas de femeie strident și autoritar întrebă:

— Sînteți aici?

Intrase o fată înaltă, solidă, cam de douăzeci și trei, douăzeci și patru de ani.

— Kuskova, se recomandă fata. Scoase servieta, care atîrna ascultător pe umărul ei brusc înclinat, cu repeziciune o aruncă pe divan și privi cu ochi critic încăperea. Da... spuse ea cu compasiune, aici îți piere somnul.

— Da' ce vă veni? întrebă Viktor Ilici, care, din nu știu ce motiv, se și tulbură. Eu mă simt foarte comod aici.

— Mă bucur pentru dumneata, zise Kuskova. Și, în general, aveți perfectă dreptate. Trebuie să ne adaptăm condițiilor. Cu atît mai mult, cu cît ele sînt uneori mai puternice ca noi. Totuși, să trecem la subiect, timpul îmi este limitat. Vă imaginați deja, caracterul discuției?

— Presupun... începu Viktor Ilici.

— Într-un cuvînt, spuse fata, scoțînd din servietă bloc-notes-ul, există o anume cerință pentru rubrica *„Oaspeți de seamă"*. Trebuie să ne povestiți despre impresiile proprii asupra orașului, cum v-a plăcut aspectul lui arhitectonic, rezumînd, pe scurt, cam ceea ce povestesc toți în asemenea ocazii. Dar înainte de toate vă voi pune două-trei întrebări în legătură cu planurile dumneavoastră de creație. Ce ziceți, începem? Ați venit la noi pentru prima dată?

— Da, spuse Viktor Ilici.

— În acest caz, probabil, noul și marele ansamblu de locuințe Okaemovo v-a atras privirile? Nu pot afirma că acesta este vîrful construcției citadine moderne, dar în orice caz, are la bază o oarecare concepție. Marele ansamblu este legat în mod reușit de localitate și, în general, se încadrează în arhitectura ei. Este bine realizată, spre exemplu, *Casa modei*. În schimb, *„Magazinul universal cu autoservire"* l-aș fi plasat mai aproape de lac. Cred că acolo era mai necesar. Pe același mal înalt și drept mi se pare că trebuia amplasată o clădire mai lungă. Sînteți de acord?

— Vedeți... începu Viktor Ilici.

— Ah, lăsați, spuse Kuskova, plîngîndu-se în legătură cu proiectele tip, mai întotdeauna arhitecții noștri își ascund dibaci inerția lor creatoare. Problema este că trebuie creat, trebuie gîndit. N-a spus cineva odată: *„Cuget, deci exist"*?

— Da, a spus... și Viktor Ilici tuși.

— Și a avut dreptate! exclama fata. Nenorocirea constă în faptul că oamenii care gîndesc sînt, se pare, tot mai puțini. Nu știu ce se întîmplă acolo la dumneavoastră, dar gîndesc că, aproximativ la fel se merge pe aceleași lucruri și, de-ai vrea să schimbi ceva, n-ai cum. Îmi veți răspunde: *„Peregreev hotărăște"*. Iar eu o să vă spun: este un răspuns șablon! Vor striga toți din jur: *„Peregreev"*! Și dumneata, după ei. În fond, cine este Peregreev?

Viktor Ilici vru să spună că pe Peregreev nu-l cunoaște și nici nu a reușit să-l vadă.

— În asta și constă problema! spuse fata, privind spre el cu compătimire. Inerția, dragă prietene, este un lucru groaznic. Ăsta-i adevărul! Să lăsăm, dar această temă. Ați apucat să vedeți teatrul cel nou?

— L-am văzut, zise Viktor Ilici.

— Exteriorul este plăcut, dar interiorul!... plesni fata din palme. Parcă este din secolul al XIX-lea...

— Dar mie îmi plac teatrele cele vechi, își expuse timid părerea Viktor Ilici.

— Asta, știți, îl considerăm detaliul dumitale. De altfel, se mai manifestă și acum, în marele mers al nostru, unele sentimente nostalgice. Dar toate astea sînt sirop de trandafiri, o smiorcăială lirică. Este adevărat, trebuie să recunosc că și trupa de actori se află la nivelul acestei clădiri. Pe artiștii noștri i-ați văzut? În Liaguțșin, mă rog, mai arde ceva, dar ceilalți sînt niște imitatori perfecți. Pictura este săracă, coloristica la pămînt, grafica modestă, nu mai zic de sculptori, cu ei lucrurile stau și mai rău.

Mi-a plăcut monumentul lui Lermontov, zise abia auzit Viktor Ilici.

— Despre părerea asta n-o să scriu. De altfel nu ați primi lauri pentru ea, în schimb ați da apă la moară la așa zisele *„oracole"* locale, care mai demult fac stăruitor din Hughin o personalitate. Vă spun eu, ca nu merită asemenea laude.

— Din Hughin? Dar cine-i?

— Autorul acestui monument. Nici nu-l cunoașteți? Uite-așa, prietene, niște indivizi șterși ating cu degetul cerul. Ei bine, în general, totul mi-e clar. Ce am mai vrut să spun? Da! Cu ce intenționați să fericiți planeta noastră obosită de așteptare?

Viktor Ilici încercă să surîdă.

— Cum să vă spun?... Răspundeți mai amplu. Ce dracu! Kuskova privi spre ceas și în ochii ei se reflectă spaima. O să întîrzii! Am pălăvrăgit cam mult cu dumneavoastră. V-am demoralizat. Liniștiți-vă. Vă vom trimite ziarul...

Spre seară, Viktor Ilici plecă. Nu simți cum se produsese decolarea, observă doar că, pe dată, orașul furnicar începu rapid să se micșoreze; pe drumurile rîurilor, prin întuneric, goneau mașini precum jucăriile și, deja țîșneau în casele, acum frumoase jucării, luminițe de aur, semn de despărțire.

Tocmai în acele clipe Kuskova stătea în mica ei bucătărie și povestea vecinei despre Viktor Ilici:

Bătrînul mi-a părut tare șters... Abia de-am reușit să conversăm. Chiar mai apoi, abia și-a scăpat vorbele. În general, aceste personalități ies mult cîștigate dintr-o asemenea cunoaștere intimă!

În românește de
STELIAN CEAMPURU

RALF FICHTNER (R.D.G.)

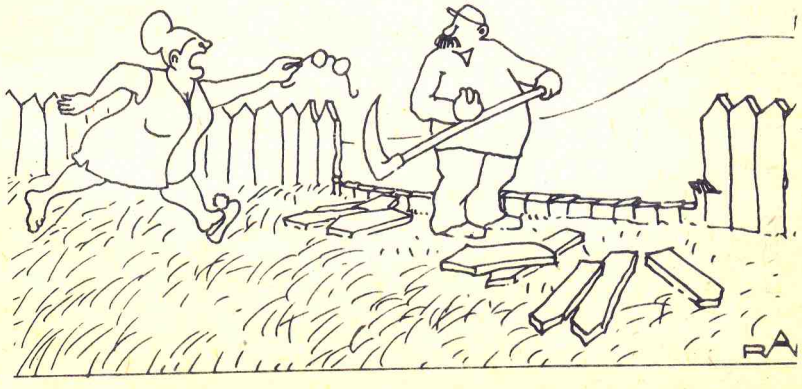

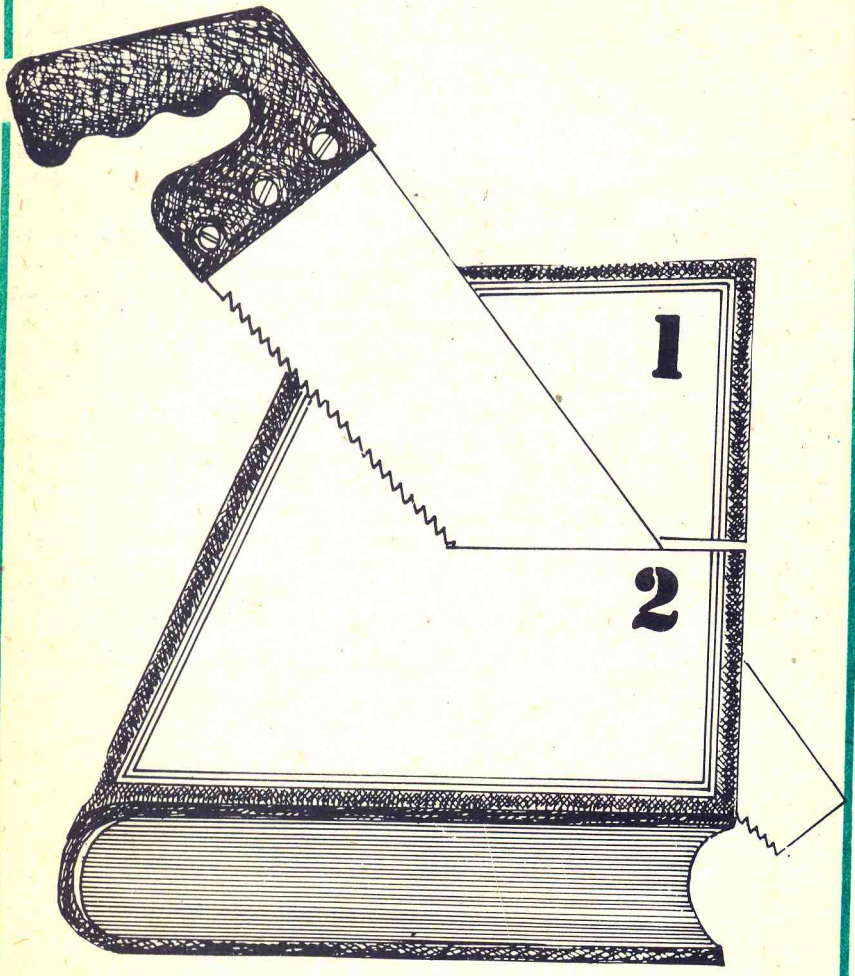
1
2

AU COLABORAT ● AU COLABORAT ● AU COLABORAT ● AU COLABORAT ●

GEORGE TOPÎRCEANU pag. 3 MIRCEA PAVELESCU pag. 5, 9 ANDO pag. 6, 71, 92, 174 GABRIEL TEODORESCU 5, 178 NEBOIȘA ROSICI 11, 93, 103 PAVEL BOTEZATU 11, 85 MIHU DRAGOMIR 12 VIRGIL MILITARU 16, 166 NICUȚĂ TĂNASE 16 GEORGE SCHINTEIE 16 MIRCEA CAVADIA 18 HORIA CRIȘAN 19, 80, 86 C. CAZACU 19, 99, 105, 168 CONSTANTIN GEORGESCU 20 V. VASILIU 23, 152 ION BĂIEȘU 24 GABRIEL BRATU 25, 141 VICTOR CRIȘAN 26 V. CRĂIȚĂ-MÎNDRA 26, 172 VALENTIN SILVESTRU 27 T. PALL 30, 50, 79, 111, 130 AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU 31, 83, 119 ALEX LINCU 32 TUDOR GEORGE 32, 40 PETRE OPREA 33 RADU CĂLIN CRISTEA 39 NICOLAE ȚAȚOMIR 42 NICOLAE DRAGOȘ 44 DRAGOȘ ANTON 44, 172, 178 MIHAI PÎNZARU-PIM 45 NICOLAE DAN FRUNTELATĂ 46 C. PAVEL 48, 123, 138, 169 EDUARD HUIDAN 48 HORIA SANTĂU 51 NICUȘOR CONSTANTINESCU 51 VICTOR GORȘCOVĂZ 51, 247 MIHAI POP 53 N. VIZITEU 54, 94 140 LAURENȚIU CERNEȚ 54 ȘTEFAN BOROȘ 57, 81, 142, 151 NOE SMIRNOV 58 MIHAI STĂNESCU 62, 154 GEORGE ARION 63 VIRGIL TOMULEȚ 63 LEONTE NĂSTASE 64, 91 DAN COJOCARU 65 MARIAN BODEA 68 O. COVACI 69, 82, 108 DENES MOLNAR 69 VERONICA BERTOLI 70 ALEXANDRU IANCU 72 CRISTIAN MARCU 73, 132 CHIRIL 74, 90, 131, 135 LUCIAN AVRAMESCU 76 MIRCEA HORIA SIMIONESCU 81 IONUȚ NICULESCU 81, 166 VASILE BĂRAN 84 DAN PLĂEȘU 86 NIC. MIRODONE 87, 94, 161 GEORGE PETRONE 88 MIRCEA BÎTCĂ 88, 114 IULIAN PENA-PAI 89, 127, 179 CORNEL UDREA 90 NICOLAE IONIȚĂ 93, 116 MIRON SCOROBETE 95 VLAD MUȘATESCU 97 DAN BRUDAȘCU 99, 241 RUDI SCHMÜCKLE 100, 150 MIHAIL GION 101, 156 POMPILIU DUMITRESCU 104, 109, 112 CORNELIU BARBORICĂ 107 CONSTANTIN CUBLEȘAN 108 TRAIAN BENȚA 110, 175 MARIN ANTONICĂ 110 CONSTANTIN GAVRILĂ-GAVCO 114 ION CONSTANTINESCU 115 BOINGIU ALIN 117 VIOREL CACOVEANU 118ALEXANDRU ANDRIȚOIU 120 DANIEL IONESCU 123, 137, 165, 194 ION DODU BĂLAN 124 IULIAN MARGU 126 ALEXANDRU D. LUNGU 132 ALEXANDRU LAZĂR 139 CORADO NEGREANU 143 FL. CALAFETEANU 146 ADRIAN DRAGOMIRESCU 147 HORAȚIU MĂLĂELE 148, 149 ȘTEFAN MARINESCU 150 IOAN GROZA KETT 151 NICOLAE LENGHER 153 BEDROS HORASANGIAN 155 AL. BARTFELD 159 ION CÂRJE 162 TUDOR VASILIU 166 HO-

COLABORAT ● AU COLABORAT ● AU COLABORAT ● AU COLABORAT ●

RAȚIU MIHAIU 167 COSTEL BADEA 170, 171 ȘTEFAN TROPCEA 173 MIHAI CONSTANTIN PAPUC 175 MIRCEA IONESCU QUINTUS 176 IOAN BOLOCAN 179 IONEL IACOB BENCEI 180 FLORIN CRISTEA 182 I. PAK 184 ION ACĂI 186 VARUJAN VOSGANIAN 187 ADRIAN POPESCU 188 MATEI GHEORGHE 189, 191 MARIUS DANILIUC 190 DEZIDERIU BODIȘ 192, 196 CORNELIA BURLACU 193 PAUL NEGULESCU 195 NICOLAE N. MOLDOVEANU 197 CORNEL SOFRONIE 198 ALEK MARJANO (Iugoslavia) 200 R. MARK GRONSHI (Polonia) 202 NICULAE STOIAN 200 GEORGETA VILĂU 200 WOODY ALLEN (S.U.A.) 204 MUSA KAYRA (Cipru) 205 KOCO DEVOLE (Albania) 204 RADU SĂNDULESCU 204, 210, 220 SPIRO RADULOVIČ (Iugoslavia) 206 K. FERSTER (Polonia) 207, 237 ZORAN BOJOVIČ (Iugoslavia) 208 WILY BREINHOLST (Danemarca) 209 ART BUCHWALD (S.U.A.) 210 JULIO CAMBA (Spania) 212 VALERI KURTU (U.R.S.S.) 212 PIERRE DANINOS (Franța) 213 MOEWIG (R.F.G.) 214 VINTILĂ ROBAN 214 ANDRZEJ STOK (Polonia) 215 KUNIO AYATA (Japonia) 216 RYU KUMITA (Japonia) 217 E.M. DELAFIELD (Anglia) 216 PETRU IAMANDI 216 VLADIMIR KABAȘEV (U.R.S.S). 218 LULCIO LULCEV (Bulgaria) 219 RALUCA TULBURE 219 STEPHEN LEACOCK (Canada) 220 LUCIO TROIANO (Italia) 221, 240 ATTILA PEKEN (Turcia) 222 IANUSZ OSEKA (Polonia) 222 ANTONIS KALAMARAS (Grecia) 223 SEMA UNDEGER (Turcia) 224 ERCOLE PATTI (Italia) 225 MIHAI BANCIU 225 TAUFIQ AL-HAKIM (Egipt) 228 MARIZA (Cuba) 228 ENRIK VEIZI (Albania) 229 ILIE BĂDICUȚ 228 DOINA LINCU 229, 230, 234 NELSON RODRIGUES (Brazilia) 230 PAUL VALERRY (R.F.G.) 230 SEMIH BALCIOGLU (Turcia) 231 PEDRO MENDEZ (Cuba) 233 CRISTIAN VEBEL (Franța) 234 ANATOL GHERMANSCHI 234 IVAN KUMANEK (Cehoslovacia) 234 ANTONI CHODOROWSKI (Polonia) 234 MATTHIAS BISKUPEK (R.D.G.) 236 CARMEN BANCIU 236 ALEXANDER REV (Cehoslovacia) 238 IRINA IONESCU 238 JAROSLAV DODAL (Cehoslovacia) 239 IURI SOKOLOV (U.R.S.S.) 241 ARNOLDO FRANCHIONI (Argentina) 243 JAMES THURBER (S.U.A.) 244 ROMULUS CĂPLESCU 244 CARLOS VILLAR (Cuba) 245 LEONID LENCI (U.R.S.S.) 247 HELIO FLORES (Mexic) 247 ABDULLAH YILMAZ (Turcia) 248 VIORICA DINESCU 249 KEN SASAKI (Japonia) 249 DARIUSH RADPUR (Iran) 250 LEONID ZORIN (U.R.S.S.) 251 STELIAN CEAMPURU 251 RALF FICHTNER (R.D.G.) 252 IOAN VICTOR DRĂGAN 253.

Prezentarea artistică:
GH. D. CONSTANTINESCU
Ilustrații:
DRAGOȘ ANTON
GH.D. CONSTANTINESCU
NIC. MIRODONE
Prezentarea tehnică:
ROMEO ION
Corectura:
NICULAE GÂRLEA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

NICULAE STOIAN, Redactor șef

TUDOR POPESCU, Redactor șef adj.

GH. D. CONSTANTINESCU, ILEANA GÂRBACI, NICULAE GÂRLEA, LUCIA ILLES, ROMEO ION, ION TIPSIE, MARIUS TUPAN

TIPARUL EXECUTAT LA COMBINATUL POLIGRAFIC
„CASA SCÎNTEII" SUB COMANDA NR. 60 114

Lei 25